

Leo Tanner – Matthias Willauer – Urban Camenzind

Dinamično i kreativno

Tako djeluje Duh Sveti danas

Dinamičan i kreativan Tako djeluje Duh Sveti danas

*On će vas krstiti
Duhom Svetim i ognjem (Lk 3,16)*

Naslov originala

Leo Tanner, Matthias Willauer-Honegger und Urban Camenzind-
Herzog

Dynamisch und kreativ

So wirkt der Heilige Geist heute

WeG Verlag

© 2021 WeG Verlag

Uvod

Drage čitateljice, dragi čitatelji,

Indijski isusovac Anthony de Mello piše: „Najveća potreba Crkve danas nisu novi zakoni, nova teologija, nove strukture, nove liturgije jer sve to bez Duha Svetoga nalikuje na mrtvo tijelo bez duše. Mi očajnički trebamo nekoga tko će uzeti naša kamena srca i dati nam srca od mesa; potrebna nam je nova infuzija oduševljenja, nadahnuća, hrabrosti i duhovne snage. Moramo ustrajati u svojoj zadaći bez malodušnosti i cinizma, s novom vjerom u budućnost i ljude za koje radimo. Drugim riječima, potrebna nam je svježja rosa Duha Svetoga. Konkretno, potrebni su nam ljudi ispunjeni Duhom Svetim.“¹

Posredovati ovoga Duha i prenositi nam ga dalje bila je i jest središnja namjera Isusova poslanja. Već je Ivan Krstitelj ukazao na veliko značenje Duha Svetoga: *Ja vas, istina, vodom krstim. Ali dolazi jači od mene... On će vas krstiti Duhom Svetim i ognjem (Lk 3,16)*. Biti kršten Duhom Svetim i ognjem znači biti uzet u jednu novu dinamiku: u Isusov život i poslanje. Dinamika Duhova treba na nov način oživjeti u našoj Crkvi.

Prvi su Duhovi bili obilježeni Božjim zahvatom, „ognjenim“ jezicima, oduševljenjem, novim nadahnućima, istupanjem, hrabrim svjedočenjem, uzajamnim razumijevanjem i dubokom radošću u Bogu. Učenice i učenici doživljavali su preobrazbu. Puni radosti i odvažnosti stajali su na nov način uz Isusa. Od sada više nisu ljudima samo govorili o Isusu, nego su govorili iz nutarnje povezanosti s njim. Doživljavali su Isusa u samima sebi. On je djelovao u njima i preko njih.

Duhovi nisu neki događaj prošlosti, nego Duhovi traju. Isti Duh Sveti je ponuđen nama i našem vremenu. Zato ovaj tečaj o vjeri *Dinamičan i kreativan – Tako djeluje Duh Sveti danas*. Mi znamo da

¹ Anthony de Mello, Dirnut Bogom, str. 12

je Duh Sveti uvijek djelovao *dinamično i kreativno*. Ali mi se možemo i hoćemo *danas* otvoriti njemu i njegovu djelovanju, da bi se obećanja koja je Ivan Krstitelj izrekao o Isusu, kod nas *danas* ispunila: *On će vas krstiti Duhom Svetim i ognjem (Lk 3,16)*. Da bismo po Duhu Svetom postali gorljivi i oduševljeni ljudi.

U vezi s tečajem

U materijal za tečaj spadaju predlošci za predavača i ova knjiga za sudionike. Svjesni smo da je tema *Duh Sveti* sveobuhvatan. Mi smo se ovdje ograničili samo na neke vidike. Moglo bi se postaviti i druge naglaske. Mi smo odabrali ovaj put. Tečaj slijedi jednu nutarnju strukturu.

Papa Franjo je češće izrazio želju da svi članovi Crkve iskuse obnoviteljski dašak Duha. Svi se trebaju nanovo roditi iz milosne struje Duha, iz krštenja u Duhu Svetom.

Da bismo u ovome pomogli, pozivamo sve da tijekom tečaja svjesno uvijek iznova u molitvi pozivaju Duha Svetoga, kao što su to učinili apostoli, učenice i učenici s Marijom Isusovom Majkom nakon Kristova uzašašća u Gornjoj sobi. Ovome hoće poslužiti i molitvene vježbe tijekom tečaja, kao i dnevni tekstovi ove knjige. Ali mi mu se hoćemo i klanjati i iskazati mu čast i slavu. Stoga smo sastavili molitvu koju je moguće rabiti i kao umetak u ovoj knjizi.

Dopunski tekstovi

Mnogim vjernicima Duh Sveti nije toliko poznat kao Isus Krist ili Bog Otac. Stoga su umetnuti različiti dopunski tekstovi za produblјivanje. Oni se odnose na središnji sadržaj s izlaganjem teoloških tumačenja u vezi s Duhom Svetim. Ovi dopunski tekstovi slijede uvijek izravno nakon dnevnih tekstova odgovarajućega tjedna.

Iskustva – svjedočanstva

Isus je obećao da će nas Duh Sveti osposobiti da budemo njegovi svjedoci (usp. Dj 1,8). Svjedokinje i svjedoci su nešto

doživjeli, iskusili i to sada svjedoče drugima. Takva iskustva često ohrabre da se otvorimo i nanovo se upustimo u avanturu života s Bogom. Stoga u ovoj knjizi želimo da do riječi dođu osobe koje su nam osobno poznate i vrijedne povjerenja.

Formalne napomene

Citati Pisma napisani su u kurzivu, kao i pojedine riječi koje želimo istaknuti. U tekstu ove knjige zamjenice za Trojedinoga Boga uvijek su pisane velikim početnim slovom. Time i optički brzo postaje jasno da se radi o Bogu, o Velikome TI, o Velikoj Ljubavi našega života.

Zahvala

Mnogi su pridonijeli ovoj knjizi. Njima od srca zahvaljujemo. Posebnu zahvalnost svima koji su nam na raspolaganje stavili svoja svjedočanstva kao Anna Ruchti i Trudi Schnetzer za njihovu redakcijsku suradnju.

Neka Duha Sveti, Vas i sve nas na nov način ispuni i preko nas ljubavlju i snagom, u Crkvi u svijetu danas djeluje.

Leo Tanner,
Matthias Willauer-Honegger
i Urban Camenzind-Herzog

Napomene u vezi s „tihim vremenom“

Pozivamo Vas da svako dnevno razmatranje započnete s istom molitvom iščekivanja, s molitvom koja nas želi otvoriti za primanje i djelovanje Duha Svetoga.

Mi iz svoga života možemo puno načiniti, možemo puno toga postići. Ali Duha Svetoga ne možemo načiniti. Ne možemo Ga proizvesti, ni sa svim našim idejama, ni sa svom našom tehnikom. Možemo Mu se jedino otvoriti i primiti Ga.

Isus nas je naučio tri stvari, važne za ispunjenje Duhom Svetim:

Prvo iščekivati: *I zapovijedi im neka čekaju Obećanje Očeva „koje čujete od mene: Ivan je krstio vodom, a vi ćete naskoro nakon ovih dana biti kršteni Duhom Svetim (Dj 1,4-5).*

Drugo iskati (moliti): *Ištite i dat će vam se; ... koliko li će više Otac s neba obdariti Duhom Svetim one koji ga zaištu (Lk 11,9.13).*

Treće primiti: *Nego primiti ćete snagu Duha Svetoga koji će sići na vas i bit ćete mi svjedoci u Jeruzalemu, po svoj Judeji i Samariji i sve do kraja zemlje (Dj 1,8).* Iščekivati – moliti – primiti djeluju na ispunjenje Duhom Svetim.

Početak tihoga vremena: Otvoriti se...

U vezi s početkom dnevnih tekstova pozvan sam zauzeti stav smirivanja i tišine. Mogu započeti znakom križa, zatim otvoriti ruke i zatvoriti oči. Zatim mogu glasno pozvati i pozdraviti Duha Svetoga: *Duše Sveti, pozdravljam Te. Lijepo je što si tu. Ispuni me sada nanovo i djeluj u meni!*

Zatim ostajem u tišini oko dvije minute da bih Duhu Svetomu dao prostora u sebi. Osjećao pritom nešto ili ne: Bog djeluje u dubinama našega bića. Kao spužva upijam Njegovu ljubav u sebe.

Nakon dvije minute mogu ovako zaključiti molitvu: *Duše Sveti, zahvaljujem Ti za Tvoje djelovanje. Vodi me. Hoću ostati povezan s Tobom. Tebi hvala, čast i slava. Amen.*

Stoga svakoga dana preporučujemo ovo oraspoloživanje za molitvu:

Smiriti se, otvoriti ruke, zatvoriti oči, usmjeriti srce na Boga, pozvati Duha Svetoga: *Duše Sveti, pozdravljam Te. Lijepo je što si tu. Ispuni me sada nanovo i djeluj u meni!* Oko dvije minute u tišini davati prostora Duhu Svetom.

Zaključiti: *Duše Sveti, zahvaljujem Ti za Tvoje djelovanje. Vodi me. Hoću ostati povezan s Tobom. Tebi hvala, čast i slava. Amen.*

Razmatrati tekst dana: Upustiti se...

Nakon ovoga oraspoloživanja za molitvu dopuštam da me svakodnevno čitanje nadahne i da mi se Bog obrati. U vezi s time je korisno tekst čitati glasno. Zatim osluškujem u sebe: Gdje se osjećam oslovljenim? Gdje kod mene nešto odzvanja? Što mi čini dobro? Što me sprječava? Sada mogu slijediti poticajna pitanja i u njih se upustiti. Prazne crte mogu mi pomoći da u natuknicama zabilježim ono što me pokreće. Za iscrpne misli preporučuje se voditi neku vrstu duhovnoga dnevnika.

Zaključak: Povjeriti se, osnažen (okrijepljen) ići dalje...

Na kraju ovoga tihog vremena mogu Bogu zahvaliti za njegovu blizinu, za njegov boravak sa mnom, povjeriti Mu brige i osobne nakane a zatim zaključiti nekom poznatom molitvom (primjerice Očenašem...), nekim znakom blagoslova ili pjesmom.

Prva cjelina:
Učenici prije i poslije Duhova
Duh oživljuje (usp. Iv 6,63)

Tekstovi dana

Prvi dan: Božji Duh stvara život

Oraspoloživanje za molitvu za svaki dan, str. 6-7

Duh na hebrejskome znači ruah. Polazeći od korijena jezika ovo znači atmosferski prostor između neba i zemlje, otvoreni prostor u kojemu čovjek živi i diše. Time je već izraženo da je Duh Sveti duhovni prostor u kojemu stupamo u kontakt s nebeskim Ocem i Isusom Kristom.

Biblijsko shvaćanje Duha je konkretno i svakidašnje. Duha se shvaća kao snagu koja daje i obnavlja život. Iza toga stoje sljedeća iskustva: Vjetar donosi plodnost. U Izraelu kao i u pustinjским područjima svaka plodnost ovisi o vodi. Sada vjetar donosi oblake a ovi kišu koja omogućuje život. Čovjek, koji više ne diše, je mrtav. Disanje omogućuje život.

Ovo je zorno prikazano kod stvaranja čovjeka. *Jahve, Bog, napravi čovjeka od praha zemaljskog i u nosnice mu udahne dah života. Tako postane čovjek živa duša (Post 2,7).* Duh dariva život.

Ovo svjedoči i Psalam 104: *Daješ li im (stvorenjima, hranu u pravo vrijeme), tada sabiru: otvaraš li ruku svoju, nasite se dobrima. Sakriješ li lice svoje, tad se rastuže; ako dah im oduzmeš, ugibaju i opet se u prah vraćaju. Pošalješ li dah svoj, opet nastaju, i tako obnavljaš lice zemlje (Ps 104,28-30).*

Čeznem li za obnoviteljskom snagom Božjega Duha? Gdje Na kojim područjima? Onda se odvaži reći Mu to!

Drugi dan;; O dođi, Stvorče, Duše Svet!

Oraspoloživanje za molitvu za svaki dan, str. 6-7

Oznaka Stvoritelj znači da je Duh Sveti Bog. On je više od samo njegova atributa (oznake bîti), kao primjerice božanska energija, posebna djelotvorna snaga... Duh Sveti kao Stvoritelj izražava da se njegovo djelovanje ne svodi samo na Crkvu i povijest spasenja, nego se proteže i na stvorenje.

Sva nebrojena čuda i ljepote stvorenja svjedoče o nevjerojatnoj kreativnosti Duha Stvoritelja u makro i mikro kozmosu: sunce, brda, voda, biljke, životinje u vodi, na zemlji, u zraku, smijeh djeteta, čovjekovo lice, različitost boja, svijet bakterija, virusa i proteina, atoma, molekula, djelići elemenata i DNK... sve je pohvala Duhu Stvoritelju.

Sve što god diše GOSPODINA neka slavi, Aleluja! (Ps 150,6). Ja mogu promatrati stvorenje, elemente u makro i mikrokozmosu (kao genijalno ljudsko oko, kreativnost pauka, svemirske magle...) i za to hvaliti Duha Stvoritelja.

Odmah na početku Biblije čitamo: *Zemlja bijaše pusta i prazna i Duh je Božji lebdio nad vodama (Post 1,2).* Hebrejska riječ lebdjeti može se prevesti i sa kliziti ili sjediti (ležati na jajima). To je glagol počivanja.

Kao što kokoš sjedi na svojim jajima, dok se pilići ne izlegu, tako Božji Duh lebdi nad kaosom. Duh Sveti je onaj koji daje da iz kaosa nastane kozmos. Postoji izvanjski i nutarnji kaos. U nutarnji kaos spadaju zahtjevi, želje, planovi, čežnje... koji su suprotstavljeni jedni drugima i jedni protiv drugih se bore. Ali i bolna sjećanja, nered (zbrka)... Duh Sveti hoće lebdjeti i nad kaosom nesvjesnoga.

Duh Sveti hoće i može iz svega načiniti nešto lijepo, novo, sređeno, čisto, svježije. Božji Duh je uvijek kreativan. To je njegova bit. Zato on u svim situacijama ima pripravljen kreativna rješenja.

Tko moli: „Dođi, Duše Sveti, lebdi i nad mojim kaosom, rasvijetli i moju tamu, učini i iz mene nešto lijepo, čisto, skladno, novo stvorenje...” – prepušta se slobodnu Božjem djelovanju. Ostavlja svaki uvjet i spreman je na sve. Otvara se novomu koje sada Duh Sveti može izdjelovati.

Gdje si želim da Duh Sveti kod mene iz kaosa načini kozmos?
Gdje posežem za njegovim kreativnim rješenjima?

Treći dan: Petar prije Duhova

Oraspoloživanje za molitvu za svaki dan, str. 6-7

Učenici su bili oduševljeni onime što su sve s njim doživjeli. Isus je govorio o Bogu, nebeskom Ocu na jedan posve novi način. U njegovim se riječima osjećala jedna velika ljubav, jasnoća i snaga. Ozdravio je nebrojene ljude u bezizlaznim situacijama. Oslobađao je ljude od zlih sila. Mnoštvo je ljudi dolazilo k Isusu.

Petar i drugi učenici bili su oduševljeni. Za njih je bila čast biti na putu s ovim Isusom i smjeti mu pripadati. Petar je htio za Isusa samo najbolje. Ali je morao bolno iskusiti da sama dobra volja i najbolje ljudske namjere u nasljedovanju Isusa nisu dostatni. U vezi s time neki prizori:

U Cezareji Filipovoj htio je Isus od apostola čuti (saznati) što o njemu govore ljudi. Zatim je upitao njih: *A vi, što vi kažete, tko sam ja?* I Petar je dao krasan odgovor: *Ti si Krist, Pomazanik, Sin Boga živoga!* Isus mu je čestitao na ovome odgovoru i dodao da mu je ovu spoznaju dao njegov nebeski Otac. I Isus je nastavio: *Ti si Petar – Stijena, i na toj stijeni sagradit ću Crkvu svoju i vrata paklena neće je nadvladati (Mt 16,15-18).* Kojega li obećanja Petru.

Odmah iza toga Isus je govorio o svojoj mucij, smrti i uskrsnuću u Jeruzalemu. Petru se to nije nimalo dopalo. On je sebi Mesiju

zamišljao i htio imati posve drukčije. Zato poče Isusa odvracati govoreći: *Daleko to od tebe, Gospodine! To se tebi nipošto ne smije dogoditi!* Isus je na to oštro reagirao: *Odlazi od mene, Sotono! Napast si mi jer ti nije na pameti ono što je Božje, nego što je ljudsko (Mt 16,22-23).* Petar je dobro mislio, ali daleko od onoga što hoće Bog.

Nakon Posljednje večere reče Isus Petru: *Šimune, Šimune, Sotona je zaiskao da vas smije rešetati kao pšenicu. Ali ja sam molio za tebe da tvoja vjera ne malakše. A kad se obratiš, utvrdi svoju braću.*

Petar je precijenio svoju volju. On si to nije mogao zamisliti, pa će nato Isusu: *Gospodine, ja sam spreman ustreba li poći s tobom i u tamnicu i u smrt.* Ali realnost će izgledati drukčije. Isus ukaže na to pa reče: *Petre, kažem ti, još danas, prije nego pijetao zapjeva, tri puta ćeš me zatajiti (Lk 22,31-34).*

Malo kasnije Isusa na Maslinskoj gori obuze strah o on kaže apostolima: *Duša mi je na smrt žalosna; Ostanite ovdje i bdijte sa mnom!* Zatim pođe malo dalje te se hrvao u molitvi: *Oče moj, ako je moguće, neka me mimoiđe ovaj kalež. Ali ne što ja hoću, nego što hoćeš ti!* Isus se nalazi usred smrtne tjeskobe. I vrati se k učenicima tražeći kod njih potporu. Ali oni su spavali! Bili su previše umorni za duhovnu borbu. Ovo se ponovilo još dva puta.

Na kraju dođe Isus još jednom k učenicima i kaže: *Samo spavajte i počivajte. Evo, došao je čas i Sin Čovječji bit će predan u ruke grješničke. Ustanite, hajdemo! Evo, približio se moj izdajica (Mt 26,38-46).* Isus je pošao odlučno ususret mucu. Kad su vojnici došli, Isusa svezali i odveli, apostoli se u strahu razbježaše.

Jedino je Petar slijedio Isusa izdaleka. Tada k njemu pristupi jedna sluškinja i kaže: *I ti si bio s Isusom Galilejcem. Ali on pred svima zanijeka govoreći: Ne znam što govoriš.* Pred jednom drugom sluškinjom kratko iza toga kleo se i preklinjao: *Ne znam toga čovjeka.*

Kasnije i ljudi rekoše Petru: *Doista i ti si od njih, i govor te tvoj izdaje. Petar se tada poče kleti i zaklinjati: Ne znam toga čovjeka.*

Odmah iza toga oglasi se pijetao. A Petar se sjeti Isusovih riječi koje mu bijaše rekao: Prije nego se pijetao oglasi, tri puta ćeš me zatajiti. I iziđe napolje i gorko zaplaka (usp. Lk 26,69-75). Petar je unatoč dobroj volji bio preslab za nasljedovanje Isusa.

Gdje mogu suosjećati s Petrom? Gdje mi se već dogodilo slično?

Što mi je pomoglo ponovno ustati iz zatajenja, razočaranjâ?

Četvrti dan: Petar poslije Duhova

Oraspoloživanje za molitvu za svaki dan, str. 6-7

Na Duhove je Isusov oganj zahvatio okupljeno mnoštvo učenika. Sigurnost, radost, snaga i oduševljenje napunilo im je srca. To je izazvalo vidljivu i oipljivu promjenu, i kod Petra.

Petar je znao da je bilo krivo zaniijekati Isusa. Ali je ipak to učinio. Nije nedostajalo dobre volje, nego božanske snage. Sada pak, ispunjen Duhom Svetim, izlazi Petar pred tisuće ljudi i tumači im što se pred njihovim očima dogodilo. Odvažno i slobodno navijestio je što mu je Duh iznutra pokazao i ulio (dao), čak i u odnosu na opasnost da bi, kao Isus, mogao biti uhvaćen i ubijen.

Petar je svjedočio ono što je Duh Sveti objavio. Naime, da ovaj Isus, kojega su oni razapeli na križ i ubili, od Boga uskrišen i postavljen Njemu zdesna i uzdignut za Mesiju, Spasitelja i Gospodina: *Pouzdana dakle neka znade sav dom Izraelov da je toga Isusa kojega vi razapeste Bog učinio i Gospodinom i Kristom (Dj 2,36).*

Djelovanje njegove propovijedi bilo je moćno: *Kad su to čuli, bijahu duboko potreseni (Dj 2,37).* Kao što je Duh Sveti djelovao u Isusovim riječima, ljude iznutra dodirnuo i izazvao potresenost, tako on to čini i ovdje preko Petra. Silan događaj!

Evandelist Luka sažima djelovanje duhovskoga događaja ovako: *Strahopoštovanje obuzimaše svaku dušu: apostoli su činili mnoga čudesa i znamenja (Dj 2,43)*. Kad su Ivan i Petar išli u Hram na molitvu, ondje je sjedio hromi proseći od njih milostinju. Petar mu reče: *Srebra i zlata nema u mene, ali što imam – to ti dajem: u ime Isusa Krista Nazarećanina hodaj! (Dj 3,6)*.

Kasnije u Lidi susretne Petar Eneju, koji osam godina uzet ležao na postelji. Petar mu reče: *Eneja, ozdravlja te Isus Krist! Ustani i prostri sam sebi! On umah usta. Vidješe to svi žitelji Lide i Šarona te se obratiše Gospodinu (Dj 9,34-35)*. Kratko iza toga iskusi (sazna) Petar da je u Jopi nenadano umrla Tabita, učenica koja je puno činila za vjernike. Pođe k njoj, *kleknu, pomoli se pa se okrene prema tijelu i reče: Tabita, ustani! Ona otvori oči, pogleda Petra i sjede. On joj pruži ruku i pridiže je. Onda pozove svete i udovice pa im je pokaza živu. Dozna se za to po svoj Jopi te mnogi povjerovaše u Gospodina (Dj 9,40-42)*.

Duhovi su promijenili apostole, među njima i Petra. Ali Petar nije ostao bez slabosti. Ni njegov ljudski strah nije tek tako nestao. Ali je ipak nešto bilo trajno drukčije. Petar više nije „mogao“ zanijekati Isusa, radije je prihvatio pogrde, tamnicu i udarce na sebe. Tako je svjedočio za Isusa pred Velikim vijećem. Kad je veliko vijeće njemu i Ivanu zabranilo govoriti u to Ime,. odgovorili su: *Sudite je li pred Bogom pravo slušati radije vas nego Boga. Mi doista ne možemo ne govoriti što vidjesmo i čusmo (Dj 4,19-20)*.

Nešto kasnije pri saslušanju od strane velikoga svećenika: *Nismo li vam strogo zabranili učiti u to Ime? A vi ste eto napunili Jeruzalem svojim naukom... Petar i apostoli odvrata: Treba se većma pokoravati Bogu negoli ljudima! (Dj 5,28-29)*.

Kad su iza toga pred Velikim vijećem bili izbičevani, nisu reagirali srdito i rezignirajuće, nego: *Oni pak odu ispred Vijeća radosni što bijahu dostojni podnijeti pogrde za Ime (Dj 5,41)*. Podnijeti pogrde i bol za Isusa, oni su iskusili kao dostojanstvo. Koja li je ljubav prema Isusa ispunjala apostole!

Isti Petar, koji je prije Duhova predodžbu o trpečemu Mesiji smatrao pogrješnom i zanijekao svoga Gospodina, shvatio je Isusovu muku kao ispunjenje divnoga Božjeg plana spasenja i samosvjesno naviještao ovu Radosnu vijest tisućama mnoštva. Ozdravio je uzetoga i druge ljude jednom riječju, odvažno prkosio velikomu Vijeću Židova i radosno podnio udarce i tamnicu. Koja li je nova snaga djelovala u Petru i apostolima?

Što je poslije Duhova kod Petra drukčije?

Gdje sam ja iskusio preobražavajuću snagu Duha? Gdje ju sebi želim još više?

Peti dan: Božji Duh nanovo probuđuje

Oraspoloživanje za molitvu za svaki dan, str. 6-7

U jednome velikom viđenju Ezekielu (Ez 37) je pokazano što Duh Sveti može i hoće izdjelovati: *I spusti se na me ruka JAHVINA i JAHVE me u svojem duhu izvede i postavi usred doline pune kostiju. Provede me kroz njih, svuda oko njih, i gle, bijaše ih u dolini veoma mnogo i bijahu sasvim suhe! Reče mi: 'Sine čovječji, mogu li ove kosti oživjeti?' Ja odgovorih: 'JAHVE GOSPODE, to samo ti znaš!'*

Tad mi reče: 'Prorokuj ovim kostima i reci im: O suhe kosti, čujte riječ Jahvinu! Ovako govori JAHVE GOSPOD ovim kostima: Evo, duh ću svoj udahnuti u vas i oživjet ćete! Žilama ću vas ispreplesti, mesom obložiti, kožom vas obaviti i duh svoj udahnuti u vas i oživjet ćete – i znat ćete da sam ja JAHVE!'

I ja stadoh prorokovati kao što mi bješe zapovjedbena. I dok sam prorokovao, nastade šuškanje i pomicanje i kosti se stadoše pribirati. Pogledah, i gle, po njima narasle žile i meso; kožom se presvukoše, ali duha još ne bijaše u njima.

I reče mi: 'Prorokuj duhu, sine čovječji, prorokuj i reci: Ovako govori JAHVE GOSPOD: Od sva četiri vjetra dođi, duše, i dahni u ova trupla da ožive!'

I stadoh prorokovati kao što mi zapovjedi, i duh uđe u njih i oživješe i stadoše na noge – vojska vrlo, vrlo velika.

Reče mi: 'Sine čovječji, te kosti – to je sav dom Izraelov. Evo, oni vele: Usahnuše nam kosti i propade nam nada, pogibosmo! Zato prorokuj i reci im. Ovako govori JAHVE GOSPOD: Ja ću otvoriti vaše grobove, izvesti vas iz vaših grobova, narode moj, i odvesti vas u zemlju Izraelovu! I znat ćete da sam ja Jahve kad otvorim grobove vaše i kad vas izvedem iz vaših grobova, moj narode!'

I duh svoj udahnut ću u vas da oživite, i dovest ću vas u vašu zemlju, i znat ćete da ja, Jahve govorim i činim' – riječ je JAHVE GOSPODA (Ez 37,1-14).

Propade nam nada... Potpuno rezignirani bili su Izraelci u babilonskome sužanjstvu. Iznutra su kao pojedinačne kosti koje leže uokolo na polju. Ali Bog se s time ne pomiruje. On svomu narodu pred oči stavlja svoje neslućene mogućnosti u jednome viđenju. Božji Duh stvara život i novu budućnost. Za to treba ljude koji vjeruju u njegovo djelovanje i u njegovo ime govore i djeluju: *Prorokuj Duhu...*

Kako reagira Bog na rezignaciju Izraelaca? Gdje danas doživljavam rezignaciju kod Božjega naroda? Što to čini sa mnom?

Na što Bog poziva proroka? Na što poziva mene? Želim li kao i prorok djelovati s novom vjerom i novom snagom?

Šesti dan: Sestra Elena Guerra (1835.-1914.) – apostolica Duha Svetoga

Oraspoloživanje za molitvu za svaki dan, str. 6-7

Apostoli se nakon Isusova uzašašća vraćaju natrag u Jeruzalem. *I pošto uđu u grad, uspnu se u gornju sobu gdje su boravili: Petar i Ivan i Jakov i Andrija, Filip i Toma, Bartolomej i Matej, Jakov Alfejev i Šimun Revnitelj i Juda Jakovljevi – svi oni bijahu jednodušno postojani u molitvi sa ženama, i Marijom, majkom Isusovom i braćom njegovom (Dj 1,13-14).*

Srce Elene Guerra kucalo je za neprestane Duhove u Crkvi. Zato je u vrijeme od 1895. do 1903. napisala 12 povjerljivih pisama papi Leonu XIII., u kojima ga moli da obnovi Crkvu vraćanjem štovanja Duha Svetoga. Ovaj je u prošnji sestre prepoznao Gospodinov poziv i pozvao čitavu Crkvu, sve župne i redovničke zajednice da između Uzašašća i Duhova mole svečanu deveticu (kroz 24 sata neprekidno) Duhu Svetom.

Sestra Elena uputila je na to, da su se u *gornjoj sobi* u Jeruzalemu dogodila dva za Crkvu egzistencijalno važna događaja: slavlje *Večere Gospodnje* na Veliki četvrtak i izlivanje Duha Svetoga na *Duhove*. Ali ovaj drugi događaj (Duhovi) u praksi je vidno zanemaren. Vjernici se doduše još uvijek sastaju da slave Euharistiju, ali premalo da bi skupa iskusili Duhove. Pritom je oboje važno da bi Božja snaga mogla promijeniti ljude. Jer bez obnove po Duhu Svetom sveta pričest nema snagu preobraziti (promijeniti) život! Stoga je sestra Elena tada pozvala čitavu Crkvu da se vrati natrag u gornju sobu na slavlje Euharistije i na molitvu za novo izlivanje Duha Svetoga.

Sve je započelo žarom, s ljubećim, gorućim srcem. „Prvi kršćani postigli su čudesnu jakost u vjeri jer su osjetili božansku vatru dvorane Posljednje večere... Duh Sveti hoće u nama nastaviti ono djelo ljubavi koje je započelo u dvorani Posljednje večere...

Silazak Duha Svetoga nije bio prolazna pojava. On se pretvorio u pravu i stvarnu prisutnost, jer On je među nama, ništa manje nego na Duhove u dvorani Posljednje večere, premda našim osjetilima nije opipljiv...

Apostolima i prvim kršćanima ne trebamo zavidjeti, nego se kao i oni moramo pripraviti da Ga dobro primimo. Duhovi nisu tek

sjećanje na ovo veliko otajstvo, jer Duh Sveti koji je vidljivo sišao na Prvu Crkvu, nastavlja nevidljivo dolaziti (silaziti) na vjernike da u njihovim srcima raspiri oganj božanske ljubavi.“²

Papa Ivan XXIII. koji je nekoliko desetljeća kasnije sazvaio Drugi vatikanski koncil sa željom za novim Duhovima za Crkvu, bio je za to nadahnut sestrom Elenom Guerra. On ju je nazvao „moderna apostolica Duha Svetoga“.

Za što mene ohrabruje poruka sestre Elene?

Za što ja želim konkretno moliti?

O djelovanju Duha Svetoga do danas

Mnogim vjericima Duh Sveti nije toliko poznat koliko Isus Krist ili Bog Otac. Stoga ćemo uz svaku jedinicu priložiti tematske dodatke koji mogu pomoći da Duha Svetoga bolje upoznamo i više se otvorimo Njegovu djelovanju.

1.

Otkriti Duha Svetoga

Započinjemo s pitanjem: Tko je Duh Sveti? Duh Sveti je kao prvo Osoba, jedan Ti. Tako križajući se molimo: „*U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Amen.*“ U Nicejsko-carigradskome Vjerovanju ispovijedamo o Duhu Svetom: „*Vjerujem u Duha Svetoga, Gospodina i Životvorca,*

² Citirano prema: Elena Guerra, Biser iz Lucca (Die Perle aus Lucca)

koji izlazi od Oca i Sina, koji se s Ocem i Sinom skupa časti i zajedno slavi, koji je govorio po prorocima.“

Ipak, budući da je Duh Sveti Osoba na jedan drugi način, drukčiji od Oca i Sina, često nam je teško sebi Ga zamisliti. Boga kao Oca ili kao Majku možemo sebi još na neki način zamisliti, Isusa Krista, koji je kao čovjek među nama živio, također. Ali Duh Sveti kao osoba? To je tajanstveno.

Božanska osoba koja povezuje

Možemo reći: Samo je jedan Bog, jedna ljubav, ali ipak prisutna na trostruk način. U Božjoj nutрини Otac je odvijeka darivajuća ljubav. Teologija ovu darivajuću ljubav naziva *radanje*. Sin prima ovu ljubav potpuno i sa svoje strane ovu ljubav potpuno (uz)vraća Ocu. Tako Otac i Sin postaju jedno u uzajamnu predanju. Iz toga klija nešto treće: ljubav između njih, odnos ljubavi, savez. Ova ljubav između Oca i Sina je Duh Sveti. Duh Sveti je osoba koja povezuje. On je ljubav između Oca i Sina i međusobno ih povezuje. Događanje od vječnosti.

U stvaranju je Bog izišao iz sebe i stvorio sebi nasuprotnika. I ovdje je Duh Sveti povezujuća osoba: On povezuje nas ljude s Isusom Kristom a time i s Bogom. On povezuje nas ljude međusobno. On nas povezuje sa stvorenjem.

Duh Sveti je Bog koji nam se priopćuje i uvlači u život Presvetoga Trojstva. On proširuje Savez između Oca i Sina na sve koji se daju uključiti. Tako mi (Crkva, čitavo stvorenje) bivamo u Duhu uzeti u prisni zagrljaj između Isusa i Oca, u zagrljaj koji nikada ne prestaje.

Duh Stvoritelj

Oznaka Stvoritelj znači ponajprije da je Duh Sveti Bog. On je više od samoga atributa (oznake biti) za njega, kao primjerice, božanska energija, posebna djelotvorna snaga... Duh Sveti kao Stvoritelj izražava da njegovo djelovanje nije svedeno samo na Crkvu i povijest spasenja, nego se proteže i na stvorenje.

Sva nebrojena čuda i ljepote stvorenja svjedoče o nevjerojatnoj kreativnosti Duha Stvoritelja: Sunce, brda, voda, biljke, životinje u vodi, na zemlji, u zraku, smijeh djeteta, čovjekovo lice, različitost boja..., sve je pohvala Duhu Stvoritelju.

2.

Božji Duh stvara život

Odmah na početku Biblije, u prvome izvješću o stvaranju riječ je o sređujućoj snazi Duha: *Zemlja bijaše pusta i prazna i Duh je Božji lebdio nad vodama*“ (Post 1,2). Hebrejska riječ lebdjeti može se prevesti i sa kliziti, ležati. To je glagol počivanja.

Kao što kokoš leži na svojim jajima dok se pilići ne izlegu, tako Duh Sveti lebdi nad kaosom. Duh Sveti je onaj koji da je da iz kaosa postane kozmos. Postoji izvanjski i nutarnji kaos. U nutarnji kaos spadaju želje, planovi, čežnje... suprotstavljene jedne drugima koje se međusobno bore. Ali i bolna sjećanja, zbrka... Duh Sveti hoće lebdjeti i nad kaosom nesvjesnoga. Duh Sveti hoće i može iz svega načiniti nešto lijepo, novo, sređeno, čisto, svježe.

„Tko ima problema s nesvjesnim, njemu nije moguće dati bolji savjet nego da gaji specijalno štovanje Duha Svetoga i često ga u njegovoj jedinstvenosti zaziva kao Stvoritelja. Predanje Duhu Svetomu ne vodi nužno dotle da se na ovome području suzdrži od ljudske pomoći, nego ju On sasvim sigurno upotpunjuje i nadilazi.“³

Duh Sveti posreduje životnu snagu. Ovo je zorno prikazano pri stvaranju čovjeka. *Jahve, Bog napravi čovjeka od praha zemaljskog i u nosnice mu udahne dah života. Tako postane čovjek živa duša*“ (Post 2,7).

Osposobljenost za nove zadaće

U Starome zavjetu Duh Sveti je silazio na ljude koji su bili pozvani za određene zadaće. Tako je On ispunio čovjeka

³ Raniero Cantalamessa, Dođi, Stvoritelju Duše, str. 58

umjetničkim talentima: *Napunio sam Besalela duhom Božjim koji mu je dao umješnost, razumijevanje i sposobnost za svakovrsne poslove: da zamišlja nacрте za radove od zlata, srebra i tuča; za rezanje dragulja, za umetanje; za rezbarije u drvu i poslove svakakve (Izl 31,3-4).*

Još puno više poziva i osposobljuje Duh Sveti ljude za vodeću funkciju. Jedan od njih bijaše Gideon. U vrijeme sudaca Izraelci su bili često izloženi napadima stranih plemena. U jedno takvo vrijeme Bog je pozvao Gideona za vođu Izraelaca. Gideon je bio i previše svjestan svoje vlastite nedostatnosti pa je pitao: *Ali, gospodaru, kako ću izbaviti Izraela? Moj je rod najmanji u Manašeovu plemenu, a ja sam posljednji u kući svoga oca“ (Suci 6,15).*

Ali Bog uzima takvoga čovjeka i govori mu: „Ti to možeš!“ A u retku 34 možemo pročitati kako je Gideon izveo djelo: *Duh Jahvin obuze Gideona i on zasniva u rog... Ali nakon što je Duh Sveti obuzeo Gideona ovaj postade jedan od najpoznatijih vođa Izraela.*

Bog u vodeće službe nerijetko poziva ljude koji se osjećaju slabi, nedostatni i nekvalificirani. Zahvaćeni Duhom Svetim oni postaju istaknuti vođe. Tako i David. Prorok Samuel Dođe Jišaju, Davidovu ocu da po BOŽJOJ naredbi jednoga od njegovih sinova pomaže za kralja. Ovaj dade dovesti svoje sinove. Ali GOSPODIN ne izabra ni jednoga od njih, jer: *Bog ne gleda kao što gleda čovjek: čovjek gleda na oči, a Jahve gleda što je u srcu. Tada dade dovesti najmlađega sina Davida koji je upravo bio kod ovaca. Samuel uze rog s uljem i pomaza ga usred njegove braće. Duh Jahvin obuze Davida od onoga dana (1 Sam 16,7.13).*

Božji Duh govori preko proroka

Božji Duh djeluje na poseban način u prorocima. Božja snaga silazi na njih odjednom (nenadano) i očividno tako da moraju govoriti i djelovati, često protiv svoje vlastite volje. Neki su nadjačani susretom s Bogom bili očito zatečeni. Drugi su iskusili neku vrstu zanosa (oduševljenja).

Tako su to bez vlastite volje doživjeli 70 starješina naroda. *JAHVE siđe u oblaku i poče govoriti s Mojsijem. Zatim uze od duha koji bijaše na njemu i stavi na onu sedamdesetoricu starješina. Kad duh počinu na njima, počеше prorokovati“ (Br 11,25).* Kad i na drugu dvojicu, koji nisu prema propisima bili došli u šator objave, duh siđe u zanosu, Mojsije povika: *Oh, kad bi sav narod JAHVIN postao prorok! Kad bi JAHVE na njih izlio svoga duha! (Br 11,29)*

Potresan susret s Bogom imao je Izaija. On vidje *Gospoda gdje sjedi na prijestolju visoku i uzvišenu. Skuti njegova plašta ispunjahu Svetište. Iznad njega stajahu serafi; svaki je imao po šest krila: dva krila da zakloni lice, dva da zakrije noge, a dvama je krilima letio. I klicahu jedan drugome: Svet! Svet! Svet Jahve nad Vojskama. Puna je sva zemlja Slave njegove. Svetost i Slava Božja ga potresaju.* On zna da nije čist i da pred ovom silnom svetošću, slavom i Božjom čistoćom ne može opstati: *Ja o meni, propadoh, jer čovjek sam nečistih usana, u narodu nečistih usana prebivam, a oči mi vidješe Kralja, Jahvu nad Vojskama.*

I on tu na iznenađujući način dobiva pomoć: *Jedan od serafa doletje k meni: u ruci mu žerava koju uze kliještima sa žrtvenika; dotače se njome mojih usta i reče: 'Evo, usne je tvoje dotaklo i grijeh oprošten.' Tad čuh glas Gospodnji: 'Koga da pošaljem? I tko će poći?' Ja rekoh: 'Evo me, mene pošalji!' (usp. Iz 6,1-8).* Nakon susreta sa svetim Bogom život Izaijin odvija se drukčije. On postaje drugi. Ovdje prima svoj poziv za proroka. Sve njegovo razmišljanje ubuduće je obilježeno ovim iskustvom.

Božji Duh govori preko starozavjetnih proroka kao Mojsije, Samuel, Ilija, Elizej, Hošea, Izaija, Ezekiel i drugih proroka. Bog govori preko njih svomu narodu je hoće živjeti odnos ljubavi prema Svomu narodu. On hrabri, jača, korigira, poziva na obraćenje, upozorava... Govori riječima, ali i znakovnim radnjama s ciljem, uvesti Svoj narod u njegovo određenje i ojačati ga da živi kao Njegov narod.

3.

Obećanje Novoga zavjeta

Bog je svoj narod moćno izveo iz ropstva, omogućio mu novi život u slobodu i u uzajamnome savezu opečatio novi zajednički život s Bogom i međusobno. Ali narod je svako malo kršio savez. Odvraćao se od Boga i njegovih zapovijedi i slijedio svoje vlastite predodžbe, planove, ciljeve i ideje. Izrael je bio nesposoban držati se saveza.

Posljedice ovoga ponašanja bile su porazne: Najprije se savez država dvanaest plemena podijelio u dva kraljevstva. Ovi su slijedom mnogim ratovima izgubili svoju neovisnost. Jedan mali ostatak nekada tako ponosna naroda preživio je u progonstvu.

Ovomu ostatku prorok Jeremija najavljuje novi savez: *Evo dolaze dani – riječ je JAHVINA – kad ću s domom Izraelovim i s domom Judinim sklopiti Novi savez... A u čemu se ova nova povezanost sastoji? Zakon ću svoj staviti u dušu njihovu i upisati ga u njihovo srce. I bit ću Bog njihov, a oni narod moj (Jer 31,31.33).* Zakon Novoga saveza više neće biti nametnut izvana, nego će postati čovjekovom potrebom srca.

K tomu dolazi promjena ljudskoga srca koju će izvesti Duh Sveti kako je najavio prorok Ezekiel: *Dat ću vam novo srce, nov duh udahnut ću u vas! Izvadit ću iz tijela vašega srce kameno i dat ću vam srce od mesa. Duh svoj udahnut ću u vas da hodite po mojim zakonima i da čuvate i vršite moje naredbe (Ez 36,26-27).*

Bog mijenja naša srca. Iz tvrda (skamenjena) srca čini On meka srca, srca koja suosjećaju. Srca koja imaju nove osjećaje za Boga i ljude. Tako nas Duh Božji pokreće na to da pazimo na ono što je Bogu na srcu.

Kada će se to dogoditi? Prorok Joel navješćuje to ovako: *Poslije ovoga izlit ću Duha svoga na svako tijelo, i proricat će vaši sinovi i kćeri, vaši će stari sanjati sne, a vaši mladići gledati viđenja. Čak ću i na sluge i sluškinje izliti Duha svojeg u dane one. Pokazat ću znamenja na nebu i zemlji... (Joel 3,1-3).* Dok je u Starome zavjetu Božji Duh osposobljavao pojedinačne osobe za određene zadaće, Novi se zavjet sastoji u tome da će se sada Božji Duh izliti na svako

tijelo (sve ljude i sva stvorenja). Ovaj nagovještaj ostao je neispunjen više od 300 godina. Izraelski je narod čeznutljivo iščekivao ovo ispunjenje.

4.

Isus – ispunjenje obećanja

S Isusom je započelo vrijeme ispunjenja. Duh Sveti je bio od početka s njim. Tako je anđeo navješćujući Isusovo začeće rekao: *Duh Sveti sići će na te i sila Svevišnjega osjeniti. Zato će to čedo i biti sveto, Sin Božji (Lk 1,35).*

Kad su 30 godina kasnije pitali Ivana Krstitelja je li iščekivani Mesija (Otkupitelj), odgovorio je: *Ja vas, istina, vodom krstim. Ali dolazi jači od mene. Ja nisam dostojan odriješiti mu remenja na obući. On će vas krstiti Duhom Svetim i ognjem (Lk 3,16).* Time je označio Isusovo poslanje: Krstiti Duhom Svetim.

Ali prije toga je sam Isus kod svoga krštenja na Jordanu bio ispunjen Duhom Svetim. *Kad se krstio sav narod, krstio se i Isus. I dok se molio, rastvori se nebo, siđe na nj Duh Sveti u tjelesnom obličju, poput goluba, as glas se s neba zaori: 'Ti si Sin moj, Ljubljeni! U tebi mi sva milina!' (Lk 3,21-22).*

Isus se, pun Duha Svetoga, vratio s Jordana i Duh ga četrdeset dana vodio pustinjom... (Lk 4,1-2). Pritom ga je iskušavao đavao. Zatim se *(Isus) u snazi Duha vrati u Galileju (Lk 4,1-14)* i snagom ovoga Duha započe djelovati.

U Nazaretu je ovo mjesto iz proroka Izaije primijenio na sebe: *Duh Gospodnji na meni je jer me pomaza! On me posla blagovjesnikom biti siromasima, proglasiti suznjima oslobođenje, vid slijepima, na slobodu pustiti potlačene, proglasiti godinu milosti Gospodnje (Lk 4,18-19).* Ova prisutnost Duha Svetoga određivala je od sada sve njegovo činjenje, govorenje i življenje. Ljudi su u njegovim riječima i čudima osjećali snagu i ljubav ovoga Duha. Pogođenost, ozdravljenje i oslobođenje činio je Duh Sveti u njegovim riječima i djelima.

U oproštajnim govorima Ivanova evanđelja nagovijestio je Isus Duha Svetoga kao Parakleta (Branitelja), Pomoćnika, Namjesnika, Zagovornika, Branitelja, Tješitelja i Učitelja. Pritom je na veliko iznenađenje rekao: *Bolje je za vas da ja odem: jer ako ne odem, Branitelj neće doći k vama: ako pak odem, poslat ću ga k vama (Iv 16,7a). I: Neću vas ostaviti kao siročad; doći ću k vama (Iv 14,18).* Ovaj Isusov novi dolazak k nama događa se u Duhu Svetom.

Isus je prije uzašašća obećao učenicima Duha Svetoga: *I evo, šaljem na vas Obećanje Oca svojega. Ostanite zato u gradu dok se ne obučete u Silu odozgor (Lk 24,49).*

5.

Vrijeme Duha Svetoga

Ovo se dogodilo deset dana kasnije: *Kad je napokon došao dan Pedesetnice, svi su bili zajedno na istome mjestu. I eto iznenada šuma s neba, kao kad se digno silan vjetar. Ispuni svu kuću u kojoj su bili. I pokažu im se neki ognjeni razdijeljeni jezici te siđe po jedan na svakoga od njih. Svi se napuniše Duha Svetoga i počеше govoriti drugim jezicima, kako im već Duh davaše zboriti (Dj 2,1-4).*

Kad je napokon došao dan Pedesetnice (Dj 2,1) pokazuje da su Duhovi već postojali kao židovski blagdan. Duhovi su bili najprije blagdan od sedam sedmica, žetveni blagdan. Kasnije je dobio dodatno značenje: Postao je blagdanom Saveza i davanja Zakona na gori Sinaju. Gospodin je sa Zakonom sklopio Savez sa svojim narodom.

Ali sada je Duh Božji ispunio sve okupljene. Na njih je sišla Božja ljubav. Ova Duhom Božjim posredovana ljubav – Duh Sveti – novi je Zakon koji pečati novi i vječni Savez. Božji Duh mijenja najnutarnije čovjekove čežnje na ono što Bog želi. On čini da to što je Bogu na srcu, postane sve više naša najdublja potreba srca. Tako Božji Duh stvara novo zajedništvo, novi Savez,

Duhom ispunjeni ljudi istupiše tada pred ljude koji bijahu okupljeni oko kuće. Velikom su radošću hvalili Boga. Mnoštvo ljudi

bili su neizmjerljivo zadivljeni. Ti ljudi su bili dodirnuti i pogođeni onime što su vidjeli i čuli. Stajali su pred zagonetkom i bili svjedoci nečega što ljudski nije bilo načinivo. Jer svi su ih čuli govoriti njihovim materinskim jezikom.

Petar se u sljedećoj duhovskoj propovijedi pozvao na ovo obećanje proroka Joela rekavši: ... *to je ono što je rečeno po proroku Joelu: U posljednje dane izlit će Duha svoga na svako tijelo i proricat će vaši sinovi i kćeri, vaši će mladići gledati viđenja, a starci vaši sne sanjati. Čak će i na slugе i sluškinje svoje izliti Duha svojeg u dane one i proricat će (Dj 2,15-18).* Time započinje jedno novo doba, doba Duha Svetoga.

Tri tisuće ljudi bili su Petrovom propovijedi tako dirnuti u srce da su puni radosti postali Isusove učenice i učenici. Tada se ispunilo ono što je prorok Joel bio obećao. Na ljude se izlio Božji Sveti Duh.

Molitva u gornjoj sobi

Kako je došlo do ovoga duhovskoga događaja? Bog je suvereno zahvatio i ispunio obećanje koje je prije otprilike 400 godina prije Krista nagovijestio po proroku Joelu.

Ali da bi se ispunili, Božji planovi trebaju otvorenost ljudi. Tako je Marija bila spremna potpuno na raspolaganje staviti svoj život Božjemu planu i djelovanjem Duha Svetoga začeti dijete. Njezin je Da bio preduvjet za Božje utjelovljenje.

Tako je potreban i naš Da, naše poslušno upuštanje u Božje planove. Za učenike je to tada značilo iščekivati ovaj događaj i moliti da Duh Sveti dođe, kao što je rekao Isus na kraju Lukina evanđelja: *Ostanite zato u gradu dok se ne obučete u Silu odozgor (Lk 24,49).* Neka učenici iščekuju Duha Svetoga.

Slično je rekao Isus u Djelima apostolskim kad se ukazao apostolima: *I dok je jednom s njima blagovao, zapovijedi im da ne napuštaju Jeruzalema, nego neka čekaju Obećanje Očevog 'koje čujete od mene: Ivan je krstio vodom, a vi ćete naskoro nakon ovih dana biti kršteni Duhom Svetim' (Dj 1,4-5).*

Apostoli su to shvatili ozbiljno. I zato se odmah nakon Isusova uzašašća vratiše s brda zvano Maslinsko u Jeruzalem, *uspnu se u gornju sobu* gdje je Isus slavio Posljednju večeru s apostolima. Ondje su ostali: *Petar i Ivan i Jakov i Andrija, Filip i Toma, Bartolomej i Matej, Jakov Alfejev i Šimun Revnitelj i Juda Jakovljevi – svi oni bijahu jednodušno postojani u molitvi sa ženama, i Marijom, Majkom Isusovom i braćom njegovom (Dj 1,12-14).*

Svi oni bijahu jednodušno postojani u molitvi. Ostali su i molili ne samo nekoliko sati. Nisu prestali ni nakon dva do tri dana, kad se ništa nije bilo dogodilo. Molili su sve dok Bog nije ispunio Isusovo obećanje. I molili su *jednodušno postojani* za dolazak Duha. Molili su u jedinstvu s Marijom, koja je kao prva bila primila Duha Svetoga. Intenzivna molitva pripremala je silazak Duha Svetoga.

Tako je to bilo tada, tako je to i danas. Bez molitve nema novih Duhova, nema obnove, nema probuđenosti, nema snage, ni zračenja, ni pomazanja, ni plodne evangelizacije, jer moćno svjedočenje može doći samo od samoga Boga koji u svijetu djeluje preko Duha Svetoga.

Duh oživljuje

Božja snaga i Božji Duh djeluju (stvaraju) promjenu. Apostoli su polazeći od ovoga iskustva od samoga početka pazili na to da su ljudi ne samo kršteni nego i ispunjeni Duhom Svetim. Tako primjerice u Samariji: Apostoli u Jeruzalemu su čuli da je jedna grupa ljudi u Samariji prihvatila Božju riječ i bila krštena. *Poslaše k njima Petra i Ivana. Oni siđoše i pomoliše se za njih da bi primili Duha Svetoga. Jer još ni na koga od njih ne bijaše sišao, bijahu samo kršteni u ime Gospodina Isusa. Tada polagahu ruke na njih i oni primahu Duha Svetoga (Dj 8,14b-17).*

Gdje god je Božji Sveti Duh ispunjao ljude, oni su na nov način postali životni. Ovo iskustvo Crkva je u četvrtome stoljeću sažela u Nicejsko-carigradskome Vjeronanju ovako: „*Vjerujem u Duha Svetoga, Gospodina i Životvorca!*“ Njegova je bit obnoviti, oživjeti.

Duh Sveti je kroz sva stoljeća sve do danas u Crkvu donosio novi život. Različiti pokreti, redovi i djela i brojni sveci i duhom napunjeni ljudi svjedoče o tome.

Novi Duhovi...

Od posljednjega stoljeća živimo u posebnome vremenu Duha Svetoga. Jedan odlučujući poticaj za to došao je o Elene Guerra (1835.-1914.), utemeljiteljici „Sestara Duha Svetoga“. Ovu talijansku redovnicu pokretala je misao o neprestanim Duhovima. Stoga je od 1895. do 1903. napisala 12 povjerljivih pisama Papi Leonu XIII, u kojima ga je molila da obnovi Crkvu vraćanjem šovanja Duha Svetoga. Papa se u to upustio, napisao je dvije enciklike o Duhu Svetom i prvi dan dvadesetoga stoljeća posvetio Crkvu i svijet Duhu Svetom.

Istoga dana, 1.1.1901., u Topeki Kansas u Bethel Biblijskoj školi pod pastorom Charlesom F. Parham vjernici jedne druge konfesije imali su jedno novo iskustvo snage Duha Svetoga. 1906. doživjela je jedna grupa u Azusa-Street-Misiji u Los Angelesu krštenje u Duhu Svetom, iskustvo Duhova. Čitav je skup počeo moliti drugim jezicima. Ti ljudi su počeli prenositi ovo iskustvo.

Ova dva događaja smatraju se trenutkom rađanja klasičnoga duhovskog pokreta. Koja je misionarska snaga i silna dinamika izlazila od ove grupe, pokazuje da krajem 20. stoljeća oko 250 milijuna ljudi stječe osobno iskustvo Duhova i pripadaju duhovskoj Crkvi. (usp.: od 0 do 250 milijuna u jednome stoljeću!)

Možemo si zamisliti da je Bog „zaobilazni put“ duhovske obnove Crkve izvan Katoličke Crkve započeo stoga što je od samoga početka htio jasno pokazati: Ovdje se ne radi o konfesionalnome posebnom svojstvu (osobitosti), nego o temeljnome iskustvu koje treba biti dano svim kršćanima.

Ovaj duhovski proboj prešao je u drugoj polovici 20. stoljeća i na druge Crkve. U Katoličkoj crkvi nadahnuo je Duh Sveti 77.godišnjega Papu Ivana XXIII. da sazove novi Koncil sa željom za novim Duhovima u Crkvi. Kratko nakon zaključenja Koncila u veljači 1967. bili su

profesori i studenti Katoličkoga sveučilišta u Pittsburgu na duhovnim vježbama koje su smjerale na obnovu sakramenta potvrde. Sudionici su pritom doživjeli isto kao i na Duhove. Bili su ispunjeni silnom vatrom, darovima i karizmama Duha Svetoga. Otada je oko 120 milijuna katolika steklo jedno novo iskustvo, temeljno oživljavanje svoga kršćanstva po Duhu Svetom.- Ocjenjuje se da je diljem svijeta broj onih koji su na nov način primili Duha Svetoga, narastao na 500 do 600 milijuna vjernika.

Svi sljedeći pape otada su govorili o potrebi novih Duhova. Papa *Pavao VI.* rekao je na generalnoj audijenciji 29.11.1972.: „... Crkva treba neprestane Duhove, ona treba vatru u srcu, riječ na usnama, treba imati u vidu proroštvo... Upravo zato pouzdano i zazivamo: Veni, Sancte Spiritus – Dođi, Duša Sveti!“

Papa *Ivan Pavao II.* označio je nove duhovne pokrete i zajednice kao opipljiv dokaz novoga izlivanja Duha Svetoga: „Otvorite se s poučljivošću darovima Duha Svetoga! Zahvalno i poslušno primite karizme koje Duh Sveti ne prestaje darivati.“ „Veni, Sancte Spiritus!“ (Duhovi 1998. na Trgu svetoga Petra u Rimu)

Papa *Benedikt XVI.* izrekao je sljedeću prošnju u Americi, na Svjetskome danu mladih u Australiji, na Sinodi biskupa za Afriku, i u mnogim drugim prilikama: „Izmolimo od Boga milost novih Duhova za Crkvu u (Americi). Neka ognjeni jezici, koji ujedinjuju goruću ljubav prema Bogu i blišnjemu padnu na sve prisutne da bi se revno angažirali pri širenju Kristova kraljevstva.“

Papa *Franjo* govori uvijek iznova o Duhu Svetome. Tako ej na susretu „Renovamento“ 1. lipnja 2014. u Rimu rekao: „Koji je prvi dar Duha Svetoga? Dar njega samoga koji je ljubav i čini da se zaljubiš u Isusa. A ova ljubav mijenja život.“

Druga jedinica:
Krštenje u Duhu Svetom
Punite se Duhom (Ef 5,18)

Dnevni tekstovi

Prvi dan: Duhovi – rođendan Crkve

Oraspoloživanje za molitvu za svaki dan, str. 6-7

Duhovi su dovršenje Uskrsa. Čitav život Isusa iz Nazareta, posebno njegova žrtva na križu, pobjeda života u njegovu uskrsnuću, njegovo postavljanje u Božju moć u uzašašću i slanje Duha, imaju jedan veliki cilj: Ljude i čitavo stvorenje dovesti kući i spasiti. Trojedini Bog ovo ne želi bez nas. Zato on Isusu stvara novo Tijelo. Duhovi su trenutak rađanja Isusova novoga Tijela, rođendan Crkve. I to kakav rođendan!

Djela apostolska opisuju trenutak rađanja Crkve sljedećim riječima: *Kad je napokon došao dan Pedesetnice, svi bijahu zajedno na istome mjestu. I eto iznenada šuma s neba, kao kad se dignu silan vjetar. Ispuni svu kuću u kojoj su bili. I pokažu im se kao neki ognjeni razdijeljeni jezici te siđe po jedan na svakoga od njih. Svi se napuniše Duha Svetoga i počеше govoriti drugim jezicima, kako im već Duh davaše zboriti (Dj 2,1-4).*

Kao neki ognjeni razdijeljeni jezici – mi govorimo jezikom. Tako je učenicima darovano novo govorenje. Ljudi koji su se ranije jedva odvažili otvoriti usta, gube svoj stid i bojazan i govore. Čine nešto što sami po sebi ne mogu. Govore *drugim jezicima*. Ostavljaju strah da nešto ne mogu i da bi se mogli osramotiti. Iz njih govori Duh Sveti. Kao posljedica toga mogu ljudi iz različitih zemalja razumjeti. Još više: U njihovu govorenju i slavljenju Boga Božja prisutnost se osjeća tako da ljudi bili izvan sebe i pitali: Što je to?

Odmah, na dan njezina utemeljenja, Crkva pušta svoje korijenje u 18 naroda i narodnosti. *Mi Parti, Međani, Elamljani, žitelji Mezopotamije, Judeje i Kapadocije, Ponta i Azije, Frigije i Pamfilije, Egipta i krajeva libijskih oko Cirene, pridošlice Rimljani, Židovi i sljedbenici, Krećani i Arapi – svi ih mi čujemo gdje našim jezicima razglašuju veličanstvena djela Božja (Dj 2,9-11).* Crkva je od samoga početka svjetska Crkva, premda će toga postati svjesna tek kasnije i tek će se godinama kasnije moći odlučiti isploviti na otvoreno more svijeta.

Danas, kad je svijet politički, gospodarski i ekološki srastao u jedan jedini ogromni organizam, otkrivamo i nove dimenzije i zadaće svjetske Crkve. Tu se više ne radi samo o rastu Crkve, nego o spasenju čitave obitelji čovječanstva, štoviše čitavoga stvorenja. Danas je konačno postalo očito ono što je bilo od samoga početka: više nitko nije otok za sebe, Duh Božji probio je mentalitet geta.

Ne samo dimenzije Crkve, nego i metoda, kako ona ima ispuniti svoju zadaću, dana joj je od samoga početka. Na početku ne stoji postignuće i moć ljudi, nego djelotvorna snaga Duha Svetoga. On stvara takav šum oko kuće u kojoj su bili okupljeni učenice i učenici,

da se ondje radoznalo okupilo veliko mnoštvo ljudi. Ovo je mnoštvo čulo apostole, učenice i učenike, pokrenute vatrom Duha govoriti *drugim jezicima, kako im već Duh davaše zboriti*. Bile su to riječi, koje oni sami nisu razumjeli. Riječi kojima su *razglašavali veličanstvena djela Božja*. Hvalili su i proslavljali Boga. A ljudi vani su ih slušali. *Svi su izvan sebe zbunjeno jedan drugog pitali: Što bi to moglo biti?*

Iza ovoga pitanja nastupa Petar s Jedanaesticom. Njegova propovijed pogađa slušatelje. *Kad su to čuli, duboko potreseni rekoše Petru i drugim apostolima: Što nam je činiti, braćo? (Dj 2,37)*. I Duh Sveti djeluje dalje u njihovim srcima. Kao posljedica toga obraća se tri tisuće ljudi! Silan događaj!

Kako djeluje Duh Božji? Što on čini?

Što za mene znači pripadati Svjetskoj Crkvi?

Drugi dan: Babilonska kula – anti-duhovska pripovijest

Oraspoloživanje za molitvu za svaki dan, str. 6-7

Među različitim liturgijskim čitanjima na Duhove nalazi se i sljedeće: *Sva je zemlja imala jedan jezik i riječi iste. Ali kako su se ljudi selili s istoka, naiđu na jednu dolinu u zemlji Šinear i tu se nastane. Jedan drugome reče: 'Hajdemo praviti opeke te ih peći da otvrdnu!' Opeke im bile mjesto kamena, a paklina im služila za žbuku. Onda rekoše: 'Hajde da sebi podignemo grad i toranj s vrhom do neba! Pribavimo sebi ime, da se ne raspršimo po svoj zemlji!'*

JAHVE se spusti da vidi grad i toranj što su ga gradili sinovi čovječji. JAHVE reče: 'Zbilja su jedan narod, s jednim jezikom za sve! Ovo je tek početak njihovih nastojanja. Sad im ništa neće biti neostvarivo što god naume izvesti. Hajde da siđemo i jezik im

pobrkamo, da jedan drugome govora ne razumije.' Tako ih JAHVE rasu odande po svoj zemlji te ne sazidaše grada.

Stoga mu je ime Babel, jer je ondje Jahve pobrkao govor svima u onom kraju i odande ih je Jahve raspršio po svoj zemlji (Post 11,1-9).

Gradnja jedne takve kule u starini bijaše silan poduhvat. Za to je trebalo puno poduzetničkoga duha, organizacija, moć, novac a prije svega motivacija. Ovo se sastojalo prije svega u tome da si *pribave ime*. I: *da se ne rasprše po svoj zemlji*. Osjećali su se dobro skupa i bili zadovoljni sa samima sobom.

Plaši li se Bog konkurencije od čovjeka kad govori: *Sad im ništa neće biti neostvarivo što god naume izvesti. Hajde da siđemo i jezik im pobrkamo, da jedan drugome govora ne razumije*. Ovo se može tako shvatiti, ali u tekstu tako ne stoji. Tekst više govori: Gdje god ljudi, odvojeno od Boga u središte stavljaju sebe i svoje ideje, dugoročno to ne drži. Kad-tad će gajena sebičnost otvoreno probiti i sve se raspasti. Bog za to ne treba biti aktivan. Dovoljno je da ljude prepusti samima sebi.

Možemo govoriti istim jezikom a da jedni druge ipak ne razumijemo. Zašto? Razumjeti jedni druge povezano je s duhovnim usmjerenjem. Sebičan i na sebe usmjereni duh, koji vidi samo sebe i samo od sebe polazi, sprječava pravo sporazumijevanje i i pravi zajednički život. Unatoč istome jeziku i istim riječima ljudi govore jedni mimo drugih.

Posve drukčiji je Duh Duhova. On čini da ljudi, koji govore različitim jezicima, jedni druge razumiju, *svi ih mi čujemo gdje našim jezicima razglašuju veličanstvena djela Božja*. Gdje su ljudi usmjereni na Boga i na njegova velika djela oni dolaze bliže kao žbice jednoj glavčini (točka). Dokle god postoje različite kulture i narodi, bit će i različitih jezika. Ali ako su svi oni usmjereni na Boga, svoga Stvoritelja, neće jedni drugima konkurirati, nego iskusiti kao vrijedno uzajamno oplodivanje i obogaćenje. Usmjereni na Njega oni će se jedni drugima približiti unatoč različitosti jezika. Om, živi Bog, je ujedinjavajuća snaga. Božji Duh stvara sporazumijevanje od srca k srcu.

Zbog čega se gradnju kule Babilonske može shvatiti kao anti-duhovsku pripovijest?

Jesam li već doživio da se unatoč stranoga jezika osjećam ljudima blizu?

Treći dan: Iskustvo Božje ljubavi

Oraspoloživanje za molitvu za svaki dan, str. 6-7

Postoje dvije mogućnosti kako motivirati ljude da učine nešto određeno: Ili primoravanjem i pritiskom ili pak privlačnom snagom i fasciniranjem. Jednomu čovjek, koji je zaljubljen, nitko ne mora reći da treba misliti na ljubljenu osobu. On to jednostavno čini jer ga druga osoba privlači. Ona je za njega tako atraktivna da puno toga može pustiti i ostaviti.

Ali ranije to nije bilo tako. Prema toj istoj osobi, tek kad ju je upoznao, bio je više ili manje ravnodušan. Ali sada se ovo zaljubljenosti mijenja. U njegov je život ušao novi polet. I premda je kod zaljubljenosti prisutno puno sebeljublja, ono nam može pokazati što dolazak Duha Svetoga u nama čini.

Na Duhove je Duh Sveti u ognjenim razdijeljenim jezicima sišao na apostole, na Mariju, na učenice i učenike. Ognjeni razdijeljeni jezici znači: njihova su srca bila ispu njena toplinom Božje ljubavi. Pater Raniero Cantalamessa govori da je okupljeno mnoštvo na Duhove „steklo opojno iskustvo Božje ljubavi“.

Duh Sveti daje iskustiti Božju ljubav. Čovjeku koji je ranije osjećao nutarnju pobunu protiv Boga ili strah od njega, pokazuje Duh Sveti da je Bog njegov najbolji prijatelj, najangažiraniji saveznik za njegovu sreću. Daje mu prepoznati silno veliku i nadasve nježnu Božju ljubav. Štoviše: Duh Sveti Božju ljubav ulijeva u srce (*usp. Rim 5,5*) i ona njime sve više i više struji.

Pavao ovu ljubav opisuje ovako: ... *Ta ne primiste duh robovanja da se opet bojite, nego primiste Duha posinstva u kojem kličemo: 'Abba! Oče!' Sam Duh susvjedok je s našim duhom da smo djeca Božja (Rim 8,15-16).* Gdje Duh Sveti uzme ljude u ovu ljubav, oni se napunjavu velikom toplinom i temeljnom sigurnošću i kliču *Abba! Oče! (Rim 8,15c).* Probija radost.

Abba! Oče! izraz je duboke nježnosti i sigurnosti (zaštićenosti). Kao dijete kod majke i oca, tako se mi kod Boga osjećamo sigurni (zaštićeni) i od njega ljubljeni. Jednostavno smjeti tako biti. Uzeti i biti u redu i onda kad nismo u redu. Biti zauvijek ljubljen došlo što mu drago. Imati jedana Ti koji nas u svemu razumije i uvijek uzima u naručje. Kao posljedica ove povezanosti srđaca raste potreba za svakodnevnim zajedništvom s ovim Bogom ljubavi. Svakodnevna molitva postaje potreba srca. Istodobno je prisutna čežnja da ovoga Boga još bolje upoznamo.

Jesam li duboko u srcu iskusio Božju ljubav?

Abba! Oče! – poznajem li ovu zaštićenost i sigurnost? Čežnem li za time da ju dublje iskusim?

Četvrti dan: Učinci (djelovanja) krštenja Duhom Svetim

Oraspoloživanje za molitvu za svaki dan, str. 6-7

Ivan Krstitelj upućuje na to da je krštenje Duhom Svetim središnji element Isusova poslanja: *Ja vas, istina, vodom krstim. Ali dolazi jači od mene. Ja nisam dostojan odriješiti mu remenje na obući. On će vas krstiti Duhom Svetim i ognjem (Lk 3,16).* Biti kršten Duhom Svetim i ognjem znači biti uzet u Isusov život i poslanje.

Isus je nakon svoga uskrsnuća apostolima nagovijestio ovaj veliki događaj: *Ivan je krstio vodom, a vi ćete naskoro nakon ovih dana biti kršteni Duhom Svetim (Dj 1,5).*

Pater Raniero Cantalamessa ovu novu dinamiku opisuje ovako: „Upravo po onome što se naziva krštenje Duhom, iskusi se Duha Svetoga, njegovo pomazanje u molitvi, njegovu moć u apostolskome služenju, njegovu utjehu u kušnji, njegovo svjetlo u odlukama. Još više nego u manifestaciji karizmi, njega se opaža ovako: kao Duha koji preobrazuje (mijenja) iznutra, dariva okus slavljenja Boga, daje otkriti novu radost, otvara razum za razumijevanje Pisma a prije svega uči proglasiti Isusa 'Gospodinom'. Ili pak daje odvažnost preuzeti nove i teške zadaće u služenju Bogu i bližnjima.“⁴

Koja djelovanja krštenja Duhom sam opazio?

Što želim iskusiti još dublje?

Peti dan: neustrašivost

Oraspoloživanje za molitvu za svaki dan, str. 6-7

Ljudi doživljavaju u sebi snagu, jakost na područjima na kojima su ranije bili slabi. Na poseban je način to bila snaga odvažno i jasno stati uz Isusa.

„Što će drugi misliti, ako...?“ Mi živimo u mnogim ovisnostima, kao primjerice: Hoćemo udovoljiti svima. Ne želimo izgubiti priznanje i ljubav drugih. Ne želimo nikoga razočarati. Hoćemo ispuniti očekivanja drugih. Takve nas ovisnosti čine iznutra neslobodnima. Tu hoće Duh Sveti u nas staviti svoju snagu da bismo – možda unatoč strahu – činili ono što Djela apostolska nazivaju ovako: Odvažnost smjelo govoriti što je nekomu na srcu.,

⁴ Raniero Cantalamessa, O dođi, Stvorče, Duše Svet, str. 75

Petar i Ivan ozdravili su uzetoga. To im je dalo priliku da u Isusu navijeste uskrsnuće od mrtvih. Sutradan se sastadoše u Jeruzalemu glavari, starješine i pismoznanci – i Veliki svećenik Ana i Kajfa, i Ivan i Aleksandar, i svi od roda velikosvećeničkoga. Izvedoše apostole preda se pa ih stadoše ispitivati: 'Kojom snagom ili po kojem imenu vi to učiniste?' Onda Petar pun Duha Svetoga reče: 'Glavari narodni i starješine! Zar mi danas odgovaramo zbog dobra djela učinjena bolesnu čovjeku? Po kome je ovaj spašen? Neka bude znano svima vama i svemu narodu Izraelovu: po imenu Isusa Krista Nazarećanina, kojega ste vi raspeli, a kojega Bog uskrisi od mrtvih! Po njemu ovaj stoji pred vama zdrav! On je onaj kamen koji vi graditelji odbaciste, ali koji postade kamen zaglavni. I nema ni u kome drugom spasenja. Nema uistinu pod nebom drugoga imena dana ljudima po kojemu se možemo spasiti.'

Kad vidješe neustrašivost Petrovu i Ivanovu, a znajući da su to ljudi nepismeni i neuki, bijahu u čudu; znali su ih, da bijahu s Isusom, ali videći gdje s njima stoji izliječeni čovjek, nisu mogli ništa protusloviti. Stoga zapovjediše da izađu iz vijećnice pa stadoše raspravljati: 'Što ćemo s tim ljudima? Ta učinili su očit znak, poznat svim Jeruzalemcima, ne možemo ga nijekati; ali da se još više ne razglasi u narod, zaprijetimo im da nikomu živom o tom Imenu više ne govore.' Pozvaše ih i zapovjediše im da podnipošto ne zbore niti naučavaju u ime Isusovo. Ali im Petar i Ivan odgovoriše: 'Sudite je li pred Bogom pravo slušati radije vas nego Boga. Mi doista ne možemo ne govoriti što vidjesmo i čusmo' (Dj 4,5-20).

U čemu se pokazuje Petrova i Ivanova neustrašivost?

Gdje ja sebi želim više neustrašivosti (iskrenosti, prostodušnosti, otvorenosti, srdačnosti)?

Šesti dan: Očaranost Bogom – Slavljenje i zahvaljivanje

Oraspoloživanje za molitvu za svaki dan, str. 6-7

S ispunjenjem Duhom Svetim primaju ljudi jedno novo nutarnje svjetlo. U ovome svjetlu prepoznaju nešto od neusporedive ljepote Božje. Sve više ih privlači Božja veličina, slava, moć i ljubav. Boga iskusuju kao dar, kao najveći dar koji najviše očarava. Presretni su što ovoga Boga poznaju.

Kao posljedica započinju iz ljubavi, radosti i zahvalnosti Boga slaviti, klanjati mu se, iskazivati mu čast. Iznutra osjećaju potrebu i to im čini dobro da mogu Bogu reći koliko je on velik, kako je jedinstven, kako uzvišen, kako dobar, kako vjeran.

Srce koje hvali Boga je za ljude koji ovu radost ne poznaju, smiješno i pomalo strano. Oni s time ne mogu ništa započeti. Velika je razlika pjevamo li „Tebe Boga hvalimo“ mehanički, jednostavno jer je ta pjesma na redu, ili smo uključeni čitavim srcem.

Pavao govori: *Razgovarajte među sobom psalmima, hvalospjevima i duhovnim pjesmama! Pjevajte i slavite Gospodina u svom srcu (Ef 5,19)*. Slavljenje Boga srcu u svom čini Duh Sveti. On upravlja oči srca na Boga. Ljudi iskusuju da je slavljenje i klanjanje Bogu dar, milost.

Poznajem li ovu radost u Bogu?

Sada mogu otvoriti usta i srce, raširiti ruke i Boga slaviti pjesmom.

Krštenje u Duhu – uzeti u vatru (oganj) Duha

Prije nego razmatramo o iskustvima Duhova, o iskustvu krštenja u Duhu Svetom i njegovih djelovanja, okrenimo se Duhu Svetomu.

1. **Otkriti Duha Svetoga**

Već ustanovljujemo: Duh Sveti je treća osoba božanskoga Trojstva. On je kreativni Duh Stvoritelj.

Isus kao po sebi razumljivo govori o njemu kao o osobi. Na mnogim mjestima u Ivanovu evanđelju naziva ga *Tješitelj*. Na mnogim daljnjim mjestima u Novome zavjetu čitamo da Duh Sveti posjeduje sva obilježja osobe. On razmišlja (*Dj 15,28*), poučava (*Iv 16,21*), vodi (*Rim 8,14*), naređuje (*Dj 8,29*), zabranjuje (priječi), možemo ga razočarati i uvrijediti (ražalostiti) (*Ef 4,30*). Postavlja biskupe (*Dj 20,28*). Katkada ga se opisuje kao Duha Kristova (*Rim 8,9*) ili Duha Isusova (*Dj 16,7*).

Od prvih Duhova sve do danas Duh Sveti vodi Crkvu. Nastavlja Kristovo djelo, ispunja ga i ostvaruje, kao što svjedoči Crkva u Četvrtoj euharistijskoj molitvi: „*(A da ispuni svoj naum, predade se u smrt i uskrsnuvši od mrtvih smrt uništi, život obnovi.) I da ne živimo više sebi, već njemu koji za nas umrije i uskrsnu: onima koji vjeruju, Oče, posla kao prvi dar od tebe Duha Svetoga, da on u svijetu djelo njegovo dovrši i izvrši svako posvećenje.*“

Isusovo je djelo bilo navještaj i uspostavljanje Božjega kraljevstva. Sada Duh Sveti ovo Božje kraljevstvo vodi dalje kao što stoji u jednoj pjesmi: *Duh Gospodnji propuhuje svijet silno i nesvladivo; gdje god njegov ognjeni dah padne, Božje kraljevstvo oživi. Tu Krist korača kroz vrijeme u odijelu Crkve hodočasnice hvaleći Boga: Aleluja*“ (*Marie Luise Thurmair, 1946.*). Duh Sveti čini da Božje kraljevstvo raste i prožima sve više područjâ.

Budući da je Duh Sveti osoba, voli da ga pozivamo i pozdravljamo kao dragoga gosta. Duh Sveti je džentlmen i nikada se ne nameće. On hoće da ga svaki dan iznova pozivam u svoj život.

2.

Biblijske napomene

Isusovi učenici, posebno apostoli, imali su tri godine savršena Učitelja. Pa ipak su pri Isusovoj mucii svi, osim jednoga, zatajili. Čak

su i poslije uskrsnuća imali mnogo pitanja i sumnji. Stvarni proboj dogodio se na Duhove.

Krštenje Duhom Svetim

Silaskom Duha Svetoga u njihov je život došla nova vatra, goruća strast. Isus je u njima i preko njih u Duhu Svetom djelovao na nov način. Silazak Duha Svetoga izdjelovao je veliku razliku. Ovaj silazak Duha Svetoga označuje se i kao *krštenje Duhom*. Što se pod time misli?

Obećanje krštenja Duhom Svetim dolazi u svakome evanđelju i u Djelima apostolskim. Četiri puta govori Ivan Krstitelj o tome da će Isus krstiti Duhom Svetim.

Kod Marka: *Ja vas krstim vodom, a on će vas **krstiti** Duhom Svetim (Mk 1,8).*

Kod Mateja: *Ja vas, istina, krstim vodom na obraćenje, ali onaj koji za mnom dolazi jači je od mene. Ja nisam dostojan obuće mu nositi. On će vas **krstiti** Duhom Svetim i ognjem (Mt 3,11).*

Kod Luke: *J vas, istina, vodom krstim. Ali dolazi jači od mene. JA nisam dostojan odriješiti mu remenje na obući. On će vas **krstiti** Duhom Svetim i ognjem (Lk 3,16).*

I kod Ivana: *Njega ja nisam poznavao, ali onaj koji me posla vodom krstiti reče mi: 'Na koga vidiš da Duh silazi i ostaje na njemu, on je onaj koji **krsti** Duhom Svetim' (Iv 1,33).*

To pokazuje da je krštenje Duhom Svetim središnji element Isusova poslanja. Isus je nakon svoga uskrsnuća apostolima najavio ovaj veliki događaj: *Ivan je krstio vodom, a vi ćete naskoro nakon ovih dana biti kršteni Duhom Svetim (Dj 1,5).*

Primiti – Sići

U Djelima apostolskim postoje različita izvješća koja različitim formulacijama imenuju *krštenje Duhom Svetim*. Tako je riječ o *primanju* odnosno *silasku* Duha Svetoga: Na kraju duhovske propovijedi odgovara Petar ljudima koji su pogođeni u srcu i pitaju što im je sada činiti: *Obratite se i svatko od vas neka se krsti u ime*

*Isusa Krista da va se oprostite grijesi i **primi** ćete dar, Duha Svetoga (Dj 2,38).*

Kad su apostoli u Jeruzalemu čuli da je grupa ljudi u Samariji prigrlila riječ Božju i krštena, *poslaše k njima Petra i Ivana. Oni siđoše i pomoliše se za njih da bi primili Duha Svetoga. Jer još ni na koga od njih ne bijaše sišao; bijahu samo kršteni u ime Gospodina Isusa. Tada polagahu ruke na njih i oni **primahu** Duha Svetoga (Dj 8,15-17).*

Poganski satnik Kornelije dade dozvati Šimuna Petra. Ovaj mu protumači evanđelje. Pritom dođe do iznenađenja: *Dok je Petar još govorio, siđe Duh Sveti na sve koji su slušali tu besjedu. A vjernici iz obrezanja, koji dođoše zajedno s Petrom, začudiše se što se i na pogane izlio dar Duha Svetoga. Jer čuli su ih govoriti drugim jezicima i veličati Boga (Dj 10,44-46).* Duh Sveti se izlio na nekrštene. Tek su zatim poslije toga primili krštenje.

Kad je Pavao došao u Efez, susretne ondje učenike i pita ih: *Jeste li primili Duha Svetoga kad ste povjerovali? (Dj 19,1).* Ovo pitanje pokazuje da je primanje Duha Svetoga bilo povezano s iskustvom. Oni će mu: *'Ta ni čuli nismo da ima Duh Sveti.'* Nato će on: *'Kako ste onda kršteni?'* *'Krštenjem Ivanovim',* odvrate oni. Nato će Pavao: *'Ivan je krstio krštenjem obraćenja govoreći narodu da vjeruje u Onoga koji za njim dolazi, to jest u Isusa.'* Čuvši to, *krste se u ime Gospodina Isusa, pa kad Pavao položi na njih ruke, **dođe** Duh Sveti na njih te stanu govoriti drugim jezicima i prorokovati. (Dj 19,2-6).*

Napuniti se

Dalje se u Djelima apostolskim često rabi riječ napuniti se. Na Duhove: *I svi se napuniše Duha Svetoga... (Dj 2,4).*

*Petar doveden pred veliko Vijeće **pun** Duha Svetoga reče... (Dj 4,8).* Nakon toga bude Petru i Ivanu zabranjeno propovijedati u Isusovo Ime. Na kraju pođoše u zajednicu koja je puna vjerničke snage molila. *I pošto se pomoliše, potrese se mjesto gdje bijahu sabrani, i svi se **napuniše** Duha Svetoga te stanu navješćivati riječ Božju smjelo“ (Dj 4,31).*

Kod izbora sedmorice đakona: ... *De, pronađite, braćo, između sebe sedam muževa na dobru glasu, punih Duha i mudrosti... pas izabraše Stjepan, muža puna vjere i Duha Svetoga... (Dj 6,3.5).*

Jedno iskustvo za sve

Bilo da se krste Duhom Svetim, napunjavu Duhom Svetim ili primaju Duha Svetoga: Ne odlučuje formulacija, nego događaj. Ljudi trebaju biti uzeti u dinamiku Duha Svetoga. Trebaju primiti puninu Duha, doživjeti njegovu preobražajnu snagu da bi Bog mogao slobodno i djelotvorno preko njih djelovati.

Krštenje Duhom Svetim – ili kako se ovo iskustvo i naziva – „događaj“ je koji svatko doživljava drukčije. Za neke je to snažan, duboko emotivan doživljaj koji mogu točno datirati. Za druge je to više proces u rastu, pri čemu jednoga dana zadivljeni ustanovljuju da je u njima nešto postalo trajno drukčije. Bog sa svakim čovjekom ide jedinstvenim i posve osobnim putem.

Papa Franjo je na Duhove 2019. rekao da je *krštenje Duhom Svetim* iskustvo koje Bog želi darovati svim kršćanima neovisno o njihovoj konfesiji. Ovo iskustvo nije pridržano nekoj grupi posebno pobožnih ili nekoj posebnoj grupi, nego je ono jednostavno opće dobro čitavoga kršćanstva.

3.

Aktualizacija krštenja (potvrde) i Duhova

Kako *krštenje Duhom Svetim* možemo razumjeti (shvatiti) i teološki svrstati? Većina nas je zacijelo krštena. Ali nisu svi doživjeli duhovsku promjenu. Zato pitanje: Što razlikuje sakrament krsta o krštenja Duhom Svetim?

Temeljni sakrament postajanja i bivanja kršćaninom jest krštenje. Ono nas povezuje s Isusom Kristom. Krštenjem nas Duh

Sveti integrira u Tijelo Isusa Krista: *Ta u jednome Duhu svi smo u jedno tijelo kršteni, bilo Židovi, bilo Grci, bilo robovi, bilo slobodni. I svi smo jednim Duhom napojeni (1 Kor 12,13).* Napojeni smo njegovim Duhom. Od sada u nama pulsira novi život. Ali je li taj život bez daljnjega opipljiv? Možemo li kod drugih ljudi prepoznati jesu li kršteni ili nisu? U pravilu zacijelo ne. Zbog čega?

Mi smo mogli valjano primiti sakrament, ali ovaj sakrament ipak ne može razviti svoje djelovanje. Raniero Cantalamessa, propovjednik papinskoga doma, govori o tome da djelovanje jednoga sakramenta može biti zatvoreno, ako nedostaju evangelizacija, obraćenje i vjera. On to tumači ovako: „Sav postojeći elektricitet ne koristi ničemu ako ne uporabimo struju i utikač stavimo u utičnicu.“ Životnom postaje milost jednoga sakramenta tek kada „utikač stavimo u utičnicu“. Jer: „Sakramenti nisu nikakvi magični obredi koji funkcioniraju na magičan način, bez čovjekova znanja i bez ikakva njegova sudjelovanja. Njihova djelotvornost plod je sinergije (zajedničkoga djelovanja) božanske svemoći (Kristove milosti ili milosti Duha Svetoga) i ljudske slobode. Milost krštenja se oslobađa tek kad se utikač – evangelizacijom, obraćenjem i vjerom – stavi u utičnicu. Struja, snaga tada teče...“

To pokazuje način krštenja u Isusovo vrijeme. Tada su ljudi kod krštenja potpuno uranjani u vodu. Krštenje tako znači biti uronjen u Isusov život, u njegova Duha i biti njime prožet. Krštenje ne znači: Mi primamo novu snagu da bismo svoj dosadašnji život bolje živjeli, da bismo se mogli bolje nositi sa svojim problemima. Krštenje znači da naš život po Duhu biva uzet u jedan novi pravac. Mi bivamo uzeti u Isusov život a time u Isusovu dinamiku i poslanje. Tko je kršten Duhom Svetim, počinje živjeti iz jednoga novog životnog principa, iz jednoga novog temelja, iz jednoga novog izvora.

4.

Učinci krštenja u Duhu Svetom

Možda već dugo znam da sam od Boga ljubljen, da sam njegovo dijete a time Božja kći ili sin. Takvo znanje može biti jedna informacija između mnogih; i mi ju takvu primamo na znanje. Ali dokle god ovo ostaje znanje u glavi, malo se toga mijenja.

4.1 Iz glave u srce: Iskusiti Božju ljubav

Ali kad se dogodi kršten je Duhom Svetim, tada ovo znanje postaje usređujućim iskustvom srca, znanjem srca, jer *sam Duh susvjedok je s našim duhom da smo djeca Božja (Rim 8,16)*. Mi iznutra znamo tko smo. To je silna sreća. Time se puno toga mijenja.

Richard Rohr doživio je to ovako: „Za vrijeme moga novicijata činili smo sva moguća dobra djela za Boga. Trudili smo se oko našega spasenja i obdržavali pravila. Bio sam savršen novak. Činio sam naklon upravo onda kad je naklon bio propisan. Nikada nisam zakasnio na korsku molitvu. Nikada nisam zakasnio na objed. Ako bih ipak zakasnio, smjesta bih u znak zadovoljštine kleknuo kako su propisivali običaji.

Kad sam jednoga dan u koru klečao, obuzela me je spoznaja da sam sa svime tim na najboljemu putu da ne ljubim Boga nego da ljubim sama sebe. Ispunjalo me pravo veliko zadovoljstvo sa sobom kao savršena novaka. Znao sam da sam bio na najboljemu putu da postanem uzoran franjevac.

Taj dan, taj trenutak tumači bolje od svega drugoga zbog čega sam danas ovdje: Bog mi je dao jasno spoznati da me ljubi opravo onakva kakav jesam. Nisam morao ništa postići. Tog dana sami bio oslobođen. Od glave do pete s mene su spadale verige. Odjednom sam znao da se za svoju čovječnost ne trebam ispričavati, da se ne moram ispričavati za onoga koji sam bio i da svomu učitelju novaka i svojim su-novacima ne trebam dokazivati da nešto vrijedim. Bio sam dijete Božje.- I mogao sam zadovoljan ići svojim putem. Mogao sam se dati na put, uzdignuti svoje srce k Bogu i dobro znati da ponekad

smijem i posrnuti. Ali to je sada na neki način potpuno beznačajno. Bog me ljubi i jedino to vrijedi. To je bilo moje krštenje Duhom.”⁵

Gdje nam Duh Sveti ovu istinu piše u srce, čovjek se napunja dubokom sigurnošću i kliče *Abba! Oče!* (*Rim 8,15c*). Probija radost, djetinja radost srca u Bogu, Ocu.

Abba! Oče! pokazuje: Mi pripadamo skupa. Kao posljedica ove povezanosti srca raste potreba za svakodnevnim zajedništvom s ovim Bogom ljubavi. Svakodnevna molitva postaje potreba srca. Istodobno je prisutna čežnja ovoga Boga sve bolje upoznati.

U ovome iskustvu ljubavi pokazuje Duh Sveti ljudima da Bog i njegovi napatci nisu protiv čovjekove sreće. Naprotiv: Bog je saveznik ljudi. On čovjeka hoće učiniti još sretnijim nego što sam čovjek to želi. Njegova ljubav prema čovjeku je veća od čovjekove ljubavi prema njegovu vlastitome životu. Tako nestaje konkurencije i straha pred Bogom. Započinje novi zajednički život!

4.2 Duh Sveti povezuje

Duh Sveti je osoba Boga koja povezuje. On međusobno povezuje Oca i Sina. On povezuje nas ljude s Bogom. On povezuje nas ljude međusobno. On nas povezuje sa stvorenjem. Kad su ljudi uzeti u rijeku života Duha, tada ovaj Duh počinje povezivati.

... povezuje s Bogom

Kao prvo povezuje nas Duh Sveti s Bogom. Ova nova povezanost nije posljedica našega naprezanja, nego djelovanje Duha. On polaže u nas čežnju za Bogom, za molitvom, za slavljenjem.

Duh sada „ispunja“ našu povezanost s Bogom. Mi možemo pjevati „Tebe Boga hvalimo“, a da ne sudjelujemo srcem. Pjevamo skupa jer orgulje sviraju. Ali ako je u nama Duh, tada se naša nutrina pokreće. Pjesma je ispunjena izrazom naše radosti srca u Bogu. Zajedno s nama Duh u nama slavi Boga. To (ili bolje On) pjeva s nama.

⁵ Richard Rohr, *Riječ koja raspiruje*, str. 174

Otkriti Boga kao onoga koji je uvijek veći i uvijek više usrećuje, to čini Duh, kao što piše Pavao: *Navješćujemo... Što oko ne vidje, i uho ne ču, i u srce čovječje ne uđe, to pripravi Bog onima koji ga ljube. A nama to Bog objavi po Duhu jer Duh sve proniče, i dubine Božje* (1 Kor 2,9-10a). Duh Sveti uzima od nas ovojnici za ovojnici, svu maglu i daje nam sve više i više prepoznati Božju skrivenu veličinu, dobrotu i slavu.

Samo Duh proniče dubine Božje (usp. 1 Kor 2,11). Po Duhu Svetom spoznajemo Boga kao našega ljubećega Oca. Otkriva nam se značenje i slava Isusa. Po Duhu sjaji Isus Krist u našim srcima i mi prepoznamo *božanski sjaj na Kristovu licu (usp. 2 Kor 4,6).*

Duh Sveti nam daje spoznati da je Isus Krist Gospodin, Otkupitelj svega stvorenja. Isus i značenje njegove poruke zrače na nov način i postaju središnje važni. *Nitko ne može reći: Gospodin Isus!, osim u Duhu Svetom (1 Kor 12,3b).* Ova spoznaja smatra se najvažnijom oznakom krštenja Duhom Svetim. Gdje se ovo kao usrećujuća realnost iskusi, ljudi postaju sve više od Gospodina privučeni.

Kao učinak ispunjenja Duhom Svetim u Djelima apostolskim više puta se spominje jedan posebni dar molitve, govorenje drugim jezicima – nazvan i molitva u jezicima (*usp. Dj 10,44-46; Dj 19,6*). Molitva u kojoj sam Duh u nama moli.

Što nas je ranije ostavljalo ravnodušnim ili nam čak bilo mrsko, sada otkrivamo kao potrebu srca. Kao što beba više za hranom i blizinom, tako novi život Duha traži ono što hrani naš odnos s Bogom. Tako nam Biblija može dugo vremena biti knjiga kao i svaka druga. Možemo čitati neki tekst i odmah za zatim zaboraviti. Možda se čudimo drugima koji svaki dan čitaju Bibliju jer im ona nešto znači (donosi). Ali kad dođe Duh Sveti, riječi Biblije ožive. Oslovljavaju nas, govore našem životu: *Riječi koje sam vam govorio, duh su i život (Iv 6,44).*

Usporedivo se događa i sa sakramentima Crkve. Možemo ih doživjeti kao prazne obrede. Ali ispunjeni Duhom otkrivamo da se u njima susrećemo s Kristom koji nas hrani svojim Duhom, ozdravlja nas i jača. Oni postaju životno blago.

... povezuje nas s Kristovim Tijelom (Crkvom)

Duh Sveti nam dariva ljubav prema Isusu, ali ne samo prema njemu jedinome, nego i prema njegovu Tijelu, Crkvi i prema svim udovima njegova tijela. On stvara suradnju i život jednih za druge: *U mnoštva onih što prigriše vjeru bijaše jedno srce i jedna duša (Dj 4,32)*. Tako su se prvi vjernici počeli sastajati u malim zajednicama (kućne Crkve, grupe...), međusobno dijeliti svoj život, biti tu jedni za druge.

Duh Sveti nam pokazuje da je Crkva kojoj pripadamo velika zajednica. Pavao opisuje ovu zajednicu slikom tijela: *Jedno tijelo i jedan Duh – kao što ste i pozvani na jednu nadu svog poziva! Jedan Gospodin! Jedna vjera! Jedan krst! Jedan Bog i Otac sviju, nad svima i po svima i u svima! (Ef 4,4-6)*. Pavao ovdje sedam puta naglašuje ovo **jedan!** Kao što postoji samo jedan uskrsnuti Krist, tako u konačnici postoji i samo jedno Kristovo tijelo, samo jedna Crkva, samo jedna Kristova zaručnica.

Isti Duh Sveti stanuje u svakome kršćaninu, svejedno na kojemu mjestu on živio, kojoj zajednici pripadao, koje narodnosti bio i koju boju kože imao. Oživotvorenjem i djelotvornošću ovoga Duha u nama, mi sebe prepoznamo kao braću i sestre nadilazeći kulturalne i crkvene razlike. Mi pripadamo skupa. U nama raste čežnja za jedinstvom u Kristovu Tijelu.

... s ljudima i stvorenjima

Bog kao Otac (i Majka) svih ljudi i svega stvorenoga ljubi sve što je stvorio. Ne daje prednost ni jednoj grupi ljudi i ni jednoj naciji. Za njega vrijedi samo jedna jedina obitelj čovječanstva. Njemu su na srcu svi ljudi bez iznimke., Bog koji je pun milosrđa i ima srce za nevolju ljudi, pokreće nas da njegovim Duhom služimo siromasima i ljudima u potrebi.

Isus se toliko poistovjećuje s trpećima da je rekao: *Što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće., meni učiniste (Mt 25,40)*. Gdje Duh Sveti u srce izlije Božju ljubav, ondje se ona u

susretu prelijeva na bližnje. Želja i angažiranost za Božju pravednost, za pravedne odnose u gospodarstvu, za jednakost između bogatih i siromašnih... jedna je od posljedica toga.

Duh ne ostaje stajati samo kod ljudi. On uključuje čitavo stvorenje koje napunja životom. Primorava ljude da ljube i poštuju sva stvorenja i čuvaju ih od razaranja i uništenja. Pažljivost i skrb posljedica su toga. Ništa u stvorenju ne živi izolirano. Sve je u međusobnome odnosu i na stanovit način ovisi jedno o drugome. Tako je ne samo čovječanstvo nego sve stvorenje jedna velika obitelj, jedan veliki organizam.

4.3 Postati nanovo osposobljen

Kršćanski život gradi na snazi Duha Svetoga kao što svjedoči Pavao: *I ja priđoh k vama slab, u strahu i u veliku drhtanju. I besjeda moja i propovijedanje moje ne bijaše u uvjerljivim riječima mudrosti, nego u pokazivanju Duha i snage da se vjera vaša ne temelji na mudrosti ljudskoj nego na snazi Božjoj (1 Kor 2,3-5)*. Pavao je u svome strahu i slabosti gradio potpuno na Božjoj snazi.

Ovu snagu je obećao Isus neposredno prije izlivanja Duha Svetoga na Duhove: *Nego primit ćete snagu Duha Svetoga koji će sići na vas i bit ćete mi svjedoci u Jeruzalemu, po svoj Judeji i Samariji i sve do kraja zemlje (Dj 1,8)*.

Gdje se ljudi upuste u Duha Božjega, bivaju nanovo osposobljeni. U njima i preko njih djeluje Božja snaga. To je doživio Stjepan. On je naviještao Krista i ovaj je njegov navještaj potvrdio znacima i čudesima, kao što svjedoče Djela apostolska: *Stjepan je pun milosti i snage činio velika čudesa i znamenja u narodu (Dj 6,8)*. U vezi s ovim govorimo i o darovima i karizmama. Pavao iz iskustva govori kad zajednici u Korintu piše: *A sve to djeluje jedan te isti Duh dijeleći svakomu napose kako hoće (1 Kor 12,11)*. Ovaj se očitovanje Duha daje svakomu na korist (1 Kor 12,7). Duh Sveti hoće darovati svima (barem jedan) posebne darove za izgradnju Crkve, zajednice i za širenje Božjega kraljevstva.

Bit ćete mi svjedoci. Jedan svjedok je nešto doživio, vidio, iskusio. Duh Sveti nas primorava da to što nas jako usređuje, prenesemo drugima. Jednostavno iz radosti i zahvalnosti. *Jer ljubav nas Kristova obuzima... (2 Kor 5,14)*, piše Pavao. Po Duhu Svetom postajemo ljudi gorućega srca. Hoćemo svima obznaniti Isusa, hoćemo posvjedočiti tko je on, što je za nas učinio i čini, i koju čudesnu budućnost nam priprema.

4.4 Postati svjestan duhovnih realnosti

Kad je Isus ispunjen Duhom Svetim izišao iz pustinje i započeo s naviještanjem evanđelja, prvo je ozdravljenje bilo oslobođenje čovjeka koji *bijaše opsjednut nečistim duhom*. Nečisti duh je sam od sebe reagirao i počeo vikati: *'Što ti imaš s nama, Isuse Nazarećanine! Došao si da nas uništiš. Znam tko si: Svetac Božji!'* (Mk 1,23-24). Kad dođe Sveti, Zli se u svome zaklonu preplaši. Ne može izdržati Njegovu prisutnost. Dolazi do sukoba sa Zlim.

U sivilu se ne vidi razlika. Ali što više svjetla dođe u neki prostor, to se jasnije prepoznaje prljavštinu. Kad dođe Duh Sveti a s njime i božansko svjetlo, tada to ljude čini osjetljivima za tamnu silu zla koje djeluje u skrovitosti. Duh Sveti otvara naš duh za duhovne realnosti nevidljivoga svijeta.

O tome piše i kardinal Leon-Joseph Suenens: „Djelovanje Duha Svetoga nije uočljivo samo u svijetlim i pozitivnim stranama. Ono kršćane čini osjetljivima i za stvarnost tame kojoj se Duh suprotstavlja. Ono posreduje nešto kao novu svijest za realnost neprijatelja, protivnika Božjega kraljevstva... Duh Sveti čini Krista očitim – to je njegova stvarna misija –, ali kao posljedica toga i u kontrastu s time pomaže on otkriti sve ono što se protivi Kristu i što pripada Antikristu... Posve je dakle normalno da Duh Sveti izoštrava znanje o mračnome temelju na kojemu se odigrava čovjekova sudbina i stavlja nas u pripravnost za alarmiranje i borbu.“⁶

⁶ Citirano prema: Kardinal Leon-Joseph Suenens u „Obnova i moći tame (Erneuerung und die Mächte der Finsternis“, poglavlje VII

Isus je stoga apostolima naredio izgoniti zloduhe. Na kraju Markova evanđelja čitamo: *A ovi će znakovi pratiti one koji uzvjeruju: u ime će moje izganjati zloduhe, novim će jezicima zboriti, zmije uzimati; i popiju li što smrtonosno, ne, neće im nauditi; na nemoćnike će ruke polagati, i bit će im dobro (Mk 16,17-18)*. I Pavao je iskusio vlast tame u Efezu: *Bog je pak činio čudesa nesvakidašnja po rukama Pavlovim tako da bi na bolesnike stavljali rupce ili rublje s Pavlova tijela pa bi s njih nestajalo bolesti i zli duhovi iz njih izlazili (Dj 19,11-12)*.

4.5 Iskustvo otkupljenja i posvećenja

Ljudi katkada govore: Moram vjerovati da sam otkupljen premda ništa od toga ne doživljavam. Ali kad se ljudi ispune Duhom Svetim, onda se to mijenja. U čovjeku započinje put preobrazbe. Oslobođenje i otkupljenje iskuseju se konkretno.

Pavao govori o tome da ovdje već možemo iskusiti *prvi udio našega otkupljenja (Ef 1,14)*. Ovaj se udio pokazuje konkretno u *plodu Duha* koji u čovjeku dublje nego što to od opažaju osjećaji, raste i ostaje: *Plod je pak Duha ljubav, radost, mir, velikodušnost, uslužnost, dobrota, vjernost, blagost, uzdržljivost (Gal 5,22-23a)*. U plodu Duha raste u nama Isusov život. Gdje ljudi ovo iskuse, tu djelić neba već postaje stvarnost. S time povezana raste u čovjeku čežnja za posvećenjem njegova života.

5.

Oznake krštenja Duhom Svetim

Kad jedna majka u sebi nosi novi život, ona to osjeća. Tako je i krštenje Duhom Svetim iskustivo.č Najčešće je povezano s dubokom emotivnom zahvaćenošću, silnim oduševljenjem, preplavljenom radošću u Bogu, ukratko: Zaljubljenošću u Isusa. Ali ljudi katkada urastaju u ovu novu dimenziju kršćanskoga života malo emocionalno toga svjesni.

Odlučujući je rast

Ne odlučuju emocije. Osjećaji dolaze i prolaze. Odlučujuće je da se u Duhu, dublje nego što to opažaju osjećaji, događa trajna povezanost s Bogom. Krštenje Duhom Svetim polaže ovu povezanost a time i temelj za život u Duhu. Sada se radi o tome da ovaj život Duha u nama neprestano raste dalje i razvija se.

Za to trebamo kontinuirani život iz Duha i u uvijek nove situacije novo izlivanje Duha Svetoga koje nas osvježuje i jača. To nam pokazuju Djela apostolska. Isti apostoli, učenice i učenici, koji su na Duhove doživjeli krštenje Duhom Svetim a zatim živjeli u prazajednici u Jeruzalemu, doživjeli su kratko iza toga jedno daljnje ispunjenje Duhom Svetim. Kako je do toga došlo?

Petar i Ivan ozdravili su uzetoga koji je kod hramskih vrata prosió milostinju. Izvan sebe od divljenja strčao s sav narod k njima. Oni to koriste da mu navijeste Isusa. Iza toga su predvedeni pred Vijeće i saslušani. Nakon što im je pod prijetnjom kazne zabranjeno i dalje ljudima govoriti u ovo Ime (usp. Dj 4,18), oni sve pripovijedaju zajednici. Ova počinje puna vjere moliti: *I evo sada, Gospodine, promotri prijetnje njihove i daj slugama svojim sa svom smjelošću navješćivati riječ tvoju! Pruži ruku svoju da bude ozdravljenja, znamenja i čudesa po imenu svetoga Sluge tvoga Isusa. I pošto se pomoliše, potrese se mjesto gdje bijahu sabrani, i svi se napuniše Duha Svetoga te stanu navješćivati riječ Božju smjelo (Dj 4,29-31).* I mi trebamo uvijek iznova novo izlivanje Duha Svetoga da bi smo u teškim situacijama Božjom snagom išli hrabro naprijed.

Ali može nastupiti i suprotno od rasta. Pavao je kod zajednice u Galaciji morao iskusiti da dobar početak nije dovoljan. Članovi zajednice su dobro započeli u Duhu, ali su se zatim brzo vratili natrag u „samočinjenje“, u život iz tijela. Zato im je Pavao napisao jasne riječi: *Tako li ste bezumni? Započeli ste u Duhu pa da sada u tijelu dovršite? Zar ste toliko toga uzalud doživjeli?... Onaj dakle koji vam daje Duha i čini među vama silna djela, čini li to zbog djela Zakona ili zbog vjere u Poruku? (Gal 3,3-5).* Dobar početak, kršten je

Duhom Svetim, nije dovoljno za donošenje trajnoga ploda. Potrebno je neprestano živjeti i urastanje iz Duha Svetoga.

Oznake

Neki se mogu pitati: Jesam li doživio krštenje Duhom Svetim? Kod mene nikada nije bilo „prijelomnoga doživljaja“? Kako to ustanoviti?

Isus govori Nikodemu: *Vjetar puše gdje hoće; čuješ mu šum, a ne znaš odakle dolazi i kamo ide. Tako je sa svakim koji je rođen od Duha (Iv 3,8)*. To znači: Život u Duhu je nevidljiv kao što je vjetar nevidljiv. Ali djelovanje vjetra možemo osjetiti i vidjeti: Drveće se pokreće, opažamo protivni vjetar i vjetar u leđa. Tko je primio krštenje Duhom Svetim, opaža u sebi djelovanje novoga života. Ovo je djelovanje gore iscrpno opisano. U smislu provjere evo kratkoga sažetka. Oznaka krštenja Duhom Svetim je:

... dodirnutost Božjim TI. Boga se iskusi kao realnost. Posljedica toga je osobna zainteresiranost za njega. Važno mi je tko je i kakav je Bog, kako o meni misli i što sa mnom namjerava.

... Iskustvo Božje ljubavi: Boga se iskusi kao ljubećega Abba-Oče. Raste neprestano čežnja za zajedništvom s njim. Molitva postaje potrebom srca.

... Nutarnja spoznaja: Isus Krist je jedini Gospodin. On je Otkupitelj svih ljudi i Gospodin i Gospodar nad svim stvorenjem.

... Slavljenje Boga i klanjanje: Božja slava, ljepota i veličanstvo očaravaju. Pogled na njega raduje kao i slavljenje njegova života u pohvalama i klanjanju i slavljenje njegovih djela.

... Biblija i liturgija (sakramenti) postaju životni: Božja riječ Biblije postaje životna. Ja iskusujem da sam Bog u svojoj riječi govori meni i jača me. Liturgija postaje susret s Trojedinim Bogom. U sakramentima susrećem Isusa danas.

... nova ljubav prema Crkvi (Kristovu Tijelu): Neljubazna kritika i odbijanje Crkve, ali i njezine rane i grijesi bole me i dodiruju (pogađaju).

... Čežnja za jedinstvom kršćana: Više se ne radi samo o vlastitoj Crkvi i zajednici, nego o čitavu Kristovu Tijelu. Čežnja za jedinstvom u Kristovu Tijelu, jedinstvo svih krštenih raste.

... želja za rastom Božjega kraljevstva: S time je povezana spremnost su-pomagati u želji da se poruka evanđelja proširi.

... želja služiti karizmama i darovima Duha: Za misiju i izgradnju Božjega kraljevstva rado se koristi sva pomoć karizmi i darova.

... želja služiti Božjemu milosrđu: Božje kraljevstvo znači i Božju pravednost i milosrđe. Ovamo spada sudjelovanje na djelu Božjega milosrđa prema onima koji trpe.

... prepoznavanje i opažanje duhovnih realnosti i razračunavanja: Iza vidljivoga života sa zadatcima, služenjem, poljima učenja i problemima vlada duhovna borba između Božjega kraljevstva i carstva tame u koje smo uzeti.

... osobno iskustvo otkupljenja i spašenosti: Time raste želja za integriranim životom, za osobnom svetošću.

Za razmišljanje: Kod kojih od ovih oznaka mogu reći: Da, to iskusujem i u sebi osjećam? Gdje još ne? Ne moraju sve oznake krštenja Duhom Svetim već na samome početku biti prepoznatljive. Ali one naznačuju pravac kamo nas Duh hoće povesti i kako nas hoće preoblikovati.

Treća jedinica:
Vodstvo Duhom Svetim
Provjeravajte duhove (1 Iv 4,1)

Dnevni tekstovi

Prvi dan: Obnoviti krsna obećanja

Oraspoloživanje za molitvu za svaki dan, str. 6-7

Pavao piše: *Kao što primiste Krista Isusa, Gospodina, tako u njemu živite (Kol 2,6)*. Krštenje (odluka za krštenje) je početak jednoga novog puta. Kod krštenja (obnova krsnih obećanja) najprije govorimo tri puta „Ne“ svemu što proturječi životu s Bogom, „Ne“ svemu što nam uzima slobodu živjeti kao djeca Božja: *Odričem*. Odreći se zla znači izjaviti da u svome životu više ne želim imati nikakve veze s utjecajem Zloga. To je konačno prošlost!

Zatim tri puta izjavljujemo svoje povjerenje u Trojedinoga Boga: *Vjerujem*. To znači: „Vjerujem ti. Uzdám se u tebe. Učvršćujem se u tebi. Gradim na tebi. Računam s tobom!“

Nakon ove odluke krštenja radi se o tome da živimo *u njemu* kako bi preobrazba našega života sve više napredovala. Život u Duhu raste ako u uvijek novim malim i velikim kušnjama i situacijama odlučivanja *vjerujemo Bogu (usp. Dj 5,32)*.

Za ovo pomaže krsni zavjet: *Odričem – Vjerujem*. Jedan od oblika je i molitva obnove krsnih obećanja:

Gospodine Isuse Kriste, tebi je dana sva vlast na nebu i na zemlji. Klanjam ti se i slavim tvoju veličinu i moć. Sada obnavljam svoj krsni savez:

U tvoje ime se *odričem* zla da bih živio u slobodi djece Božje.

U tvoje se ime *odričem* zavodljivosti zla da me grijeh ne nadvlada.

U tvoje se ime *odričem* Sotone, Začetnika i vođe grijeha.

Sada ti povjeravam svoj život:

Vjerujem u Boga, Oca svemogućega, Stvoritelja neba i zemlje.

Vjerujem u Isusa Krista, Sina njegova jedinoga, Gospodina našega, koji je rođen od Marije Djevice, trpio i bio pokopan, koji je od mrtvih uskrsnuo i sjedi zdesna Ocu.

Vjerujem u Duha Svetoga, svetu Crkvu katoličku, općinstvo svetih, oproštenje grijeha, uskrsnuće tijela i život vječni.

Ti si moj Gospodin i Otkupitelj. Isuse Kriste, zahvaljujem ti što čitav moj život pripada tebi. Stavljam se potpuno pod tvoju zaštitu. Sebe i svoj život potpuno podvrgavam autoritetu tvoga križa. Svojom milošću i svojom predragocjenom krvlju ti ćeš me potpuno ozdraviti, posvetiti i otkupiti. Tebi sva čast i poklon sada i u sve vijeke vjekova. Amen.

Jesam li (na posljednjemu susretu ili ranije) svjesno prihvatio Isusa kao GOSPODINA svoga života? Kako to djeluje na moj život?

Gdje osjećam zavodljivosti Zloga, neslobodu i sklonost grijehu? Dobro je (sada i uvijek iznova) svjesno se odreći zla i izjaviti da u svome životu nikada više neću imati ništa s utjecajem Zloga. U vezi s time mogu glasno izreći ovu molitvu obnove krsnih obećanja ili ju formulirati vlastitim riječima.

Drugi dan: Duh istine

Molitveno oraspoloživanje za svaki dan, str. 6-7

Isus zloga duha označuje kao oca laži: ... *kad govori laž, od svojega govori jer je lažac i otac laži (Iv 8,44)*. Isus za sebe govori: *Ja sam ... Istina (Iv 14,6)*. U oprostajnome govoru Ivanova evanđelja Isus često govori o *Duhu istine*. To pokazuje koliko je istina važna.

I ja ću moliti Oca i on će vam dati drugoga Branitelja da bude s vama zauvijek: Duha Istine, kojega svijet ne može primiti jer ga ne vidi i ne poznaje. Vi ga poznajete jer kod vas ostaje i u vama je (Iv 14,16-17).

A kada dođe Branitelj koga ću vam poslati od Oca – Duh Istine koji od Oca izlazi – on će svjedočiti za mene (Iv 15.26).

No kažem vam istinu: bolje je za vas da ja odem: jer ako ne odem, Branitelj neće doći k vama; ako pak odem, poslat ću ga k vama. A kad on dođe, pokazat će svijetu što je grijeh, što li pravednost, a što osuda (Iv 16,7-8).

Još vam mnogo imam kazati, ali sada ne možete nositi. No kada dođe on – Duh Istine – upućivat će vas u svu istinu (Iv 16,12).

Mi sve prosuđujemo polazeći od našega vlastitog gledanja. Ali naše ljudsko gledanje je ipak u mnogočemu vrlo usko i ograničeno. Obilježeno je nagnućima (sklonostima), predrasudama, kao i vlastitim i stranim iskustvima. „Ja to tako gledam!“ Ipak Božje gledanje i prave realnosti daleko nadilaze naše ljudsko gledanje i opažanje. Duh Sveti nas korak po korak uvodi u Božje gledanje. Blago nas poučava u srcu i istinu potvrđuje dubokim nutarnjim mirom. Hoće nas poučiti svemu – da, svemu! Pritom uzima iz sve Isusove punine (*usp. Iv 16,14*), što je upravo sada odlučujuće važno i što nas vodi dalje.

Tko se upusti u ovaj put, iskusi da Duh Sveti otvara jedan nutarnji pristup istinama kojima se ranije otimalo i odupiralo. Istina nije uvijek na prvi pogled ugodna, jer istina doduše čini slobodnim (*usp. Iv 8,36*), ali uvijek i skromnim. Ali istina može i tek pravo boljeti.

Isus govori tri puta o „Duhu Istine“, upravo jer istinu, pravu stvarnost sami po sebi ne možemo spoznati. Mi ovisimo o Božjemu svjetlu. Kad Isus govori: *Ja sam ... Istina (Iv 14,6)*, čovjek ovo ne može spoznati ni sa svim svojim duhovnim sposobnostima. Božji Duh nam objavljuje Isusa. Ovo govori i Pavao: *Nego, kako je pisano: Što oko ne vidje, i uho ne ču, i u srce čovječje ne uđe, to pripravi Bog onima koji ga ljube. A nama to Bog objavi po Duhu jer Duh sve proniče, i dubine Božje. Jer tko od ljudi zna što je u čovjeku osim duha čovječjega u njemu? Tako i što je u Bogu, nitko ne zna osim Duha Božjega. A mi, mi ne primismo duha svijeta, nego Duha koji je od Boga da znamo čime nas je obdario Bog (1 Kor 2,9-12).*

Duh Istine nam pokazuje da su Bog, njegova ljubav i istina uvijek veći i više oslobađaju nego što mi mislimo. On „pokazuje“ svijet a s

time i područja u nama koja se protive Bogu. Dok višestruko Mainstream ugađa kratkotrajnomu trendu mode, kao i površnu i hedonističkome duhu vremena, posebno pak u moralnim i crkveno političkim pitanjima, *Duh Istine* polaže u naše srce čežnju za trajnom i vječnom istinom. Ova istina služi potpunome životu i istinskoj ljubavi. Otkriti ovu istinu i uz nju stajati s jedne strane usređuje, s druge pak strane može ova istina biti i bolna. Ali ona je uvijek dar.

Što mi znači Istina? Kako se prema njoj odnosim?

Što *Duh Istine* hoće izdjelovati? Gdje opažam otpore protiv istine ili istinâ vjere?

Treći dan: Slijediti vodstvo Duha (Dj 10,1-48)

Oraspoloživanje za molitvu za svaki dan, str. 6-7

Prema Levitkome zakon 11 i Ponovljenome zakon u 14,3-21 za Židove su postojale nečiste životinje koje oni nisu smjeli jesti. Petar je ovaj naputak upio kao s majčinim mlijekom. Židov je postajao nečist i onda ako bi ušao u kuću poganâ i s njima jeo. Petar je bio čvrsto uvjeren u to da je ovo ispravno. A budući da je sve htio činiti dobro, strogo se toga pridržavao sve dok ga Duh Sveti nije naučio novosti.

Do toga je došlo jer je bogobožnomu rimskome satniku Korneliju jedan anđeo rekao: *Sada pošalji ljude u Jopu i dozovi Šimuna koji se zove Petar (Dj 10,5)*. Petru je u jednome viđenju naređeno da jede nečiste životinje a kad se Petar usprotivio, reče Duh Sveti dva puta: *Što Bog očisti, ti ne zovi okaljanim! (Dj 10,15)*. Petra je to z bunilo i učinilo bespomoćnim. Tako je Duh Sveti počeo smekšavati njegov model razmišljanja i odgoja. *Dok je Petar sveudilj razmišljao o viđenju, reče mu Duh: 'Evo, neka te trojica traže. De*

ustani, siđi i pođi s njima ne skanjujući se jer ja sam ih poslao“ (Dj 10,19-20).

Slijedeći Duha Petar je nadvladao svoje čvrsto židovsko uvjerenje i ušao u Kornelijevu kuću. Ne znamo koji osjećaji su ga pritom pratili. Između osjećaja krivnje prema svojoj židovskoj religiji, svoga čvrstoga uvjerenja i nutarnjega vodstva od strane Duha Svetoga, on se odlučio za ovo posljednje. Iza prvoga koraka slijedili su daljnji koraci.

Kad je Petar došao Korneliju, ondje u se već ,okupili ljudi. Petar im reče: *Vi znate kako je Židovu zabranjeno družiti se sa strancem ili k njemu ulaziti, ali meni Bog pokaza da nikoga ne zovem okaljanim ili nečistim. Stoga, pozvan, i dođoh bez pogovora. Da čujemo dakle zbog čega me pozvaste! (Dj 10,28-29).* Kornelije je pripovijedao kako mu je anđeo naredio da ga pozove: *Evo nas dakle sviju pred Bogom da čujemo sve što ti zapovijedi Gospodin! Petar tada prozbori i reče: Sad uistinu shvaćam da Bog nije pristran, nego – u svakome je narodu njemu mio onaj koji ga se boji i čini pravdu“ (Dj 10,33-35).* A zatim: *Dok je Petar još govorio te riječi, siđe Duh Sveti na sve koji su slušali tu besjedu. A vjernici iz obrezanja, koji dođoše zajedno s Petrom, začudiše se što se i na pogane izlio dar Duha Svetoga. Jer čuli su ih govoriti drugim jezicima i veličati Boga (Dj 10,43-46).* Tako je sam Duh Sveti potvrdio novi Petrov put.

Duh Sveti se očito ne drži pravila igre, ni židovskih a ne uvijek ni crkvenih očekivanja. On i danas nadilazi uske konfesionalne granice, unutar crkvene i izvan crkvene predodžbe. On je Duh koji se ne da zatvoriti u ljudske koncepte i propise. On puše i djeluje gdje hoće i kako njemu odgovara. To može dovesti do napetosti i sukoba budući da previše njih hoće provoditi svoje predodžbe i čvrsto se držati svojih omiljenih oblika i tradicija. Ali Duh Sveti ne može trajno biti zatvoren. On danas unutar i izvan Crkve postavlja fakta koja više ne povlači.

Koji je modele odgoja i razmišljanja Duh Sveti kod Petra probio? Koje osjećaje (raspoloženja) može ovo izazvati?

Jesam li ja doživio nešto slično?

Mogu zahvaliti za svjetlo Duha i zamoliti ga da me kao i Petra vodi dalje.

Četvrti dan: Karakteristike (osobine) – Kriteriji razlikovanja

Molitveno oraspoločivanje za svaki dan, str. 6-7

**Duh Sveti se ne ogrješuje o ljubav
vodi do ljubavi
čini nas spremnima za (nekoristoljubivu) ljubav**

... Dariva nutarnji mir, snagu i sigurnost

nikada se ne služi strahom, bojazni i prijetnjom

nikada se ne pojavljuje odlučno, zahtjevno ili nestrpljivo (premda Bog i traži)

... vodi do ravna, spoznatljiva puta (sljedeći korak je uviđavan, ali ne i čitav put!)

daje jasne naputke (drugi put), ne odlučuje naprečac

vodi nas kao djecu koja trebaju pomoć i neprestano nas ostavlja slobodnima

... Ne djeluje protiv Božjih zapovijedi ni protiv prirodnih zakona

Daje nam 10 zapovijedi, Isusove naputke, crkvene zapovijedi razumjeti i voljeti (ljubiti) (usp. Iv 13,34; 14,15.21; 15,10)

... Daje sazrijevati i rasti

moli, potiče, vodi do učvršćena razmišljanja (uporabiti razum) i ostavlja nam vremena

... Daje nam poticaje za djelovanje

vodi do ispunjenja naših staleških dužnosti
budi nas kad oklijevamo ili vrludamo (tumaramo): Iskoristiti vrijeme unaprijeđuje (pospješuje (zdravu) svijest odgovornosti

... Čini nas osjetljivima za svaki grijeh i vodi do pomirenja

nježno i ljubazno nas upućuje na nepravde, neistinoljubivosti i neljubaznosti
slabosti i pogriješke nam pokazuje tako da se hoćemo promijeniti.

... Vodi nas k Isusu ne od njega

budi pravu poniznost to znači prihvaćanje sebe, odvažnost za služenje ljudima radi Isusa
ne želi primarno izvanredna postignuća, nego svakodnevicu živjeti s ljubavlju, povjerenjem i mirom
vodi do djelovanja iz „ljubavi prema Isusu“

... Dovodi do bitnoga

vodi do predanja Kristu i ljudima

... Dovodi dotle da „spoznato“ iznesemo na provjeru drugima

Poniznost zna: Mogu se prevariti. Radostan sam zbog slušan ja i savjeta drugih

Duhovi zbrke ... vode do mržnje, zavisti i ljubomore

misle da su u pravu i da znaju bolje
ogrješuju se o Božju ljubav, o ljubav prema bližnjemu i prema samima sebi

... suzuju i tlače

nastupaju grubo i zahtjevno, razvijaju krivi pritisak postignuća i prijete kaznama
postavljaju zahtjeve, proizvode nesigurnost, nemir i malodušje

... Često izabiru zbunjujuće cik-cak-puteve

rado se izražavaju neodređeno i nejasno
često mijenjaju svoje mišljenje (cik-cak-put)
hoće proizvesti preveliku revnost a time i preopterećenost

... često daju nerazumne (besmislene), neprirodne naputke

ulijevaju komične, lude ideje i misli (iluzije)
Božje zapovijedi predstavljaju kao zastarjele, suvišne i kao da sprječavaju život

... pritišću, postavljaju ultimativne zahtjeve

ukazuju na „loše propuste“, postavljaju ultimativne zahtjeve: Sada ili nikada

... kočje naše djelovanjem vode do pasivnosti

važne zadaće čine bezazlenima
odvraćaju nas od nužne suradnje
umiruju svijest odgovornosti

... čine nas svadljivima i dovode do uskočje i rezignacije

naše slabosti (pogrješke) stavljaju u mutno svjetlo tako da postanemo beznadni i pasivni
dovode do prkosa, tvrdokornosti i samosažaljenja i zavode nas da ustrajemo na „našemu pravu“
naše pogrješke i grijehje predstavljaju kao ružan prekršaj koji više nije moguće popraviti

... odvode od Isusa

kruže oko čovjekova Ja (ezoterija)

hoće nas smesti besmislenim zahtjevima (izvanrednim, činima pokore, posebno molitvama...)
uzrokuju u nama nemir i nespokoj

... ustrajavaju na nebitnim, nevažnim stvarima
napuhuju (uveličavaju) sporednosti

... zatvaraju se pred sudom drugih (Crkve)

budući da se u najdubljim dubinama naslućuje da nešto nije u redu, zatvaraš se
vode do oholosti (htjeti sam znati)

Mogu obilježiti ili markirati što mene oslovljava i što je za mene važno.

Peti dan: Slijediti Duha

Oraspoloživanje za molitvu za svaki dan, str. 6-7

Pavao piše: *Hoću reći: po Duhu živite pa nećete ugađati požudi tijela! Jer tijelo žudi protiv Duha, a Duh protiv tijela. Doista, to se jedno drugomu protivi da ne činite što hoćete (Gal 5,16-17).*

Tijelo u jeziku Biblije znači ono što čovjek sam po sebi može učiniti izdjelovati: vlastitu moć, vlastita ostvarenja, vlastite ideje, vlastite načine gledanja čovjeka. Žudnja tijela hoće se čvrsto držati vlastite ljudske perspektive. Ona hoće provesti vlastiti put. Hoće biti i djelovati neovisno o Bogu.

Duh upravlja našu misao (pamet) na Boga i na njegovu bezuvjetnu ljubav. Ovdje u središtu stoje Božja ljubav i njegovo djelovanje. Duh nas povezuje s Bogom i uvijek vodi do zajedništva, jer Bog je odnos!

Slijediti Duha Svetoga znači uvijek se iznova pitati: Što ti sada u ovoj situaciji hoćeš? Ako tako tražimo Božju perspektivu i pitamo što on sada od mene očekuje i koja je reakcija u skladu s njegovim

Duhom, tada nam može biti darovano jedno novo svjetlo. Pritom se uvijek radi o tome da tražimo prepoznati dobro koje Bog sada u ovoj situaciji hoće izdjelovati i za ovo dobro se odlučiti. To može značiti:

- Kroz sva razočaranja i protiv svih ljudskih nemogućnosti vjerovati (pouzdati se u) Božjem djelovanju
- Oprostiti i istodobno se čvrsto držati istine
- Dobrim djelima i riječima reagirati na uvrjede i sumnjičenja
- Prići nekoj osobi i otvoreno načeti problem
- Šutjeti i nepravdu podnijeti blagoslivljajući
- ...

Tko se hoće dati voditi Duhom Svetim, mora se odlučiti slušati ga. Za to je često potrebno pravo svladavanje. Ali što više pazim na njegove poticaje i smjesta ih slijedim, ovo mi s vremenom sve lakše uspijeva. Ja ću pri tome osjetiti nutarnju snagu i nutarnju radost, iskusiti nutarnji mir i slobodu. Više se ne osjećam zarobljenikom ili žrtvom situacije, premda se ona nije vidno promijenila. Jer ja idem naprijed s novom snagom.

U urastanju u volju Božju radi se o tome da postupno naučimo ostavljati svoje površne želje, želje koje su nastale povredama, koje proizlaze iz prilagođivanja duhu vremena ili su nam ih nametnuli drugi. Tada može sve više i više probiti naša najdublja, autentična osobnost koja je potpuno u skladu s Božjim pozivom.

Razmišljam o ovim poticajima, gledam na svoju konkretnu situaciju i pitam: Što Ti, Duše Sveti, hoćeš sada u ovoj situaciji preko mene učiniti?

Šesti dan: Odlučismo mi i Duh Sveti (Dj 15,1-35)

Oraspoloživanje za molitvu za svaki dan, str. 6-7

Uto neki siđoše iz Judeje i počеше učiti braću: 'Ako se ne obrežete po običaju Mojsijevu, ne možete se spasiti.' Kad između njih te Pavla i Barnabe nasta prepirka i raspra nemalena, odrediše da Pavao i

Barnaba i još neki drugi između njih uzađu u Jeruzalem k apostolima i starješinama poradi tog pitanja. Oni su dakle, ispraćeni od Crkve, prolazili kroz Feniciju i Samariju pripovijedajući o obraćenju pogana i donoseći svoj braći veliku radost. Kada pak stigoše u Jeruzalem, primi ih Crkva, apostoli i starješine. Ispripovjediše što sve Bog učini po njima. Onda ustanu neki od onih što iz farizejske sljedbe bijahu prigrlili vjeru pa reknu: 'Treba ih obrezati i zapovjediti im da opslužuju Zakon Mojsijev.'

Nato se apostoli i starješine sastanu da to razmotre. Nakon duge raspre ustade Petar i reče im: 'Braćo, vi znate kako me Bog od najprvih dana između vas izabra da iz mojih usta pogani čuju riječ evanđelja i uzvjeruju. I Bog, Poznavatelj srdaca, posvjedoči za njih: dade im Duha Svetoga kao i nama. Nikakve razlike nije pravio između nas i njih: vjerom očisti njihova srca. Što dakle sada iskušavate Boga stavljajući učenicima na vrat jaram kojeg ni oci naši ni mi nismo mogli nositi? Vjerujemo, naprotiv: po milosti smo Gospodina Isusa spašeni, baš kao i oni.' Nato sve mnoštvo umuknu. Slušali su Barnabu i Pavla koji pripovijedahu kolika je znamenja i čudesa Bog po njima učinio među poganima.

Kad oni ušutješe, progovori Jakov: 'Poslušajte me, braćo! Šimun je izložio kako se Bog već na početku pobrinu između pogana uzeti narod imenu svojemu. S time su u skladu riječi Proroka. Ovako je doista pisano:

Nakon toga vratit ću se i opet podići pali šator Davidov, iz ruševina ga podići, opet ga sazidati da preostali ljudi potraže Gospodina i svi pogani na koje je zazvano ime moje, govori Gospodin, koji to obznanjuje odvjeka.

Zato smatram da ne valja dodijavati onima koji se s poganstva obraćaju k Bogu, nego im poručiti da se uzdržavaju od mesa okaljano idolima, od bludništva, od udavljenoga i od krvi. Ta Mojsije od pradavnih naraštaja ima po gradovima propovjednike koji ga u sinagogama svake subote čitaju.'

Tad apostoli i starješine zajedno sa svom Crkvom zaključče izabrati neke muževe između sebe i poslati ih u Antiohiju s Pavlom i

Barnabom. Bijahu to Juda zvani Barsaba, i Sila, muževi vodeći među braćom. Po njima pošalju ovo pismo: 'Apostoli i starješine, braća, braći iz poganstva po Antiohiji, Siriji i Ciliciji – pozdrav!) Budući da smo čuli kako vas neki od naših, ali bez našega naloga, nekakvim izjavama smetoše i duše vam uznemiriše, zaključismo jednodušno izabrati neke muževe i poslati ih k vama zajedno s našim ljubljenim Barnabom i Pavlom, ljudima koji su svoje živote izložili za ime Gospodina našega Isusa Krista. Šaljemo vam dakle Judu i Silu. Oni će vam i usmeno priopćiti to isto. Zaključismo Duh Sveti i mi ne nametati vam nikakva tereta osim onoga što je potrebno: uzdržavati se od mesa žrtvovana idolima, od krvi, od udavljenoga i od bludništva. Budete li se toga držali, dobro ćete učiniti. Živjeli!'

Oni su se dakle oprostili i sišli u Antiohiju; sabrali su mnoštvo i predali pismo. Kad ga pročitaše, svi se obradovaše zbog ohrabrenja. Juda i Sila, i sami proroci, mnogim riječima ohrabriše i utvrdiše braću. Neko se vrijeme zadrže pa se onda s mirom od braće vrate onima koji ih poslaše. A Pavao i Barnaba ostadoše u Antiohiji naučavajući i navješćujući zajedno s mnogima drugima riječ Gospodnju (Dj 15,1-35).

Moraju li pogani, prije nego mogu postati kršćani, postati Židovi? S time je povezan budući razvoj kršćanstva: Ostaje li ono pokret unutar židovstva, ostaju li oni *pristaše puta* (Dj 9,2) unutar židovstva ili postaju samostojna religija? Ovo je pitanje bilo gotovo nesavladiv sukob u Prvoj Crkvi.

Duh Sveti djeluje i u sukobima i napetostima. On otvara puteve i potvrđuje ih. Gdje se sukobe različita shvaćanja i iskustva, moramo tražiti (prolazne) kompromise – danas također. U tome nas danas vodi Duhu Sveti – osobno i kao njegov narod, Crkvu.

Petar govori: *Kao što znadete, Bog je već odavno kod vas odlučio...* – Duh Sveti nas katkada stavlja pred činjenice, svidjele nam se one ili ne.

Jesam li to već i sam iskusio? Što ovo za mene znači?

Odlučismo Duh Sveti i mi – Poznajem li kompromise koje je Duh Sveti potvrdio? Koje preduvjete za to trebam?

Slijediti tragove Duha – Pomoć za razlikovanje (duhova)

Isus je prije svoga uzašašća rekao jedanaestorici apostola: *Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji! Pođite dakle i učinite mojim učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga i učeći ih čuvati sve što sam vam zapovjedio! I evo, ja sam s vama u sve dane – do svršetka svijeta (Mt 28,18-20)*. Isus daje jedanaestorici apostola zadaću evangelizirati svijet! Silan zadatak koji će ih potpuno preopteretiti. Apostoli s četom učenika nisu znali kako ispuniti ovu Isusovu zadaću.

Ali ispunjenjem Duhom Svetim (Krštenjem Duhom Svetim) on i postaju svjesni jednoga Ti u sebi, Tješitelja, Parakleta. I to ne u obliku kojekakvih misli, sanjarija ili kojekakvih proizvoda ljudske mašte ili razuma, nego kako konkretni Ti, kao osobu. Duboko u njima djelovao je ovaj Ti i korak po korak pokazivao im put.

1.

Otkriti Duha Svetoga

Prije nego uđemo u to kako se ovo događa, želimo ponovno upoznati jedan vidik Duha Svetoga. Isusovi su učenici bili tri godine s Isusom na putu. Bili su fascinirani njegovim riječima i njegovim iznenađujućim djelima. Uz njega su se osjećali ugodno i htjeli su da uvijek tako ostane. A onda dolazi Isus s nagovještajem da će ih napustiti. To ih pogađa. Šokirani su. Nezamisliv im je budući život bez Isusa. Tko će nastaviti njegovo djelo?

Isus im tada obećava „jednoga drugog Branitelja“, Parakleta. Grčka riječ za Tješitelj je Paraklet, što doslovce prevedeno znači odozgor dozvani. U latinskome Vulgata-prijevodu Tješitelj je nazvan Odvjetnik (Branitelj). To pokazuje Božji Duh je odvjetnik, koji nas štiti od osude i brani kod optužbe. Stoji iza nas i oslobađa nam leđa da

bismo svoj život mogli usmjeriti prema naprijed, prema njemu. i da bi on mogao preko nas djelovati.

Time postaje jasno: Duh Sveti želi pomagati ne prije, nego u sukobima i razračunavanjima svijeta. On poučava, tješi, brani, štiti, osposobljuje nas da kao Isusove svjedokinje i svjedoci živimo u teškoj a ponekad i neprijateljskoj okolini.

Duh Sveti nastupa namjesto Isusa. Tako je Isus govorio: *Dobro je za vas da ja odem: jer ako ne odem, Branitelj neće doći k vama; ako pak odem, poslat ću ga k vama (Iv 16,7).*

Branitelj – Duh Sveti, koga će Otac poslati u moje ime, poučavat će vas o svemu i dozivati vam u pamet sve što vam ja rekoh“ (Iv 14,26).

I: I ja ću moliti Oca i on će vam dati drugoga Branitelja da bude s vama zauvijek... Neću vas ostaviti kao siročad; doći ću k vama (Iv 14,16.18). Ovaj novi Isusov dolazak k nama događa se u Duhu Svetom. U njemu je Isus uvijek s nama, štoviše u nama. Ovo biti kod nas i s nama omogućuje puno veću blizinu nego da uza se imamo Isusa u tjelesnome obliku i možda ga možemo vidjeti samo tu i tamo.

2.

Vodstvo Duhom Svetim

Od Duhova vodi Duh Sveti Crkvu. To je temeljna novost. Prije Duhova – vidimo to u Starome zavjetu i još kod izbora Matije kao nadomjestak za Judu prije Duhova (usp. Dj 1,26) – svaki puta kod određenih pitanja ili izbora osoba bacana je kocka. Otada se ovo nikada više ne događa, jer su na nov način svjesni govorenja i potvrde od strane Duha Svetoga.

Primjer za to je jedan događaj s teškim posljedicama u antiohijskoj zajednici. Ondje je Duh Sveti svojim nadahnućem posredovao koga Bog hoće poslati za misije: *Dok su jednom obavljali službu Božju i postili, reče Duh Sveti: 'De mi odlučite Barnabu i Savla za djelo na koje sam ih pozvao.'* Onda su postili, molili, položili na

njih ruke i otpustili ih. Poslani od Duha Svetoga siđu u Seleuciju, a odande odjedre na Cipar (Dj 13,2-4). To je bio start za tri misijska putovanja. Pavao je učinio prvi odlučujući korak apostola naroda.

U jednome krajnje teškome sporu sastali su se apostoli na Apostolski koncil. Tražili su vodstvo Duha Svetoga. On im je u slušanju jedni drugih, u onome što se dogodilo i u iznošenju argumenata pokazivao put do jedinstva. Oni svjedoče: *Zaključismo Duh Sveti i mi (Dj 15,28).*

Duh Sveti i mi – ovo zajedništvo može se dogoditi na različite načine, nutarnjim poticajima, riječima, mislima, konkretnim situacijama, snovima..., razmjenom i slušanjem jedni drugih. U svemu tome opaža se uzajamni nutarnji sklad i usklađenost s Duhom Svetim. To im je tada davalo sigurnost reći: *Duh Sveti i mi.*

Dok smo mi naviknuli slijediti svoja razmišljanja, Duh Sveti nas može voditi i drugim putevima. Može nam dati da iznutra opažamo jedan blagi Ne našim planovima. Djela apostolska ovo svjedoče: (Pavao i Barnaba) *Prođoše Frigiju i galacijski kraj jer ih je Duh Sveti spriječio propovijedati riječ u Aziji. Kad su došli do Mizije, htjedoše u Bitiniju, ali im ne dopusti Duh Isusov (Dj 16,6-7).* Ali im tada Duh Sveti otvori jedan novi put: Poveo je Pavla i Barnabu u Filipe.

Kasnije opaža Pavao kako ga Duh Sveti vodi u Jeruzalem gdje ga očekuju nevolje: *A sad, evo, okovan Duhom idem u Jeruzalem. Što će me u njemu zadesiti, ne znam, osim što mi Duh Sveti u svakom gradu jamči da me čekaju okovi i nevolje (Dj 20,22-23).*

Kako Duh Sveti govori meni... (svjedočanstvo)

Duh Sveti od vremena Duhova vodi Crkvu i hoće voditi i nas. Ljudi djelovanje Duha Svetoga često povezuju s izvanrednim događajima ili spoznajama u njihovu duhovnome životu. Toga ima, ali je važnije da naučimo opažati njegovu trajnu prisutnost u sebi. On je uvijek tu, ta mi smo hramovi Duha Svetoga: *Ili zar ne znate? Tijelo vaše hram je Duha Svetoga koji je u vama, koga imate od Boga, te niste svoji (1 Kor 6,19).*

Duh Sveti nam dariva nutarnji mir, opuštenost, radost, nadu. On nas vodi iznutra. Čini nas nemirnim iznutra ako se damo na krive puteve. U Duhu Svetom živjeti znači ove nutarnje pokrete u svakodnevici opažati i dati se od njih voditi i njima ravnati.

Urban Camenzind pripovijeda u vezi s ovime jedno iskustvo: Pratio sam jednu mladu ženu tijekom njezina boravka u jednoj psihijatrijskoj klinici. Jednoga dana dobijem poziv iz klinike sa zamolbom da odmah dođem onamo. Spremio sam se, u ruci sam već imao ključ od automobila, kad me odjednom obuze neki nutarnji nemir. Kleknuo sam i u molitvi zamolio Duha Svetoga da mi pomogne razumjeti što ovaj nemir ima značiti. Dobio sam jedan nutarnji dojam da bi bilo krivo poći sada. Tako sam si uzeo vremena i molio za ovu ženu.

Nakon otprilike pola sata čujem zvono na vratima moga stana. Preda mnom je stajala mlada žena. Pobjegla je iz klinike. Nisam primio nikakvu proročku riječ, samome obuzeo neki nutarnji nemir. To je bio nemir koji mi je darovao Duh Sveti.

Uvijek iznova sam doživljavao kako mi Duh Sveti govori – a da nisam čuo nikakve riječi, nego samo osjetio nutarnji mir, jednu nutarnju smirenost.

3.

Upustiti se u Duha Svetoga

Kao djeca smo doživljavali kako nas otac ili majka uzimaju za ruku i vode. Jedan lijepi osjećaj. Mogli smo zatvoriti oči i znati: Ništa nam se neće dogoditi. Dobro smo vođeni. Još i danas si ponekad poželimo da nas netko tako uzme za ruku. Ali mi više nismo djeca. Odrasli smo i postali samostalni. To znači preuzeti odgovornost za svoj život i sam donositi odluke. Jer tko se uvijek daje voditi samo od drugih, postaje nesamostalan i ovisan. Dopušta da o njemu odlučuju drugi. Tako ostaje nezreo i njegova osobnost kržljavi.

Vodstvo koje oslobađa

Učenice i učenici su na nov način doživjeli vodstvo po Duhu Svetom, vodstvo iznutra. Odjednom je tu bilo nešto što ih je u najdubljoj dubini privlačilo: Dođi, upusti se, sve će biti dobro! Oni su slijedili ovaj nutarnji primamljivi zov. Počeli su govoriti a nisu znali kako će rečenica završiti. Jednostavno su izgovarali riječ po rije, ono što im je iznutra dolazilo na usne. Bili su vođeni blago, gotovo neprimjetno.

Pritom ih je pratila i stanovita nesigurnost. Nisu znali je li sve ovo i ispravno. Takvo vodstvo nije moguće načiniti, a još manje kontrolirati. Ono je tako blago da se i pri najtišemu pokušaju da ga se hoće kontrolirati i na nj utjecati, povlači. Ovomu se vodstvu možemo samo izložiti i povjeriti. Učinimo li to, otkrivamo jedan put koji se korak po korak nanovo otvara.

Glas Duha Svetoga

Bog nam govori preko Duha Svetoga. Često se radi o nekoj vrsti nutarnjega opažanja ili slutnje, o nutarnjemu znanju. Terezija iz Lisieuxa govori: „Bez da se pokaže, bez da čujem njegov glas, poučava me Isus potajno. Nikada ga nisam čula govoriti, ali osjećam da je u meni. U svakome trenutku me vodi, i daje mi što trebam reći ili učiniti. Upravo u trenutku kad to trebam, otkrivam svijetle trenutke koje ranije nikada nisam vidjela.“ Dalje govori: „Obično se dogodi jedno svjetlo za drugim.“⁷

Jedan lijep opis kako Isus u Duhu Svetom vodi. Takvo blago vodstvo pokazuje se kao ponuda, ne kao prisila. Jer Duh Sveti je Duh slobode. Ova se sloboda pokazuje upravo u tome da naše surazmišljanje i našu odgovornost ne isključuje nego uključuje. *Zaključismo Duh Sveti i mi (Dj 15,28). I mi smo svjedoci tih događaja i Duh Sveti kojega dade Bog onima što mu se pokoravaju (Dj 5,32).* Tako opisuju učenici ovo zajedništvo. To se može dogoditi na uvijek nov način, preko nutarnjih poticaja, misli, konkretnih situacija,

⁷ Rudolf Dtertenbrink / Terezija iz Lisieuxa, Jedino ljubav (Allein die Liebe), str. 79

snova, vizija... ali uvijek vrijedi;; Duh Sveti će dati *onima što mu se pokoravaju*.

Poznavati zvuk – upustiti se

Kao svaki ljudski glas, tako i glas Duha Svetoga ima jedan poseban zvuk. Što više živimo s Duhom Svetim, to nam njegov glas postaje prisniji.

Glas Duha Svetoga je posve duboko u nama. On se ne nameće glasno. Ali nas neprestano poziva i privlači u nekoj vrsti nutarnje čežnje: „To je bilo to. To bi bilo ispravno. Tako trebaš ustvari živjeti!“

Ovaj tihi nutarnji glas izvodi nas iz svijeta snova u realnost našega života. Pokazuje nam sljedeći, konkretni korak. Ono što je sada na redu. Nikada nam ne pokazuje čitav put. To je povezano s time da Duh Sveti želi da neprestano ostanemo oni koji osluškuju i da neprestano ovisimo o njemu. Tako može ovaj jedan korak biti ispravan, ali put može zatim imati jedan drugi pravac. On čeka dok učinimo prvi korak. Kad smo ga učinili, dolazi sljedeći korak. Ovi su koraci prilagođeni vlastitosti i karakteru svakoga.

U pravilu imamo najčešće neku vrstu „programa“: Zamišljamo si ga tako i tako. Imamo očekivanja (često pak i nesvjesno, što se zatim pokazuje u ljutnji ili u razočaranju. kad se dogodi drukčije). Kad nam se Duh Sveti tiho obrati, tada imamo izbor reagirati na njegov poziv ili ga prečuti. Božji Duh uvijek poziva na suradnju i često je potrebno svladavanje da bi se njegove poticaje slijedilo. Ali ondje, gdje se u njega upustimo i slijedimo ga, bivamo iznenađeni njegovim vodstvom i njegovim djelovanjem.

Božji put nije cik-cak-put, nije tamo-amò, nego ravan, skladan put. Obazire se na naše mogućnosti i na našu životnu situaciju. Kad hoće nešto od nas, najčešće daje da za time raste nježna čežnja. Ali je ipak potrebna naša odluka koja normalno stoji svladavanja. Ali Božji put uvijek vodi u nutarnju skladnost, u duboki nutarnji mir. Mir koji je u nama usred sukobâ, razračunavanja i razočaranja.

4. Razlikovanje duhova

Time smo usred onoga što duhovna tradicija Crkve naziva razlikovanje duhova.

Dvije težnje u nama

Pavao piše u Poslanici Galaćanima o dvije težnje u nama: Duh i tijelo: *Po Duhu živite pa nećete ugađati požudi tijela! Jer tijelo žudi protiv Duha, a Duh protiv tijela. Doista, to se jedno drugome protivi da ne činite što hoćete (Gal 5,16-17).*

Tijelo jezikom Biblije znači ono što čovjek polazeći od sebe može učiniti i izdjelovati: mogu sâm, postižem sâm, vlastite ideje, čovjekovi vlastiti načini gledanja.

U središtu pritom stoji vlastito „Ja“ koje u središte stavlja samoga sebe. Kao posljedica toga vrtimo se oko samih sebe ili oko drugih ljudi tako da pitamo: Činim li ispravno? Sviđam li se drugima? Ispunjavam li njihova očekivanja? Težnja tijela hoće se čvrsto držati vlastite ljudske perspektive. Hoće provesti vlastiti put. Hoće biti i djelovati neovisno o Bogu.

Istodobno uz tijelo otkrivamo duboko u sebi jednu tihu čežnju da budemo dobri, plemeniti, istiniti, pravi, ljubeći. Ovdje dodirujemo božansku jezgru, naše najnutarnjije područje gdje smo stvoreni na Božju sliku. To je naš najdublji i trajni identitet.

Razlikovati

Na ovu nutarnju situaciju djeluju sada dva duha koja žele na nas utjecati: Duh Sveti i zao duh. Da bismo se ispravno odlučili, moramo moći razlikovati. Moramo provjeriti: Što dolazi od vlastitoga sebična

tijela? Koji poticaji dolaze od Duha Svetoga? Gdje i kako djeluje onaj koji zbunjuje i razbacuje (brka)?

Stoga Ivan poziva svoju zajednicu: *Ne vjerujte svakom duhu, nego provjeravajte duhove jesu li od Boga, jer su mnogi lažni proroci izišli u svijet (1 Iv 4,1).*

Prva se pomoć za razlikovanje sastoji u tome da se ima u vidu djelovanje dotičnoga duha.

– Božji Duh

Znaci djelovanja božanskoga Duha su: poslušnost, red (sređivanje i podvrgavanje), mir, jedinstvo, istina, otvorenost, čistoća, vjernost, i td. Duh usmjeruje našu pamet najprije na Boga i njegovu bezuvjetnu ljubav. Božja ljubav i njegovo djelovanje stoje ovdje u središtu. Duh nas povezuje s Bogom.

Jedna sigurna oznaka jest: Božji Duh nas uvijek vodi u zajedništvo jer Bog je odnos! Zato će sve što dolazi od Božjega Duha voditi u odnos s Bogom i međusobno i izgrađivati zajednicu (Crkvu). Poticaji koji dolaze od Boga uvijek se sređuju jer Bog nije Bog nesklada, nego mira, (*usp. 1 Kor 14,33: Jer Bog nije Bog nesklada nego Bog mira*).

Tko dopusti da ga vodi Duh, pouzdaje se da će Bog svojom neizmjernom ljubavlju nadoknaditi svaki nedostatak i zacijeliti rane na njegovim putevima. On se pouzdaje u Božje puteve spasenja koji ga hoće izvesti iz iskrivljenosti, iz tamnice usmjerenosti na Ja, u slobodu.

Pritom treba pripaziti da i poticaj Duha Svetoga može u nama ponajprije izazvati nemir i zbrku. Ali ovo ipak ne dolazi od samoga Duha Svetoga, nego proizlazi iz protivljenja našega „tijela“ poticaju. Ovo je moguće usporediti s još zelenim drvetom koje se baci u vatru. Ono prigušuje, pucketa i dimi se.

Takvo se odupiranje može pokazati kod nas u mislima kao: Ali to meni uopće ne odgovara! Bog ipak ne može biti takav? On to ne može htjeti od mene! Što će misliti drugi ako se u ovoj situaciji ponašam drukčije nego ranije?

– Zao duh...

Oznake zloga duha su: laž, poluistine, neposlušnost, nered, nemir, nejedinstvo, nečistoća, nevjera i td. Strategija neprijatelja je: prikriti, učiniti bezazlenijim, zataškati, izokrenuti, spriječiti, zbuniti. On hoće učiniti da rezigniramo, očajavamo, odustanemo....

Ovaj zao duh pojačava našu usmjerenost na naše Ja, na naše ljudske usredotočenosti, na našu vezanost za naše predodžbe, kao situacije, kako bi drugi i kako ja sam morao biti. Zao duh pojačava naše težnje da smo u pravu, na samosažaljenje, otvrdnuće, gorčinu i nepomirljivost uvjeravajući nas: Ti imaš na to pravo.

Zao duh postupa pritom rafinirano. Tako on u raju prilazi Evi prerusen u *zmiju koja bijaše lukavija od sve zvjeradi poljske (Post 3,1)*. Isus označuje zla duha kao oca laži. *Kad govori laž, od svojega govori jer je lažac i otac laži (Iv 8,44)*. To jasno pokazuje: Njegova je snaga u izvrtanju, u obmanjivanju, u prikriivanju i u zasljepljivanju. Tako se Zli nikada ne pokazuje kao zlo, nego uvijek u odijelu dobra. Biti kao Bog, prepoznati zlo i dobro – to se ipak čini kao nešto dobro. A to je idealno i poželjno. Tako zao duh Evu obmanjuje i zasljepljuje. Jer u stvarnosti su takva nadahnuća savršena prikriivanja (kamoufliranja) za u tome skrivenu pobunu protiv Božjih napatuka. Tako Eva poseže za zabranjenim plodom, izdvaja se iz zajedništva s Bogom i time zarazuje druge.

Kad Isus zloga duha označuje kao *oca laži*, postavlja se pitanje: Zašto čovjek laže? Odgovor na to: Iz straha. Strah pokazati se onakvim kakav jesam. Strah od odbijanja. Strah da u najdubljoj dubini nisam dobar. Strah da neću udovoljiti drugima. Strah da u svoj zloći i prepredenosti svoga srca neću biti prihvaćen i potvrđen. Ovaj nas strah tjera na to da se sakrijemo i predstavimo se boljim nego što jesmo. Zato pitanje: Čega se plašim? Što se ne usuđujem nikomu reći? Što skrivam? Gdje se plašim da ne budem ulovljen? Tu sam posvuda u opasnosti da se dadem zavesti od onoga koji sve brka (od protivnika Đavla).

Napasti zla uvijek su usmjerene protiv odnosâ, smetaju i razaraju. Laž je pogodan prostor za ulaženje vlasti tame. Kad nešto nije posve jasno i providno, gdje su stvari zakulisne, gdje nisu otvorene, istinite i istinoljubive, tu su otvorena vrata Zlome.

Božji Duh pak dariva otvorenost i slobodu. Tako duhovni ljudi imaju hrabrosti reći i nešto što bi moglo izazvati neugodne reakcije kod drugih. Znakovi za Božjega Duha su ispravnost, jasnoća, ozbiljnost, ništa nije maglovito (nejasno).

– dopune

Božji Duh kao i zao duh djeluju uvijek preko ljudi. To znači: Obojica se služe mojom poviješću, mojim obilježnostima i povrjedama, mojom jedinstvenošću, mojim razmišljanjem, mojom vjerom, ali i mojim egoizmom, mojim sklonostima i željama.

Možemo naučiti razlikovanje primjenjujući objektivne kriterije razlikovanja (usp. 4. dan, stranice ?).

K tomu dolazi intuitivno razlučivanje: Tko dulje vrijeme živi skupa s nekom osobom, zna gotovo automatski kako ta osoba razmišlja i osjeća. Tako je i s Duhom Svetim. Što više s njim živimo, to više raste nutarnja, intuitivna prisnost s njim.

Postoji i jedna vrsta duhovno-emocionalnoga opažanja: Vrijedi da se minus i minus privlače, isto kao i plus i plus. To znači: Ljudi se osjećaju ugodno i shvaćeni kod onih koji u sebi nose istoga duha. Tako primjerice: Tko živi u velikoj nutarnjoj istini iz Božjega duha, osjeća se privučen k ljudima ili mjestima i ondje posebno ugodno, gdje djeluje isti duh. Isto se tako ugodno osjećaju i ljudi koji u sebi imaju duha ezoterije u nekome ezoterijskome dućanu ili na takvim tečajevima ili priredbama.

5.

Karizma razlučivanja duhova

Pavao piše: *Sve provjeravajte, dobro zadržite! (1 Sol 5,21)*. Svi udovi Crkve imaju zadaću sve provjeravati i dobro zadržati. Svima

nama je dan Duh Sveti koji nas želi *vesti u svu istinu (usp. Iv 16,13)*. On to posebnom ljubavlju čini u usklađenosti sa Svetim pismom ili učenjem Crkve.

Kad se orijentiramo prema tome, tada smijemo vjerovati Duhu istine u nama. Ivan hrabri svoju zajednicu: *A vi – pomazanje koje primiste od njega u vama ostaje i ne treba da vas itko poučava (1 Iv 2,27)*. Čak i kad duboko u sebi slutimo što je ispravno ili bi bilo ispravno, često trebamo potvrdu od drugih. Zato je korisno svoja pitanja iznijeti iskusnu duhovnome pratitelju koji ima karizmu razlikovanja. Sami se možemo brzo prevariti. Tko objektivno izvana osluhne u jednu situaciju, često može bolje čuti Božji glas.

Pavao navodi specijalnu karizmu razlučivanja u svojoj raspravi o karizmama: *Drugomu (se po Duhu daje dar) čudotvorstva, drugomu prorokovanje, drugomu razlučivanje duhova (1 Kor 12,10)*. Karizma razlučivanja je milosni, darovani, duhovni osjećaj za ono što dolazi od Božjega Duha, što od čovjekova ega a što od zloga duha.

Ovaj se dar može pokazati u osjećaju: Sve na neki način zvuči logično i ispravno, pa ipak je prisutan osjećaj: Tu nešto nije u redu. I kasnije se ispostavi da je nešto vilo stvarno krivo.

Ova karizma pomaže spoznati: Što je ispravno? Što je ovdje Božja volja? Što možda zvuči lijepo, ali iza toga stoji jedan drugi duh? Također pomaže prepoznati pretjerivanja dobra, jer pretjerivanja u dobru često razaraju dobro i ne dolaze od Boga.

6.

Duhovne realnosti – duhovni boj

Ovo razlučivanje duhova je važno jer uvijek iznova moramo donositi odluke. Tako vodstvo Duhom Svetim nije bez napetosti - naprotiv! Djela apostolska od početka pokazuju da poslanje apostola nailazi na otpor. Gotovo je posvuda dolazilo do sukobljavanja. Itako je bilo i kod Isusa: Proglas Božjega kraljevstva izaziva otpor kod onih koji se hoće čvrsto držati svojih položaja.

Slično je i nama danas: Tko je primio nalog za Božje kraljevstvo i pokušava ga provesti, mora računati s time da će naići na otpor. Otpori mogu k nama doći iz naše nutrine kao i izvana. Tko živi svoje poslanje u Božjemu kraljevstvu, suočit će se s duhovnom obranom.

Biblijska i crkvena tradicija govori u vezi s ovim o tome da su sile u nevidljivome svijetu drukčije od ljudi na zemlji, konačnu i jasnu odluku za dobro ili za zlo. Mješavina između dobra i zla, koja spada u našu svakodnevicu, duhovnome svijetu je potpuno strana. Duhovne sile i moći su ili dobre kao Trojedini Bog i anđeli koji mu služe ili zle, kao đavao i njegovi zli dusi.

Prema Isusovu svjedočanstvu Bog i njegov Sveti Duhu ne vladaju u ovome svijetu neograničeno. Više je grijehom svijet upao u neku vrstu „stranoga gospodstva“. Moć grijeha i pokretač na grijeh, Božji protivnik, „vladaju“ dobrano na zemlji.

Na ovo područje gospodstva došao je sada Isus Krist i naviješta Božje kraljevstvo. Ali Božje kraljevstvo može doći samo onda ako se prije toga moć neprijatelja slomi i pobijedi. Upravo se ovo dogodilo Isusovom poslušnošću do smrti na križu. Ovako je Isus govorio o svojoj predstojećoj smrti i uskrsnuću: *Sada je sud ovomu svijetu, sada će knez ovoga svijeta biti izbačen. A ja kad budem uzdignut sa zemlje, sve ću privući k sebi (Iv 12,31-32).*

Borba između Božjega kraljevstva i kraljevstva svijeta nastavlja se u Djelima apostolskim sve do danas. O ovoj borbi govorio je i Drugi vatikanski koncil: „Cjelokupna je ljudska povijest, naime, prožeta teškom borbom protiv moći mraka, borbom koja je započela već od početka svijeta i koja će – prema Gospodnjoj riječi – potrajati sve do posljednjeg dana. Ubačen u tu borbu, čovjek se mora neprestano boriti kako bi prianjao uz dobro te samo uz velike napore i uz pomoć Božje milosti uzmaže postići svoje unutarnje jedinstvo.“⁸

Mjesto borbe – moje „Ja“

⁸ Pastoralna konstitucija o Crkvi u svijetu „Gaudium et spes“, br. 37

I mi smo uključeni u ovu borbu između Božjega kraljevstva i kraljevstva svijeta. Prema ovoj biblijskoj slici postoje dva područja gospodstva i dvije vlasti: Na jednome od njih „vlada“ neprijatelj, protivnik koji opaža svoj utjecaj, čini ga važećim i pokušava vladati. U Božjemu kraljevstvu je Trojedini Bog koji želi vladati svojom ljubavlju i milosrđem.

Način gledanja dvaju „vladavina“ može nam pomoći za bistrenje pitanja našega „stajališta“. Temeljno pitanje je naime: Gdje (u kojemu ili pod koji područjem gospodstva) stojim ja?

Odgovor na to je povezan s krštenjem. Ako sam u krsnome savezu prihvatio Isusa Krista kao svoga Gospodina, tada sam stao na stranu Isusa Krista. Tada pripadam njemu, štoviše: Njegovo sam vlasništvo koje on štiti. Tada mu dopuštam da me sve više i više ozdravlja i otkupljuje.

Ovdje se ne radi o tome da više nemamo nikakvih slabosti i pogriješaka, nego o posve jasnoj odluci volje. Ako moj život pripada Isusu Kristu i ako želim da on na svim područjima ima sve više i više riječ, to znači da treba vladati, odluka je tada donesena. JA sam ušao u Božje kraljevstvo i (zauvijek) stojim na strani pobjednika.

Ako ova odluka nije jasna, ako smo nesigurni i kolebamo, ako je u našoj volji prisutna podjela, tada ostajemo otvoreni za sve moguće utjecaje a time i za utjecaje neprijatelja. Ovu neodlučnost, ovu podvojenost, može protivnik sada iskoristiti da stvori zbrku i unese kaos.

Kako svježe djeluje tu ono što je Terezija iz Lisieuxa govorila ali i živjela: „Bože moj, ja odabirem sve! Ne želim biti svetica napola. Ne bojim se za tebe trpjeti; samo se jednoga bojim, naime da bi mogla zadržati svoju volju. Uzmi ju jer izabirem sve što ti hoćeš!“

S druge strane ipak: Ako je jasno da stojim na Isusovoj strani i njemu služim, tada sam postao službenica, sluga Isusa Krista! JA mu pomažem pri izgradnji i širenju njegova kraljevstva. Tako uzimam dijela na duhovnome razračunavanju u kojemu se radi o tome da u Božje kraljevstvo dovedem druge ljude kao i da dopustim da Isus

neotkupljena i neslobodna područja u nama samima povede u slobodu i puninu.

7.

Krsna odluka: Odričem – Vjerujem

Pogledajmo malo bolje ovu krsnu odluku. U tome će nam pomoći pogled na iskustvo Duhova: Kad je tada 3000 ljudi na Duhove bilo dodirnuto Petrovom propovijedi i kad su pitali što im je sada činiti, Petar je odgovorio: *Obratite se i svatko od vas neka se krsti u ime Isusa Krista da vam se oprostite grijesi i primit ćete dar, Duha Svetoga (Dj 2,38)*. Put da se primi Duha Svetoga sadrži dva koraka:

1. *Obratite se!* To znači, okrenuti se od svega što proturječi životu s Bogom i okrenuti se k Bogu koji je ljubav. Okrenuti se i dopustiti Bogu da me zagrlji. Starogrčka riječ za „obratite se“ glasi: „metanoite“, a ustvari znači: „promijenite mišljenje“, obnovite svoje razmišljanje, gledajte život Božjim očima; počnite razmišljati kao što razmišlja Bog.

2. „Krstite se“ ili „Recite Da svome krštenju znači odluku izreći i izvršiti. Ja se odlučujem prihvatiti Isusa kao svoga Gospodina i njemu predati svoje život.

Samo često doživljavamo vrlo malo od snage Duha Svetoga jer ne živimo onako kako je to u skladu s našim krštenjem. Jer živjeti iz krštenja znači s Isusom kao svojim Gospodinom živjeti u konkretnoj svakodnevicu i dati se voditi njegovim Svetim Duhom.

Obnova krsnih obećanja

Takvo je obraćenje ponajprije odluka a zatim životna zadaća. Odluku za obraćenjem izražava krsno obećanje.

Najprije govorimo tri puta „ne“ svemu što proturječi životu s Bogom: „Odričem“. Odreknuće od zla znači objasniti da u svome životu više nikada ne želim imati posla s utjecajem zloga. To je konačno prošlo!

Zatim se takoreći obraćamo trojedinomu Bogu i tri puta mu izražavamo svoje povjerenje: „Vjerujem“.

Pogledajmo najprije tri pitanja uz Odričem. Možemo si pritom načiniti i bilješke koje nam na kraju mogu pomoći da ovaj korak učinimo svjesno.

Odričem

Obnova krsnoga obećanja u vazmenoj noći započinje ovako: *Odričete li se zla da živite u slobodi djece Božje?*

Odričem se onoga što me čini neslobodnim. Odreknuće je odluka za slobodu. Cilj je *sloboda djece Božje*: Stoga pitanje: Što me čini neslobodnim? Što me sprječava živjeti onako kako u najdubljoj dubini ustvari želim?

To može biti puno toga: Strah da ne razočaram očekivanja drugih, želja da drugima udovoljim, podvojenost, površnost, mlakost, komotnost, pritisak koji sam sebi stvaram ili pritisak izvana pred kojim se prigibam, brige... i još puno više. Dobro je posvijestiti si što me čini neslobodnim.

I grijesi uzimaju slobodu. Ako primjerice počnem lagati, tada se sve više zaplićem i živim u strahu da se zgrada laži ne rasprši. Kad kradem ili varam, tada moram živjeti u neprestanoj brizi da moja prijevara ne bude otkrivena.

Grijesi imaju u sebi i nešto neslobodno, nešto prisilno. Znamo da je nešto krivo ali ipak to činimo.

Zatim drugo pitanje: *Odričeš li se zavodljivosti zla da te grijeh ne nadvlada?*

Sada se radi o našim mislima. Uvijek iznova se javljaju zavodničke misli. To je normalno. Mi više nismo gospodari naših misli. Odlučujuće je kako s njima postupamo. Smiju li one u nama stanovati? Ako smiju, mi im dopuštamo da sve više i više utječu na naše stavove i na naše ponašanje. Ali ih se možemo odreći da nama ne ovladaju.

I ovdje je dobro posvijestiti si: Koje *zavodljivosti zla* doživljavam? Koje zlo hoće preuzeti vlast nada mnom?

Treće pitanje: *Odričete li se Sotone, začelnika i vođe grijeha?*

Tko hoće biti ispunjen Duhom Svetim, mora reći Ne svakoj duhovnoj sili koja proturječi Bogu. Ne i svakome obliku praznovjerja.

Svaki oblik okultizma, spiritizma, crne i bijele magije, kao primjerice pomicanje stola, vraćanje, gatanje u karte, razgovor s pokojnicima, liječenje duha, reiki, horoskop, visak... proturječi životu u Duhu Svetom. Tako često nastaju duhovne ovisnosti koje ljude opterećuju, vezuju ih i sprječavaju da se približe Bogu. Jedna žena koja je bila jako upletena u ezoteriju, rekla je: „Moj najveći grijeh bio je što sam prestala vjerovati Isusu.“ Ona se otvarala različitim praksama koje su je odvodile sve dalje od kršćanske vjere. Preko jedne ispovijedi i obnove svojih krsnih obećanja ona se ponovno vratila na Isusov put.

Vjerujem

U krsna obećanja spada ponajprije odreći se svega što proturječi životu u Duhu Svetom. A zatim je potrebno okrenuti se trojedinomu Bogu i reći mu: Vjerujem u tebe.

Vjera nije nikakav osjećaj, nego odluka. Grčka riječ za vjerovati – *pisteuein* znači imati čvrsto pouzdanje u nekoga: Gradim na tebi! Računam s tobom. Uzdám se u tebe. Čvrsto se vezujem uz te.

Pozvani smo da s tri pitanja izrekne ovo povjerenje. Ponajprije: *Vjeruješ li u Boga, Oca svemogućega, Stvoritelja neba i zemlje?* Također možemo reći: Vjeruješ li da je Bog tvoj Otac koji te je stvorio i koji te bezuvjetno ljubi? Vjeruješ li da si „Made by God“, čudesno stvoren, okay takav kakvim te je on stvorio? Vjeruješ li da te Bog kao tvoj nebeski Otac ljubi i za tebe se brine, pa i u situaciji u kojoj se upravo sada nalaziš?

Zatim: *Vjeruješ li u Isusa Krista, Sina njegova jedinoga, Gospodina našega, koji je rođen od Marije Djevice, trpio i bio pokopan, koji je od mrtvih uskrsnuo sjedi zdesna Ocu?*

Ovdje je potrebno vjerovati otkupljenju Isusa Krista, koje Papa Franjo u Evangeliji gaudium ovako izražava: „Isus Krist te ljubi, dao je svoj život da te spasi i sada je živ i uz tebe je svakoga dana da te

prosvijetli, da te ojača, da te oslobodi“ (EG 164). Vjeruješ li to i upuštaš li se sada u to?

Treće: *Vjeruješ li u Duha Svetoga, svetu Crkvu katoličku, općinstvo svetih, oproštenje grijeha, uskrsnuće tijela i život vječni?*

Vjeruješ li u Duha Svetoga znači: Pouzdaješ li se u njega? Hoćeš li mu se sasvim otvoriti, dopustiti mu da u svoj svojoj punini djeluje u tvome životu? Vjera u Duha Svetoga pokazuje se u molitvi: Dođi, Duše Sveti. Govorim Da svemu što mi želiš dati. Da, tvojoj snazi koja mijenja život. Da, ti preuzmi kontrolu nad mojim životom. Hoću biti potpuno raspoloživ za tebe!

Moguća molitva obnove krsnih obećanja

U sljedećoj su molitvi sažeta krsna obećanja:

Gospodine Isuse Kriste, hoću ti pripadati svim srcem. Hoću biti slobodan od vlasti tame i grijeha. Hoću živjeti u tvome kraljevstvu i biti dio tvoga naroda.

Zato sada donosim čvrstu odluku: Odričem se sada svakoga zla, svakoga grijeha, svih zavodljivosti zla i svih zlih sila. Hoću se zauvijek od njih potpuno odvojiti.

Sada mogu konkretno navesti od čega se hoću odvojiti.

Svim srcem vjerujem u tebe i povjeravam se tvojoj ljubavi. Zato ti radosno predajem svoj život sa svime što jesam i što imam. Sve od sada pripada tebi. Slušat ću te u svemu kao svoga Gospodina. Vodi me svojim putevima. Molim te sada me nanovo ispuni Duhom Svetim. Duše Sveti, ti preuzmi kontrolu nad mojim životom. Hoću biti potpuno raspoloživ za tebe! Molim te za sve darove koje mi želiš darovati. Dođi, Duše Sveti i potpuno me ispuni. Amen.

S krštenjem – odnosno prihvaćanjem i aktualizacijom ranije (kao dijete) primljena krštenja – stajalište je definitivno objašnjeno. Odluka je donesena. Pavao piše: *Kao što primiste Krista Isusa, Gospodina, tako u njemu živite: ukorijenjeni i nazidani na njemu i učvršćeni vjerom kako ste poučeni, obilujte zahvaljivanjem! (Kol 2,6)* Sada se dakle radi o tome da u njemu živimo. Što to znači?

Krštenje (krsna odluka) je početak novoga puta na kojemu će preobrazba života sve više napredovati. Da li će se i kako to dogoditi

sada bitno ovisi o tome koliko se odlučno sada osobno dajem voditi Duhom Svetim.

Četvrta jedinica:

Postati nov

Preobražavati se iz slave u slavu (2 Kor 3,18)

Dnevni tekstovi

Prvi dan: Isusov oganj

Oraspoloživanje za molitvu za svaki dan, str. 6-7

Oganj dođoh baciti na zemlju pa što hoću ako je već planuo! Ali krstom mi se krstiti i kakve li muke za me dok se to ne izvrši (Lk 12,49-50). Isus želi zapaliti, oduševiti. On hoće oganj baciti na zemlju. Svi trebaju biti ispu njeni ognjem njegove ljubavi, toplinom njegove dobrote.

Da to omogući, mora Isus biti kršten krstom pred kojim se on iznutra plaši. Isus je ovo *krštenje* doživio na križu kad je iz ljubavi i svoje vjernosti za istinu umro. Kao posljedicu ovoga krštenja mogao je Isus na Duhove sljedbenike (novonastalu Crkvu) krstiti svojim Duhom i ognjem: *I pokažu im se kao neki ognjeni razdijeljeni jezici te siđe po jedan an svakoga od njih (Dj 2,3).* Kao neki ognjeni jezici znači oduševljenje, goruća srca, oduševljeno govorenje, hrabro ispovijedanje, strastvenu ljubav. Ljubav koja se dokazuje i u vatrenome krštenju trpljenja. Ovim ognjem on želi danas ispuniti nas.

Ovako ej molio Henry Newman (1801.-1890.): „Gospodine, ti si oganj. Ti si svjetlo. Ti si plamen. Obasjan sjajem ovoga svjetla, ogrijan ognjem tvoga žara, nošen plamenom tvoje ljubavi, i ja ću biti oganj, i svjetlo i plamen. Daj mi biti oganj. Daj mi naviještati tvoju ljubav.“

Oganj grije, mijenja, propaljuje... Što povezujem s ognjem? Želim li biti Isusov oganj, svjetlo i plamen?

Dobro je izreći svoju čežnju. Mogu u vezi s time moliti i molitvu Henryja Newmana.

Drugi dan: Oganj pročišćava i preobrazuje

Oraspoloživanje za molitvu za svaki dan, str. 6-7

U jednoj pjesmi stoji: Duše živoga Boga, siđi ponovno na me: Mekšaj me, oblikuj me, ispuni me, upotrijebi me!“ Što Božji Duh dodirne, on to i mijenja. Kako?

Isus govori: *A kad on (Duh Sveti) dođe, pokazat će svijetu što je grijeh, što li pravednost, a što osuda: grijeh je što ne vjeruju u mene ... (Iv 16,8-9).* Jedno važno služenje Duha Svetoga sastoji se u tome da nam *pokazuje što je grijeh*. Duh Sveti to čini pokazujući nam blago i ljubazno gdje krivo mislimo, gdje smo tvrdoglavi, sebični, oholi, u krivu, skučeni, gdje osuđujemo gdje smo kukavice, zatvoreni, neistinoljubivi, komotni..., što nije u skladu s njegovim božanskim poretkom. On nam ovo pokazuje blago i istodobno potpuno jasno, premda nam to ne odgovara i mi bismo to radije odgurnuli i potisnuli od sebe. Ali mi se možemo u to i upustiti i obratiti. Jedan korak, koji može biti bolan, ali je uvijek krajnje spasonosan, jer tako nas Duh Sveti vodi na nova područja slobode, koja su ranije bila zatvorena.

Tada Duh Sveti svojim ognjem mijenja teške situacije. Kod proroka Malahije čitamo: *Dan Gospodnji je kao oganj ljevačev i kao lužina bjeliočeva. I zasjat će kao onaj što topi srebro i pročišćava. Očistit će sinove Levijeve i pročistiti ih kao zlato i srebro, da prinose GOSPODINU žrtvu u pravедnosti (Mal 3,2-3).*

U jednoj molitvi Frere Roger Schutza stoji: „... Ti raspiruješ oganj koji neprestano tinja ispod pepela. Ti ovaj oganj hraniš našim napastima, našim trnjem, sa svime što nas na nama samima i kod drugih boli, tako da po tebi tali čak i kamenje našega srca, ti Svjetlo u našoj tami, ti jutarnji sjaju naše tame. Uskrsnuli Kriste, raspiri nanovo u nama svoj oganj. Amen.“

Mogu li prepoznati jedan primjer gdje mi je Duh Sveti pokazao grijeh?

Koje napasti, trnje ... opažam? Mogu moliti za to da ga Duh Sveti pretvori u nutarnji žar.

Treći dan: Aktivirati djelotvornu snagu Duha

Oraspoloživanje za molitvu za svaki dan, str. 6-7

Preobrazbi naše osobnosti bitno pridonosi aktiviranje od Boga darovanih darova. Ovo se događa po vjeri. Vjera znači čvrsto pouzdanje u djelovanje božanskih krjeposti i računanje sa darovanih nam sedam darova Duha Svetoga.

U krštenju primamo po Duhu Svetom udio na Isusovoj vjeri, nadi i ljubavi. Ovim *trima božanskim krjepostima* mi bivamo osposobljeni da kao Isus živimo smionu vjeru, neustrašivu nadu i predanu ljubav. Istodobno primamo *sedam darova* Duha Svetoga: mudrost, razum, savjet, jakost, znanje, pobožnost i strah Božji koji mijenjaju našu osobnost i pomažu nam postati sve sličnijima Kristu.

Ovi darovi Duha Svetoga razvijaju se u nama ako svakodnevno živimo iz snage Duha Svetoga i božanske krjeposti i sedam darova u svakodnevici aktiviramo. Ovo se događa ako se pažljivo upuštamo u poticaje Duha Svetoga i njima se prilagodimo.

Božanska krjepost vjere me osposobljuje da kao Isus u svim situacijama smiono vjerujem ljubavi i brizi nebeskoga Oca, i da to isto tako i činim. Jer mi smo (u Sinu Isusu) Božje ljubljene kćeri i sinovi, koje on također kao takve i čuva i obrađuje. On je sto posto u svemu *za* nas. Svu svoju ljubav i sve svoje mogućnosti ulaže za nas; i to upravo u situaciji u kojoj se trenutačno nalazimo.

Posvješćujem si jednu situaciju: Što me uznemiruje? Što mi zadaje strah i brigu?

Mogu pogledati strahove i brige, ono što bi se još sve moglo dogoditi. A mogu pogledati i na Isusa u meni i odlučiti se za to da s njime, u svakoj situaciji, smiono povjerujem nebeskom Ocu. Mogu napisati jednu molitvu koja izražava ovo povjerenje.

Četvrti dan: Dar jakosti

Oraspoloživanje za molitvu za svaki dan, str. 6-7

„Znam što bih morao učiniti. Ali uspijevam li u tome? Kod ovoga pitanja pogledajmo na svoje slabosti koje su nam i previše dobro poznate. Na ovu nevolju odgovara dar jakosti. Mi se više ne usredotočujemo na naše slabosti, nego na Božju snagu koja hoće djelovati u našoj slabosti. Kad u nama djeluje dar jakosti, slabosti tada više ne sprječavaju biti jak za Boga.

Isus je ovo iskusio na Maslinskoj gori. On je molio u velikome strahu: *Oče! Ako hoćeš, otkloni ovu čašu od mene. Ali ne moja volja, nego tvoja neka bude. A ukaza mu se anđeo s neba koji ga ohrabri (Lk 22,42-43).* Isusova se situacija tako ne mijenja, ali on dobiva

snagu da ju izdrži. Dar jakosti je kao ovaj anđeo. Daje nutarnju čvrstinu izdržati (ustrajati) u teškim događajima i pritom ostati povezan s Bogom.

Dar jakosti učvršćuje nas i sve druge oko nas. Ovim darom možemo svojoj braći i sestrama pomoći da i oni postanu jaki u vjeri, jaki u vjernosti, jaki u služenju, jaki u trpljenju, jaki u udarcima sudbine i napastima... Ovaj dar razvija svoju božansku snagu u teškim situacijama, u izazovima i napastima. Sve kušnje (situacije kušanosti) su prilike da u njima rastemo.

Postajem svjestan svoje situacije: Gdje si želim nutarnju snagu, odvažnost i odlučnost?

Mogu pogledati na svoje slabosti, na protivne okolnosti, na strah od trpljenja i na razračunavanja, na ... Ali mogu pogledati i na Isusa koji je svojom snagom u meni, i hoće me u ovoj situaciji ojačati da se za njega odlučim. Mogu napisati jednu molitvu koja izražava ovo povjerenje.

Peti dan: Prvi udio otkupljenja – plod Duha

Oraspoloživanje za molitvu za svaki dan, str. 6-7

Ljudi katkada govore: Moram vjerovati da sam otkupljen, čak i kad ništa od toga ne doživljam. Ali ako ljudi žive iz Duha Svetoga, započinje put preobrazbe. Otkupljenje i otkupljenje se iskusi konkretno.

prvi zalog naše baštine: otkupljenja, posvojenja (Ef 2,14), pokazuje se konkretno u plodu Duha: ljubav, radost, mir, velikodušnost, uslužnost, dobrotu, vjernost, blagost, uzdržljivost (Gal 5,22-23a). Ove posljedice preobrazbe u Bibliji su opisane plodom Duha. Jedan plod raste i sazrijeva tijekom više mjeseci. Kad je sazreo, čvrst je

hrani nas. Ne radi se dakle o raspoloženjima koja dolaze i prolaze, nego u *plodu Duha* raste, dublje od osjećajâ koji ovo opažaju, Isusov život u nama. Mi smo prožeti Isusovom biti i *po njemu* ... izgrađeni u *prebivalište Božje u Duhu* (Ef 2,22).

Plod Duha, Isusova života, u nama se razvija polagano. Ali kad se Isusov život osjeti, širi se tiha sreća. Mi u sebi otkrivamo nešto čega ranije nije bilo tu. Ova novost nisu nikakva osjećajna stanja ili raspoloženja koja dolaze i prolaze. TA novost je nešto blago i istodobno trajno. Bili mi dobro ili loše raspoloženi, ova novost je tu. Dublje od osjećajâ u nama raste istinski (pravi) Isusov život. Samim time usred protivnih okolnosti iskusujemo već sada komadić neba. Ovo je iskustvo usporedivo s peći. Naložena peć isijava toplinu. Tako ljudi zrače Isusa u sebi.

U vezi s time razmatramo kao primjer samo plod *radosti*. Ona više ne ovisi o događajima i okolnostima života. Kao temeljna radost nad životom, u Bogu, u ljudima ali i u stvorenju, možemo ju usporediti s izvorom u nama, koji je doduše zbog bolnih iskustava zacijelo smućen, ali više. ne može presušiti (jer je božanski).

Izvor radosti je Isusova radost u Duhu Svetom: *To sam vam govorio da moja radost bude u vama i da vaša radost bude potpuna* (Iv 15,11). Razlog radosti leži u jedinstvu s Duhom Svetim, koji je Duh radosti, kao što Pavao ovo iskusi usred trpljenja: *Pun sam utjehe, obilujem radošću uza svu nevolju našu* (2 Kor 7,4b). Hranjena Duhom Svetim teče radost u nama i preko nas i dariva nam duboku radost nad životom.

U čemu je razlika između osjećajâ i ploda Duha?

Gdje i kako u svome životu iskusujem nešto od djelovanja deveterostrukoga ploda: *ljubav, radost, mir, velikodušnost, uslužnost, dobrota, vjernost, blagost, uzdržljivost*? Mogu za to od srca zahvaliti Duhu Svetom!

Šesti dan: Živjeti prisutnost Duha (živjeti prisebno)

Oraspoloživanje za molitvu za svaki dan, str. 6-7

Kad se otvorimo Duhu Svetom, iskusujemo korak po korak preobrazbu i otkupljenje. Otvoriti se znači kao Isus živjeti ovisno: *Ja sam od sebe ne mogu učiniti ništa: kako čujem, sudim, i sud je moj pravedan jer ne tražim svoje volje, nego volju onoga koji me posla (Iv 5,30)*. To vodi do života u kojemu je prisutan Duh. Ovamo spada: Ne sam htjeti činiti, provoditi ili iznuđivati. U nama je prisutan Duh Sveti, gdje smo posve čisti, iskreni i bez sporednih namjera. Prisutnost Duha može živjeti samo onaj tko može ustuknuti i pustiti Duhu da djeluje.

Povjerljivo i poslušno srce. Živjeti prisutnost Duha traži poslušno srce, srce spremno za iznenađenja. Mi smo naviknuli na mnoge puteve. Imamo svoje sudove i svoja razmišljanja. Obilježeni smo svojim životom, usvojili smo modele ponašanja i sudove: To nikada neću učiniti! Ne, u to se nikada neću upustiti! Tako reagira naša psihička struktura, naš prirodni (naravni) ljudski osjećaj. Ali blaga ruka Duha nas poziva (pa i kod straha i otpora) na nove korake.

Biti budan i pozoran za trenutačnu realnost. Bog je prisutan u našim bližnjima i svim događajima. Ne u željama, očekivanjima ili iluzijama; ne u prošlosti ili budućnosti – nego u realnosti našega Sada. U našem Sada hoće nas Duh Sveti nadahnuti i nama ravnati. On u našem Sada dariva svoju snagu, svoju ljubav. Zato se u svakoj situaciji možemo pitati: „Duše Sveti, što je tvoja volja u ovoj situaciji?“ „Isuse, što želiš u meni i preko mene učiniti?“

Koji stavovi me mogu spriječiti da živim prisutnost Duha?

Zamoliti ću za milost da mogu živjeti više prisutnost Duha.

Duh oblikuje i mijenja osobnost

Rabi Sussja je običavao reći: Kad u budućemu svijetu stanem pred Svemogućega, neću biti pitan: „Zašto nisi bio Mojsije, Ilija ili neki od proroka?“ Nego će njegovo pitanje glasiti: „Zašto nisi bio Sussja?“

Ova poznata pripovijest upućuje na jedan ozbiljan problem nas ljudi. Mnogi imaju muku sebe sada prihvatiti takve kakvi jesu. Ova se poteškoća može odnositi na tijelo, izgled, spol, sposobnosti (ili manjak sposobnosti), dob, raniju životnu povijest i na puno toga drugoga.

Stvarni problem

Najdublji razlog (uzrok) ovih poteškoća ipak je povezan sa srcem. Naše srce jednostavno nije samo dobro, plemenito, čisto i sveto kako si mi želimo. Nego je u njemu pored dobra prisutan i ponor lošega. Biblija zna za to: *Podmuklije od svega je srce. Jedva popravljivo, tko da ga pronikne? (Jer 17,9)*. Naše je srce istočnim grijehom u sebi uvrnuto, iskrivljeno i usmjereno na sebe.

I mi svoje vlastito srce sami ne možemo učiniti boljim. Ne možemo tek tako zaključiti da od sada u sebi više nećemo imati

nimalo oholosti, zavisti, sebičnosti, neiskrenosti, strahova, stida, krivo vođene nagone. Pavao opisuje ovu nevolju: *Zbilja ne razumijem što radim: ta ne činim ono što bih htio, nego što mrzim – to činim... Ta ne činim dobro koje bih htio, nego zlo koje ne bih htio – to činim. Ako li pak činim ono što ne bih htio, nipošto to ne radim ja, nego grijeh koji prebiva u meni (Rim 7,15.19-20)*. Pavao naziva zapreku koja izmiče moći naše volje, *grijeh koji prebiva u meni*. On ga čini neslobodnim i nesposobnim živjeti onako kako on ustvari želi.

Čežnja za promjenom

Ne samo u Pavlu, u nama također živi čežnja biti drukčiji, bolji, veseliji, ljubeći, sretniji... Mi čeznemo za širokim, velikodušnim, ljubećim srcem, za otvorenošću i vjernošću, za životom bez strahova i kompleksâ, za slobodom. To vodi do pitanja: Kako možemo postati osobnost koja želimo biti?

Danas u vezi s time postoje mnogi i korisni psihološki tečajevi, formacije i mogućnosti treniranja. Oni čine puno dobra, ali najčešće ipak ne dodiruju čovjekovu najnutarniju jezgru.

Tu nam u pomoć pritječe Duh Sveti. On nas može i hoće iznutra promijeniti: *Gospodin je Duh, a gdje je Duh Gospodnji, ondje je sloboda. A svi mi, koji otkrivenim licem odrazujemo slavu Gospodnju, po Duhu se Gospodnjem preobražavamo u istu sliku – iz slave u slavu (2 Kor 3,17-18)*. Duh Sveti čini da se iznutra oslobodimo, da živimo tako kako ustvari želimo. U nama više ne gospodare strahovi, obilježenosti, povrjede, ni *grijeh koji u meni prebiva* sa svime što ovamo pripada, nego Isus Krist u Duhu Svetom. Gdje se to dogodi, tu se preobražavamo u Isusovu sliku, *iz slave u slavu*. Mi postajemo sve sličniji Kristu.

1.

Otkriti Duha Svetoga

Prije nego se posvetimo putu nutarnje preobrazbe, upoznajmo ponovno jedan vidik Duha Svetoga. Promotrit ćemo jedno obilježje, jedan simbol Duha Svetoga, oganj. Kod svakoga je obilježja ili simbola važno ne ostati visjeti na slikama, jer svaka slika i na stanovitim područjima šepa. Važnije je shvatiti što slika govori o Duhu Svetom i našem životu s njim.

Djelovanja ognja (vatre)

Oganj (vatra) je za naše doživljaj ambivalentan. U hladno doba godine on je dobrodošao pratitelj. Grije i daje da i u toplo doba godine nastane ugodno ozračje. Tako može Duh Sveti, božanski oganj, zagrijati hladnoću našega srca, dati da nastane toplo ozračje u kojemu će se drugi ljudi otvoriti i moći iskusiti Božju ljubav. Ali oganj može istodobno požarom kuće i šume puno toga razoriti i uništiti. Ljudi mogu pretrpjeti teške opekotine.

I u Bibliji je oganj poznat ne samo kao izgrađujuća, nego i kao razorna snaga. U pripovijesti o gorućemu grmu Bog se iz gorućega grma izravno obraća Mojsiju i Mojsije dobiva zadaću izbaviti izraelski narod iz Egipta. Ondje je Mojsije zahvaćen Božjim ognjem (vatrom), ispunjen nutarnjim žarom i strašću za GOSPODINA i njegov narod. Biva osposobljen oduševiti narod za Božju viziju i izvesti ga iz Egipta. Zatim je na izazovnu putu morao narod opet i opet poticati (oduševljivati) da izdrži u poteškoćama. Ovdje je oganj obilježje nutarnje strasti, opunomoćenosti za novo poslanje.

U pripovijesti o Sodomi i Gomori riječ je o razornoj snazi ognja. Oganj ondje i na drugim mjestima u Bibliji postaje sudom koji sve Bogu neprijateljsko razara.

Isusov oganj

Isus je govorio: *Oganj dođoh baciti na zemlju pa što hoću ako je već planuo! (Lk 12,49)*. Oganj njegova Duha, oganj njegove ljubavi, oganj koji zapali hoće on baciti na zemlju. Jer oganj može zapaliti oganj. Tako samo onaj tko u sebi nosi oganj može druge zapaliti, oduševiti. Isus nas želi zapaliti, oduševiti.

Da to omogućiti mora Isus – kao što govori u sljedećemu retku – *biti kršten krstom* kojega se on iznutra plaši (*usp. Lk 12,50*). Sam Isus je doživio svoje vatreno krštenje na križu gdje je umro iz ljubavi i vjeran istini. Kao posljedica ovoga krštenja mogao je Isus na Duhove učenike, novonastalu Crkvu, svoje novo Tijelo, krstiti svojim Duhom i ognjem: *I pokažu im se kao neki ognjeni razdijeljeni jezici te siđe po jedan na svakoga od njih (Dj 2,3)*. Kao neki ognjeni jezici ovdje znači oduševljenje, goruća srca, strastvenu ljubav.

NA Duhove se ispunio nagovještaj Ivana Krstitelja: *On će vas krstiti Duhom Svetim i ognjem (Mt 3,11; Lk 3,16)*. Ljudi mogu biti oduševljeni, puni radosti i nutarnje topline. Ali ne ostaje uvijek tako. Stoga Isus krsti ne samo svojim Duhom, nego i ognjem da bi nas njegov oganj mogao sve više i više prožeti. Usporedivo doživljavamo kad u rasplamsanu vatru bacimo jednu granu. Ako je grana još zelena, ona tada pucketa, dimi se. Treba dugo vremena da čitava grana u vatri sama postane potpuni žar.

Krštenje ognjem povezano je s ovim procesom žara. Pojam krštenja ognjem poznajemo i u smislu prilike pri kojoj opravdavamo očekivanje. Kad je netko u krštenju ognjem postojan, on se tada u jednoj posebnoj situaciji dokazao. Tako je Bog Abrahama, Izaka i Jakova *iskušavao da bi iskušao njihova srca (Jdt 8,27)*. Poteškoće u životu mogu postati hranom ovoga nutarnjega ognja koji sve više i više mijenja čitavu našu osobnost.

2.

Posvećenje

Ognja Duha Svetoga hoće promijeniti naš život. Ovaj se proces naziva „posvećenje“. Božji Duh nas želi potpuno *ozdraviti (spasiti, posvetiti)*. Pavao je ovu želju u molitvi za zajednicu formulirao ovako: *A sam Bog mira neka vas posvema posveti i cijelo vaše biće – duh vaš i duša i tijelo – neka se besprijekornim, savršenim sačuva za Dolazak Gospodina našega Isusa Krista (1 Sol 5,23)*.

Posvećenje put na kojemu postajemo sve sličniji Kristu: *Nego, istinjući u ljubavi da poradimo te sve uzraste u Njega, koji je Glava, Krist (Ef 4,15)*. Mi trebamo sve više postati kao Isus Krist.

Posvećenje kao jedinstveni događaj

Posvećenje započinje s jednim jedinstvenim događajem. Poslanica Hebrejima naglašava *da smo u toj volji posvećeni prinosom tijela Isusa Krista jednom zauvijek (Heb 10,10)*. Tko u svoj život uzme Isusa, svetac je, svetica. Stoga se Pavao obraća Korinćanima kao *posvećenima u Kristu Isusu (1 Kor 1,2)*.

Tko u krštenju primi *Isusa Krista kao Gospodina (Kol 2,6)*, time biva uzet u Isusovu pobjedu na križu i Isusovom poslušnošću u najnutarnijoj nutrini povezan s Bogom. Sada u njegov život i u sve njegove odnose može doći Božje spasenje. Crkva stoga govori o „posvećujućoj milosti“.

Posvećenje kao proces

Petar piše: *Kao što je svet Onaj koji vas poziva, i vi budite sveti u svemu življenju (1 Pt 1,15)*. Isti Duh, koji nam dariva jedinstveno posvećenje, hoće nas promijeniti (preobraziti) da bi čitav naš život postao svjedočanstvom njegove ljubavi. Mi smijemo i trebamo postati *sveti*, potpuno spašeni kakvima nas je Bog zamislio.

Ovaj se proces posvećenja ne razvija automatski, nego mi odmah na ljudima možemo prepoznati jesu li kršteni ili nisu. Posvećenje doduše jest primarno Božje djelo, ali Bog uz to uvijek treba i naše Da, našu suradnju s njegovom milošću, jer Duh Sveti je Bog slobode. On sudjeluje u našoj odluci.

U biti se radi o poznatim koracima: Obraćenje i vjera – odreći se i povjerovati. To je bio početak temeljne Isusove poruke: *Ispunilo se vrijeme, približilo se kraljevstvo Božje. Obratite se i vjerujte evanđelju!* (Mk 1,15). Pogledajmo malo bolje ove korake.

3.

Koraci obraćenja

Obratite se (grčki – *metanoείτε*) znači prema grčkoj riječi: Promijenite svoje mišljenje, svoj stav, mislite dalje od uobičajenoga. Isus ne poziva na to da mijenjamo stanovita mišljenja, promišljamo o određenim radnjama (činima), donesemo dobre odluke... Isus poziva na to da čitav način razmišljanja a time i vlastito shvaćanje sebe usmjerimo na jedan potpuno nov način. On nas poziva na to da svijet i sve u njemu gledamo njegovim (Isusovim) očima. Ova nova perspektiva treba postati temeljem svih misli, riječi i djela i obilježiti čitav naš život.

I Pavao govori o ovoj nutarnjoj promjeni pola: *Ne suobličujte se ovomu svijetu, nego se preobrazujte obnavljanjem svoje pameti da možete razabirati što je volja Božja, što li je dobro, Bogu milo, savršeno* (Rim 12,2). U svemu trebamo tražiti Božje gledanje. Ali razmišljati, govoriti i djelovati u njegovu duhu nije nimalo jednostavno, jer smo usmjereni na same sebe i sve gotovo automatski uvijek prosuđujemo polazeći od sebe i u odnosu na sebe. Tu potpuno ovisimo o pomoći Duha Svetoga. Samo on nas može uvesti u ovo novo razmišljanje.

... uvesti u svu istinu

Time dolazimo do jednoga daljnjeg vidika. Isus je rekao: *Još vam mnogo imam kazati, ali sada ne možete nositi. No kada dođe on – Duh istine – upućivat će vas u svu istinu* (Iv 16,12-13). Ponešto od istine našega života, od istine Božje, od istine vjere ... trenutačno nas još uvijek opterećuju.

Tu je Duh Sveti mudar pedagog. On zna kad što možemo. Tako Duh Sveti hoće u nama korak po korak otkloniti otpore protiv istine. Spasonosan put ali koji je moguć jedino ako hoćemo spoznati istinu, što sa sobom može donijeti i poneku potresenost ranijega gledanja slike sebe i svijeta.

Božansko remećenje...

To nije nimalo jednostavan proces, kao što piše Wilhelm Stählin (1883.-1975.), biskup evangeličko-luteranske Crkve u Oldenburgu: „Ne trebamo po sebi previše razumljivo moliti za to da Duh Sveti svrati k nama, jer Duh Sveti tu gdje svrati i nastani se, donosi sa sobom ne samo svoje 'darove', nego je istodobno u većoj mjeri neugodan gost koji štoviše remeti...

Isti Duh Sveti kojega s pravom usrdno zazivamo, istodobno je i nevjerojatna smetnja svakoj osobnoj i tek pravo svakoj crkvenoj sigurnosti u sebe; on je Božji napad na našu neživljenost i samodostatnost; ne uvažava sve učvršćene institucije, izvanjski red, pogotovo ne ako su oni postali svrhom samima sebi...

Tko vjeruje u Duha Svetoga kao Božju stvarateljsku aktivnost i u ovoj vjeri moli za dolazak Duha, mora znati da time zaziva božansku smetnju i sebe drži otvorenim za to da ga Bog ometa u njegovu 'posjedu', u njegovim navikama i u njegovu naviklu razmišljanju, kad oni više nisu prikladni za to da budu posuda spasonosna nemira i istine koja uzbuđuje. Tko dakle moli 'Dođi, Duše Sveti', mora biti i spreman moliti 'Dođi, i poremeti gdje me treba ometati' – za moje spasenje i za spasenje svijeta.“

Djelovanje Duha Svetoga

Tko živi s Duhom Svetim, stječe uvijek iznova iskustvo njegova božanskoga ometanja. On nas ometa u našem usku gledanju, u našoj komotnosti, površnosti i mlakosti: „Sve sam u nekoj situaciji dobro razmislio i za sebe dobro pripremio. Siguran sam: Tako treba biti! To je ispravno!“ A zatim, posve blago i ljubazno daje mi Duh Sveti shvatiti da sam slijedio sumnjive misli i pretpostavke (nagađanja). Ili da se čvrsto držim strahova, toga da sam u pravu i vlastitih predodžbi.

Budući da je Duh Sveti *svet*, on će na nama, na Crkvi, na ljudima raditi tako dugo dok ne postanemo savršeno sveti. Kako? Isus govori: *A kad on (Duh Sveti) dođe, pokazat će svijetu što je grijeh, što li pravednost, a što osuda: grijeh je što ne vjeruju u mene (Iv 16,8-9)*. Jedno važno služenje Duha Svetoga sastoji se u tome da

nam *pokazuje što je grijeh*. Grijeh nije ponajprije moralno zatajenje. Grijeh znači ne vjerovati u Isusa. Duh Sveti pokazuje uzrok svakoga grijeha, naime naš poremećeni odnos s Bogom. Grijeh se sastoji ponajprije u tome da *nismo prihvatili* Isusa Krista kao svoga Otkupitelja i Gospodina, nego hoćemo živjeti odvojeni od njega.

Grijeh se nadalje sastoji u tome da ne živimo iz milosti otkupljenja Isusa Krista. Tu nama pomaže Duh Sveti blago nam i ljubazno pokazujući gdje mislimo krivo, gdje smo tvrdoglavi, sebični, oholi, gdje smo u krivu, uskogrudni, gdje osuđujemo, ponašamo se kukavički, gdje smo zatvoreni, neistinoljubivi, komotni... On nam pokazuje što nije u skladu s njegovim božanskim poretom. On nam ovo pokazuje blago a istodobno potpuno jasno. Mi to „znamo“, čak i kad nam to ne odgovara i mi to u određenim okolnostima odmah guramo od sebe i potiskujemo.

Dopustiti mu djelovati

Kao što se zlatko u vatri čisti, tako duh Sveti hoće naš život očistiti i učiniti sjajnim. Ali on to može izdjelovati samo ako mu sve posvijestimo i dopustimo mu djelovati. Ali katkada, kad spoznamo krivnju ili kad nismo uspjeli, može se pojaviti osjećaj da se sada radije povučemo. Upravo nas tu Duh Sveti poziva da promijenimo pravac i usmjerimo se prema Bogu: jer on može sve duhovne, emocionalne i tjelesne slomljenosti ozdraviti, učiniti ih novima i dobrima.

Sve što se u našoj okolini događa, hoće Duh Sveti uporabiti da nas pročisti, da nas unaprijedi, da nas učini jakima. Katkada koristi i slabosti drugih da nam pokaže naše vlastite granice. Ponekad mislimo: Kako bi u našoj obitelji, grupi ili zajednici moglo biti lijepo da nema ovoga ili onoga problematičnoga tipa. Ali on upravo preko teških osoba namjerava on i hoće nas dublje otkupiti od agresija, straha, ukočenosti (smetnji), kukavičluka, nedosljednosti... Ali za to on uvijek iznova treba naše Da: „Dajem ti ovu situaciju, u njoj djeluj, očisti je i ozdravi.“

Za to hrabri Blaise Pascal (1623.-1662.): „Nije moguće do kraja domisliti što sve Bog iz krhotina tvoga života može načiniti samo ako

mu se potpuno prepustiš.“ A i redovnica Louisa Jaques (1901.-1942.): „Bog može krasno graditi na ruševinama i krhotinama.“

4. Koraci vjere

Duh Sveti mijenja našu osobnost polažući u nas novo i dajući rast. Pavao piše: *Ako je tko u Kristu, nov je stvor. Staro uminu, novo, gle nastat*“ (2 Kor 5,17). Petar govori o tome da smo *postali zajedničari božanske naravi* (1 Pt 1,4).

Tko je kršten, dobio je novi životni temelj. Isusu je do toga da na ovome temelju gradimo dalje. U tome nam pomažu božanske krjeposti a zatim i sedam darova Duha Svetoga.

1.1 Božanske krjeposti

U krštenju nas Isus obdaruje svojim Duhom. Mi imamo udjela na njegovoj vjeri, na njegovoj nadi i ljubavi. Ovo nazivamo *tri božanske krjeposti*. S našim sudjelovanjem ove božanske snage u nama rastu. Po njima postajemo osposobljeni da kao i Isus rastemo u snazi nepogrješive i smione vjere, neustrašive nade i goruće ljubavi.

Vjera nije osjećaj, nego odluka. Grčka riječ za vjerovati – *pisteuein* znači polagati čvrsto povjerenje u nekoga. *Vjera* je ona božanska krjepost koja nas učvršćuje u Boga i njegovu perspektivu. Ova nam krjepost daje vjerovati u Božje planove za naš život i usmjeruje nas na to da tražimo i nada sve ljubimo volju Božju. *Pravednik će živjeti iz vjere* (Rim 1,17).

Krjepost *nade* proizlazi iz težnje za srećom koju je Bog položio u srce svakoga čovjeka. Nešto od toga pokazuje se u poslovice: „Nada umire posljednja.“ Ali krjepost nade na ostaje stajati u zemaljskome, ona je više usmjerena prema božanskim i vječnim obzorima. Čuva od malodušnosti, daje oslonac u napuštenosti; čini srce prostranim u iščekivanju vječnoga blaženstva. Nada daje polet i pouzdanje. To želi Pavao zajednici u Rimu a time i nama: *A Bog nade napunio vas*

svakom radošću i mirom u vjeri da izobilujete u nadi snagom Duha Svetoga (Rim 15,13).

Ljubav je božanska krjepost koja nas čini sposobnima Boga ljubiti iznad svega radi njega samoga. Ona čini da svoj život i božanski poziv istinski ljubimo. Jer *Ljubav je Božja razlivena u srcima našim po Duhu Svetom koji nam je dan (Rim 5,5)*. Božja ljubav nas hoće sve više ispuniti da duboko iz nutrine postanemo novi i sve više postanemo oni koji ljube kao i sam Isus.

Božanskim krjepostima bivamo osposobljeni da kao Isus u snazi nepogrješive i smione vjere, neustrašive nade i goruće ljubavi živimo i u tome rastemo. Pavao piše: A sada: ostaju vjera, ufanje i ljubav – to troje – ali najveća je među njima ljubav (1 Kor 13,13).

Ove božanske krjeposti koje nam je Bog darovao, možemo prihvatiti kao informacije. Možemo i zaboraviti da u sebi nosimo ovo blago. Ali možemo i svoje povjerenje svjesno položiti u ove krjeposti, računajući s Isusovim Duhom u nama.

Svjedočanstvo: Radujte se u nadi...

Da bi ove božanske snage u nama rasle, ipak je uvijek potrebno i naše sudjelovanje. Kako takvo sudjelovanje može izgledati i kako krjepost nade može razviti svoju snagu, pokazuje sljedeće svjedočanstvo:

Već sam, Bogu hvala, smjela gajiti živi odnos s Isusom, kad mi se brak počeo sve više raspadati a moj muž sve više tonuo u ovisnost. Njegov je ured pao pod stečaj. A i privatno smo bili financijski na kraju. Osjećala sam da je sada sudska rastava prijeko potrebna kako ne bih odgovarala za dugove za koje nisam bila odgovorna. Moj muž ovu odluku kad je stajao pred ponorom, nije mogao razumjeti. Ali ja samu najdubljoj dubini znala da sada mora sam uzeti svoj život u svoje ruke a ja ga mogu samo molitvom pratiti na njegovu putu.

Ova teška situacija izazvala je u meni veliku posramljenost, tugu i nemoć. S velikom zahvalnošću prihvatila sam podršku naše djece ali i molitve mojih sestara i braće u vjeri. K tomu me je u ovo krajnje

teško vrijeme krijepio i nosio jedan biblijski redak: *U nadi budite radosni, u nevolji strpljivi, u molitvi postojani (Rim 12,12).*

Dok sam ovaj redak čitala i pounutarnjivala, jednostavno su mi navirale suze i ja sam legla na tlo pred križ. Nisam mogla ništa drugo osim svoju bol predati Isusu i potpuno mu se povjeriti. Iza toga sam uvijek bila iznutra smirena i u meni se javljala tiha nada. Odlučila sam uvijek iznova ustrajati u molitvi i prenositi primljenu ljubav i Isusov mir.

Božji Duh, milost i snaga djelovali su – i moj se muž oslobodio ovisnosti i mogao je u sebe primiti Božju ljubav. Opet je vidio smisao i budućnost za svoj život. Sve do sudske presude mogao je ponovno uspješno raditi u svome zvanju. Za vrijeme dvogodišnjega zatvora koji je smatrao popravkom i izdržao ga, su-zatvorenici su mu bili uzor (primjer) i potpora. Nakon što je bio otpušten ponovno je mnoge svoje sposobnosti uložio u radnu svakodnevicu i s puno ljubavi skrbio za svoju obitelj. Nakon vrlo višeslojna i burna života smio je smireno i u miru vratiti se našem Stvoritelju.

Ovaj je proces trajao godinama. Obilježavao me je i ispunjavao uvijek iznova dubokom nutarnjom radošću, snagom i pouzdanjem. Davao mi je i daje i danas uvijek iznova sigurnost vjerovati da smo u nadi spašeni, premda trenutačno od toga ne vidimo ništa (*usp. Rim 8,24*). Trudi (75)

1.2 Sedam darova – Spasonosna sredstva osobnosti

U krštenju smo pored božanskih krjeposti primili i Isusove mesijanske darove, *sedam darova Duha Svetoga*: mudrost, razum, savjet, jakost znanje, pobožnost i strah Božji.

Slični Mesiji-Kralju

Sedam darova Duha Svetoga su spasonosna sredstva kršćanske osobnosti. Ozdravljaju nas i oblikuju iznutra. Svode se na Mesiju-Kralja kojega je prorok Izaija ovako najavio: *Na njemu će duh GOSPODNJI počivat, duh mudrosti i umnosti, duh savjeta i jakosti, duh znanja i straha GOSPODNJEG (Iz 11,2).* Karakterne snage kralja

su *mudrost i umnost (razum)*, njegovo vršenje službe odlikuje se *savjetom i jakošću*. Njegov odnos prema Bogu obilježen je *znanjem i strahom GOSPODNJIM*. On je potpuno prožet Božjim Duhom. Ovaj Mesija-Kralj je Isus iz Nazareta.

(Prorok Izaija govori ovdje o šest darova Duha Svetoga. Kod prijevoda Biblije s hebrejskoga na grčki, sedamdesetorica židovskih prevoditelja (Septuaginta) oko 250. godine prije Krista dar straha Gospodnjega, religiozni nutarnji stav, htjeli su izraziti s dvije različite riječi (ali i kao razgraničenje naprama mogućim krivim interpretacijama, da se strah GOSPODNJI ne bi krivo shvatio kao strah pred Bogom) i zato su pridodali i dar pobožnosti. Misli se na usrdno, djetinje povjerenje u Boga.

U krštenju smo primili udio na životu i poslanju Isusa Krista. Primili smo kraljevsko pomazanje krizmenim uljem i pozvani živjeti kraljevski, svećenički i proročki. Za to nam se dariva sedam darova Duha Svetoga. Sada se radi o tome da postanemo ono što u najdubljoj dubini već jesmo: „Radosno postani potpuno onaj koji jesi!“ Kraljevski čovjek.

Sedam darova sadrže ona spasonosna sredstva koji nas kao prvo posvećuju, preobrazuju našu osobnost i pomažu nam postajati sve sličniji Kristu. Tih sedam darova nam pomažu nadvladati naše slabosti. Oslobađaju nas od neurednih sklonosti i čine nas hrabrima i odlučnima. Oblikuju naš karakter, ozdravljaju slomljenu volju i transformiraju nas u Mesiji-Kralju slične kraljevske ljude.

Kao drugo, čine nas imunima protiv za duhovni život škodljivih virusa sebičnosti, duha vremena i svijeta, iza kojih se krije zao duh.

Prvo spasonosno sredstvo: Dar mudrosti

Mudrost ne znači gomilanje znanja. Jer ljudi koji puno znaju i koji su u očima svijeta mudri, pred Bogom su možda ljudi jer im nedostaje prava mudrost. Što je prava mudrost, pokazuje kralj Salomon. Njemu se Gospodin ukazao u snu i pitao ga što čeli. Salomon je bio mlad i svjestan da je po sebi nesposoban ispravno vladati Božjim narodom. Stoga je rekao: *Podaj svome sluzi pronicavo*

srce da može suditi tvom narodu, razlikovati dobro od zla, jer tko bi mogao upravljati tvojim narodom koji je tako velik (1 Kr 3,9).

Ovaj tekst vrlo lijepo pokazuje što Biblija shvaća pod darom mudrosti. Dar mudrosti se sastoji u pronicavu srcu koje može razlikovati dobro od zla. Mudar je prema Bibliji ponajprije pronicljiv čovjek (onaj koji sluša). On vrlo dobro pazi na ono što drugi govore. A prije svega pazi na Božju riječ. NA dnu ovoga slušanja uči on korak po korak razlikovati dobro i zlo i istinski se odlučiti za dobro.

Dar mudrosti daje nam ući dublje u tajnu Božje ljubavi. On nas uvodi u način kako nas Bog ljubi i daje nam iznutra razumjeti Božju ljubav. Ovaj dar pokazuje zbog čega i čemu Bog katkada pripušta stvari koje su za nas bolne, koje ne razumijemo i koje svojim razmišljanjem ne možemo spojiti s njegovom ljubavlju za ljude. Tada često želimo reći: „Ali, Gospodine, ako nas ljubiš, zašto se onda događaju ovi ili oni bolni događaji?“

Samo nam dar mudrosti može dati prepoznati tajnu Božje ljubavi u trpljenju ali i u križu. Ovim darom nećemo ni u bolnoj situacijama sumnjati u Božju ljubav. On nam osim toga pomaže njegove zahtjeve gledati kao pospješivanje njegove ljubavi.

Drugo spasonosno sredstvo: Dar umnosti (razuma, spoznanja)

Čovjek polazeći od sebe može stvari i situacije promatrati s razboritošću i razumom. Ali da bismo ih shvatili u dubini, potreban nam je ovaj dar. Dar umnosti (Einsicht) je, kako sama riječ govori, dar koji nam daje bar jedan mali uvid u Božje misli i njegov plan. To ne znači da sve razumijemo i da Božje planove potpuno shvaćamo. Ali mi ondje gdje je to potrebno imamo jedan uvid u planove ljubavi Stvoritelja. Dobivamo nutarnje gledanje stvari.

Latinska riječ „interlegere“! opisuje dar spoznanja. Mi postajemo sposobni „čitati u nutрини“. Radi se o tome da u događajima našega života prepoznamo nutarnji smisao. Dar spoznanja pokazuje skriveni smisao u (teškim) događajima našega života. *Nije li Krist trebalo da Krist sve to pretrpjeti te uđe u svoju slavu? (Lk 24,26).* Tako je Isus učenicima tumačio božanski smisao.

Posljedica je bila: *Tada rekoše jedan drugome: Nije li gorjelo srce u nama dok nam je putem govorio, dok nam je otkrivao Pisma? (Lk 24,32)* Kad božanski smisao u teško shvatljivim događajima prepoznamo i odlučimo slijediti ga, Isusova snaga dolazi tada u nas i jača nas.

Dar umnosti širi pogled od sebe prema drugomu. Čini nas sposobnima unijeti se (uživjeti se) u druge. Daje nam gledati iza fasada i čuva nas od toga da ne trčimo za svakim idolom i ne slijedimo svaki trend samo zato jer to upravo svi čine. Dar umnosti nam nadalje daje istine vjere prepoznati iznutra. Tako primjerice postajemo svjesni prisutnosti Isusa Krista u euharistiji, u nutrini, u srcu. Polazeći od nutrine postaje jasno: Da, to je to! Dar umnosti je kao nutarnje svjetlo koje se sve više i više nastanjuje u nama.

Treće spasonosno sredstvo: Dar savjeta

Iz dana u dan moramo donositi odluke: Koje zvanje trebam izabrati? Što mi sada u ovoj situaciji pomaže dalje? Kojim putem krenuti? Trebam li se upustiti u ovaj poziv, u ovu ponudu? Što je danas važno?

Darom savjeta sam Bog rasvjetljuje naše srce i daje nam razumjeti kako trebamo govoriti, djelovati, koji životni put slijediti. Mi spoznajemo koji stav ljubavi prema Bogu i prema bližnjemu se od nas sada traži i što u jednoj posebnoj situaciji trebamo činiti. Darom savjeta osposobljuje Duh Sveti našu savjest za donošenje konkretne odluke u skladu s Bogom.

Dar savjeta pretpostavlja spremnost dopustiti da ti se nešto kaže a ne biti svojeglav. Ovamo spada prihvatiti savjet iskrenih prijatelja kad nam ukazuju na nešto krivo i problematično. Dar savjeta se razvija u razgovoru s Bogom. U molitvi i slušanju njegove riječi ostavljamo sve više i više po strani našu vlastitu logiku i otvaramo se djelovanju Duha Svetoga. Ovaj dar Duha Svetoga hoće

nas osposobiti da nekoj prijateljici ili nekome prijatelju svojim riječima i svojim savjetom prenesemo Njegovo svjetlo.

Četvrto spasonosno sredstvo: Dar spoznanja (znanja, znanosti)

Dar spoznanja nam pomaže istražiti područja svijeta i svjetskoga znanja. Ali spoznanje ne ostaje stajati pri materijalnoj, zemaljskoj realnosti. Ovaj nas dar uvodi u dublje znanje i daje nam spoznati da iza vidljivoga postoji nešto nevidljivo, nešto veće i fascinantnije od vidljivoga. Ovaj nam dar daje da u ljepoti i veličanstvenosti stvorenja otkrijemo Boga, Stvoritelja. Pritom postaje očito da znanje i vjera nisu nikakve suprotnosti, nego dva različita načina promatranja, koji jedan drugoga upotpunjuju.

Ovaj dar nam posvešćuje da jedino Bog a ne prolazne i stvorene stvari može utoliti čežnje našega ljudskog srca. Dar spoznanja nas čuva od toga da se ne damo tjerati samo osjećajima niti dopustiti da nam ravnaju vidljive i prolazne stvari. On nam daje iza stvorenoga otkriti Božju ljepotu i veličanstvenost. A time nas osposobljuje da u svojoj svakodnevici prepoznamo Božju ruku i njegovu volju provedemo u djelo.

Peto spasonosno sredstvo: Dar jakosti

Znam što bi bilo ispravno, ali mi nedostaje snage za to. U takvim situacijama u pomoć pritječe dar jakosti. On pomaže da ostanemo vjerni vlastitim uvjerenjima. Čini nas hrabrima slijediti poziv, ostvariti vlastite ciljeve pa i u mračnim vremenima nadvladamo prepone (zapreke) života. Dar jakosti nam pomaže razviti samostojnu i odgovorno djelujuću osobnost koja i druge jača u dobru.

Dar jakosti nam pomaže nadvladati tromost, strahove i nesigurnosti, ne skretati s puta nasljedovanja Isusa Krista, dobro se nositi sa svakodnevicom, čak i kad nam se na put podmeće kamenje. On nam pomaže da ne dopustimo da nas mišljenja drugih učine nesigurnima. On nas čini jakima izdržati i pobijediti krize. U svim olujama života možemo priznati: *Sve mogu u onome koji me jača (Fil*

4,13). On nas osposobljuje da kao iznutra slobodni ljudi radosno i pouzdano idemo svOojim putem, čak i suprotno struji općega mišljenja.

S ovim darom možemo pomoći svojoj braći i sestrama da i oni postanu jaki, jaki u vjeri, jaki u vjernosti, jaki u služenju, jaki u trpljenju, jaki u nenadanim udarcima i napadajima...

Šesto spasonosno sredstvo:

Dar pobožnosti – Dar povjerenja u Boga

Pobožnost baš i ne zvuči napeto. Ali nas upravo ovaj dar vodi u napetu avanturu, jer nad dovodi do djetinjega pouzdanja u Boga. Posreduje nam sigurnost da smo potpuno ljubljani.

Abba! Oče! (Rim 8,15). Mi pripadamo skupa! Koje li radosti! Ovo je izraz djetinjega povjerenja u Boga koje nam se dariva u ovome daru. Mi smo Božji ljubljani sinovi i kćeri koje nas on kao takve štiti i liječi. On je u svemu sto posto *za* nas. Za nas ulaže svu svoju ljubav, i to upravo u situaciji u kojoj se nalazimo.

Ova spoznaja vodi nas u duboku prisnost s Bogom, nebeskim Ocem. Daje nam sigurnost i i odvažnost moliti i založiti se za sebe i za druge. Jer on nas sluša i pomaže nam.

Ovaj dar čini da u budućnost ne gledamo sa strahom nego da se pouzdamo u nebeskoga Oca. On se brine za nas i uvijek će nam dati ono najpotrebnije. Njemu se smijemo potpuno povjeriti i u njega potpuno pouzdati.

Sedmo spasonosno sredstvo: Dar straha Božjega

Strah Božji nije strah pred Bogom, jer strah nas zavodi na to da ostanemo na odmaku. Darom straha Božjega u nama više raste čežnja za Bogom. Mi se osobno počinjemo zanimati za Boga. On nas dodiruje, privlači, fascinira. Malo pomalo spoznajemo kako je divan Bog naš nasuprotnik. Svladani smo svetošću, suverenošću, ljepotom, moći i slavom Boga, nebeskoga Oca.

Dar straha Božjega vodi do većega strahopoštovanja prema Stvoritelju, njegovim zapovijedima i njegovu stvorenju. Tko Boga

poštuje i časti, uvažava i dostojanstvo čovjeka i svakoga ljudskog života. *Tko se boji Boga, izbavlja se od svega“ (Prop 7,18).*

Mi ljudi često živimo pod pogledom drugih ljudi. Izabiremo koga hoćemo gledati i komu se hoćemo svidjeti. To vodi ili do straha Božjega ili do straha od ljudi. Tko živi u strahu od ljudi odabire život prilagodbe i podređenosti. To je život pod tajnim pritiskom, prisilama i lijenim kompromisima. Tko živi u strahu Božjemu, odabire slobodu djece Božje, slobodu koja zna da u konačnici sve ovisi o Bogu, da njemu pripadamo; da je sve drugo na ovome svijetu drugotno, relativno i prolazno.

Tako strah Božji uzima od nas bojazni i strahove, posebno strah od mišljenja ljudi. Jer u konačnici vrijedi jedino Bog. On jedini ostaje zauvijek. Tko se Boga boji i Boga štuje, ne govori o onome što ljudi rado čuju; odvažuje se govoriti i o neugodnim stvarima, premda to neće naići na odobravanje i izazvati pljesak. Prožeti Božjim strahom mi smo spremni nasljedovati Gospodina ponizno, spremno i poslušno i svoje srce vezati uza nj: *Usadit ću im u srce svoj strah, da se nikad više ne odmetnu od mene (Jer 32,40).* Ovaj dar Duha proizvodi u nama odvažnost i snagu i čini nas uvjerenima i oduševljenim kršćanima koji su zahvaćeni Gospodinovom ljubavlju.

Postati poslušan...

Sve to zvuči lijepo, ali samim primanjem božanskih krjeposti ili sedam darova malo toga se mijenja. Zbog čega? To je kao kod nekoga lijeka: Mora ga se uzeti, ali često je potreban i terapijski put. Stoga pitanje: Kako se događa uzimanje lijeka i kako izgleda terapijski put? Ili pitano drukčije: Kako božanske krjeposti i sedam darova mogu razviti preobražajnu snagu?

Uzimanje lijeka može sadržavati ono što je papa Ivana Pavao II. rekao u predvečerje Duhova 1998. godine: „Otvorite se poslušno darovima Duha!...“ Što to znači?

Kad se u meni pojavi blagi poticaj Duha Svetoga, ja mogu na njega paziti ili preko njega prijeći. Poslušan sam ako ga svjesno primim, u njega se upustim i za njega odlučim.

Uzmimo kao primjer dar jakosti. Ovaj dar razvija svoju božansku snagu u teškim situacijama, u izazovima i napastima. Sva iskušenja (situacije kušnje) našega života su prilike da u njima rastemo.

Primjer 1: Jedna osoba vodi zbor, ima puno radosti u tome i članovi zbora ju jako cijene. Prima puno komplimenata što ju naravno raduje. Trenutačno se pripremaju za jedno veliko slavlje.

Ali ta osoba sada preko različitih okolnosti shvati da bi bilo ispravnije napustiti zbor. Ona dolazi do nutarnjega sukoba: Trebam li se u to upustiti? Ona je privržena ovoj zadaći a s druge strane osjeća blagi poticaj Duha Svetoga. K tomu dolazi i strah: Smijem li razočarati (iznevjeriti) očekivanja članova zbora koji povlačenje u sadašnjoj situaciji ne bi mogli razumjeti?

Primjer 2: Jedna osoba oboli od raka. Unatoč operaciji i mnogim liječenjima, bolest se pogoršava. Strah postaje sve veći: Što me sve još čeka? Hoću sve to moći izdržati?

Obje osobe osjećaju svoje tijelo, svoju slabost i svoje strahove. Istodobno na njih djeluje Duh Sveti. Obje odlučuju kojim mislima dani prostora, čime se baviti.

One mogu pogledati na svoje slabosti, na protivne okolnosti, na strah od trpljenja i razračunavanja, na želju da druge u njihovim očekivanjima ne razočaraju... ili pak pogledati na Isusa, koji je svojom snagom u njima, koji ih u ovoj situaciji jača i hoće učiniti odlučnima.

Ako tako gledaju na Isusa, tada mogu reći: „Isuse, zahvaljujem ti što si svojom snagom u meni. Ti mi daješ snagu da budem jak i da kao Pavao budem siguran: *Sve mogu u onome koji me jača (usp. Fil 4,13)*. Čvrsto se držim toga i zahvaljujem ti za to. Amen.“ Tako se primjerice u nama razvija dar jakosti.

5.

Posljedice – Plod Duha

Kad ljudi žive iz Duha Svetoga, započinje jedan proces preobrazbe. Otkupljenje i oslobođenje iskusi se konkretno.

Iskustvo otkupljenja, preobrazbe osobnosti dade se usporediti s peći. Naložena peć isijava toplinu. U Njegovoj blizini je toplo i ljudi se osjećaju ugodno. Ove posljedice preobrazbe u Bibliji su opisane s plodom Duha. Plodovi rastu i sazrijevaju tijekom više mjeseci. Kad su potpuno zreli, mi se radujemo i u njima uživamo.

Na tri mjesta (*Ef 1,14; 2 Kor 1,22; 2 Kor 5,5*) govori Pavao o Duhu kojega primamo kao prvu ratu, prvu isplatu naše baštine, na putu do potpunoga otkupljenja. Mi živimo u Sada otkupljenja i istodobno u Još-ne. Jedan mali dio nam je darovan već sada; dovoljno da sada, usred protivnih okolnosti, iskusimo život u punini, ali čežnja našega srca za radošću, srećom, slobodom, ljubavlju... daleko je veća i obuhvatnija.

Prvi dio baštine, našega otkupljenja (Ef 1,14), pokazuje se konkretno u *plodu Duha: Ljubav, radost, mir, velikodušnost, uslužnost, dobrotu, vjernost, blagost, uzdržljivost (Gal 5,22-23a).* Možda Pavao zbog toga i ne govori o „plodovima Duha“, nego o „plodu“, jer se ovdje ne radi o konzumnome artiklu: Tu jedan plod, ondje jedan, rado bih imao još i ovaj i onaj. Ne radi se o privatnome uživanju ni o pokazivanju, a još manje o osjećajima konkurencije, nego o uzetosti u Isusov život.

Plod Duha je prožetost Isusovom Duhom, životom, bivstvovanjem i biti. Mi se u ovoj prožetosti sve više prepuštamo Isusu Dajemo se od njega oblikovati. Stavljamo se njemu na raspolaganje i tako postajemo sve više Božji stan, Božji hram. Jer mi smo Isusovo Tijelo i njime natopljen i *u njemu ugrađeni u prebivalište Božje u Duhu (Ef 2,22).*

Kušati plod

Plod Duha, Isusova života, u nama se razvija polagano. Ali kad se Isusov život – slično bebi u majčinu trbuhu – osjeti, širi se tiha sreća. Mi u sebi otkrivamo nešto čega prije nije bilo. Ova novost nisu stanja osjećaja ili raspoloženjâ koja dolaze i prolaze. Ova novost je nešto blago i istodobno trajno. Bili mi dobro ili loše raspoloženi, to je ipak

tu. Dublje od osjećajâ, u nama raste pravi život, život u Isusovu Duhu.

Kod ploda *ljubavi* opažamo da nam, bez našega voljnog naprezanja, sve manje ljudi nesimpatično. U nama raste suosjećanje sa svima i mi počinjem druge bolje razumjeti. Oslanjajući se na ljubav u nama, možemo živjeti neovisno od reagiranja drugih; što ne znači da nas negativne reakcije neće i dalje boljeti. Mi postajemo sposobni za dosljednu ljubav koja ne postupa prema onome što drugi sada želi, nego što mu uistinu služi (koristi).

Plod *radosti* više ne ovisi o životnim događajima i okolnostima. Kao temeljna radost u Bogu, u čovjeku ali i u stvorenju ona je nalik izvoru u nama, koji zbog bolnih iskustava zacijelo jest smućen ali više ne može presušiti. Temelj radosti leži naime u sjedinjenju s Duhom Svetim koji je Duh radosti kao što svjedoči Pavao: *Pun sam utjehe, obilujem radošću uza svu nevolju našu (2 Kor 7,4b)*.

Slično vrijedi i za plod *mira*. On dariva nutarnju sigurnost, jednu duboku nošenost i usred konflikata i životnih oluja. Nutarnji mir ostaje u nama i kad nas snađe i optereti nešto teško. To je mir koji svijet ne može ni dati ni uzeti jer taj mir je Isus u nama. *Mir vam ostavljam, mir vam svoj dajem. Dajem vam ga, ali ne kao što svijet daje. Neka se ne uznemiruje vaše srce i neka se ne straši (Iv 14,27). To vam rekoh da u meni mir imate. U svijetu imate muku, ali hrabri budite – ja sam pobijedio svijet (Iv 16,33)*.

Velikodušnost (Langmut) može već polazeći od riječi pokazati o čemu se radi: dugo (*lange*) ne gubiti odvažnosti (*Mut*). To pomaže da i u neporecivim teretima ostanemo postojani i da ih nosimo. Velikodušnost se hrani čvrstim pouzdanjem da Bog ima sve u svojoj ruci i zato će sve dobro završiti.

Plod *uslužnosti* ne obilježuje pretjerana uslužnost (srdačnost, ljubaznost), nego prava radost, suosjećaj koji dolazi iz srca. Mi primamo pravu srdačnost prema svim ljudima, svim grupama, svim narodima i prema čitavome stvorenju. Razmišljanje prijatelj-neprijatelj, isključivanje ljudi i grupa, osjećaj konkurencije i zloradosti... jednostavno nestaju.

Ovdje dalje vodi plod *dobrote*, kao dobrohotnost prema svima. Srce se više ne da voditi zavišću (koja se eventualno pojavi) i mržnjom. Ono je postalo čisto i veliko. *Zauzimajte se za dobro pred svim ljudima (Rim 12,17b)*. Ovdje su takvi apeli postali suvišni jer najnutarnija nutrina čezne za time da svima bude dobro. Ona čezne za time da može svima u svim situacijama iskazivati dobro.

„Kako ti meni, tako ja tebi.“ „Ako si ti ljubazan, srdačan i spreman pomoći, i ja sam.“ „Ako si ti prepreden, govoriš ružno o meni, i ja ću također biti takav.“ Tako se često ponašamo. Ali plod *vjernosti* seže dublje. Oslobađa nas ovisnosti od reagiranja drugih. *Ako ne budemo vjerni, on vjeran ostaje. TA ne može sebe zanijekati! (2 Tim 2,13)*. Budući da u nama ova vjernost živi mi možemo uistinu biti postojani. Ova vjernost nas osposobljuje da ispravno spoznatim putem nastavimo ići i onda kad na njemu nismo podupirani, nego štoviše ugrožavani. Plod vjernosti stvara pravocrtnost i čvrstinu, koju je moguće usporediti sa stijenom pri udaranju morskih valova.

Puno je odvažnosti potrebno da se bude istinski nježan i pažljiv. Jer to znači suzdržati se od svakoga oblika upotrebe sile. *Blagost* pomaže ostaviti. S njome je moguće suzdržati se od pritiska i izgubiti jer se iznutra zna: „Božji mlinovi melju sporo, ali sigurno.“ On će svoje puteve spasenja u konačnici provesti. Stoga ne trebam pokretati pritiskom.

Mi smo tjerani uokolo najrazličitijim raspoloženjima, ćudljivošću, osjećajima, čežnjama, napetostima i strastima. Katkada odlučimo da neku određenu stvar više nikada nećemo učiniti. Ali zatim ipak u tome ne uspijemo. Snage osjećaja i volje mogu izmaknuti našoj kontroli, štoviše možemo biti takoreći izloženi nagonima i osjećajima. U plodu *uzdržljivosti* iznutra se javlja snaga da se ono što se razilazi i tjera u različite pravce, u nama sjedini. Osjećajne snage se malo pomalo integriraju u našu osobnost. Izrasta cjelina.

Svima sva (čitava) punina

Koliko ploda Bog daje rasti? Koliko od Duha Svetoga Bog daje? Daje li mi 20%, 60% ili 100%? Obdaruje li jedne više a druge manje?

Tako možemo razmišljati dokle god Duha Svetoga promatramo kao „ono“, kao neosoban dar. Ali Bog nam ne daje više ili manje Duha Svetoga. Ne daje nam nešto, nego nam u Duhu Svetom daje sama sebe. U Duhu Svetom imamo dijela na životu trojedinoga Boga. Mi bivamo uzeti u njegov život. Tu ne postoji više ili manje.

Razlika postoji u karizmama. Ovisno o pozivu i služanju pojedinca daje Bog jednomu ove a drugomu one karizme. Ali svima nudi svu (čitavu) puninu Duha Svetoga, svu puninu njegova života, njegove sreće i njegove ljubavi.

6.

Dovršenje osobnosti

Ovaj udio Duha primamo u ovome zemaljskome životu kao prvu ratu naše baštine (*usp. Ef 1,14; 2 Kor 1,22; 2 Kor 5,5*) na putu do dovršena otkupljenja. Stvarna baština tek dolazi. Jer mi imamo dijela na najvećemu čudu koji se u Novome zavjetu naviješta kao djelovanje Duha, naime uskrsnuće Isusa Krista. Što ovo znači?

Svi mi starimo i postajemo krhkiji. Mnogi obole i svi ćemo umrijeti budući da je naše tijelo dio paloga stvorenja. Ali to neće ostati tako. Snaga ovoga Duha naše će tijelo učiniti potpuno novim. *Jer ako li Duh Onoga koji uskrisi Isusa od mrtvih prebiva u vama, Onaj koji uskrisi Krista od mrtvih oživit će i smrtna tijela vaša po Duhu Svome koji prebiva u vama (Rim 8,11).*

Mi kao ljudi živimo u i sa svojim tijelom. Po njemu naša osoba postaje vidljiva. Mi pomoću svoga tijela stupamo u kontakt s izvanjskim svijetom. Tijelo omogućuje govorenje, gledanje, slušanje, pisanje... Mi i svoju nutrinu izražavamo tjelesno, primjerice na način kako se krećemo, svojim pogledom ili svojim riječima. Tijelo je organ odnosa prema svijetu.

Istodobno po našem zemaljskom tijelu iskusujemo i ograničenosti. To što u nutrini doživljavamo, često ne možemo točno izraziti riječima i gestama. Kad smo umorni i bolesni, kad trpimo boli, kad nam tijelo stari i kad je krhko, mi tijelo doživljavamo

kao teret. Ali sada u zemaljskoj smrti mi ostavljamo svoje tijelo na zemlji. Ono nam je bilo veliki dar za svijet i izvršilo je svoje služenje. Ono je bilo hram Duha Svetoga stoga i zaslužuje časno mjesto.

Promjena u stvarnost Kristova uskrsnuća

U zemaljskoj smrti duša se odvajaju od tijela.⁹ Dolazi sud, koji najprije sadrži odvajanje od svakoga zla i nečistoće. Ali na kraju vremena će Isus Krist dovršiti posvećenje i sve učiniti dobrim, čistim i lijepim. Kad se to dogodi, Bog stvara novo tijelo, tijelo uskrsnuća.

Isus Krist je imao zemaljsko tijelo koje je poslije njegove smrti bilo pokopano. Zatim je Isus kao čitav čovjek sa svojim tijelom uskrišen (uskrsnulo). To se pokazalo u tome da su učenici mogli na njegovu tijelu vidjeti Isusove rane. Toma je svojim prstima mogao dodirnuti Isusove rane i svoju ruku staviti u njegov bok (*usp. Iv 20,27*). Istodobno je Isus svojim tijelom mogao ući kroz zatvorena vrata. Uskrsnuće znači: Isus je sa svime što je svojim tijelom činio i na svome tijelu podnio, s čitavom svojom životnom poviješću, ušao u neprolazni, vječni život.

To na odgovarajući način vrijedi i za nas: *Jer koje predvidje, te i predodredi da budu suobličeni slici Sina njegova (Rim 8,29)*. I: *Naša je pak domovina na nebesima, odakle iščekujemo Spasitelja, Gospodina našega Isusa Krista: snagom kojom ima moć sve sebi podložiti on će preobraziti ovo naše bijedno tijelo i suobličiti ga tijelu svomu slavnemu (Fil 3,20-21)*. Mi ćemo imati dijela na *bîti i liku* Uskrsnuloga. Naše tijelo će se preobraziti (pretvoriti) *u lik njegova proslavljenoga tijela*.

Duh Sveti nam stvara novo, nadzemaljsko tijelo, potpuno u skladu s osobnim životom pojedinoga čovjeka, njegove duše, njegova bivstvovanja kao slike Božje. Velika se radost vjere sastoji u tome da novo tijelo uskrsnuća više neće imati nikakvih ograda ni ograničenja. Svi ćemo imati tijelo zbog kojega i s kojim ćemo biti

⁹ U smrti napuštamo prostor i vrijeme. Stoga se i ono što se ovdje predstavlja kao vremenski jedno iza drugoga, može shvatiti i vremenski jedno u drugomu.

zauvijek presretni. Jer ovo tijelo više nikada neće biti bolesno, staro, slabo i naborano. Ono će biti puno ljepše nego što je naše zemaljsko tijelo ikada bilo. Tako će to biti za svu vječnost. Jer *mi, koji otkrivenim licem odrazujemo slavu Gospodnju, po Duhu se Gospodnjem preobražavamo u istu (Isusovu) sliku – iz slave u slavu (2 Kor 3,18).*

Peta jedinica:

Karizme – uporabiti (iskoristiti) Božje oruđe *Različiti darovi (Rim 12,16)*

Bog mijenja ovaj svijet mijenjajući ljude. Naš se karakter oblikuje božanskim krjepostima i preko sedam darova Duha Svetoga. Djelovanja Duha Svetoga u nama mogu se usporediti sa zagrijanom peći. Peć isijava toplinu. Tako ljudi, kojima rastu plodovi Duha isijavaju toplinu, dobrotu, čvrstoću, radost, povjerenje...

Dok nas božanske krjeposti i sedam darova Duha Svetoga mijenjaju iznutra u učvršćuju, kod karizmi se radi o tome da Bog preko nas može u ovaj svijet zahvatiti i ljude dodirnuti. Mi ih nazivam Božjim oruđem.

Još jedna napomena: Kad je u Novome zavjetu riječ o darovima, milosnim darovima i darovima Duha, tada se pod time gotovo uvijek

ne misli na sedam darova koji oblikuju naš karakter, nego na karizme.

Dnevni tekstovi

Prvi dan: Gledati polazeći od Boga

Oraspoloživanje za molitvu za svaki dan, str. 6-7

Karizme su u Prvoj Crkvi igrale veliku ulogu kao što pokazuje mlada zajednica: *Po rukama se apostolskim događala mnoga znamenja i čudesa u narodu. Svi su se jednodušno okupljali u Trijemu Salomonovu. Nitko se drugi nije usuđivao pridružiti im se, ali ih je narod veličao. I sve se više povećavalo mnoštvo muževa i žena što vjerovahu Gospodinu tako da su na trgove iznosili bolesnike i postavljali ih na ležaljka i posteljama ne bi li, kad Petar bude prolazio, bar sjena njegova osjenila kojega od njih. A slijegalo bi se i mnoštvo iz gradova oko Jeruzalema: donosili bi bolesnike i opsjednute od nečistih duhova, i svi bi ozdravljali (Dj 5,12-16).*

Bog je danas isti kao i tada. Živjeti iz snage Duha Svetoga znači sve gledati iz Božje perspektive. Poteškoće i zapreke tada nisu problem nego prilika. Naše nemogućnosti postaju mogućnosti Božje. Tada ne gradim na mojoj snazi, nego potpuno polažem na Boga: *Ne moću i snagom, nego jedino mojim Duhom! (Zah 4,6).*

Ova promjena perspektive izaziva naše ljudsko razmišljanje. Mi više nemamo sve u ruci. To skriva stanovit rizik. Ali i obećava avanturu jer vidjet ćemo Božje djelovanje. Možda ne odmah i ne uvijek onako kako to očekujemo. Ali gledati polazeći od Boga vodi nas u suradnju s njim i Duh Sveti može više djelovati.

Gledam na aktualnu poteškoću: Koje si rješenje želim?

Ne moću i snagom, nego jedino mojim Duhom! (Zah 4,6). Na koji korak vjere sam pozvan? Gdje molim i očekujem Božji zahvat?

Drugi dan: Različitosť karizmi

Oraspoloživanje za molitvu za svaki dan, str. 6-7

Različiti su dari, a isti Duh; i različite službe, a isti Gospodin; i različita djelovanja, a isti Bog koji čini sve u svima. A svakomu se daje očitovanje Duha na korist. Doista, jednomu se po Duhu daje riječ mudrosti, drugomu riječ spoznanja po tom istom Duhu; drugomu vjera u tom istom Duhu, drugomu dari liječenja u tom jednom Duhu; drugomu čudotvorstva, drugomu prorokovanje, drugomu razlučivanje duhova, drugomu različiti jezici, drugomu tumačenje jezika. A sve to djeluje jedan te isti Duh dijeleći svakomu napose kako hoće...

I neke postavi Bog u Crkvi: prvo za apostole, drugo za proroke, treće za učitelje; onda čudesa, onda dari liječenja; zbrinjavanja, upravljanja, razni jezici. Zar su svi apostoli? Zar svi proroci? Zar svi učitelji? Zar svi čudotvorci? Zar svi imaju dare liječenja? Zar svi govore jezike? Zar svi tumače? Čeznite za višim darima! (1 Kor 12,4-11.28-31a).

Još se mnoge druge karizme mogu pridodati ovome popisu. Božji Duh često dariva posebne darove koji su u neko određeno vrijeme posebno korisni. Kao što su izazovi i nevolje u različito vrijeme različite, tako su i karizme uvijek Božji konkretan odgovor.

Koje karizme poznajem? Koje su mi strane?

Preko kojih karizmi sam već iskusio pomoć?

Dijeleći svakomu napose kako hoće... – Kojim bi darom već mogao pomoći drugima?

Treći dan: Karizme se (uzajamno) nadopunjuju

Oraspoloživanje za molitvu za svaki dan, str. 6-7

Pogledamo li u našu Crkvu, otkrivamo mnoštvo karizmi kod posve različitih osobnosti. Posebno nas u oči bodu prelijevajuće (schillernde) karizme: tu je netko tko posebno dobro oblikuje izglađujuće slavljenje, jedna druga osoba je nadareni govornik, jedna daljnja osoba priopćuje proročke dojmove koje dodiruju itd. Osjećamo želju da i ih sami hoćemo imati. Mi se počinjemo uspoređivati, čak možemo postati i ljubomorni.

Pavao u svojoj Prvoj poslanici zajednici u Korintu rabi sliku tijela da bi rasporedio različite zadaće i darove:

Doista, kao što je tijelo jedno te ima mnogo udova, a svi udovi tijela iako mnogi, jedno su tijelo – tako i Krist. Ta u jednom Duhu svi smo u jedno tijelo kršteni, bilo Židovi, bilo Grci, bilo robovi, bilo slobodni. I svi smo jednim Duhom napojeni. Ta ni tijelo nije jedan ud, nego mnogi. Rekne li noga: 'Nisam ruka, nisam od tijela', zar zbog toga nije od tijela? I rekne li uho: 'Nisam oko, nisam od tijela', zar zbog toga nije od tijela? Kad bi sve tijelo bilo oko, gdje bi bio sluh? Kad bi sve bilo sluh, gdje bi bio njuh? A ovako, Bog je rasporedio udove, svaki od njih u tijelu, kako je htio. Kad bi svi bili jedan ud, gdje bio bilo tijelo? A ovako, mnogi udovi – jedno tijelo! Ne može oko reći ruci: 'Ne trebam te', ili pak glava nogama: 'Ne trebam vas.' Naprotiv, mnogo su potrebni udovi tijela koji izgledaju slabiji... A vi ste tijelo Kristovo i, pojedinačno, udovi (1 Kor 12,12-22.27).

Pojedinačne karizme služe čitavome Kristovu Tijelu, dakle Crkvi. Kao što jedna pojedinačna ruka ne donosi ništa, nego samo nadopunjujući druge udove tijela, tako ni jedna karizma ne donosi za sebe izolirani plod. Preko karizmi drugih osoba obdareni smo svi. Mnoštvo i različitost karizmi čine Crkvu životnom. U ovome zajedništvu može Božje kraljevstvo rasti. Zato Pavao na kraju ovoga poglavlja upućuje na *više darove (1 Kor 12,31a)*, na ljubav.

Što govori ovaj tekst o zajedničkoj igri karizmi?

Zbog čega Bog jednoj osobi ne daje sve darove?

Što ovo pokazuje o Božjoj namjeri kako trebamo postupati jedni prema drugima?

Četvrti dan: Karizme i učiteljstvo (služba, Amt)

Oraspoloživanje za molitvu za svaki dan, str. 6-7

Pojedinačni udovi Crkve imaju različite zadaće i službe. O našem pozivu i službama ne odlučujemo mi, nego: *A svakomu je od nas dana milost po mjeri dara Kristova... On i 'dade' jedne za apostole, druge za proroke, jedne opet za evanđeliste, a druge za pastire i učitelje da opremi svete za djelo služenja, za izgrađivanje Tijela Kristova dok svi ne prispijemo do jedinstva vjere i spoznaje Sina Božjega, do čovjeka savršena, do mjere uzrasta punine Kristove (Ef 4,7.11-13).*

Krist daje *mjeru*, ali mi odlučujemo koliko ćemo od dodijeljene nam mjere primiti i živjeti. Svi darovi su nam darovani za druge. Pod *svetima* se misli na krštene. Jedna ispravno shvaćena služba jača i izgrađuje vjernike u njihovu služenju.

Na Drugome vatikanskom koncilu (1962.-1965.) karizme su prvi puta utvrđene (crkveno) učiteljski. Koncilski tekstovi naglašavaju potrebu karizmi za dinamičan život Crkve i da ih duhovni pastiri trebaju radosno osjetiti i unaprjeđivati. Istodobno im je zadaća ispravnost karizmi provjeravati i urediti: „Sud o njihovoj ispravnosti i urednoj uporabi pripada onima koji predsjedaju Crkvi i kojima posebno pripada to da Duha ne trnu, nego da sve provjere te zadrže ono što je dobro“ (LG 12).

Uređenje i životnost nisu nikakvo proturječje. Oboje je potrebno: Karizma i služba. Služba bez karizmi postaje troma,

hladna, štura. Bez službe postoji opasnost da karizma izgubi svoju snagu. I sam karizmatični Pavao je naglašavao: *A sve neka bude dostojno i uredno (1 Kor 14,40)*. Uređenje nije nikakav razlog za sprječavanje djelovanja Duha Svetoga. Naprotiv: Struktura koju i crkvena služba omogućuje, pospješuje od Boga željenu djelotvornost i životnost karizmi. Duh Sveti može to moćnije djelovati.

Apostoli, proroci, evanđelisti, pastiri i učitelji i druge službe u Crkvi: Kome trebaju služiti?

Kako doživljam zajedništvo karizmi i službi?

Imam li pouzdan (prisan) pristup osobama koji vrše duhovnu pastirsku službu? Poznajem li njihovu situaciju ali eventualno i njihovo polje napetosti?

Peti dan: Karizme služe mojemu poslanju

Oraspoloživanje za molitvu za svaki dan, str. 6-7

Da, po milosti koja mi je dana svakomu između vas velim: ne precjenjujte se više no što se treba cijeliti, nego cijelite se razumno, kako je već komu Bog odmjerio mjeru vjere.

Jer, kao što u jednom tijelu imamo mnogo udova, a nemaju svi isto djelovanje, tako smo i mi, mnogi, jedno tijelo u Kristu, a pojedinci udovi jedan drugomu. Dare pak imamo različite po milosti koja nam je dana: je li to prorokovanje – neka je primjereno vjeri; je li služenje – neka je u služenju; je li poučavanje – u poučavanju; je li hrabrenje – u hrabrenju; tko dijeli, neka je darežljiv; tko je predstojnik – revan; tko iskazuje milosrđe – radostan! (Rim 12,3-8)

U ophođenju s darovima i karizmama postoji opasnost uspoređivanja s drugima i gledanja na uspjeh (priznanje, cijenjenje), koji nam one mogu donijeti. Prava se uporaba time sastoji u tome da pazim na to kako s darovima mogu još više u ljubavi služiti drugima.

Ne precjenjujte se više no što se treba cijeniti – Poznajem li zavist prema osobama jer imaju druge darove? Kako s time postupam?

Gdje sam pozvan *tješiti i opominjati*? Što mi pomaže ovo činiti?

Tko dijeli, neka je darežljiv – Gdje sam pozvan služiti svojim materijalnim darovima?

Tko iskazuje milosrđe – neka je radostan! – Kada mi je lako radosno biti milosrdan? Kada to smatram teškim?

Šesti dan: Moliti za karizme

Oraspoloživanje za molitvu za svaki dan, str. 6-7

Jedna katolkinja (to može biti i muškarac) došla u nebo. Petar ju radosno primi. Povede ju do njezine nebeske sobe i kaže: „Uđi i raduj se.“ Žena htjede otvoriti vrata koja vode unutra. Ali vrata se samo malo odškrinuše. „Što se dogodilo?“, upita Petar.

Petar pogleda unutra i uhvati se objema rukama za glavu: „O, je – iza vrata su mnogi paketi. Moj učitelj Isus htio ih je tebi poslati. U paketima su darovi koje ti je on htio darovati: dobre misli, nadahnuća, djelotvorne snage i još puno toga. Time ti je htio pomoći da izvršiš svoju zadaću bolje i s puno radosti. Ali svi paketi su se

vratili natrag s različitim obrazloženjima: Primateljica to hoće radije učiniti sama. Prijateljica je trenutačno previše zaokupljena samom sobom i nije oslovljiva. Prijateljicu paket ne zanima. Tako su se svi vratili natrag neobavljena posla. . I evo, sada su nagomilani tu iza nebeskih vrata. Ali oni ovdje ne koriste više ničemu. Samo stoje zakrčuju put!“

Bog nam hoće dati darove, poticaje, snagu... da bismo mogli bolje služiti ljudima. Pavao piše: *Težite za ljubavlju, čeznite za darima Duha (1 Kor 14,1)*. Težiti je aktivan čin. U vezi s time je i Isus pozvao: *I ja vama kažem: Išтите i dat će vam se! Tražite i naći ćete! Kucajte i otvorit će vam se! Doista, tko god ište, prima; i tko traži, nalazi; i onomu tko kuca, otvorit će se. A koji je to otac među vama: kad ga sin zaište ribu, zar će mu mjesto ribe zmiju dati? Ili kad zaište jaje, zar će mu dati štipavca? Ako dakle vi, iako zli, znate dobrim darima darivati djecu svoju, koliko li će više Otac s neba obdariti Duhom Svetim one koji ga zaištu! (Lk 11,9-13)*.

Zamoliti ću Duha Svetoga da mi pomogne prihvatiti njegove nebeske darove možda tako da prije nekoga razgovora zamolim za djelovanje Duha Svetoga, ili...?

Koje darove (karizme) želim ubuduće više uložiti? U čemu želim rasti?

Različitost karizmi – Bogatstvo Crkve

Evandjelja svjedoče o mnogim znacima i čudesima koje je činio Isus. Božje nadnaravno zahvaćanje bilo je očito. Ljudi su zbog toga bili radosni, zadivljeni, zapanjeni a katkada i u veliku čudu zbog tako opipljive Božje moći.

Kao primjer čitamo o reakcijama nakon ozdravljenja uzetoga koje je učinio Isus: *Svi su zaneseni slavili Boga slavili Boga govoreći: Takvo što nikad još ne vidjesmo (Mk 2,12)*. Isus netom umrlo dijete

prima za ruku govoreći: ... Djevojko! Zapovijedam ti, ustani! I djevojka odmah usta i poče hodati. Bijaše joj dvanaest godina. I u tren ostadoše zapanjeni, u čudu veliku (Mk 5,41-42). Nakon ozdravljenja gluhoga mucavca ljudi su preko svake mjere govorili: Dobro je sve učinio! Gluhima daje čuti, nijemima govoriti! (Mk 7,37). Božje vidljivo i opipljivo djelovanje iznenadilo je i potreslo.

I tako je to poslije Duhova išlo dalje. Ispunjeni Duhom Svetim učenici su napustili dvoranu Posljednje večere i počeli puni radosti naviještati velika djela Božja. Ljudi koji su to vidjeli, *izvan sebe zbunjeno jedan drugoga su pitali: Što bi to moglo biti? Dj 2,12). Neko vrijeme kasnije Ivan i Petar ozdravili su uzetoga. Ljudi ostadoše zapanjeni i izvan sebe zbog onoga što se s njim dogodilo (Dj 3,9-10). Kasnije je u Lidi Petar susreo čovjeka koji je osam godina ležao uzet i kaže mu: Eneja, ozdravlja te Isus Krist! Ustani i prostri sam sebi! On umah usta. Vidješe to svi žitelji Lide i Šarona te se obratiše Gospodinu (Dj 9,34-35).*

Bog djeluje – njegovo je kraljevstvo tu

Bog djeluje. On zahvaća božanskom snagom u ovaj svijet. To je kraljevstvo Božje kako ga je nagovijestio Isus: *Ispunilo se vrijeme, približilo se kraljevstvo Božje. Obratite se i vjerujte Evanđelju! (Mk 1,15).* Božje kraljevstvo bila je Isusova središnja tema. Ova riječ dolazi u evanđeljima 62 puta a 17 puta u ostalim dijelovima Novoga zavjeta.

Grčka riječ za *kraljevstvo – basileia* prijevod je aramejske riječi *malkut* koju je Isus najvjerojatnije rabio. Ona ne označuje samo kraljevstvo u političkome i geografskome smislu, nego više dimenzije dobrobiti za povjereni narod. Tako se zadaća kralja sastojala prije svega u tome da štiti i i jamči život svoga naroda. To je ponajprije značilo stvoriti životni prostor za narod i braniti za od neprijateljskih plemena i naroda. K tomu je on bio jamstvo za red i pravo. Tako je omogućio narodu dobar život.

Isus nagovještuje da je kraljevstvo Božje, koje svima hoće omogućiti dobar život, sada s njime i u njemu došlo. On ga je počeo

činiti vidljivim. *Obilazio je (Isus) svom Galilejom naučavajući po njihovim sinagogama, propovijedajući Evanđelje o Kraljevstvu i liječeći svaku bolest i svaku nemoć u narodu (Mt 4,23).*

U središtu kod Isusa nije bilo tjelesno ozdravljenje, nego želja da ljudi dođu do vjere u kraljevsko gospodstvo Božje i da svoj život otvore potpuno ljubavi njegova Oca. Nije mu bilo do toga da iz ovoga svijeta jednostavno uzme svako trpljenje, nego da ljudima pokaže da Božja ljubav hoće sada svima pomoći. Za to su ozdravljenja i čudesa, znakovi. Oni pokazuju: Bog je tu! On je realnost. On hoće objaviti svoje milosrđe. Upravo se o tome radi i kod karizmi.

Prije nego im se posvetimo, promotrimo jedan daljnji vidik djelovanja Duha Svetoga.

1.

Otkriti Duha Svetoga

U Starome zavjetu stoji za Duha Svetoga hebrejska riječ *ruah*. Ruah je snaga koja se pokreće i drugo stavlja u pokret. snaga koja pospješuje život, stvarateljski rađa novi život. Suprotno hrvatskoj riječ „duh“ *ruah* je gramatički najčešće ženskoga roda, ali pojedinačno i muškoga jer u hebrejskome se rod može mijenjati, uporaba ženskoga roda (feminine) daleko češća od muškoga (maskuline). Ovo upućuje na to da Duh više izražava „ženske“ vidike, blagost (krotkost), nježnost, šarmantnost Božju. „Ruah“ ima različita polja tumačenja:

S jedne strane znači: *Vjetar, dah (povjetarac) dašak života*. Duh Božji kao *vjetar* nije shvatljiv (razumljiv). Ne ovladavamo njime. Ne možemo ga čvrsto zadržati. Možemo mu jedino dopustiti da nas pokrene i uzme sa sobom u pravac u koji on puše.

Značenje *dah (povjetarac)* upućuje na blagost (nježnost). Kao što dašak posve nježno dodiruje čovjeka, tako Duh Sveti daje da se ponekad spoznaja, nadahnuće u nama pojavi posve blago. Mi opažamo – a ponekad smo i sami time iznenađeni – da je u nama

odjednom prisutno duboko nutarnje svjetlo, neka jasnoća, jedno „to bi bilo to“.

Što živoga čovjeka razlikuje od mrtva čovjeka jest između ostaloga disanje. Tko diše, živi. Duh u značenju kao *životno disanje* (dah života) upućuje na to da je Duh Sveti život, štoviše životnost.

Drugo polje značenja *ruah* znači: klimu, ozračje, atmosferu.

Često možemo iznutra opaziti klimu ili ozračje jedne grupe ili jednoga mjesta. Kad dođemo u neku obitelj koju jedva poznajemo, relativno brzo primijetimo koje ozračje ondje vlada: je li obitelj obilježena ozračjem mira i zajedništva ili više strahom, egoizmom i svađom? Slično možemo opaziti i u usporedivim situacijama.

U grupama može biti prisutan duh meketanja (zanovijetanja), negativni duh kritike, koji uvijek i posvuda vidi dlaku u jajetu. Ali jedna zajednica može biti obilježena i duhom straha i zatvorenosti. Duh rezignacije i malodušnosti širi pesimizam.

Ali gdje djeluje Duh Božji, tu se sve više širi ozračje radosti, mira, nade, snage, osvježavajuće iskrenosti, ljubavi, odvažnosti i poštovanja. I u samima sebi možemo opaziti klimu Duha Svetoga. Je li u nama prisutan mir? Jesmo li oduhovljeni radošću, nadom i snagom? Ili smo uokolo tjerani brigama, planovima, strahovima, gorčinom i srdžbom?

Treće područje značenja *ruah* jest njegova snaga stvarati prostor, širinu. On vodi iz uskoće u prostranstva. Daje olakšano odahnuti, kao porodilja nakon sretna rođenja kad dijete počne samo disati.

2.

Karizme u Isusovu djelovanju

Duh Sveti djeluje posve različito. Katkada je kao silan olujni vjetar, snažan i dinamičan, zatim ponovno tih i blag kao dašak. Djeluje u nama za posvećenje osobnosti u sakramentima, u sedam darova, u božanskim krjepostima i plodovima. Ali Duh Sveti djeluje zatim kao posebno oruđe za služenje u takozvanim karizmama.

Karizme mogu doći spektakularno, ali najčešće su posve profinjeni, tihi dodiri Božji.

Ovo djelovanje Duha Svetoga posebno je očito u javnome djelovanju Isusa Krista. Kod njegova krštenja na Jordanu pomazan je Duhom Svetim i s njime je primio sve darove koje je trebao za svoje poslanje. U mnogim izvješćima evanđelja slušamo o tome kako je Duh djelovao preko Isusa.

U naviještanju: Duh Sveti je davao Isusu prave riječi za njegovo poslanje. *Bijahu zaneseni njegovim naukom. Ta učio ih je kao onaj koji ima vlast, a ne kao pismoznanci (Mk 1,22).* Ljudi su u Isusovim riječima osjećali Božju snagu i ljubav. Opažali su: Mene se to osobno tiče, jer ovdje govori sam Bog.

U službi liječenja: *A sila ga je Gospodnja nukala da liječi (Lk 5,17b).* Vođen ovim Duhom Isus je postavljao znakove Božjega milosrđa. Ozdravljao je bolesne. Ljudi su oživljavali, radovali se i slavili Boga.

Oslobađanje od zla: Isus je nebrojene ljude oslobodio od njihovih grijeha, njihovih vezanosti, njihovih ovisnosti i od zla. Primjerice ovdje: A u njihovoj se sinagogi upravo zatekao čovjek opsjednut nečistim duhom. On povika: 'Što ti imaš s nama, Isuse Nazarećanine? Došao si da nas uništiš? Znam tko si: Svetac Božji!' Isus mu zaprijeti: 'Umukni i iziđi iz njega!' Natom nečisti duh potrese njime pa povika iz svega glasa i iziđe iz njega (Mk 1,23-26).

Nutarnja spoznaja (znanje): Duh Sveti davao je Isusu jasnoću koga treba pozvati kao učenika. Duh Sveti mu je davao i posebno znanje tako da je znao kako izgleda u srcima ljudi. *A ipak, ima ih među vama koji ne vjeruju. Jer znao je Isus od početka koji su oni što ne vjeruju i tko je onaj koji će ga izdati (Iv 6,64).*

Riječ spoznanja: Jednom je Isus na tzv. Jakovljevu zdencu susreo jednu Samarijanku. Dok nabraja slomljenost njezina ranijega života, ona je duboko potresena (pogođena): *Kazao mi je sve što sam počinila (Iv 4,39).* Plod ovoga govora spoznanje bio je da su se iz onoga grada zajedno sa ženom obratili brojni ljudi Kristu.

Riječi mudrosti: Često su protivnici Isusu postavljali zamku. Ali budući da je Isus reagirao jednom riječju mudrosti, njegovi su protivnici morali odustati. Kad su primjerice farizeji promatrali ženu koja je bila uhvaćena u preljubu, Isus je rekao: *Tko je od vas bez grijeha, neka prvi baci na nju kamen (Iv 8,7)*. Ovom riječju mudrosti doveo je svoje tužitelje u nepriliku.

Jedan daljnji primjer nalazimo u Lk 20,2-4. Isus je očistio hram i istjerao trgovce. Iza toga su ga veliki svećenici, pismoznanci i starješine pitali: *Reci nam kojom vlašću to činiš i tko ti daje tu vlast? On odgovori: 'Upitat ću i ja vas. Recite mi: krst Ivanov bijaše li od neba ili od ljudi?' Ovo Isusovo protupitanje učinilo je da mu se njegovi protivnici više nisu mogli suprotstaviti.*

Suverenost (jasnoća, odlučnost), vlast: Kad su u Getsemanski vrt došli vojnici i sluge svećeničkih glavara i farizeja da Isusa uhvate *Isus znajući sve što će s njime biti, istupi naprijed te ih upita: 'Koga tražite?' Odgovore mu: 'Isusa Nazarećanina.'* Reče im Isus: *'Ja sam.'* *A stajao je s njima i Juda, njegov izdajica. Kad im dakle reče: 'Ja sam!' – oni ustuknuše i popadaše na zemlju (Iv 18,4-6)*. Dodirnuti moću Duha vojnici i sluge svećenički glavara i farizeja *popadaše na zemlju.*

3.

Karizme kao oruđe za služenje

Duh Sveti je moćno djelovao u Isusu i preko Isusa. Isusovi protivnici su mislili da bi se ovo djelovanje moglo okončati smrću na križu. Ali su se gadno prevarili. Jer Isus je uskrsnuo i živi. Njegovo se djelovanje sada nastavlja na puno obuhvatniji način. Jer Otac je na Duhove stvorio Uskrsnulomu novo Tijelo.

Ovo se tijelo sastoji od ljudi koji se Isusu predaju i svoj život otvaraju Duhu Svetome. Pavao ovu zajednicu naziva Tijelo Kristovo. *Ta u jednom Duhu svi smo u jedno tijelo kršteni... I svi smo jednim Duhom napojeni (1 Kor 12,13)*. Isus sada živi na način postojanja duha u svome novom Tijelu. Sada želi po nama, svojim članovima djelovati, da bi sve više ljudi iskusilo njegovu ljubav i njegovo

otkupljenje. On želi da ga ljudi prepoznaju kao Živoga i iskuse njegovo spasenje.

Isus je to nagovijestio Filipu: *Otac koji prebiva u meni čini djela svoja... Zaista, zaista, kažem vam: Tko vjeruje u mene, činit će djela koja ja činim; da veća će od njih činiti jer ja odlazim Ocu (Iv 14,10-12).* Isus se na Uskrs ukazao apostolima i rekao: *Mir vama! Kao što mene posla Otac i ja šaljem vas. To rekavši, dahne u njih i kaže im: Primate Duha Svetoga! (Iv 20,21-22).*

Isus je darovao svoga Duha a time i darove i karizme da nastavi svoje poslanje. Karizme služe izgradnji Božjega Kraljevstva. One postoje neovisno o osobnoj pobožnosti ili sposobnosti (moći), katkada čak neovisno i o prirodnoj nadarenosti. Pojedinačne karizme često grade na prirodnoj nadarenosti, ali ne mora biti tako. Bog svoje darove dariva kako on hoće.

Postoje različite karizme (milosni darovi), ali uvijek je isti Božji Duh koji ih djeluje. To piše i Pavao zajednici u Korintu: *Različiti su dari, a isti Duha; i različite službe, a isti Gospodin; i različita djelovanja, a isti Bog koji čini sve u svima (1 Kor 12,4-6).* Karizme pokazuju: Božji Duh djeluje u ljudima i preko ljudi.

Duh Sveti je onaj koji utire novi put! Gdje djeluje Božji Duh, tu se staro ne tek popravlja ili ponovno i ponovno stavljeno u red. Božji Duh stvara novo. On je kreativan. I Bog nama ljudima daje da imamo dijela na snazi koja stvara novo.

1.1 Neke karizme

U vezi s time malo više ćemo rasvijetliti pojedinačne karizme:

Karizma naviještanja

Duh Sveti oprema čovjeka posebnom snagom vjere i darom da svoju vjeru svjedoči. On osposobljuje čovjeka „kao što smo ti i ja“, da u obitelji, na radnome mjestu i uvijek onda kad se nas pita, govorimo o svojoj vjeri. Svaki je vjernik pozvan svjedočiti za Boga. Ali neki su pozvani u posebnu službu naviještanja.

Ne samo kod propovijedi, nego i na predavanjima, tečajevima o vjeri ili razgovorima u grupi možda ste doživjeli ljude koji Božju riječ tako navješćuju da ona „dođe“ i dodirne. Bog uzima pojedine ljude u službu da preko njih dodirne i dovede do vjere. Tako se događalo već kod apostola: Dok je Petar ispunjen Duhom Svetim propovijedao, u njegovim je riječima djelovala snaga Duha Svetoga: *Kad su to čuli, bili su duboko potreseni (Dj 2,37a)*. Tako je to bilo tada, tako se događa i danas, i to čak katkada preko nas!

Karizma vođenja

Duh dariva osposobljenost za vođenje. Ovo vrijedi ne samo za službene gremije Crkve. U različitim prilikama, kao primjerice i na tečajevima o vjeri, možemo susresti ljude koji su na poseban način osposobljeni Božjim Duhom da, primjerice preuzmu vođenje ili pak kroz neko dulje vrijeme služe kao „voditelji grupa“ u biblijskim i molitvenim grupama ili u grupama za služenje. Neki, koji danas vrše ovu službu, prije više godina to se ne bi usudili činiti.

U dar vođenja spadaju i sposobnosti, vidjeti potrebe drugih, vidjeti njihovu nevolju, tješiti, jačati, hrabriti, opominjati. Pritom imaju ljudi s karizmom vođenja uvijek i jednu perspektivu za budućnost. Oni naslućuju što Bog ovdje namjerava i pokušavaju ljude dotle dovesti.

Karizma poučavanja

Bog dariva pojedinim ljudima karizmu učenja. Dobra izobrazba može doduše pomoći bolje razumjeti složene povezanosti. Ali se uvijek iznova događa i to da ljudima od kojih se ovoj primjerice na temelju izobrazbe ne bi očekivalo, bude darovano tumačenje riječi tako da svi razumiju. Tko ima karizmu poučavanja može i teže teme vjere tumačiti tako da ih drugi razumiju.

Karizma prorokovanja

Bog osim toga daje ljudima i sposobnost da gledaju naprijed, da postanu svjesni razvoja (situacije), da prepoznaju puteve i prokrče ih

ili pak ustrajnost da uvijek iznova govore riječ koja jača ili pak opominje.

Biblija u vezi s ovim govori o daru biti prorok. Katkada mislimo da je prorok vrač (gatalac), koji jednostavno gleda u budućnost i pretkazuje što će se dogoditi. Ali vrač ne dolazi od Boga nego od Zloga.

Proroci su ljudi koji svoje nutarnje uho imaju na Božjemu srcu i kojima Bog za određenu situaciju i u određenoj situaciji dariva jednu poruku. Oni govore polazeći od Boga. Jedna takozvana „proročka riječ“ može biti riječ ili slika koju Bog dariva za određenu osobu, grupu ili zajednicu i za jednu određenu situaciju. Oznake za to su uvijek da to ohrabruje, izgrađuje i tješi (*usp. 1 Kor 14,3*).

Katkada ljudi koji po Božjoj zapovijedi govore proročku riječ toga uopće nisu svjesni., Oni jednostavno govore što u svojoj nutрини opažaju ili naslućuju i pritom vjeruju da im je to Bog položio u srce. (Više o tome u sljedećemu poglavlju).

Riječ spoznanja

Kad je Šimun čarobnjak postao vjernik, vidio Petrovu i Ivanovu vlast, pa je i sam htio to imati, čak je za to ponudio i novac. Ali Petar mu je progovorio riječju spoznanja: *Ta gledam te: žučju si prorok i nepravdom okovan (Dj 8,23)*. Savjetovao mu je da se obrati i zamoli Gospodina za oprostjenje.

Jedna riječ spoznanja objavljuje nevidljivu realnost. Duh Sveti u posve konkretnoj situaciji baca svoje svjetlo na osobe, predmete, povezanosti stvari, motivacije... tako da odjednom dođe do potpune jasnoće i postoji mogućnost da se sada i djeluje odgovarajuće. Tako je u navedenom primjeru spriječeno da Zli utječe na zajednicu u Samariji.

Riječ mudrosti

Ima situacija u kojima svojom ljudskom mudročću ne idemo dalje (ne napredujemo). U jednoj riječi mudrosti dariva Bog riječi koje bistre, hrabre, pokazuju put. Isus je u mnogim situacijama od

svoga Protivnika privučen u zamku. Stvar se za Isusa ljudski gledalo činila bezizlaznom. Ali Isus je tada izgovorio riječ istine i svu su njegovi protivnici bili u čudu.

Jedan primjer: Pismoznanci i farizeji doveli su mu ženu koja učinila preljub pa mu kažu: *'Učitelju! Ova je žena zatečena u samom preljubu. U Zakonu nam je Mojsije naredio takve kamenovati. Što ti na to kažeš?'* To govorahu samo da ga iskušaju pa da ga mogu optužiti. Da je Isus rekao „kamenujte!“, njegovo pozivanje na milosrđe došao bi na loš glas. „Nemojte kamenovati!“, ogriješio bi se o Zakon i mogli bi optužiti njega. Isusova reakcija na to: *Isus se sagne pa stane prstom pisati po tlu. A kako su oni dalje navaljivali, on se uspravi i reče im: 'Tko je od vas bez grijeha, neka prvi baci na nju kamen (Iv 8,4-7).* Time tužitelji stoje izravno na strani krivaca i odlaze.

Ovu karizmu vidimo i kod Stjepana: U *Dj 6,10* stoji da njegovi tužitelji nisu mogli *odoljeti mudrosti i Duhu kojim je govorio.*

Karizma razlikovanja

Karizma razlikovanja daje prepoznati što dolazi od Božjega Duha, što od samih ljudi a što od Zloga (usp. više o ovome u trećoj jedinici).

Karizma služenja

Koliko su različite nevolje, toliko su različiti i darovi služenja. Svi Isusovi učenici imaju zadaću služiti. Ipak se temeljni stav služenja može pokazati u različitim zadaćama. Ovdje se radi o daru koji imaju mnogi ljudi a koji često žive u skrovitosti. U svakoj zajednici, organizaciji... potrebni su ljudi koji vide rad, nevolju, potrebu i sami od sebe jednostavno zahvaćaju i ovo služenje optimalno vrše Bogu na čast. Ovo mogu biti jednostavna služenja, ali i služenja na tehničkome području.

Mnogi su ljudi polazeći od Boga na poseban način osposobljeni siromašnim i trpećim blišnjima približiti Božju ljubav. Ima ljudi, koji upravo skrivene nevolje drugi opažaju i profinjeno na njih reaguju.

Tu Bog dariva dar strpljivosti i slušanja. Upravo na području caritasa, u brizi za stare i bolesne ljude, u službi posjećivanja i njege staraca, nalaze se ljudi koje je Bog na poseban način opremio svojim darovima.

Ovamo spadaju i ljudi koji imaju karizmu gostoljubivosti. Njih veseli lijepo urediti prostorije, stvoriti ozračje da bi se drugi osjećali ugodno i iskusili Božju ljubav.

Ovamo isto tako spadaju i ljudi koji imaju posebni dar dijeljenja. Oni žive nadprosječnu velikodušnost u svim materijalnim darovima. Svojom financijskom potporom omogućuju djela koja služe Božjemu kraljevstvu oslobađajući sebe za služenje (ove se osobe mogu potpuno posvetiti svome zvanju jer se za njihovo održanje života skrbi).

Karizma snage vjere i molitve

Bog dariva dar vjerovati snažno i neustrašivo. Kad jedna osoba s ovim darom govori riječi vjere i ohrabrenja, tada su i drugi ljudi u svojoj konkretnoj situaciji ojačani u vjeri. Čak i skeptični u vjeri koji mora izdržati teške stvari, najčešće zahvalno prihvaća molitvu i tako iskusi pomoć i snagu.

Ima ljudi kojima je Bog u srce položio dar molitve. Oni su svjesni poziva zagovornički se kod Boga zauzeti za nakane Crkve i svijeta, za akutne nevolje bližnjih u njihovoj okolini. Oni slijede i poziv na klanjanje i mogu puno vremena provesti u slavljenju (s instrumentima) ili tiho u kontemplativnoj molitvi iskazivati slavu Bogu.

Jedan poseban oblik molitve jest molitva u jezicima, koju Novi zavjet često naziva govor u jezicima (Više o tome u sljedećoj jedinici).

Karizma liječenja

Isus je ozdravio nebrojene ljude. Apostoli su nastavili ovo služenje. Sve do danas postoji karizma liječenja u različitim oblicima. Bog neke ljude oprema posebnom vlašću za ovo služenje. Pavao

govori o darovima liječenja bolesnih (*usp. 1 Kor 12,9.28.30*). Kao što postoje različite vrste bolesti, tako postoje i različiti darovi liječenja (Više o tome u sljedećoj jedinici).

Popis karizmi dao bi se još dugo nabrajati (*usp. Obuhvatno nabranje u tekstu: Otkriti darove Duha [karizme]*).

4.

U vezi s razumijevanjem karizmi

1.2 Što je karizma?

Riječ karizma dolazi od grčke riječi *charis* a znači *nezasluženi dar*. Riječ je o istome korijenu kao i kod riječi milost. U Novome zavjetu označuju se riječju karizma prije svega oni milosni darovi koji nam pridolaze (pripadaju) po Kristu (*usp. Rim 5,15 i dalje*). Prvi dar koji nam se dariva, jest sam Duh Sveti koji nam hoće darovati Božju ljubav (*usp. Rim 5,5*). Otuda su karizme darovi Duha Svetoga.

Darovi su od Boga darovane sposobnosti konje ulažemo za druge da bismo dalje darivali Božju ljubav. Oni su kao zidarska žlica (za nabacivanje žbuke) za zidara, pila za stolara aparat za miješanje za kuhara, računalo za tajnicu... - Oruđe koje pomaže efektivno djelovati za Božje kraljevstvo.

Karizme – Darovi za služenje

Karizma se daruje za služenje. Ona je milosni dar za druge, *na korist drugima* (*1 Kor 12,7*). Jednima je povjereno puno karizmi, drugima manje. Neke od njih sjaju, druge su jedva vidljive i djeluju potpuno u skrovitosti. Jedne nisu bolje od drugih. Vrijede vjernost i predanje u služenju. Bog je suveren. On zna kako najbolje opremiti svoje Tijelo. *A sve to djeluje jedan te isti Duh dijeleći svakomu napose kako hoće* (*1 Kor 12,11*).

Karizme su odgovori Duha Svetoga na nevolje vremena i dotičnih ljudi. Stoga su usko povezane s našim poslanjem. Ako hoćemo Bogu služiti, tada nam Duh Sveti dariva odgovarajuće karizme u skladu s našim zadaćama. On u nama budi želju da svoje

karizme uložimo po mogućnosti optimalno i djelotvorno. To vodi k tomu da se na području našega polja zadaća i naših karizmi dalje oblikujemo. Jer karizme su vrlo često kao mišić. Rastu kad se uporabe i treniraju. Ovo se događa s jedne strane usvajajući stručna znanja, s druge pak strane, učeći od drugih i s drugima koje slične i dopunjujuće karizme imaju.

To pokazuje još jedan daljnji vidik. Pavao piše: *Bog je rasporedio udove, svaki od njih u tijelu, kako je htio (1 Kor 12,18)*. I ...*da ne bude razdora u tijelu, nego da se udovi jednako brinu jedni za druge (1 Kor 12,25)*. Kao što jedno tijelo ima različite organe i udove koji samo zajedničkim surađivanjem omogućuju potpunu funkciju tijela, tako je i s karizmama. Svaki dar i svaka karizma ovisi o drugima darovima i karizmama.- Samo u zajedništvu i zajedničkoj igri svih karizmi razvija Duh Sveti svoju potpunu djelotvornost preko nas. A za to on treba sve!

Karizme i prirodne nadarenosti

Svaki čovjek, svejedno bio on vjernik ili nevjernik, dobio je od rođenja prirodne nadarenosti (sposobnosti) i talente. Talenti mogu biti baštinjeni. Često je primjerice tako da jedno dijete glazbenih roditelja ima i glazbeni talent. Naprotiv, to automatski ne mora značiti da je jedna glazbeno nadarena osoba dobra slaviteljica (Boga). Zašto?

Mi svoje prirodne darove i talente možemo ulagati s različitim stavom srca. Možemo ih koristiti da bi njima zarađivali novac, da bismo bili uspješni, jednostavno zato jer nas to veseli... Ali ih možemo u skladu s našim pozivom i svjesno uložiti za to da se ovim darovima proslavi Bog i pomogne ljudima. Tako mogu prirodni darovi postati karizme ako ih se stavi Bogu u službu i na izgradnju njegova kraljevstva.

Otuda postoji neizmjereno puno karizmi, ali koje mi najčešće uopće ne prepoznamo kao takve, jer su za nas po sebi potpuno razumljivi. Jedna žena ima primjerice dar gostoljubivosti. Sada se radi o tome kojemu cilju tim darom teži. Uloži li ovaj dar samo za

sebe, on tada ostaje običan dar. Ako pak ovaj dar iz ljubavi prema Kristu prema njegovoj volji založi za druge, primjerice za obitelj, kao karitativnu zadaću u njezi staraca i td., njezin dar postaje tada karizma i služi izgradnji Božjega kraljevstva.

K tomu je korisno ako za svoje prirodne darove i talente najprije svjesno zahvalimo Bogu, Djelitelju svih darova. Jedan daljnji korak sastoji se u tome da mu vratimo natrag darove i zamolimo ga za posebno pomazanje (za njegovo djelovanje u našem činjenju), da bismo se njima služili onako kako to on želi. S time povezana je i prošnja očistiti se od svake sebičnosti kako ih ne bi uporabili za našu prednost, nego u njegovu Duhu za proslavu Boga.

Što nam je srce čistije a time i naša nakana u ophođenju s darovima ti više oni isijavaju Boga. Zato je preobrazba naše osobnosti, život iz božanskih krjeposti i sedam darova Duha Svetoga najbolja plodna zemlja za plodnost karizmi.

Postoje i karizme, koje Bog dariva neovisno o prirodnoj nadarenosti suverenim zahvaćanjem. Primjerice, netko može biti loš govornik i nije u stanju uvjerljivo nastupiti pred ljudima. Bog ovoj osobi dariva karizmu naviještanja, tada preko nje djeluje Božja snaga i ona može jasno izložiti Božju riječ. Primjer za to je Pavao. On piše zajednici u Korintu: *I ja priđoh k vama slab, u strahu i u veliku drhtanju. I besjeda moja i propovijedanje moje ne bijahu u uvjerljivim riječima mudrosti, nego u pokazivanju Duha i snage da se vjera vaša ne temelji na mudrosti ljudskoj nego na snazi Božjoj (1 Kor 2,3-5).*

Nadnaravni darovi

Bog svim ljudima dariva prirodne darove i talente. Često se u općenitoj uporabi jezika (pa i u Crkvi) ovi označuju kao karizme. Ali karizme su više. One se ne darivaju na temelju reda stvaranja, nego reda milosti. Božji Sveti Duh, posredovan milošću otkupljenja, djeluje u jednoj karizmi. Karizme su znaci Božjega kraljevstva. Za to Duh Sveti dariva snagu, spoznaje i djelovanja koje mi označujemo kao nadnaravni darovi.

Pavao govori o *objavi Duha* (1 Kor 12,7). Stoga je karizma nadnaravni dar, što mi ljudi u sebi ne nosimo niti sami od sebe imamo. Pavao to izriče eksplicitno: *Doista, jednomu se po Duhu daje riječ mudrosti, drugomu riječ spoznanja po tom istom Duhu; drugomu vjera u tom istom Duhu; drugomu čudotvorstva, drugomu prorokovanje, drugomu razlučivanje duhova, drugomu različiti jezici, drugomu tumačenje jezika. A sve to djeluje jedan te isti Duh dijeleći svakomu napose kako hoće* (1 Kor 12,8-11).

Sažetak

Karizme objavljuju nadnaravno Božje djelovanje. Djelotvorni nisu ljudska moć nego Božja snaga. One se darivaju badava (besplatno), neovisno o osobnoj pobožnosti, neovisno o vlastitome postignuću, o vlastitome nastojanju i to samo ako Bog to hoće. Stoga karizme ne možemo „načiniti“. Ne možemo njima raspomagati. One su slobodni Božji dar.

Karizme ne služe (primarno) vlastitome duhovnome rastu. One su dane na dobro bližnjima. One su oruđe za služenje.

4.2 Ophođenje s karizmama

U svjetovnoj uporabi riječi „karizmatiski“ govorimo o karizmatičnoj političarki, karizmatškome govorniku, karizmatičnoj pjevačici i td. Pod time mislimo na osobe koji u ovome služenje (čini se) bez velikoga napora djeluju snažno i elegantno, zračenjem i privlačnošću na druge. Oni ostavljaju trajan, pozitivan dojam pa im se divimo.

Srce odlučuje

Privlačno, učinkovito i elegantno mogu pak biti i šverceri, diktatori, gurui sektičari... Ako povezano s ovim govorimo o karizmama, mislimo na jaku privlačnu snagu koju drugi čovjek (negativno) na okolinu zrači. To pokazuje: Karizmatške osobnosti mogu svoje darove uložiti za dobro ali i za zlo. Odlučuje stav srca!

Usporedivo postoji to i na duhovnome području. Ono ljudsko sudjeluje i kod duhovnih darova. Tako karizme mogu biti zlouporabljene za se3be ili za želje drugih. U vezi s ovim Biblija češće govori o lažnim prorocima. Kako je moguće razlikovati lažne od pravih proroka?

Američki katolik Bruce Yocum, koji je živio u zajednici The Word of God u Ann Arbor, i sam je imao karizmu proroštva, o tome poučavao i pisao knjige, rekao je kratko sažeto u vezi s ovime: Pravoga se proroka prepoznaje p tome da on u sebi može srediti ljubazan zajednički život. Jer u procesu posvećenja, korekture, razračunavanja sa samim sobom i braćom i sestrama i u učenju slušanja i služenja, svrstavanja i podvrgavanja, dar proroštva se čisti i posvećuje. Inače postoji opasnost da se dar egocentrično pokvari. Jer dar nije gotova klada, nego nešto životno što je moguće oblikovati. On raste ili podivlja s osobom koja ga ima.

4.3 Prave i krive (lažne) karizme

Ljudi su oduvijek imali potrebu moći i znati više od drugih. Oni hoće spoznati buduće. Bog kroz stari i Novi zavjet neprestano govori o tome da ne smijemo odlaziti vraćima (gatarama).¹⁰ *Ne gatajte! Ne*

¹⁰ Usp. u vezi s ovim Lev 20,6.27; Pnz 18,10-12; Iz 2,6; 47,12-14a i Dj 16,18-24 i Katekizam Katoličke Crkve 2115: „Bog može objaviti budućnost svojim prorocima ili drugim svetima. No, ispravan je stav kršćanina u tome da se, u stvarima koje se tiču budućnosti, s povjerenjem preda u ruke Providnosti i da u tom pogledu izbjegava svaku nezdravu radoznalost. Nesmotrenost može biti manjak odgovornosti.“; 2116: „Trebâ odbaciti sve oblike gatanja: tražiti pomoć od Sotone ili zloduhâ, zazivati duše pokojnika, ili vršiti druge radnje za koje se krivo misli da mogu 'otkriti budućnost'. Traženje savjeta u horoskopima, astrologija, gatanje u dlan, tumačenje znamenja i kocki, pojave vidovitosti, utjecanje medijuma – sve to prikriva volju gospodovanja nad vremenom, poviješću i konačno nad ljudima, a ujedno i želju da se umilostive skrite moći. To je sve u protuslovlju s čašću i štovanjem, združenim sa strahopoćitanjem prožetim ljubavlju, koje dugujemo samo Bogu.“ i 2117: „Sva djela magije i ćaranja, kojima bi se htjelo podložiti tajne moći i staviti ih u vlastitu službu te steći nadnaravnu moć nad bližnjim – pa bilo i zato da mu se pribavi zdravlje – teška je povrjeda krjeposti bogoštolva. A ta djela treba još više osuditi kad ih prati namjera da se drugima škodi ili kad se njima

čarajte!... Ne obraćajte se na zazivače duhova i vračare; ne pitajte ih za savjet. Oni bi vas opoganili. Ja sam Gospodin, Bog vaš! (Lev 19,26b.31). Zašto? Jer u njima djeluje jedan drugi duh! Umjesto da hoćemo upoznati budućnost, mi smo pozvani kao Božja stvorenja vjerovati Njemu. Tada ostajemo ovisni o Stvoritelju. Dopuštamo da nas kao svoju djecu On vodi.

Koji duh djeluje

Na još jednome području, koji je danas prije svega na području ezoterija jako raširen, radi se o pitanju: Koji duh djeluje? Radi se o karizmi liječenja, konkretno o velikome mnoštvu ponuda liječenja duhom i alternativne medicine.¹¹ Neke se alternativne terapije baziraju na teorijama, praksama i ritualima iz različitih religija. Postoje alternativni iscjelitelji, koji su uistinu kršćani vjernici. Drugi potvrđuju da djeluju u (i sa) Božjim imenom.¹² Jesu li to prave karizme?

Ivan u Otkrivenju govori o tome da Zvijer (misli se na protubožačku silu) čini *velika znamenja* i čudesa. *Tako zavodi pozemljare znamenjima koja joj je dano činiti u nazočnosti Zvijeri (Otk 13,13-14).* Drugim riječima: Čudesa i najrazličitije načini liječenja mogu se dogoditi i iz pomoć protubožačkih sila i moći. Dakle: Sve što pomaže nije i dobro. Niti: Ispravno je ono što pomaže.

traži zahvat zloduhâ. Za osudu je također nošenje amajlija. Spiritizam često uključuje djela gatanja i magije. Crkva upozorava vjernike da ga se čuvaju. Traženje pomoći od tzv. tradicionalnih vještina liječenja ne opravdava ni zazivanje zlih sila ni iskorištavanje lakovjernosti drugoga.

¹¹ Više o tome: Hoćeš li ozdraviti? Božji putevi do ozdravljenja (Willst du gesund werden? Gottes Wege zum Heil. Mit Unterscheidungshilfen zu alternativen Heilspraktiken)

¹² To ipak još uvijek malo govori o ispravnosti njihove kršćanske vjere. „I premda se mnogi iscjelitelji rado pozivaju na Isusa i citiraju Bibliju, i svoje sastanke održavaju u samostanima dopuštajući da ondje redovnici slave euharistijska slavlja, tada je to što oni nazivaju 'vjera' ipak jako daleko od one vjere koju uči Crkva.“ Michael Marsch, Liječenje duha ili iscjeljenje Duhom Svetim? (Geistheilung oder Heilung durch den Heiligen Geist)), str. 13.

Nego moramo brižno razlikovati i pitati za izvore liječenja. Ovo to više jer se Sotona prurušava u *anđela svjetla (usp. 2 Kor 11,14)*. To znači: Protubožačke sile mogu doći u odijelu svjetla i dobra. I nedvojbena djeluju.

Kad se ljudi upuste na protubožačka područja, dobivaju za to nešto, oslobođenje od tegoba ili boli i psihičku i fizičku okrjepu. Istodobno pak nešto „gube“. Tko dopusti da bude pomognut od zla (od protubožačkoga duha, pa i ne znajući), najčešće bude vezan. Nastaje jedna vrsta nutarnje blokade, otpor, nesloboda... prije svega protiv Boga i njegove istine.

Za razlikovanje tri kriterija:

1. Slobodni ili samostečeni dar

Bitni vidik razlikovanja odnosi se na podrijetlo (izvor) dara. Kako ljudi dolaze do darova liječenja? Karizme daje Bog nekoj osobi uvijek izravno, nikada posredovanjem drugih osoba ili „kanala“. I njih nije moguće baštiniti. Jedino je moguće otvoriti im se a ni na koji način sam nešto postići. I Bog može ove darove ponovno uzeti (povući).

U jednome karizmatskome daru djeluje uvijek Isus u Duhu Svetom. Njegovo djelovanje nije proračunljivo i načinivo. Tko ima neki karizmatski dar, ostaje uvijek ovisan o Duhu Svetom u čijoj je slobodi kako On želi djelovati. Takve darove ozdravljenja, kao i sve druge darove trebaju provjeru. Oni služe izgradnji Božjega kraljevstva i spasenju (zdravlju) ljudi. Oni proslavljaju Boga.

Suprotno karizmama koje Bog na slobodan način dariva i time obdarene osobe drži ovisnima o sebi, iscjelitelja duha često se poseže za skrivenim silama (okultnim izvorima). *Sam* čovjek je određenim obredima, vježbama, meditacijama ili pak kod molitve za ozdravljenje baštinjenjem došao do „više“. U pravilu su ovo „mediali“ (to znači određenim metodama, praksama posredovani) darovi, koji su dostupni svima, ako izvrše odgovarajuće vježbe ili obrede.

Suprotno slobodi karizmi imaju molitelji za ozdravljenje prisilu, dar prenijeti daljem bilo preko knjiga ili uputa ili najkasnije pri

umiranju članova obitelji. To proturječi Duhu Božjemu – jer on je Duh slobode (*usp. 2 Kor 3,17*).

2. Koje snage djeluju?

Većina iscjelitelja duha nalaze se u neprilici ako ih se pita: „Posjećujete li bogoslužje i primete li sakramente?“ Odgovor često glasi: „Meni to nije potrebno, ja sam iznad toga!“ Ali time je već naznačena i stvarna razlika između iscjeljenja duha i ozdravljenja po Duhu Svetom.

Jedan nekadašnji iscjelitelj, koji o svojoj povezanosti sa suprotnom stranom nije znao ništa, svoj je dar, nakon što je uskrsnulome Isusu Kristu predao svoj život, izgubio. I time razlika postaje jasna. Tko svoj dar hoće staviti u službu Boga (a time Isusa Krista), vraća mu uvijek iznova svoj dar i moli za očišćenje dara od svega sebičnoga i iskrivljenoga. On moli samo za to da od Boga ponovno primi ono što se sviđa Njemu i Njegovoj volji.

3. Posljedice liječenja

U razlikovanje spada i pitanje o posljedicama: Oslobađa li jedno liječenje ili nekoga posve suptilno uvodi u tok (tijek) i dovodi do ovisnosti? Začudno u pravilu nije dovoljno prvo liječenje iz okultnih izvora. Više raste potreba za daljnjom pomoći i metodama što u konačnici može dovesti u ovisnost. Jedno djelovanje struje u svijet liječenja duha može biti posljedica.

4.4 Rasti u karizmama

Karizme nam dariva Bog po Duhu Svetom. Ali nas istodobno uključuje da s Njime surađujemo. Kao kod svih ljudskih talenata i darova (svirati neki instrument, zanatske (obrtničke vještine...), uvijek je potrebno i čovjekovo nastojanje. Zato pitanje: Kako karizme rastu?

Karizme se rabe i darivaju za služenje. Stoga pomaže da kao Crkva i molitvena grupa imamo pred očima zajedničku viziju: Što Bog s nama namjerava? Gdje čeznemo za više Njegova djelovanja? Što je

naš cilj, naš poziv? Posvijestimo li si što Bog s nama namjerava, lakše će nam biti moliti za karizme za ispunjenje ove vizije i zatim ih uložiti. Dobri voditelji pokušavaju ovaj proces unaprjeđivati, hrabre povjerene im (osobe) i svjesno pospješuju ono što je Bog u njih položio.

Obratno, karizme propadaju ondje gdje postajemo mlaki i gdje se ugodno smjestimo u zoni svoje komotnosti. Gdje se aktivno ne usmjerujemo prema Božjem djelovanju.

5.

Ohrabrenje od strane Crkve

Tijekom stoljeća odgađale su u teologiji Katoličke crkve karizme život djevojke koja na plesu ne pleše. On su jedva bile tema. To se promijenilo Drugim vatikanskim koncilom (1962.-1965.).

Drugi vatikanski koncil

U jednome od najvažnijih dokumenata Koncila, u *Lumen gentium* (Dogmatska konstitucija o Crkvi) br. 12 stoji:

„Isti Duh Sveti osim toga ne samo da po sakramentima i službama posvećuje i vodi narod Božji te ga krjepostima resi nego *dijeleći svakome pojednome* svoje darove *kako hoće* (1 Kor 12, 11), on također raspodjeljuje posebne milosti među vjernike svakoga staleža te ih time čini sposobnima i spremnima za prihvaćanje raznih djela ili dužnosti korisnih za obnovu i širu izgradnju Crkve, prema onoj: *Svakome se daje očitovanje Duha na korist* (1 Kor 12, 7). Budući da su te karizme, bilo one najsajnije bilo one jednostavnije i raširenije, osobito prilagođene potrebama Crkve i korisne, valja ih primati sa zahvalnošću i s utjehom.“

Okružnica o službi laika

Papa Ivan Pavao II. piše u Okružnici o službi laika (*Christifideles Laici*, br. 24) od 30. prosinca 1988.:

„One (karizme) mogu poprimiti najraznolikije oblike, bilo kao izraz posvemašnje slobode Duha koji ih udjeljuje, bilo kao odgovor na mnogostruke potrebe povijesti Crkve ... Izvanredne ili pak jednostavne i skromne karizme darovi su Duha Svetoga koji su izravno ili neizravno, Crkvi na korist, te kao takvi usmjereni na izgradnju Crkve, dobra ljudi i potrebama svijeta ... Karizme valja prihvatiti sa zahvalnošću, sa strane onih koji ih dobivaju, ali i od svih u Crkvi. One su, zaista, potrebno bogatstvo milosti za apostolsku životnost i za svetost čitavoga Tijela Kristova: pod uvjetom da se radi o darovima koji uistinu dolaze od Duha i da se iskazuju posve suglasno s pravim poticajima Duha. U tom smislu uvijek je nužno razlikovanje darova. Kao što su sinodalni oci kazali, u stvarnosti 'nije uvijek lako razaznati i prihvatiti djelovanje Duha Svetoga koji puše gdje hoće. Znamo da Bog djeluje u svim vjernicima kršćanima i svjesni smo dobročinstava koja dolaze od karizmi kako za pojedince tako za cijelu kršćansku zajednicu. Ali smo isto tako svjesni sile grijeha i njegovih nastojanja da unese nemir i pomutnju u život vjernika i zajednice.' Stoga ni jedna karizma ne oslobađa povezanosti i podložnosti s obzirom na Pastire Crkve. Koncil to jasno kaže kad piše: 'Sud o njihovoj ispravnosti (karizmi) i urednoj upotrebi spada na one koji upravljaju Crkvom, i na koje osobito spada ne ugasiti Duha, nego sve ispitati i zadržati ono što je dobro (usp. 1 Sol 5,12 i 19-21)', da sve karizme, u svojoj raznolikosti i upotpunjavanju, sudjeluju za opće dobro.“

Katekizam Katoličke Crkve

Katekizam u brojevima 799 i 800 tumači: „Bile izvanredne ili jednostavne i smjerne, karizme su milosti Duha Svetoga koje, izravno ili neizravno, koriste Crkvi, a imaju za svrhu izgradnju Crkve, dobro ljudi i potrebe svijeta.“ (799)

„Karizme mora sa zahvalnošću prihvatiti onaj tko ih prima, ali i svi članovi Crkve. One su, doista, divno bogatstvo milosti za apostolsku životnost i svetost cijeloga Kristova Tijela, uz uvjet, dakako, da se radi o darovima koji zaista dolaze od Duha Svetoga i

da se upotrebljavaju u skladu s istinskim poticajima toga istog Duha, tj. u skladu s ljubavlju koja je pravo mjerilo karizmama.“ (800)

Otkriti vlastite darove Duha (karizme)

Da bi svoje osobne darove mogao uložiti, najprije ih moram poznavati, otkriti. U vezi s time slijedi poneka pomoć.

Pravi darovi nam darivaju radost, premda nas darovi kao zadaće mogu izazvati.

Prvo pitanje: Možemo u natuknicama napisati što rado činimo (nutarnje sklonosti i nadarenosti): Koje talente imam? Gdje leže moje jake strane?

Darovi i karizme ističu se tako da bez pretjerana napora polučuju pozitivne učinke. Drugi to najčešće vide bolje od nas samih, budući da mi svoje nadarenosti vrlo često smatramo „normalnima“ jer pripadaju nama. Drugi tako dakle često bolje prepoznaju gdje mi sebe možemo djelotvorno uložiti. Dobro je pitati više osoba koje nas dobro poznaju.

Drugo pitanje: Pitamo druge što mi možemo dobro, gdje oni vide naše darove.

Prva osoba:

Druga osoba:

Treća osoba:

Važan se korak u prepoznavanju duhovnih darova sastoji u tome da se na novo odvažimo na onim područjima na kojima svoje darove

naslućujemo. Pokušati studirajući! Ondje, gdje naslućujemo moguće darove, smijemo puni povjerenja krenuti.

Treće pitanje: Gdje i kako bih svoje darove mogao najviše uložiti? Postoje li nove mogućnosti ulaganja?

Još važnija može biti prosudba drugih, pogođenih. Iskrena i konstruktivna povratna informacija pomažu nam prepoznati (shvatiti) radi li se o normalnim početnim poteškoćama i nesigurnostima ili eventualno nadarenosti ne postoje. Kako drugi prosuđuju to isto?

Prva osoba:

Druga osoba:

Darovi se katkada otkrivaju tako da smo pitani za neku zadaću za koju se uopće sami ne bismo usudili, možda čak u sebi opažajući i otpore prema ovoj zadaći. Čak može biti da darovi u nama postanu životni ako nas se baci u „vodu“. Jer već nama poznate nadarenosti nisu uvijek mjesto gdje Duh Sveti želi preko nas djelovati.

Osjećaji nesigurnosti i straha su normalni (često ne samo na početku). Pavao primjerice nije Korinćanima došao kao uvjerljiv govornik, nego *slab, u strahu i u veliku drhtanju (1 Kor 2,3)* i rekao: *I besjeda moja i propovijedanje moje ne bijaše u uvjerljivim riječima mudrosti, nego u pokazivanju Duha i snage (1 Kor 2,4)*.

Zato može biti korisno da konkretne mogućnosti opažamo kao prilike za pokušaj i učenje. Traži se odvažnost za rizik. Bez odvažnosti da se u određenim okolnostima čak i pomalo osramotimo, jedva ćemo skupiti vlastita iskustva.

Mogu razmisliti:

Četvrto pitanje: Koje mi se konkretne mogućnosti su-pomoći nude u grupi, u župi, u društvu? Gdje me se u posljednje vrijeme i za koju zadaću konkretno pitalo?

Pregled darova Duha u Novome zavjetu

Jednu daljnju pomoć za otkrivanje vlastitih darova nudi nabranje onih darova (ne u potpunu broju) koji se spominju u Novome zavjetu. Pozvani ste pročitati pojedine opise i razmisliti koliko se oni odnose na vas. Pokušajte ocijeniti suglasnost jednim brojem između 1 i 10.

Uopće se ne odnosi na mene
djelomično se odnosi na mene
potpuno se odnosi na mene

Prorok: Sposobnost jednu od Duha Svetoga primljenu poruku reći u jednu posve konkretnu situaciju; primjerice, kao riječ spoznanja, mudrosti ili kao sliku, dojam. Ove poruke razjašnjavaju situacije ili često upućuju na predstojeće odluke.

Evandelist: Sposobnost ljudima koji traže pripovijedati poruku evanđelja na razumljiv način. Ovo pripovijedanje postalo je nakanom srca. Ono u slušatelju često izaziva jedan „aha-doživljaj“ i vodi k tomu da ovaj učini korake prema Isusu Kristu.

Služba pastira: Sposobnost dugoročno preuzeti odgovornost za duhovno dobro jedne grupe ljudi. Ovamo spadaju zadatci, kao: voditi, čuvati, štititi, hrabriti.

Učitelj: Strastveno studira Božju riječ i prepoznaje mnoge povezanosti, posreduje Božju riječ, jasno i praktično, vodi slušatelje do primjene naučenoga bilo u jednoj maloj grupi ili pred većim auditorijem.

Snaga vjere: Posebna mjera pouzdanja, prepoznati volju Božju: Kad su osobe s darom snage vjere uvjereni da je neka određena stvar volja Božja, one ne uzmiču pred rizicima. One su često vizionari kojima Bog povjerava puno „nemogućega“.

Mudrost: Sposobnost posredovati drugima kako stečene spoznaje najbolje primijeniti na određena postavljanja pitanja unutar Kristova Tijela. Ove osobe imaju uvid u određene situacije, daju praktične prijedloge, posjeduju shvaćanje povezanosti. Drugi prepoznaju njihovu spoznaju.

Vođenje: Sposobnost u duhu evanđelja za povjerene osobe prepoznati perspektive za budućnosti (ciljeve) i ove perspektive drugima posredovati tako da surađuju dragovoljno i u skladu. Takve osobe ne ostaju pri autoritetu vođenja, nego ih ljudi slijede dragovoljno.

Organizacija/posloводство: Sposobnost obzirno i jasno razvijati planove za provođenje jednoga manjeg ili većega projekta. Ovim osobama rad u poslovodu čini zadovoljstvo. Detaljno su upućene (orijentirane), mogu dobro organizirati i delegirati.

Dušobrižništvo. Sposobnost, služiti drugima utjehom, opomenom i ohrabrenjem na način da ove iskuse pomoć i ozdravljenje. Takve osobe mogu dobro slušati, dobro se postaviti prema drugima, često prepoznaju korijen problema. Odnos prema određenoj osobi najčešće je vremenski ograničen.

Služenje: Ljudi s darom služenja prepoznaju gdje se moraju angažirati da bi se neka zadaća ostvarila. Oni imaju oko za stvari kojih se treba latiti i to rado čine. Njihov predani način koristi prije svega grupama i institucijama.

Davati: Osobe s ovim darom rado i velikodušno daju, redovito kao i spontano i bez skrivenih namjera.

Milosrđe: Sposobnost pokazati pravo suosjećanje prema drugim ljudima koji se nalaze u tjelesnim, duševnim ili duhovnim nevoljama. U praktičnim djelima ovih ljudi izražava se Kristova ljubav prema trpećima. Oni konkretnim djelima ljubavi služe posebno bližnjima koji stoje na rubu društva. Njihova je pomoć dobrodošla.

Molitva: Sposobnost neko dulje vrijeme redovito moliti, bilo u klanjanju Bogu na čast ili u zagovornoj molitvi na određene nakane. Velika ustrajnost i radost u molitvi, doživljaj specifičnih molitvenih uslišanja.

Razlikovanje duhova: Sposobnost intuitivno razlikovati božansko djelovanje od ljudskoga čina i protubožačkoga. Ove osobe mogu razlikovati istinu od zablude, prepoznati motive i proniknuti (prozreti) kršćansko ponašanje.

Drugi jezici (govorenje u jezicima): Dvije različite varijante: Kao prvo sposobnost razgovarati s Bogom na jeziku koji nikada nije naučen, osobni molitveni govor. Drugo sposobnost primiti neposredno poruku od Boga i od Duha danim očitovanjem prenijeti na jezik koji nikada nije naučen. Takvo „javno govorenje u jezicima“ treba prakticirati samo onda ako se i od nekoga razumljivim jezikom može tumačiti.

Tumačenje govora u jezicima: Sposobnost koju netko drugi (ili pak sama osoba) na drugome jeziku daje, prenijeti općenito razumljivim jezikom.

Slavljenje: Sposobnost, glazbom druge ljude dovesti u stav klanjanja i zahvaljivanja. Neki dobivaju i specifičnu karizmu predvođenja slavljenja.

Liječenje: Sposobnost poslužiti kao ljudsko oruđe preko kojega Bog bolesnima dariva ozdravljenje bez ulaganja prirodnih sredstava liječenja. Bog je taj koji liječi ali da (tjelesno kao i duševno) ozdravljenje izdjeluje, često se služi molitvama takvih ljudi.

Gostoljubivost: Obilježja: otvoren dom, srdačno primanje gostiju, nekomplikirani stav, velikodušnost, ugodno ozračje, posreduje gostima osjećaj da su kod kuće.

Bezbračnost: Sposobnost ostati samac i pritom biti sretan. Biti neoženjen (neudana) ne doživljavati kao teret. Tako se učinkovitije mogu vježbati drugi duhovni darovi.

Spremnost trpjeti: Sposobnost radi vjere prihvaćati trpljenje i zapostavljanja i pritom zadržati radostan i pobjednički stav prema životu.

Ovo nabranje nije potpuno. Božji Duh može, ovisno o situaciji, u vjernicima probuditi i nove darove.

Pregledajte još jednom svoju vlastitu usklađenost sa spomenutim darovima i ovdje napišite ona četiri koja ste opremili s najvećim brojem točaka.

1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____

Sada usporedite ove darove i njihov opis s onime što ste kod pitanja 1-4 otkrili.

- Koliko vaša vlastita promatranja u prva 4 pitanja korespondiraju s darovima koje ste sada označili kao najviše odgovarajuće?
- Imate li u svojim sadašnjim djelatnostima mogućnost svoje darove uložiti?

Na kraju ovoga malog istraživanja pozivamo vas da Bogu zahvalite za svoju jedinstvenost i originalnost.

Šesta jedinica:

Molitva u jezicima, proroštvo i liječenje

Težite za darovima Duha (1 Kor 14,1)

Dnevni tekstovi

Prvi dan: Magija i Isusova snaga

Oraspoloživanje za molitvu za svaki dan, str. 6-7

Duh Sveti posreduje Božju snagu. Kao dinamit, kao stisnuti duhovni naboj može djelovati Duh Sveti, zdrobiti tvrdo, osloboditi ljude demonskih sila. Takva *silna djela (u grčkome tekstu ovdje stoji riječ dynamis) djeluje Duh Sveti preko Pavla: Bog je pak činio čudesa nsvakidašnja po rukama Pavlovima tako da bi na bolesnike stavljali rupce ili rublje s Pavlova tijela pa bi s njih nestajalo bolesti i zli duhovi iz njih izlazili. Zato i neki Židovi zaklinjaoci-potukači pokušaje zazvati ime Gospodina Isusa nad one koji imahu zle duhove. Govorili su: 'Zaklinjem vas Isusom koga Pavao propovijeda.' To činjaše sedam sinova nekog Skeve, židovskoga velikog svećenika. Zli im duh odvрати: 'Isusa poznajem i Pavla znam, ali tko ste vi?' I čovjek u kome bijaše zli duh, nasrnu na njih i nadjača ih te oni goli i izranjeni pobjegoše iz one kuće.*

Doznaše to svi žitelji efeški, Židovi i Grci, pa ih sve obuze strah te se stade veličati ime Gospodina Isusa. Mnogi pak od onih koji su povjerovali dolazili su ispovijedati i očitovati svoja djela. I podosta onih koji su se bavili praznovjerjem donosili su knjige i spaljivali ih pred svima. Procijeniše ih te nađoše da vrijede pedeset tisuća srebrnjaka. Tako se snagom Gospodnjom Riječ širila i jačala (Dj 19,11-20).

Pavao je djelovao dvije godine u Efezu. Preko njega su mnogi ljudi došli u dodir s Gospodinovom riječi i doživjeli nevjerojatna čuda koja su u magično-mistično zaraženu ozračju ovoga poganskog hodočasničkoga mjesta bila važna. Tako je Bog ozdravljao i preko Pavlovih *rubaca i rublja.*

Ljudi su u ono vrijeme vjerovali da se bolesti svode na zle duhove koji su nasrtali na ljude i njima određivali. Ako je netko poznavao ime duha, koji je bio jači od onoga koji bi obuzeo neku osobu, tada je mogao zloga duha primorati da napusti čovjeka. Ovo su pokušavali *sedmorica sinova nekoga Skete* i htjeli su rabiti Isusovo ime kao magiju.¹³

Ali budući da ovi sinovi Isusa u krštenju nisu prihvatili kao svoga Gospodina i zato nisu bili pod Isusovom vlašću i autoritetom, morali su pobjeći. To je dovelo do velikoga pokreta pokore, također među vjernicima koji su svetošću Božjom prepoznavali što u njihovu životu još nije bilo u redu. Oni su *dolazili ispovijedati i očitovati svoja djela. I podosta onih koji su se bavili praznovjerjem donosili su knjige i spaljivali ih pred svima.*

Time je bilo očito dokumentirano oslobađanje od ovih tajnih sila. Nakon ovoga koraka ustanovljivalo se ogromnu vrijednost čarobnjačkih knjiga. *Procijeniše ih te nađoše da vrijede pedeset tisuća srebrnjaka* (Jedan srebrenjak je bio dnevnicu obrtnika). Posljedica je bila: *. Tako se snagom Gospodnjom Riječ širila i jačala.*

Zadivljujuće iskustvo snage Božje i snage zla. Jesam li već imao iskustvo magije?

Drugi dan: Molitva u jezicima izgrađuje

Oraspoloživanje za molitvu za svaki dan, str. 6-7

¹³ Magija znači da čovjek stvorenu stvar rabi kao sredstvo s namjerom da si tako pribavi tajne sile, bilo za postignuće zdravlja ili pak za kojekakve prednosti. Usp. KKC 2117: „Sva djela magije i čaranja, kojima bi se htjelo podložiti tajne moći i staviti ih u vlastitu službu te steći nadnaravnu moć nad bližnjim – pa bilo i zato da mu se pribavi zdravlje – teška je povreda krjeposti bogoslužja. A ta djela treba još više osuditi kad ih prati namjera da se drugima škodi ili kad se njima traži zahvat zloduhâ.“

Pavao piše: *Tko govori drugim jezikom, sam sebe izgrađuje... (1 Kor 14,4)*. To je događaj između mene i Boga kod kojega se ja duhovno izgrađujem. To je dakle u prvome redu dar za mene, suprotno svim drugim darovima koji služe dobru zajednice. Ovo se daje usporediti s punjenjem baterije – vjera se jača. Kad mi je vjera jača, Bog može i hoće djelovati više. Kad Duh u meni moli, ovo me otvara za duhovni Božji svijet, za poticaje, dojmove i daljnje karizme.

Tako i Duh potpomaže našu nemoć. Doista ne znamo što da molimo kako valja, ali se sam Duh za nas zauzima neizrecivim uzdasima (Rim 8,26). Ovdje se pod navedenim *neizrecivim uzdasima* Duha može misliti na govor drugim jezicima. Kad molimo u jezicima, uvijek molimo ispravno, u savršenu skladu s Božjom voljom! Stoga nam je molitva i pjevanje u jezicima u prošnji i klanjanju velika pomoć.

Helmut Hanusch pripovijeda: „Kao dušobrižnik u klinici dvije godine sam radio na odjelu za rak Sveučilišne klinike. I ovdje mi je vrlo često ponestajalo riječi. K nekim bolesnicima, koji su za to molili, odlazio sam i dva do tri puta dnevno. Koju bi molitvu mogao pri takvu posjetu još moliti (a da nisam već molio)? Bio sam uistinu radostan da sam već prakticirao molitvu u jezicima. Kratko bi ju pacijentu objasnio, zatim bih na njega položio ruke i molio u jezicima. Mnogi su mi pripovijedali da su Božju ljubav doživjeli kao toplu struju i htjeli su ovo blagotvorno „zračenje“ više puta na dan.“¹⁴

Pavao jako cijeni molitvu u jezicima: *A htio bi da vi svi govorite drugim jezicima... (1 Kor 14,5)*.

Imam li dar molitve u jezicima? Čeznem li za ovim darom? Sada mogu zamoliti Boga da mi daruje ovu karizmu.

¹⁴ Živjeti iz snage Duha Svetoga, Helmut Hanusch, KARL Fischer i Martin Birkenhauer (izdavači), str. 65-66

Treći dan: Pjevati u Duhu

Oraspoloživanje za molitvu za svaki dan, str. 6-7

I ne opijajte se vinom u kojem je razuzdanost, nego – punite se Duhom! Razgovarajte među sobom psalmima, hvalospjevima i duhovnim pjesmama! Pjevajte i slavite Gospodina u svom srcu! Svagda i za sve zahvaljujte Bogu i Ocu u imenu Gospodina našega Isusa Krista! (Ef 5,18-20).

U zajednici posebno nosi molitva i pjevanje u jezicima. Ovo je slavljenje koje čini sam Duh Sveti. Pjevanje u jezicima „služi tomu da izrazimo klanjanje, pohvalu, klicanje i smireno i dostojno zahvaljivanje Bogu. Nad posljednjim tonom jedne poznate pjesme, ili pak usred najdublje šutnje uzdiže se polagano pjesma kao šapat (mrmljanje) glasova, koje se – kao nekom skrivenom režijom – uzdiže i stapa, glasno ili bučno, ili pak tiho i klanjajuće, i na kraju – kao na neki nevidljivi mig – spontano umukne.“¹⁵

Augustin govori: „Evo, sam Bog daje tako nešto kao nov način pjevanja: Ne traži riječi kao da bi mogao objasniti čemu se Bog raduje. Pjevaj kličući! Što je to: Pjevanje s klicanjem? Shvatiti da je nemoguće riječima izreći ono što srce pjeva.“ Srce je kod Boga i pjevajući izražava ljubav. Riječi nisu važne, nego ljubeće srce.

Ovo se daje usporediti s gregorijanskim koralom. Često se kod Aleluja pjeva samo jedan slog u različitim tonovima. Pritom nije važna riječ, odnosno slovo, nego da je srce pjevajući kod Boga.

Pjevanje u jezicima vodi neposredno u klanjanje Bogu. U ovome Duhom ispunjenu ozračju djeluje Duh Sveti na poseban način. On može pojedinačnim osobama darovati dojmove, proročke riječi, slike ... i ozdraviti ljude.

¹⁵ Raniero Cantalamessa, O dođi Stvorče, Duše Svet, str. 258

Koja sam iskustva stekao s pjevanjem u jezicima?

Mogu zapjevati neku pohvalu i iza toga nastaviti pjevati u jezicima.

Četvrti dan: Voditi u određenje

Oraspoloživanje za molitvu za svaki dan, str. 6-7

Bog neprestano govori svome narodu. On hoće živjeti odnos ljubavi. Kao što roditelji svojoj djeci jamče identitet, tako i Bog nam svojom riječi jamči identitet i uvodi nas korak po korak u puninu našega određenja.

Za Pavla je karizma prorokovanja bila središnje važna. *Težite za ljubavlju, čeznite za darima Duha, a najvećma da prorokujete (1 Kor 14,1)*. On ovo obrazlaže: Proročka riječ *izgrađuje, hrabri, tješi (1 Kor 14,3)*. U daru proročkoga govorenja izriče čovjek ono što Isus Krist u Duhu Svetom želi jednoj određenoj osobi ili grupi *sada* reći.

Jedan primjer: Jedan je mladić vodio igrati nogomet i na igralištu je polučio velike uspjehe. Imao je puno oduševljenih pristaša. Ali je duboko u srcu nosio jednu ranu, što njegov otac nikada nije dolazio na njegovu igru. Nikada nije dobio ljubav i prihvaćanje svoga oca. Kad je istupio naprijed da primi blagoslov, reče jedan čovjek kojega on nikada nije upoznao: „Imam jednu tvoju sliku kod sporta i premda tvoj otac možda nikada nije bio tu prisutan, hoće ti tvoj nebeski Otac dati do znanja da je ON bio tu. Bio je prisutan na svakoj utakmici i ponosno gledao. Nikada se nije sramio za tebe glasno viknuti tako da je svatko znao da si njegov sin. Njegove su oči bile samo uza te. . Kao da je pred svima htio povikati: Ovo je moj sin, gledajte moga sina! Otac te ljubi.“ Mladiću potekoše suze i on je doživio ozdravljenje svoje rane od oca.

Pažljivost, potvrdu, utjehu, ohrabrenje trebamo svi mi. Od drugih nikada ne možemo biti dostatno ohrabreni da svoje božansko određenje živimo odlučno, vjerno i smiono.

Proročke riječi izgrađuju, hrabre i tješe. Gdje sam primio takve riječi? Što su one u meni izdjelovale?

Jesam li već primio dojmove, riječi, slike ... za druge? Jesam li ih izrekao i iza toga dobio povratnu informaciju?

Težite ... najvećma da prorokujete! Molim li Isusa da preko mene progovori drugima i ohrabri ih?

Peti dan: Otkriti i liječiti

Oraspoloživanje za molitvu za svaki dan, str. 6-7

Ako pak (na jednome skupu) svi prorokuju, a uđe koji nevjernik ili neupućen, sve ga prekora, sve osuđuje. Tajne se njegova srca očituju te će pasti ničice i pokloniti se Bogu priznajući: Zaista, Bog je u vama (1 Kor 14,24-25). Tako je na jednome skupu izrečena proročka riječ: „Ja razdvajam što ne pripada skupa i povezujem što skupa pripada.“

Prvo što Duh Sveti čini jest da *svijetu pokaže grijeh (Iv 16,8)*. Božji Duh može proročkom riječi uzdrmati lažnu samosigurnost, dovesti do dublje spoznaje sebe i pozvati na obraćenje. Kad se ovo prihvati, može Duh Sveti ljude ispuniti svojom ljubavlju i prisutnošću. Zato su takve riječi, bile one u danome trenutku ne znam kako bolne i neugodne, izraz Božje ljubavi.

Ako nas se pita kako Duh Sveti obnavlja život ljudi, potrebna nam je odvažnost za iskrene a katkada i neugodne odgovore. Jer samo će *istina ... osloboditi (Iv 8,32)*. Duh Sveti je svet i neće nas ostaviti na miru tako dugo dok sami ne postanemo sveti. Stoga: Je li naša prošnja za Duha Svetoga prva, pokazuje se u tome jesmo li spremni ići putevima na koje nas On poziva. Stoga pazimo, primjerice, na to

... da ne molimo za mir ako ne želimo spoznati nepravdu o poći odstraniti ju;

... da ne molimo za Božje gospodstvo, ako ne želimo detronizirati ego i druge idole;

... da ne molimo za jedinstvo, ako ne tražimo put do istine;

... da ne molimo za euharistijsko zajedništvo a da se ne pitamo zašto ovo katolička i pravoslavna Crkva ovo smatraju toliko svetim;

... da ne molimo za snagu Duha Svetoga a da se ne izložimo njegovu otkrivajućemu djelovanju.

„Ja razdvajam što ne pripada skupa i povezujem što skupa pripada.“
Što ova proročka riječ u meni izaziva?

Koju između spomenutih točaka kod molitve Duhu Svetom smatram važnom za sebe?

Šesti dan: Spasenje i liječenje

Oraspoloživanje za molitvu za svaki dan, str. 6-7

Prolazeći ugleda čovjeka slijepa od rođenja. Zapitaše ga njegovi učenici: 'Učitelju, tko li sagriješi, on ili njegovi roditelji te se slijep rodio?' Odgovori Isus: 'Niti sagriješi on niti njegovi roditelji, nego je to zato da se na njemu očituju djela Božja' (Iv 9,1-3). Dok učenici traže krivca za ovo trpljenje, dok su usredotočeni na prošlost, Isus govori: Bog je tu sada i hoće sada očitovati svoju ljubav, svoje djelovanje.

Bog svakoga čovjeka ne ozdravlja onako kako to mi želimo i sebi zamišljamo. Ali uvijek hoće darovati svoju snagu, svoju pomoć, a prije svega svoju utjehu. Njegova prisutnost u trpljenju biva katkada spoznata i opažena tek u osvrtu. Božje se djelovanje pokazuje u snazi i u nutarnjemu miru, kojim se trpljenje može prihvatiti i nositi. Njegova se ljubav pokazuje i kad smisao u trpljenju zasja.

Roditelji maloga Davida, koji je obolio od tumora na mozgu, došli sestri Brieger McKenna i pripovijedali joj, da mjerodavni liječnik procjenjuje da će David živjeti još oko sedam mjeseci. Tijekom razgovora upita sestra roditelje: „Da sada ovdje pred vama stoji Isus što biste od njega molili za Davida učiniti?“ Majka odgovori: „Zamolila bih ga da David ozdravi jer ga jako volimo.“ Sestra Brieger pozove roditelje da svake večeri okupe čitavu obitelj – neka od djece su već bila tinejdžeri – i s potpunim povjerenjem mole da David ozdravi. Oni učine tako. Nitko nije smio izići iz kuće prije nego što su se skupa pomolili.

Nakon sedam mjeseci David je još uvijek bio na životu. Tumor se još više širio. Ali oni nisu prestali nego su i dalje nesmetano molili. Ni nakon godinu dana Davidovo se stanje nije popravilo. Oni su i dalje molili i vjerovali! A onda nakon 16 mjeseci tumor se počeo smanjivati i nakon otprilike dvije godine David je potpuno ozdravio.

Što je time darovano: Obitelj je na posve nov način došla do vjere. Djeca, štoviše čitava obitelj je preobražena. Otada ni starija djeca više ne izlaze iz kuće prije nego su se kao obitelj zajedno pomolili.¹⁶ Isus je ovdje darovao spasenje i ozdravljenje. Ovaj događaj pokazuje da Isus i u bolesti uvijek ima jedan plan spasenja.

Spasenje i ozdravljenje – u čemu je razlika? Kako se Božje djelovanje može u jednoj bolesti pokazati?

Svi smo pozvani moliti za bolesnike. Zato mogu, kad posjetim bolesnika ili kad mi se u razgovoru povjeri neka osobna potreba, pitati: „Smijem li za vas moliti?“

Jesam li to već koga pitao? Kakva je bila reakcija na to?

¹⁶ *Usp. Čuda se stvarno događaju.* Brieger McKenna, str. 58-61

Specijalne karizme koje pripadaju svećeničkome, kraljevskome i proročkom narodu

Kad slušamo o karizmama, kao molitva u jezicima, proroštvo, liječenje... tada se može spontano javiti pomisao: „To nije za mene. Ja to ne mogu.“ Ljudi si često ne mogu zamisliti da u nekoj situaciji mogu čuti Božji glas i da Bog preko njih može govoriti i liječiti. Ali kod jedne se karizme niti ne radi o tome što ja mogu, nego što može Bog a što ja Bogu dopuštam da preko mene smije činiti.

Rasti u karizmama

Možda mi je Bog darovao neku karizmu. Ona je bila kao sjeme u mojoj ruci. Dokle god se sjeme ne položi u zemlju, ne može se razviti. Tako možemo u sebi nositi karizme o kojima nemamo pojma. One se moraju probuditi na život kao što se sjeme polaže u zemlju. Ali budući da si ovaj dar ne možemo zamisliti, mi se u nj ne upuštamo. U tome nas sprječava naš način gledanja. Posljedica je: Karizma ostaje neiskorištena i ne ispunjava svoju funkciju. Čovjeku se ne pomaže onoliko koliko to Bog želi.

Potrebna je spremnost založiti se, pokušati, pogriješiti, potrebna je i poniznost, to znači spremnost u nekome smislu se i osramotiti... Pokušaj ide preko studija. I ovdje vrijedi: Ni jedan znalac ne pada s neba. Tko postaje znalac (učitelj), dugo je učio, vježbao, popravljao. Učio je iz neuspjehâ činiti to bolje i nije dao da ga razočaranja obeshrabre.

Kao polje vježbanja korisna je grupa koja je ispunjena duhom vjere u kojoj zajedno ovdje i danas vjerujemo u Božju riječ. Mi u ovoj zajednici težimo prema više, prema punini onoga što je Bog za nas pripravio.

Pripuštamo pogriješke i odvažujemo se za novo. Jedni drugima dajemo konstruktivan feedback da bi smo dospjeli dalje i dublje. Vjerujemo jedni drugima da smo sposobni za velike stvari i da Bog preko svakoga od nas želi djelovati. Molimo jedni s drugima i jedni za druge.

U vezi s time hoće razmotriti tri karizme, molitvu u jezicima, proroštvo (molitvu slušanja) i liječenje i dati poneku pomoć da u tome rastemo. Ali najprije želimo ukazati na jedan daljnji vidik DUha Svetoga.

1.

Otkriti Duha Svetoga

Ovoga puta razmatramo Isusova silna djela koja se često označuju sa *dynamis* i simbolom goluba.

Silna djela – *dynamis*

Neposredno prije izlivanja Duha Svetoga na Duhove Isus je obećao: *Primit ćete snagu Duha Svetoga koji će sići na vas... (Dj 1,8)*. U grčkome izvornome tekstu za snaga stoji *dynamis*. Ova se riječ u Novome zavjetu često rabi kad je riječ o Isusovim čudesima, o njegovim silnim djelima. Svemogućí Bog objavljuje svoju snagu u oslobađanju od demonskih sila, u liječenju bolesnih i drugim Isusovim čudesima. Ova Božja snaga djeluje u Duhu Svetom dalje. Njegova se božanska snaga iskusi u znacima i čudima. Ipak puno češće u nutarnjoj pogođenosti, u ustrajavanju teškim, bolnim situacijama sve do mučeništva.

Riječ *dynamis* podsjeća na po značenju srodne pojmove kao dinamit, dinamički, dinamo... Ovi mogu opisati djelovanje Duha Svetoga. Dinamit je zbijeni napon snage. Tako može Duh Sveti

snažno pogoditi čovjeka i otvrdnulo srušiti, primjerice moćnim djelima koji se mogu pokazati i u djelotvornosti karizmi.

Dinamičan znači snažan, elegantan. Dinamičan čovjek je poletan. Tako Duhu Sveti hoće iz nas učiniti dinamične žene i muškarce, dinamičnu, pokretljivu zajednicu sa snažnim isijavanjem. Stoga govorimo i općenito o karizmatiskim osobama.

Dinamo kod bicikla pretvara snagu mišića u svjetlo. Tako Duh Sveti može naše prirodne nagonске energije blago a ipak snažno preobraziti i u jednom procesu nas preoblikovati u osobnosti koje isijavaju (zračе).

Golub

Najviše korišteni i najpoznatiji simbol za Duha Svetoga jest golub. To dolazi otuda, jer Luka kod Isusova krštenja piše: *i siđe na nj Duh Sveti u tjelesnom obličju, poput goluba (Lk 3,22)*. To ponekad dovodi dotle da se Duha Svetoga na krivi način interpretira kao neku vrstu ptice. Ali Luka izrijekom govori *u tjelesnome obličju, poput goluba*. Golub je dakle simbolična slika koja nam hoće pokazati nešto od biti i djelovanja Duha Svetoga.

Golub kao simbolična slika ima različita značenja: Golub je znak nježne ljubavi, odnosa od srca k srcu. Golub kao golubica mira upućuje na nutarnji mir koji dariva Duh Sveti. Golub kao golub pismoноша slika je božanskih poruka, božanskoga nadahnuća.

Za goluba se kaže da on u vidu ima samo jednu stvar. Stoga teolog Origen (182.-254.) govori o očima goluba a pod time misli na oči čovjeka, čiji je duhovni pogled usmjeren potpuno na Boga. Tako golub postaje znakom bezazlenosti, cjelovite usmjerenosti na Boga a time na ono što je Bogu na srcu.

Golub je nadalje simbol čistoće, vjernosti i nedužnosti. Budući da se golubovi vraćaju uvijek iznova na mjesto s kojega su poletjeli, tako i Božji Duh treba ljude (vjernike), kojim god putevima išli, uvijek vraćati natrag na njihov izvor, na njihov zavičaj u kršćanskoj vjeri.

Karizma govorenja drugim jezicima (govor u jezicima)

U Novome zavjetu se karizma moljenja u jezicima izravno ili neizravno spominje 35 puta. To pokazuje veliko značenje ove karizme. Formulacije kao „govorenje (novim) jezicima“, „molitva u Duhu“ ili „pjevanje u Duhu (pjevanje u jezicima), „govorenje u jezicima“ ili jednostavno „govor jezika“ upućuju na ovu karizmu. U grčkome jeziku (na kojemu je napisan Novi zavjet) stoji riječ *glossolalija*: *Glossa* znači govor, jezik a *lalein* govoriti, zboriti.

Ima istraživača jezika koji u molitvi u jezicima vide aktualizaciju sposobnosti pra-govorenja, koja se zatim formirala u materinji jezik. Stoga jedan Kinez moli na sličan način u jezicima kao i jedan Englez, Nijemac, Hrvat... Najčešće su to glasovi (zvukovi) i riječi koji se ne mogu svrstati ni u jedan jezik. U rijetkim slučajevima može ipak molitva u jezicima biti spoznata (prepoznata) kao egzistirajući strani jezik (Xenoglosija). Ni u kojemu slučaju govorenje u jezicima nije stenjanje (jecanje) ili mucanje. Ono je više govorenje jednim nenaučenim jezikom, koji je nalik na ritam i melodiku nekoga stranog jezika.

2.1 Molitva u jezicima u Bibliji

U Bibliji prije svega Djela apostolska govore o ovome daru povezan s ispunjenjem Duhom Svetim. Tako kod duhovskoga izvješća: *Svi se napuniše Duha Svetoga i počеше govoriti drugim jezicima, kako im već Duh davaše zboriti (Dj 2,4).*

Petar i Ivan su molili za krštene vjernike u Samariji *da bi primili Duha Svetoga. Jer još ni na koga od njih ne bijaše sišao; bijahu samo kršteni u ime Gospodina Isusa. Tada polagahu ruke na njih i oni primahu Duha Svetoga. Kad Šimun (čarobnjak) vidje da se polaganjem ruku apostolskih daje Duh, ponudi apostolima novaca govoreći: 'Dajte i meni tu moć da svatko na koga položim ruke primi Duha Svetoga' (Dj 8,15-19).* Šimun je vidio da je Duh Sveti bio dan. To pokazuje: Primanje Duha Svetoga je bilo vidljivo, opipljivo, doživljeno. Moguće je ovo bila molitva u jezicima.

Petar je bio pozvan rimskome satniku Korneliju. Ondje je navijestio evanđelje i: *dok je još govorio te riječi, siđe Duh Sveti na sve koji su slušali tu besjedu. A vjernici iz obrezanja, koji dođoše zajedno s Petrom, začudiše se što se i na pogane izlio dar Duha Svetoga. Po čemu se to trebalo prepoznati: Jer čuli su ih govoriti drugim jezicima i veličati Boga (Dj 10,44-46).*

Pavao je na svome misionarskome putovanju došao u Efez. Ondje je susreo učenike koji su bili kršteni Ivanovim krštenjem, ali nisu ni čuli da ima Duh Sveti. Što Pavao čini? Krsti ih u ime Gospodina Isusa, *pa kad položi na njih ruke, dođe Duh Sveti na njih te stanu **govoriti drugim jezicima i prorokovati (Dj 19,6)***. Govorenje u jezicima, radost u slavljenju Boga ili dodir u našim osjećajima mogu biti znak po kojemu se prepoznaje ispunjenje Duhom Svetim.

Svršetak Markova evanđelja opisuje iskustva Prve Crkve. *A ovi će znakovi pratiti one koji uzvjeruju: u ime će moje izganjati zloduhe, **novim će jezicima** zboriti, zmije uzimati; i popiju li što smrtonosno, ne, neće im nauditi; na nemoćnike će polagati ruke, i bit će im dobro (Dj 16,17-18).*

Pavao govori prije svega u Prvoj poslanici Korinćanima o daru molitve u jezicima. Najprije spominje ovaj dar kod nabiranja karizmi. Govori o darovima koje dariva Duh: *drugomu **različiti jezici**, drugomu tumačenje jezika (1 Kor 12,10)*. Ovdje on spominje da postoji dar tumačenja jezika, dar prevođenja. Pavao jako cijeni molitvu u jezicima: *A htio bi da vi svi **govorite drugim jezicima**, ali većma da prorokujete (1 Kor 14,5)*. *Hvala Bogu, ja **govorim drugim jezicima** većma nego svi vi (1 Kor 14,18).*

Pavao naziva molitvu u jezicima govorenje anđeoskim jezicima: *Kad bih sve **jezike** ljudske govorio i **anđeoske**, a ljubavi ne bih imao, bio bih mjed što ječi ili cimbal što zveči (1 Kor 13,1)*. Možda time aludira na predodžbu u židovstvu da postoji jedan nebeski jezik koji ljudima nije razumljiv. Stoga bi se sve molitve anđela moralo prevesti da bi se prispjelo k Bogu. Ako sada pak jedan čovjek može govoriti ovim jezikom, njegova molitva tada dopire do Boga izravno,

bez zaobilazna puta. Jer tko govori u jezicima, kaže Pavao, govori Bogu u Duhu.

Pavao molitvu u jezicima često naziva i moliti u Duhu: *Molit ću se duhom, molit ću se i umom; pjevat ću hvalospjeve duhom, ali pjevat ću ih i umom (1 Kor 14,15). I: Svakovrsnom se molitvom i prošnjom u svakoj prigodi u Duhu molite (Ef 6,18).*

Iz crkvene povijesti

Karizma molitve u jezicima bila je kao i mnoge druge karizme u životu Crkve u prvim stoljećima normalna! Tako je pisao *Augustin* (354.-430.): Mi još uvijek činimo ono što su činili apostoli kad su na Samarijance polagali ruke i na njih zazivali Duha Svetoga. Očekujemo da obraćenici govore novim jezicima.“

I *Terezija Avilska* (1515.-1582.) poznaje ovaj dar: Kroz njezina se pisma provlače slavljenja i zahvale njezinu Bogu. „Što bi nam moglo priuštiti veće zadovoljstvo (veći užitak), nego slaviti Boga?“, pita Terezija. „Da, neka nam sva stvorenja pomognu hvaliti i slaviti Boga u vijeke vjekova! Amen! Amen! Amen!“, zaziva puna radosti. „O moj Bože, Kako li je duši u ovome stanju! Da hvali Gospodina, želi se sastojati iz samih jezika. Ona govori tisuće svetih ludosti, samo da bi pogodila svoj cilj, naime da bi se svidjela Onome koji joj na takav način iskazuje svoju naklonost.“ Gospodin joj katkada daje „i stanovito nutarnje klicanje i jednu tako neobičnu molitvu da ona uopće ne može razumjeti što je to.“ Terezija opisuje da u svojim molitvama često s Gospodinom razgovara ne znajući što govori. „Tu je naime ljubav koja govori.“ Na drugome mjestu označuje Terezija ovaj način moljenja kao „nerazumljiv govor, trabunjanje“, koji je jedan poseban izraz slavljenja.“¹⁷

2.2 U vezi s razumijevanjem ovoga dara

¹⁷ Citat iz „Razgovor s Prijateljem“ (Gespräch mit einem Freund) Anita Maria Oberreder, str. 165

Molitva u jezicima usporediva je s govorenjem maloga djeteta koje samo „brblja, čavrlja“. Mamu i tatu to raduje premda niti oni a niti beba ne poznaju sadržaj izrečenoga. Tako je i s nama. Kad molimo u jezicima, ne poznajemo sadržaj, ali Bog se tomu raduje.

Kod molitve u jezicima mi izgovaramo slogove i riječi koje ne razumijemo. Dopuštamo Duhu Svetom da u nama i preko nas moli. Mi ne znamo što tu molimo. Tako se događa ono važno. Razum, kontrola našega Ja mora se povući i dopustiti Duhu da djeluje. Ovo se može dogoditi jedino ako smo spremni postati dijete. Inače ovaj dar bude blokiran.

Tako se čežnja za molitvom u jezicima s nutarnjim procesom postajanja-djetetom pred Bogom vremenski podudara. Molitva u jezicima može biti izraz djetinjega srca, neka vrsta „mucanja, tepanja, isprekidana govorenja“ u Duhu. Na početku molitve u jezicima često se može pojaviti osjećaj: je li to sve? Ona je toliko banalna da se čak zbog toga sramimo. Molitva u jezicima može biti jedna toliko odlična mogućnost za vježbanje u poniznosti.

Budući da molitva u jezicima nadilazi kontrolu razuma, ona se otvara djelovanju Duha Svetoga. Ima oslobađajuće djelovanje i čini nas prisnim s ozračjem Duha, pri čemu razum nikada nije isključen. On se samo povlači na drugo mjesto.

Duh Sveti u naš život nikada ne ulazi nasilno, nego uvažava našu osobnost i vrlo nježno kuca. Molitelj se djelovanju Duha otvara pri potpunoj svijesti. Sve što se događa na silu, nije djelovanje Duha Svetoga. Tako sam molitelj može određivati hoće li i kada moliti u jezicima i kada hoće ponovno prestati. On dakle određuje početak i kraj molitve u jezicima, ali ne određuje riječi koje govori. Ovdje se on prepušta djelovanju Duha Svetoga, kojemu dopušta da uporabi njegovo oruđe govora.

U zajednici dolazi posebno do izražaja pjevanje u jezicima. Ovo dovodi do slavljenja, u kojem djeluje sam Duh. Što naše riječi više ne mogu izreći, to govori Duh Sveti. Ovo je usporedivo s gregorijanskim koralom: Pjevaš dugo samo jedan slog ili Aleluja. Kod jednoga

takvoga razvučena tona više nije važna pojedinačna riječ nego srce koje je potpuno kod Boga i koje mu se dariva.

2.3 Oblici molitve u jezicima

U praksi se daju razlikovati dva oblika molitve u jezicima: molitva u jezicima u zajednici, u bogoslužju ili nekoj grupi, i osobna glasna ili tiha molitva u jezicima.

Osobna molitva

U pravilu je molitva u jezicima molitva zahvaljivanja i hvale, kao i pomoć pri zagovorničkoj molitvi. Molitva u jezicima je jedina karizma koje služi prije svega molitelju. Pavao piše: *Tko govori drugim jezikom, sam sebe izgrađuje... (1 Kor 14,4)*. To je događanje između mene i Boga kod kojega se ja duhovno izgrađujem. To je dakle u prvome redu dar za mene, suprotno svim drugim darovima koji su na dobro zajednice.

Ovo je usporedivo s punjenjem baterije. Moja vjera prima novu energiju. Kad je vjera jaka, ona će moći i više djelovati.

Kad Duh u meni moli, ovo me otvara za duhovni svijet Boga, za poticaje, dojmove i daljnje karizme.

Molitva u jezicima pomaže i u odnosu na sadržaj molitve. U klanjanju Bogu mogu svojim riječima brzo doći do kraja. Mogu Bogu zahvaliti za sve moguće (prirodu, sve lijepo koje smijem doživjeti...). Ako ne samo gledam na ono što <Bog za mene čini, nego i na odnos prema njemu i tko je Bog (Ti si svet, divan si, jedinstven, dobar...), tada mi može brzo ponestati riječi. Što sada? Ja mogu moliti ili pjevati u jezicima i slobodan sam od tražen ja riječi. Pritom se moja duša kod Boga, u klanjanju njegovoj slavi, može opustiti.

Pavao piše: *Tako i Duh potpomaže našu nemoć. Doista ne znamo što da molimo kako valja, ali se sam Duh za nas zauzima neizrecivim uzdasima“ (Rim 8,26)*. Pod od Duha ovdje navedenim „uzdasima“ misli se na molitvu u jezicima. Kad molimo u jezicima, uvijek molimo ispravno, u savršenu skladu s voljom Božjom! Tako

nam molitva u jezicima i pjevanje u jezicima može biti velika pomoć u zagovoru. Ona nas vodi na put dublje molitve, do više Božje blizine.

Molitva u jezicima u zajednici

Osobna molitva u jezicima ne pripada u javno bogoslužje. Tako Pavao piše: *Ali draže mi je u Crkvi reći pet riječi po svojoj pameti, da i druge poučim, negoli deset tisuća riječi drugim jezikom (1 Kor 14,19)*. Ali zatim je tu i jedna važna dopuna: *Ako tko govori drugim jezikom – dvojica, najviše trojica, i to jedan za drugim – jedan neka tumači (1 Kor 14,27)*.

To pokazuje: Molitva u jezicima ima u zajednici svoje opravdanje onda kad ju se i tumači, to znači, kad dotični ili neki drugi član zajednice prevodi sadržaj razumljivim riječima tako da to služi zajednici. I ovo je opet dar Duha Svetoga. (*Usp. drugomu različiti jezici [govorenje u jezicima], drugomu tumačenje jezika [1 Kor 12,10]*). Ovo tumačenje nije prijevod u pravome smislu, nego interpretacija koja sadržaj molitve donosi u osnovnim crtama. Tako molitva u jezicima često postaje proročkom riječju za pojedinca ili za čitavu okupljenu zajednicu.

U zajednici se molitvu u jezicima najčešće doživljava kao pjevanje u jezicima. Ovo je slavljenje koje djeluje sam Duh. Što naše riječi više ne mogu izreći, govori Duh Sveti. Takvo pjevanje u jezicima izraz je radosti i uvodi u klanjanje. Možemo započeti jednom poznatom pjesmom, da bismo kasnije slogovima ili riječima pjevali dalje, koje nam daje Duh.

Sažetak: Kod molitve u jezicima radi se o govorenju Bogu izdjelovanu Duhom Svetim, o hvali, zahvaljivanju, prozbenoj molitvi. Ona ima mjesto prije svega u osobnome vremenu molitve jednoga kršćanina. U bogoslužju molitvu u jezicima treba tumačiti da bi ju zajednica razumjela. Tko moli u jezicima, nikako ne gubi kontrolu nad sobom i svojim osjećajima. On molitvu u jezicima iskusi kao

okrjepu koja ga izgrađuje. Stoga je molitva u jezicima dar koji treba poželjeti svakomu i koju svatko može izmoliti.

3.

Karizma prorokovanja (proroštva)

Proroštvo je vrlo sadržajno. U trećemu retku Biblije stoji: *I reče Bog: Neka bude svjetlost. I bi svjetlost (Post 1,3)*. Bog djeluje govoreći. Bog svojim govorenjem stvara realnost koje ranije tu nije bilo.

3.1 Uvesti u određenje (sudbinu)

Bog je život uredio tako da smo ovisni o oslovljenosti. To iskusujemo odmah na početku preko svojih roditelja. Čim roditelji uzmu dijete u naručje, oni razgovaraju s njim. I ovo, premda ne znaju da dijete ne razumije ni jednu njihovu riječ. Njima to i nije važno jer oni svojim govorenjem hoće djetetu dati do znanja da se raduju, da je ono njihovo dijete, da ga vole i da ga slušaju. Njihovo govorenje djetetu izraz je njihova odnosa, njihove ljubavi prema njemu.

Stoga i Bog neprestano govori svomu narodu. On hoće živjeti odnos ljubavi. U ovaj odnos ljubavi bitno spada to da se roditelji svomu djetetu obraćaju imenom i tako im jamče identitet. I Bog nama svojom riječju hoće zajamčiti identitet i korak po korak nas uvesti u puninu našega određenja.

Značenje proročkih darova

Prorokovanje je stoga nužno za Božji narod. Jer: *Kad objave nema, narod se razuzda, a blago onome tko se drži Zakona (Izr 19,18)*. Božji narod je ovisan o božanskoj objavi, jer on po sebi vlastiti identitet, božanski poziv i poslanje ne može prepoznati. Gdje ova objava nedostaje, *narod se razuzda*, kao biljke bez vrtlara.

Marija i Josip donijeli su Isusa četrdeseti dan poslije rođenja u Hram. Šimun je uzeo dijete u naručje i rekao prosvijetljen Duhom

Svetim: ... *Ta vidješe oči moje spasenje tvoje koje si pripravio pred licem svih naroda: svjetlost na prosvjetljenje narodâ, slavu puka svoga izraelskoga (Lk 2,30-32).* Marija i Josip i prisutni narod primaju objavu o Isusovu određenju. On je *svjetlo na prosvjetljenje narodâ i slava puka izraelskoga.* U njemu se ispunjuju Božja obećanja dana našim ocima.

Ondje je bila i Ana koju se označuje kao proročicu. Ona je *hvalila Boga i svima koji iščekivahu otkupljenje Jeruzalema pripovijedala o djetetu (Lk 2,38).* Proroštvo ovdje znači pripovijedati o djetetu, to znači objaviti njegovo značenje i određenje.

Udio na Isusovoj proročkoj službi

Govoriti plazeći od Boga, objaviti njegovu istinu, posredovati njegovu privrženost, uvesti u određenje i poziv..., to je prije svega proroštvo. Bog katkada daje i ljudima sposobnost gledati naprijed (u budućnost), opažati razvoje, prepoznati i prokrčiti puteve ili pak ustrajnost uvijek iznova reći riječ koja jača ili opominje. Ovo poznajemo kod starozavjetnih proroka kao što su Mojsije, Ilija, Izaija, Ezekiel i drugi.

Isus Krist kao Mesija smatran je prorokom **naprosto**. On je savršeni Objavitelj Božje istine. Po njemu su svi udovi njegova Tijela primili udio na njegovoj proročkoj službi, kao što opisuje Drugi vatikanski koncil: „Sveti Božji narod ima udjela i u Kristovoj proročkoj službi time što o njemu širi živo svjedočanstvo osobito životom vjere i ljubavi te prinosi Bogu žrtvu hvale, plod usana koje ispovijedaju njegovo Ime“ (LG 12).

Želja za proročkim narodom nije nova. Tako je Mojsije rekao Jošui koji je htio spriječiti da Eldad i Medad u šatoru Izraelaca na njihovu putovanju pustinjom vršiti svoj proročki dar: *Oh, kad bi sav narod GOSPODNJI postao prorok! Kad bi GOSPODIN na njih izlio svoga Duha! (Br 11,29).* Proročka se služba ne sastoji u prvome redu u govorenju, nego u bivstvovanju. Ova se proročka služba pokazuje ponajprije u svjedočenju osobnoga oblikovanja života.

Proročki stil života

Proročki stil života je plod nutarnjega iskustva i temeljnoga stava. Budući da smo Boga prepoznali (spoznali) kao Stvoritelja svemira, Stvoritelja i Oca svakoga ljudskog djeteta, ovaj se stav odražava na naš život. Objavljuje se u ljubećoj privrženosti prema svim ljudima i svim stvorenjima.

Mi svakoga čovjeka promatramo i prema njemu postupamo kao prema neizmjerne vrijednome, potpuno neovisno o tome kako se ovaj čovjek trenutačno ponaša prema sebi i prema drugima. Mi vjerujemo u dobro u svakome čovjeku: štoviše, pretpostavljamo da je dobar.

Jedan agresivni alkoholičar pitao jednom: Zašto prema meni postupate kao prema kralju?“ Moj odgovor na ovo pitanje: „Jer si u našim očima neizmjerne vrijedan čovjek“, natjerao je ovoga izvanjski tvrda čovjeka na plač.

Proročki stil života očituje se u našem razmišljanju, govorenju i činjenju. Proročki živjeti znači o svemu i sve božanski promišljati, govoriti i u skladu s time djelovati. Budući da se Bog za nas brine, i mi se možemo potpuno okrenuti brigama i nevoljama naših bližnjih. Budući da je Bog Bog mira, mi se angažiramo za mir među svim ljudima. Budući da je Bog Otac i Stvoritelj svih ljudi, svi pripadaju u jednu obitelj (jedni to već znaju, drugi još ne), tu nema stranaca. Budući da Bog ljubi neprijatelje, i ovima pripada naša ljubav.

Budući da se Bog posebno priklanja siromašnima i onima na rubu, naša briga pripada posebno usamljenima, napuštenima, neželjenima, bolesnima, gladnima... Duh Gospodnji budi Duha u vidiocima i prorocima koji Božje smilovanje pokazuje i spasenje u najtežim nevoljama. Budući da je Bog Pravedni, mi se zalažemo za pravednost na svim područjima društva i među svim narodima.

Budući da stojimo na Božjoj strani, odvažujemo se u svjetlu evanđelja odvažno javno kудiti sve životu neprijateljske ideologije našega vremena. Pritom jasno razlikujemo između *grješna čovjeka* (koji smije uvijek biti siguran u našu ljubav već i zbog toga što znamo

za našu vlastitu grješnost) i *grijeha* i njegovih struktura koje sprječavaju život a koje treba nadvladati (pobijediti).

Budući da je Bog stvoritelj ovoga divnog svijeta, mi se strastveno angažiramo za očuvanje i održanje stvorenja.

3.2 Karizma prorokovanja

Svi kršteni imaju dijela na Isusovu proročkome poslanju. Dok Božji Duh hoće proročki djelovati preko svih, karizma prorokovanja odnosi se na jedno određeno služenje ljudi. Proroci su ljudi koji svoje nutarnje uho imaju na Božjemu srcu i kojima Bog za i u određenim situacijama dariva jednu poruku. Oni govore polazeći od Boga. Jedna takozvana „proročka riječ“ može biti jedna riječ ili jedna slika koju Bog dariva za jednu određenu osobu, grupu ili zajednicu i za jednu određenu situaciju.

Za Pavla je karizma prorokovanja središnje važna: *Težite za ljubavlju, čeznite za darima Duha, a najvećma da prorokujete (1 Kor 14,1)*. On ovo obrazlaže: *Proročka riječ izgrađuje, hrabri, tješi (1 Kor 14,3)*. Izgrađivati, tješiti, hrabriti, takve riječi trebaju ne samo djeca, nego i mi odrasli. Nikada ne možemo biti dovoljno od drugih ohrabreni, odlučno, vjerno i smiono živjeti svoje božansko određenje. U daru proročkoga govorenja izriče jedan čovjek ono što Isus Krist u Duhu Svetom jednoj određenoj osobi ili grupi želi *sada* reći.

Ali Božji Duh može preko jedne proročke riječi otkriti i grijeh, potresti (uzdrmati) lažnu samouvjerenost (sigurnost) i pozvati na obraćenje. I takve riječi, bile one trenutačno ne znam kako bolne i neugodne, izraz su Božje ljubavi. O takvim riječima govori Poslanica Hebrejima: *Živa je, uistinu Riječ Božja i djelotvorna; oštija je od svakoga dvosjekla mača; prodire dotle da dijeli dušu i duh, zglobove i moždinu te prosuđuje nakane i misli srca... (Heb 4,12)*.

Uvijek se mora provjeriti ispravnost proročkoga govorenja. Jedan kriterij o ispravnosti odnosi se na *sadržaj*: Je li rečeno u skladu sa Svetim pismom, s vjerom Crkve?

Jedan drugi kriterij je *osoban*: Dodiruje li me to? Ako uistinu govori Božji Duh, onda me to iznutra ne ostavlja hladnim, nego: Ja sam pogođen! To je dodirnutost iskustvom snage Duha Svetoga u izgovorenoj riječi. To može biti i kao potvrda nečega što sam već dulje vrijeme u sebi osjećao. ZA Isusa stoji: *Bijahu zaneseni njegovim naukom. Ta učio ih je kao onaj koji ima vlast, a ne kao pismoznanci (Mk 1,22).*

3.3 Poslušna molitva (slušanja) – jedan oblik proroštva

Karizme kao darovi i oruđe Božje uvijek se darivaju za konkretne ljude i situacije. Tako postoje i posve različite vrste i oblici karizme prorokovanja. Pa ipak se uvijek radi o pitanju: Što ti, Gospodine, hoćeš sada reći (ovoj osobi)?

Jedan dušobrižnički oblik proroštva jest takozvana „molitva slušanja“.¹⁸ Ljudi s ovim darom su naučili slušati Božji glas. Oni pitaju Boga što On primjerice želi reći osobama koje su pred njima ili onima koje ne poznaju a nalaze se u jednoj od nusprostorijskih. Od Boga primljeni dojmovi (riječi, slika, biblijski redak i slično...) izgradnje ohrabrenja i utjehe, prenose dalje na te osobe. Jer i ovdje je, kao i kod svih drugih službi, najveća *ljubav*.

Slušati Božji glas

Božji glas možemo čuti na različite načine: On nam može govoriti preko misli, biblijskih mjesta, nutarnjih slika, riječi (koje se izgovaraju, koje iznutra primam), tjelesnih osjeta (hladnoća, toplina...), događaja, osjećaja, snova... Isto tako i pjesme, crteži, stihovi, mirisi... – ukratko Bog može gotovo sve upotrijebiti da nam govori. Važno je: Sva osjetila i sve doživljavanje otvoriti Bogu da bi nam On mogao tiho govoriti.

Da bih primio Božje govorenje ja se smirujem. Usmjerujem svoja osjetila na Duha Svetoga i slušam Ga nutarnjim ušima srca. Ne

¹⁸ U vezi s ovim korisna je knjiga „Molitva slušanja“. Temelji (osnove) i praksa (Hörendes Gebet. Grundlagen und Praxis) Ursule i Manfreda Schmidta.

postoji ništa što bih za to mogao učiniti da Bog govori. Ovo je usporedivo s leptirom koji se spušta na moju ruku. Čim pokušam posegnuti za njim, ja ga tjeram i on odleti. Isto je tako kad hoću privući Božje govorenje: ja ga razaram. Ne moramo ništa razmišljati ili oslikavati, ništa promišljati, ništa asociirati, analizirati...

Ako ne primim ništa (ništa u sebi ne osjećam), smije tako biti. To izričem i pouzdajem se da ću drugi puta može nešto od Boga prenijeti dalje.

Ispit (provjera) preko primatelja

Tko redovito vježba slušati Božji glas, može s vremenom bolje kod sebe razlikovati: Što dolazi iz moje duše? Jesu li to dobre želje? Što dolazi iz mojih misli? Što dolazi duboko iz nutrine od Duha, možda i samo u ulomcima? Što hoće Duh Sveti, primorava li me on da to izreknem?

Ako primim jednu takozvanu proročku riječ, dojam... mogu to na sljedeći način provjeriti:

Prvo, dodiruje li me to? Pritom se ne radi o kopkanju, razmišljanju... Kad Božji Duh govori, mene to dodiruje. Ja mogu pitati dalje i zamoliti Isusa da mi pokaže na što točno misli.

Drugo, Potvrđuje li to Bog? Kad se moram odlučiti za neki pravac, premda sam još nesiguran, činim prve korake i provjeravam postoji li za ovaj put potvrda od Boga. Mogu Ga i trebam za to zamoliti!

Treće, Važnu stvar Bog govori više puta. Za značajne i dalekosežne velike odluke daje Bog i eksterne naputke. Dojmovi prijateljâ, neočekivani znaci... uvijek potvrđivani dubljim mirom.

4.

Karizme liječenja

U nevolji, trpljenju i bolesti ljudi su uvijek tražili pomoć. Tada u Palestini ljudi su u mnoštvu dolazili k Isusu jer je iz njega izlazila ozdravljujuća snaga. Kao što je Isus tada u Palestini liječio nebrojene

ljude, hoće on i danas činiti preko svoga Tijela, Crkve. Na nju je Isus prenio svoju snagu liječenja.

Tako je Isus naredio apostolima da nastave njegovu službu liječenja. *Otišavši, propovijedali su obraćenje, izgonili mnoge zloduhe i mnoge su nemoćnike mazali uljem i oni su ozdravljali (Mk 6,12-13, usp. i Lk 9,1-2)*. Nakon svoga uskrsnuća od mrtvih poslao je Duha Svetoga. Snagom ovoga Isusova Duha djelovali su njegovi učenici dalje. O ovome Božjem djelovanju piše Marko na kraju svoga evanđelja: *A ovi će znakovi pratiti one koji uzvjeruju: ... na nemoćnike će ruke polagati, i bit će im dobro (Mk 16,17-18)*.

Isus Krist ozdravlja i danas snagom svoga Duha. Neke oprema posebnom vlašću za ovu službu. Pavao govori o *darovima liječenja bolesnih (usp. 1 Kor 12,9.28.30)*. Kao što postoje različite vrste bolesti, tako i različiti dari liječenja. I premda ne posjeduju svi poseban dar liječenja, ipak smo svi pozvani moliti za bolesne jer uvijek je Duh Sveti taj koji ozdravlja (liječi).

4.1 Dimenzije liječenja (ozdravljenja)

Kod ozdravljenja u pravilu mislimo najprije na *tjelesnu dimenziju*. Isus je ozdravljao slijepu, gluhe, nijeme, demonom vezane, gubave, hrome, ljude usahle ruke i mnoge druge u njihovu tijelu i uskrisivao mrtve.

Jedna daljnja dimenzija ozdravljenja odnosi se na *duševnu dimenziju*, nazvanu i nutarnje iscjeljenje: Ovdje se radi o ozdravljenju rana, povrjeda, nevolja i deficita naše životne povijesti. Tjelesna ozdravljenja o kojima govori Biblija, mogu biti znak za ono što Isus dana žele u nama ozdraviti.

Isus prema tomu hoće hromo, nemoćno, rezignirano u nama ispuniti novom snagom. Potišteno, bojažljivo, zastrašeno hoće on podići i osloboditi. Gubavo, područja na kojima sami sebe odbacujemo i ne volimo hoće on ozdraviti, pomiriti i integrirati. Gdje smo gluhi za ono što se nalazi u našoj nutrini i u drugima, poučava nas ispravno slušati i opažati. Gdje smo nijemi, bojažljivi i zatvoreni i ne usuđujemo se ništa reći, tu nam on hoće otvoriti srce i usta. Gdje

smo ukočeni i iznutra blokirani, hoće nas osloboditi i otvoriti. Gdje smo slijepi za situacije naših bližnjih, slijepi za pravi smisao života, slijepi za našu nutarnju stvarnost, slijepi za ljepote života i svijeta, hoće on dati da progledamo.

Najdublji oblik da postanemo vidjevši jest primiti svjetlo vjere: Upoznati Isusa Krista kao Otkupitelja i povjerovati mu. Time smo kod *duhovne dimenzije* ozdravljenja: Isusova nakana srca sastoji se u tome da od nas učini nova stvorenja i uvede nas u ljubav svoga Oca. Ovdje nam se dariva najdublje ozdravljenje, ozdravljenje odnosa s Bogom.

4.2 Koraci ozdravljenja

Što učiniti kod neke bolesti? Kamo žuri dijete kad ga nešto boli? U pravilu k majci i ocu! Tako po sebi razumljivo kao što dijete traži utočište kod roditelja, vjernici idu k Isusu, kojemu su predali svoj život. Oni znaju da Isus ima vlast nad svim bolestima i *da se onima koji Boga ljube sve okreće na dobro (Rim 8,28)*, danas također u ovoj bolesti. Stoga se prvi korak sastoji u tome da s potpunim povjerenjem da svim nakanama i bolestima pođemo k Isusu i zamolimo ga za njegove upute i pomoć. On uvijek ima spreman dobar put!

U bolesti tražiti volju Božju

Učenici su susreli čovjeka koji od rođenja bijaše slijep. Dok su oni bili usredotočeni na prošlost i pitali tko je ovdje sagriješio, Isus im reče: *Niti sagriješi on niti njegovi roditelji, nego je to zato da se na njemu očituju djela Božja (Iv 9,1-3)*. Isto govori Isus i danas nama: Bog hoće svoju ljubav, svoje djelovanje objaviti (očitovati) sada. Jer nema ni bolesti i nevolje, ni tjelesne ni duševne, ni urođene ni baštinjene (stečene), akutne ili kronične kod koje Bog ne bi mogao i htio pomoći. Odlučujuće pitanje glasi: Kako Bog želi djelovati i objaviti svoju ljubav? Ovo se može dogoditi na različite načine.

Dok mi ljudi u pravilu uvijek u vidu imamo oslobađanje od boli i tegoba, Bog vidi dalje. On gleda polazeći od vječnosti na situaciju

čovjeka i njegovu okolinu. Njegova je volja upravljena na ono što polazeći od vječnosti bolesnoj osobi i njegovim bližnjima najbolje služi.

Ozdravljenje je često put, proces. Ovamo spada prihvatiti nutarnji put obraćenja, kao i medicinski put terapije na koji nas Isus poziva. Pritom se često moramo rastati od negativnih misli, navika i grijeha. Jer Božja se želja srca uvijek sastoji u tome da se ljudi vrate k njemu i da mu se s potpunim povjerenjem otvore.

Bog ne ozdravlja svakoga čovjeka onako kako mi to želimo i sebi zamišljamo. Ali uvijek hoće darovati svoju snagu, svoju pomoć i svoju utjehu. Njegova prisutnost u trpljenju biva katkada spoznata i svjesno opažena tek u osvrtu. Božje se djelovanje pokazuje u snazi i nutarnjemu miru kojim trpljenje može biti prihvaćeno i nošeno. Njegova se ljubav pokazuje i kad smisao u trpljenju zasja.

U ovome svijetu, u ovome životu, nikada nećemo potpuno ozdraviti. To će se dogoditi tek u dovršenju. Mi od svoga rođenja idemo prema ovome dovršenju. Važno je da za neku osobu, čiji životni svršetak predstoji, usrdno (neprestano) molimo. Time joj pomažemo da se pomiri sa smrću, da ju s potpunim povjerenjem i velikim mirom prihvati i kaže Da Božjoj volji.

Moliti s vjerom

Jednom su za Isusom išli dvojica slijepaca i vikali: Smiluj nam se, Sine Davidov!... Isus im kaže: Vjerujete li da mogu to učiniti? Kažu mu: Da, Gospodine! Tada se dotače njihovih očiju govoreći: Neka vam bude po vašoj vjeri! I otvoriše im se oči (Mt 9,27-30). Otac opsjednutoga djeteta (padavičara) dođe k Isusu: *Ako možeš, pomози nam, imam samilosti s nama! Nato mu Isus reče: Što? Ako možeš? Sve je moguće onomu koji vjeruje. Dječakov otac brže povika: Vjerujem! Pomози mojoj nevjeri! (Mk 9,22-24).*

Vjera i ozdravljenje pripadaju skupa premda vjera bolesnika nije uvijek odlučujuća. Isus je ozdravio uzetoga jer je vidio vjeru četvorice muškaraca koji su ga donijeli preda nj nakon što su otvorili krov kuće (*usp. Mk 1,1-12*).

U vjeri se otvaramo Božjemu djelovanju. Povezujemo se s Bogom koji nam na različite načine dariva ozdravljenje. Stoga Isus nikada nije rekao: Ozdravila te je moja svemoć, nego: tvoja vjera. *Vjera te tvoja spasila (Mk 5,34). Idi! Neka ti bude kako si vjerovao (Mt 8,13).* Što je naš vjera u Božju moć veća, to će se snažnijim Božje djelovanje pokazati. Jer po vjeri tek u ozdravljujuće Božje snage u čovjeka, tada i danas.

Molitvene vježbe u vezi sa molitvom u jezicima, molitvi slušanja (proroštvo) i ozdravljenja

1.

Primiti karizmu molitve u jezicima

Postoje različite mogućnosti primanja molitve u jezicima. Katkada se ona dariva posve spontano. Često se ovaj dar oslobađa kad ljudi u slavljenju i posebno kod pjevanja u jezicima jednostavno otvaraju usta i su-pjevaju. To je Božji dar koji uključuje svjesnu želju za ovim darom i aktivno čovjekovo sudjelovanje. Sljedeći su koraci već mnogima pomogli da prime ovu karizmu.

Prvi korak: Uvod u razumijevanje molitve u jezicima. Pritom do izražaja može doći sljedeće: Objasniti pitanje: molitva bebe, ostaviti kontrolu razuma, različiti oblici molitve u jezicima, značenje i primjena...

Ima li još pitanja? Važno: Biti opušten i bez grča.

Drugi korak: Govorne vježbe koje pomažu da se s fizičke strane otvorimo za ovaj dar. Čer često je potrebno naše svladavanje za ovu molitvu bebe. Iz iskustva su korisna tri modula:

Prvi modul: Kao što roditelji s malim djetetom razgovaraju na način bebe slogovima, tepajući, dudukajući... ovo činiti glasno. Zato je potrebno svladavanje, budući da ona (molitva) zvuči tako djetinjasto.

Drugi modul: Kod pjesme *Ti si Gospodin, ti si Gospodin, ti si uskrsnuo...* posljednji ton zadržati glasno dvije do tri minute.

Treći modul: Glasno slobodno pjevanje, to znači: jednostavno započinem glasno pjevati i razvijam tekst i molitvu spontano.

Treći korak: Prošnja za molitvu u jezicima. Najprije objasniti tijek: Pjesma za djelovanje Duha Svetoga. Zatim svaka osoba, koja hoće primiti karizmu molitve u jezicima, izgovara ovu prošnju glasno. Netko iz tima moli kratko za svaku osobu za oslobađanje ovoga dara. Pjesma *Ti si Gospodin, ti si Gospodin, ti si uskrsnuo...* pjeva se dva puta. Dok se posljednji ton zadržava dvije do tri minute, svi su pozvani pjevajući izgovarati slogove, iznutra uroniti i složiti se u pjesmi u jezicima. Kratka tišina i zahvaljivanje Gospodinu za njegovo djelovanje.

Četvrti korak: Razmjena o upravo stečenu iskustvu. Je li uočena razlika između slogova koje smo sami izgovarali i od Duha izdjelovanih slogova? Naputci kako sada korisno nastaviti taj put.

2.

U vezi s karizmom proroštva

Sada dvije vježbe koje su se u praksi pokazale dobrima. Najprije pomoć kako u zajednici možemo duhovno razlikovanje opažati i Njegov glas prepoznati.

2.1 Zajedničko slušati i provjeriti

Kad zajedno u nekome pitanju moramo opažati duhovno razlikovanje, mog koristiti sljedeći koraci: prikupiti, ostaviti, jedni druge čuti (slušati) i opažati pomazanje i ponovo prikupiti.

1. Prikupiti: Svaka osoba osluškuje u sebe i piše što prima kao dojam, poticaj na pitanje. Kad su svi u grupi napisali svoje

misli, priopćuju ih jedni drugima. Ovi poticaji se za sve vidljivo napišu, primjerice na fuochartu.

2. Ostaviti: U znak da sve ponovno ostavljamo i dajemo u Božje ruke, možemo svoj list s primljenim dojmom odložiti pred svijeću.
3. Jedni druge slušati – opažati pomazanje: Sada pokušavamo opažati pomazanje, svjedočanstvo Duha u različitim mislima i idejama koje smo prikupili, u skladu s Isusovom riječi: ... *Duh istine koji od Oca izlazi – on će svjedočiti za mene (Iv 15,26)*. I Ivan govori o pomazanju: *Njegovo vas pomazanje uči o svemu, a istinito je i nije laž, pa kao što vas je ono naučilo, ostanite u njemu (1 Iv 2,27)*.

Pomazanje, svjedočanstvo Duha Svetoga pokazuje se kad se pitamo: U kojim mislim i idejama drugih osjećam mir, blagu nutarnju snagu, jednu vrstu važnosti (težine)? Što mi dolazi bliže i dodiruje me? Ovdje se ne radi o našem promišljanju i razmišljanju, nego o opažanju daška Duha Svetoga u nama. Ovisno o situaciji može se ovo dogoditi odmah skupa u vremenu tišine (ili za to utvrditi zajednički termin). U ovo vrijeme molimo Duha Svetoga da nam dadne dijela na svojim planovima i mi ostajemo u stavu slušanja.

Misli i riječi u kojima opažamo blagu snagu, koje nas ne ostavljaju (ne napuštaju), možemo napisati na novi list i u tihoj molitvi pokrenuti (prebirati).

Zatim proces ponovno započinje ispočetka: prikupiti, ostaviti, slušati jedni druge i opažati pomazanje, može se ponoviti. Ovaj proces razumije se nije zaključen nakon jednoga jedinog susreta. Cilj je u po mogućnosti velikome jedinstvu duha, moći prepoznati Božje govorenje u sljedećemu koraku.

Kad je nakon puta bistrenja pravac poslanja postao jasan, u razlikovanje – što uvijek ovisi o pojedinoj situaciji – spada i odnosni autoritet (u župi, zajednici ili Crkvi) pitati za provjeru.

2.2 Slušanje Božjega glasa

U drugoj se vježbi radi o tome da se odvažimo na prve korake u molitvi slušanja. Najprije se vježbu s tijekom (vidi dolje) i pravila objasni. Za sve osobe koje su „u slušanju“ vrijedi:

Recite za sebe jednu kratku molitvu: Što hoćeš sada, Gospodine, reći osobi iza mene?

U mislima se potpuno ispraznite, ostavite, ni na što ne mislite, tišina...

Nakon znaka za promjenu (da se okrenete): predajte svoje primljene dojmove, primjerice neku sliku, pjesmu, jedan redak Biblije... odvažno dalje, i ono što ne razumijete... (osim ako je to loše i ne izgrađuje).

Ništa nije primljeno: I toga smije biti, ovo je samo vježba!

Naputak za provjeru: Bog daje da njegovi dojmovi teku i prenose se preko nekoga čovjeka, tako može biti da se umiješa i nešto osobno. Ona osoba, kojoj je obećano proroštvo, sama je odgovorna ovo provjeriti u smislu: Sve provjeravajte, dobro zadržite. Što se ne razumije, odložiti u stranu, to može tek u tjednima i mjesecima--- dati neki smisao.

Tijek

Svi prisutni se podijele u dvije grupe. Jedna grupa se postavi u redu licem okrenutim prema zidu, drugi se rasporede iza njih. Prednja osoba ne zna tko stoji iza nje i moli u jednoj kratkoj, tihoj i mrmljajućoj molitvi Gospodina za neki dojam, jednu riječ, sliku... za osobu koja stoji iza nje.

Nakon dvije do tri minute tišine (predavač, voditelj daje znak da okretanje). Sada osoba koja je slušala Božji glas, priopćuje osobi nasuprot nje što je primila. Važno je prenijeti samo opažanje, bez komentara, bez vlastitoga dodavanja, bez uljepšavanja. Iza toga daje osoba feedback, što za nju znači to što je čula, gdje se osjeća oslovljenom, potvrđenom... ili da li s time ne može ništa započeti.

Na kraju se druga grupa postavi licem prema zidu, osobe koje se nalaze iza njih još se jednom mijenjaju, ovisno o uputama,

primjerice, osobe iza pomaknu se nekoliko koraka udesno, poslije sljedeće... (ili slično).

Ovo sada praktično u timu provesti i na kraju stečena iskustva razmijeniti i ući u pitanja.

Jedno iskustvo – svjedočenje

Kad osobe žele iskoristiti služenje u molitvi, molim uvijek za Duha Svetoga, svjesna da sama po sebi ne mogu ništa: Duše Sveti, bez tebe sam slaba i bespomoćna, molim te, nadahni me, ispuni i pomoz mi... (*ime*) reći prave riječi koje ti... (*ime*) želiš reći.

Uvijek sam iznova smjela iskusiti da je Bog osobama koje traže pomoć (preko mene) dao upravo ono što one sada trebaju, utjehu, ohrabrenje, ojačanje, prihvaćanje, ljubaznu riječ...

U molitvenom dušobrižništvu češće dobivam jasan poticaj, katkada je to samo jedna riječ koja pomaže dalje: primjerice kletva, težina (odgovornosti), alkohol... Tada je potrebno brižnu dotičnu osobu pitati je li moguće da joj , ... može biti da joj , ... u vezi s ovom riječi na pamet dolazi nešto iz njezina života, u njezinoj obitelji...?

Na duhovnim vježbama, seminarima, tečajevima o vjeri, nakon bogoslužja itd (ili pak privatno za osobe u njihovim nakanama i problemima) uvijek ponudimo službu molitve udvoje. Kad nam osoba koja traži pomoć izvijesti o svojoj situaciji, najprije molimo zahvaljujući Bogu za nju: Hvala ti, Gospodine za život koji si darovao (*ime*). Hvala ti što si ju stvorio dragocjenom i vrijednom i dao joj dostojanstvo. Hvala ti za tvoju ljubav, za tvoj Da njezinu životu, za njezin poziv...

Zatim zamolimo Gospodina, osluškujući u tišini, katkada i u molitvi u jezicima, za njegovo djelovanje i molimo ga da riječi života i spasenja izrekne u ovu situaciju. Koje smo dojmove, slike, biblijske riječi, pjesme... od Gospodina primili, napišemo u šutnji. Na kraju svaka moliteljica prenese dotičnoj osobi ono što je primila. Naša iskustva: Dojmovi se ili dopunjuju ili u potpunosti slažu.

Ovo slaganje u slušanju Božjega glasa potvrđuje me i ohrabruje da uvijek iznova radosno nastavim ovo služenje za ljude (Ana 52).

3.

Molitva za ozdravljenje

Isus ozdravlja i danas, *jer Isus Krist jučer, danas i uvijek isti je (Heb 13,8)*. On ne uslišava samo osobne molitve, nego posve osobito i prošnje jednoga molitvenog tima, koji vjeruje njegovu spasenjskome djelovanju i Duhu Svetom. Već su mnogi koji su smjeli potražiti pomoć po jednoj takvoj moliti iskusili velik blagoslov, ozdravljenje i spasenje.

Kad kao braća i sestre u vjeri (molitveni tim) molimo za ozdravljenje, vjerujemo da je Isus među nama i da u nama živi. Njegov Sveti Duh ispunja nas sada istom snagom koju su doživjeli Isus i njegovi učenici prije 2000 godina. Mi sebe shvaćamo kao posrednike preko kojih Božja snaga hoće danas djelovati. Uvjereni smo da Bog i danas hoće darovati ozdravljenje. Stoga molimo za Božje ozdravljajuće djelovanje za bolesnike kod tjelesnih i/ili duševnih lomova.

Objasniti tijek molitve

Najprije pitamo one koji traže pomoć za ime i smijemo li dok molimo na njihova ramena položiti ruke.

1. Jednom kratkom molitvom svjesno se stavljamo u Isusovu prisutnost i pod njegovu zaštitu: „Isuse Kriste, zahvaljujem ti što si sada tu i što nas čuješ. Štiti nas i vodi.“
2. Molitva gosta (prošnja za ozdravljenje): Zamolimo dotičnu osobu da nam kaže svoju nakanu.
3. Zamolimo Duha Svetoga za njegovo djelovanje, specijalno u spomenutoj nakani: „Isuse, pošalji sada svoga Duha, dođi i djeluj...“, ili „...dođi i zauzmi se u nevolji (ime)“.
4. Upravljammo svoje srce i svoj duh prema Bogu i u tišini čekamo što Duh Sveti čini. Svojom molitvom potkrjepljujemo (pojačavamo) ono što Bog želi učiniti.
5. Jednom molitvom zahvalimo Bogu za njegovu prisutnost, za njegovo spasenjsko djelovanje i za njegovu ljubav prema

osobi koja traži pomoć. Zaključujemo jednom molitvom blagoslivljanja: „Isuse Kriste, molim te blagoslovi sada (ime). Daj (mu/joj) iskusiti da (ju/ga) ljubiš. Amen.“

Dotičnoj osobi priopćujemo ako smo primili „dojmove“, neku nutarnju sliku, jedan biblijski redak ili jednu riječ za nju: „Meni je na pamet došlo...“, „Imam dojam da...“, „Možda ti ovo nešto govori, možda ne.“ Hrabrimo ju da povjeruje da ju je Bog u Duhu ojačao i da ju ljubi, premda trenutačno možda još „ništa“ ne opaža.

6. Razgovor poslije: „Kako se osjećaš?“ „Je li ti tijekom molitve došla neka misao?“ Ohrabriti, dalje nastaviti put. Povjerenje: Bog ide sa mnom, s nama, on je tu.

Ovo sada praktično u timu provesti i na kraju stečena iskustva razmijeniti i ući u pitanja.

Sedma jedinica:

Pomazanje i poslanje

Duh Gospodnji na meni je (Lk 4,18)

Dnevni tekstovi

Prvi dan: Živa voda

Oraspoloživanje za molitvu za svaki dan, str. 6-7

Voda omogućuje život, isto tako i Duh Sveti dariva život. Ovu se životodajnu vodu slavilo kod židovskoga blagdana Sjenica. Narod je zahvaljivao Bogu što je tijekom 40 godina u pustinji ali i protekle godine ponovno zbrinjavao vodom. Istodobno je u svečanoj liturgiji, prema viđenju proroka Ezekielia opijevano očekivanje žive vode u dolazećemu mesijanskome vremenu: *S radošću ćete piti vodu iz izvora spasenja (Iz 12,3).*

Vizija proroka Ezekielia: Zatim me odvede natrag k vratima Doma. I gle: voda izvirala ispod praga Doma, prema istoku – jer pročelje Doma bijaše prema istoku – i voda otječe ispod desne strane Doma, južno od žrtvenika. Zatim me izvede na sjeverna vrata i

provede me uokolo vanjskim putem k vanjskim vratima koja gledaju na istok. I gle, voda izviralala s desne strane.

Čovjek pođe prema istoku s užetom u ruci, izmjeri tisuću lakata i prevede me preko vode, a voda mi sezaše do gležanja. Ondje opet izmjeri tisuću lakata i provede me preko vode, a voda bijaše do koljena. I opet izmjeri tisuću lakata i prevede me preko vode što bijaše do bokova. Opet izmjeri tisuću lakata, ali ondje bijaše potok koji ne mogoh prijeći jer je voda nabujala te je trebalo plivati: bijaše to potok koji se ne može prijeći.

I upita me: 'Vidiš li, sine čovječji?' I odvede me natrag, na obalu potoka. I kad se vratih, gle, na obali s obje strane mnoga stabla. I reče mi: 'Ova voda teče u istočni kraj, spušta se u Arabu i teče u more; a kad se u more izlije, vode mu ozdrave. I kuda god potok protječe, sve živo što se miče oživi; i bit će vrlo mnogo riba, jer kamo god dođe ova voda, sve ozdravi i oživi – kuda god protječe ovaj potok... Duž potoka na obje strane rast će svakovrsne voćke: lišće im neće otpadati i s njih neće nestajati ploda; svakog će mjeseca roditi novim plodom jer im voda dotječe iz Svetišća. Plod će njihov biti za jelo, a lišće za lijek' (Ez 47,1-9.12).

Na vrhuncu blagdana Sjenica – u posljednji, veliki dan – stade Isus pred okupljeni narod i povika: *Ako je tko žedan, neka dođe k meni! Neka pije koji vjeruje u mene! Kao što reče Pismo: 'Rijeke će žive vode poteći iz njegove utrobe' (Iv 7,37-38).* Isus je time rekao: Ovo se obećanje ne ispunja na nekome mjestu, nego u meni: Iz mene će poteći živa voda koja će sve mrtvo u nama preobraziti u život i čitav svijet oživjeti, ozdraviti i obnoviti.

Isus se pozvao na *veliki dan*, kad će dati svoga Svetoga Duha u svojoj smrti na križu. Jer pod živom vodom mislio je Isus na Duha kojega trebaju primiti svi oni koji u njega vjeruju, ali ovaj Duh još nije bio dan budući da Isus još nije bio proslavljen (*usp. Iv 7,38-39*). Mjesto Isusove proslave bio je križ. Ondje je Isus rekao: *Dovršeno je! Te nakloni glavu i preda Duh (Iv 19,30).*

Što misli Isus pod *živom vodom* – komu ju on hoće dati?

U čemu je voda slika Duha Svetoga?

Ako je tko je žedan, neka dođe k meni! Neka pije koji vjeruje u mene! Žedam li za ovom živom i spasonosnom (ozdravljujućom vodom)?

Drugi dan: Bog gleda na srce

Oraspoloživanje za molitvu za svaki dan, str. 6-7

JAHVe reče Samuelu: 'Dokle ćeš tugovati zbog Šaula, kad sam ga ja odbacio da ne kraljuje više nad Izraelom? Napuni uljem svoj rog i pođi na put! Ja te šaljem Betlehemcu Jišaju, jer sam između njegovih sinova izabrao sebi kralja... I pozovi Jišaja na žrtvu, a ja ću te sam poučiti što ćeš činiti: pomazat ćeš onoga koga ti kažem. Samuel učini kako mu je zapovjedio JAHVE. Kad je došao u Betlehem, gradske mu starješine drščući dođu u susret i zapitaju: 'Znači li tvoj dolazak dobro?'... Kad su došli i kad je Samuel vidio Eliaba, reče u sebi: 'Jamačno, evo pred JAHVOM stoji njegov pomazanik!' Ali JAHVE reče Samuelu: 'Ne gledaj na njegovu vanjštinu ni na njegov visoki stas, jer sam ga odbacio. Bog ne gleda kao što gleda čovjek: čovjek gleda na oči, a Jahve gleda što je u srcu.' Zatim Jišaj dozva Abinadaba i dovede ga pred Samuela. A on reče: 'Ni ovoga JAHVE nije izabrao.' Tada Jišaj dovede Šamu, ali Samuel reče: 'Ni ovoga Jahve nije izabrao.' Tako Jišaj dovede sedam svojih sinova pred Samuela, ali Samuel reče Jišaju: 'JAHVE nije izabrao nijednoga od ovih.' Potom zapita Jišaja: 'Jesu li to svi tvoji sinovi?' A on odgovori: 'Ostao je još najmlađi, on je na paši, za stadom.' Tada Samuel reče Jišaju: 'Pošalji po njega, jer nećemo sjedati za stol dok on ne dođe.' Jišaj posla po njega: bio je to rumen momak, lijepih očiju i krasna stasa. I Jahve reče Samuelu: 'Ustani, pomaži ga: taj je!' Samuel uze rog s uljem i pomaza ga usred njegove braće. Duh JAHVIN obuze Davida od

onoga dana. A Samuel krenu na put i ode u Ramu (1 Sam 16,1.3-4.6-13).

*Bog ne gleda kao što gleda čovjek: čovjek gleda na oči, a Jahve gleda što je u srcu. Bog uvijek gleda na srce. On gradi na poslušnu i spremnu srcu ljudi. Iskustvo pokazuje da Duh Sveti često ne poziva u službu ljude koji su sami po sebi za to sposobni. On više voli osposobiti pozvane. Tako Pavao piše svojoj zajednici: *Ta gledajte, braćo, sebe, pozvane: nema mnogo mudrih po tijelu, nema mnogo snažnih ... nego ... slabe svijeta izabra Bog da posrami jake ... da se ni jedan smrtnik ne bi hvalio pred Bogom (1 Kor 1,26.27.29).**

David nije postao kralj odmah nakon svoga pomazanja. Pomazanje za Pomazanika najprije mu je donijelo puno trpljenja. On je prolazio tešku školu u kojoj je Gospodin oblikovao njegovo srce. Ali od trenutka pomazanja vodio ga je Duh na nadnaravan način. Iz pomazanja Duhom urastao je David u poziv za vojskovođu, kralja i pastira svoga naroda, kao ljubavnik i klanjatelj Gospodinu (usp. Psalmi).

A GOSPODIN gleda na srce. Na što ja gledam? Na srce, moć ili na rezultat?

Bog osposobljuje pozvane: Pazim li na „svoju“ moć ili na Božji poziv?

Duh GOSPODNI obuze Davida od onoga dana. Za što je Duh GOSPODNI osposobio pastira Davida?

Treći dan: Upoznati pomazanje

Oraspoloživanje za molitvu za svaki dan, str. 6-7

Jedan radnik pripovijeda: „Već neko vrijeme kad molim zazivam na sebe Duha Svetoga. Tada osjećam kako me obuzima neka snaga, neka nježnost (ne znam kako bih to nazvao), nešto što me potpuno prožima od glave do pete (nogu), dušu i tijelo, a kada to prođe ostavlja u meni duboki mir i čežnju da molim dalje.“ Ovaj čovjek iskusiše djelovanje koje na njega ostavlja pomazanje: blagost,

smirenost, mir, srdačnost, zahvaćenost ... Pomazanje se može pokazati i u autoritetu, snazi i moći.

Isus ne u krštenju na Jordanu od svoga nebeskoga Oca pomazan za Mesiju (za kralja, svećenika i proroka). Mi smo u krštenju uzeti u njegovo pomazanje i primili (čast) dostojanstvo kraljeva, proroka i svećenika. Petar piše: *A vi ste rod izabrani, kraljevsko svećenstvo, sveti puk, narod stečeni da naviještate silna djela Onoga koji vas iz tame pozva k divnom svjetlu svojemu (1 Pt 2,9)*. Ivan doziva u sjećanje: *A vi imate Pomazanje od Svetoga, i znanje svi imate (1 Iv 2,20)*.

Pomazanje je posuda koja poslanje nosi i hrani. Pomazanje je Božji potencijal u nama. *Njegovo smo djelo, stvoreni u Kristu Isusu za dobra djela, koja Bog unaprijed pripravi da u njemu živimo (Ef 2,10)*. Polazeći od Boga djela su već sadržana u pomazanju. Sada ovisi o tome živimo li svoj poziv (svoje poslanje). Tada u naše konkretne zadaće i služenja.

Mi možemo upoznati pomazanje koje se nalazi duboko u nama ako smo pažljivi na ono što nas u dubini privlači i daje nam krila i zatim u to uđemo. Drukčije rečen o: Ako slijedimo Božju viziju za naš život. Vizija je ono što Bog s nama i preko nas hoće izdjelovati. Bill Hybels naziva viziju: „Slika budućnosti koja u nama raspiruje strast.“

Jesam li (kao onaj radnik) doživio osobno pomazanje?

Vi ste rod izabrani... Što smo mi? Što sam ja? Jesam li ovo prihvatio?

Što (koje misli, snove...) raspiruje strast u nama?

Četvrti dan: Darovima neba

Oraspoloživanje za molitvu za svaki dan, str. 6-7

Bog ima krasan plan za svakoga od nas, upravo ondje gdje stojimo i gdje nas njegov poziv zadesi. Samo ja, upravo na ovome mjestu, baš u ovoj situaciji, u svojoj jedinstvenosti i neponovljivosti mogu izvesti ovaj plan i smijem vjerovati da će me On za to opremiti svim darovima neba.

Ako kažemo Da Božjemu planu a time i našem poslanju, Bog nas tada osposobljuje i oprema. Isus je obećao: *Primit ćete snagu Duha Svetoga i bit ćete mi svjedoci... (Dj 1,8). Bit ćete...* pokazuje: Božji Duh nam dariva novu ljubav za našega partnera, novu ljubav prema našoj djeci. Osposobit će nas za više strpljivosti. On nam dariva novi, dublji osjećaj za pitanja i trpljenja ljudi. Čini nas osjetljivima. Otvara nas i za ljepote i trpljenja stvorenja. Daj nam spoznati vrijednost i dostojanstvo našega ljudskog života.

Duh Sveti nas oslobađa od straha od ljudi. Dariva nam snagu da sve više i više stojimo uza se i uza svoje osjećaje. Razrješuje sponu jezika tako se slobodno i hrabro odvažimo reći što nam je na srcu. Dariva nam nutarnji mir usred sukoba i napetosti i utjehu i snagu usred trpljenja. On nas čini radosnima u molitvi, radosnima u životu, radosnima u služenju.

Koje god zadaće u partnerstvu, obitelji, u gospodarstvu, politici, odgoju ili u Crkvi imali, Bog nam hoće za to dati svoga Duha i svoje darove (misli, inspiracije, rasvjetljenja, iskaze snage, pomoć itd.) Najčešće ne unaprijed, ali uvijek u potrebnome trenutku.

Petar piše: *Jedni druge poslužujte – svatko po primljenu daru – kao dobri upravitelji različitih Božjih milosti! Govori li tko? Neka govori kao riječi Božje? Poslužuje li tko? Neka poslužuje kao snagom koju daje Bog da se u svemu slavi Bog po Isusu Kristu, komu slava i vlast u vijeke vjekova. Amen (1 Pt 4,10-11).*

Na koje mjesto je mene Bog stavio? Gdje sam i kako smio iskusiti pomoć (osposobljenosti) Duha Svetoga?

Koje darove (pomoći) želim sebi i za koju zadaću? Mogu za to pouzdano moliti.

Peti dan: Obući opremu Božju

Oraspoloživanje za molitvu za svaki dan, str. 6-7

Pavao opisuje opremu Božju: *Opašite bedra istinom, obucite oklop pravednosti, potpašite noge spremnošću za evanđelje mira! U svemu imajte uza se štit vjere; njime ćete moći ugasisi ognjene strijele Zloga. Uzmite i kacigu spasenja i mač Duha, to jest Riječ Božju (Ef 6,14-16).*

U vezi s time jedna molitva:

„Isuse Kriste, zahvaljujem ti što si po svome utjelovljenju, svojoj smrti i svome uskrsnuću snagom Duha Svetoga izvršio otkupljenje. Ti si Pobjednik, *Gospodin, na slavu Boga Oca (Fil 2,11)*, pred kojim se prigiba svako koljeno na nebu i na zemlji. Zahvaljujem ti što si mi po krštenju dao dijela na tvojoj uskrsnoj pobjedi i na tvome otkupljenju.

Isuse Kriste, polazeći od tvoje uskrsne pobjede, hoću danas živjeti i baviti se svime što si za mene pripremio. Zato sada uzimam opremu Božju. Uzimam zaštitu i snagu tvoga otkupljenja, tvoje predragocjene Krvi.

Opasujem se tvojom istinom, tobom, Isuse Kriste, jer ti si istina. Po tvome Svetome Duhu hoću dopustiti da budem uveden u svu istinu. Hoću dopustiti da mojim životom ravna tvoja istina, hoću se odvojiti od svake laži i obmane, hoću biti iskren i istinoljubiv.

Oblačim tvoju pravednost kao oklop. Jer ti si, Isuse Kriste, uzeo na sebe sve moje grijeha, svaki nedostatak, ti si radi mene na križu umro i uskrsnuo. Ti, Pravedni, darivaš meni svoju preobilnu pravednost. Osposobljuješ me da ne dopustim okolnostima da mnome ovladaju, nego da tvojom snagom u svim okolnostima vlada tvoja volja.

I obnavljam spremnost (potpasujem noge spremnošću) da se potpuno zauzmem za tvoje Evanđelje. Neću se dati voditi mojim

željama i predodžbama, nego biti na raspolaganju tebi ondje gdje me ti hoćeš upotrijebiti. Neka bude tvoja volja i neka se širi tvoje kraljevstvo.

Potpuno siguran u tvoju savezničku ljubav štitom vjere i njima gasim sve ognjene strijele Zloga koje me hoće spriječiti, sapeti, povrijediti i obeshrabriti. Ne dopuštam da me one blokiraju. Ako me netko svojim ponašanjem uvrijedi, hoću oprostiti. Neću biti ovisan o tome što drugi o meni misle, govore ili kako se prema meni ponašaju. Potpuno ću ovisiti samo o Svetome Duhu.

Posežem za kacigom spasenja i odričem se svih negativnih misli u obliku briga, strahova, beznađa, kritike, odbacivanja, mržnje, ogorčenosti, dvojbi i stresa. Neću dopustiti da mnome ravnaju ove misli, nego jedino ti i tvoj Sveti Duh. Isuse Kriste, izlij nanovo svoga Duha u moje srce i ispuni me mislima radosti, nade, vjere, odvažnosti, mira, ljubavi i strpljivosti.

Uzimam u svoje mač Duha, tvoju Riječ koja ostaje u vremenu i vječnosti. Daj da u meni životnim postane ono što mi ti danas hoćeš reći. Gradim na tvojoj riječi koja je puna života i snage. Hoću izgovarati tvoju riječ da bi ona mogla sadržavati tvoju snagu.

Isuse Kriste, ti si izvršio otkupljenje i dovršio svoju uskrsnu pobjedu. Zbog toga te slavim i duboko ti se klanjam. Amen. Aleluja.

Gdje i kako se pojedini elementi opreme nalaze u molitvi? Što pritom osjećam?

Jesam li opremu Božju u svakodnevici već svjesno upotrijebio?

Koje odluke ove molitve mogu izgovoriti čitavim srcem? Koje ne?

Šesti dan: Zajedno svjedočiti Isusa

Oraspoloživanje za molitvu za svaki dan, str. 6-7

Pavao završava opis opreme Božje opomenom: *Svakovrsnom se molitvom i prošnjom u svakoj prigodi u Duhu molite. Poradi toga i bdijte sa svom ustrajnašću i molitvom +za sve svete, i za me, da mi se otvore usta i dade riječ hrabro obznaniti otajstvo evanđelja kojega sam poslanik u okovima, da se ohrabrim o njemu kako treba govoriti (Ef 6,18-20).*

To pokazuje i iskustvo iz Djela apostolskih: Petar i Ivan su nakon ozdravljenja uzetoga bili od vođa naroda uhvaćeni, saslušavani i obasuti prijetnjama. Ali se nisu dali zastrašiti. *Otpušteni, odoše svojim i javiše što im rekoše veliki svećenici i starješine. Kad su oni to čuli, jednodušno podigoše glas k Bogu i rekoše: 'Gospodine, ti si stvorio nebo i zemlju i more i sve što je u njima! ... Rote se, uistinu, u ovome gradu na svetog Slugu tvoga Isusa, kog pomaza, rote se Herod i Poncije Pilat zajedno s narodima i pucima izraelskim da učine što tvoja ruka i tvoja volja predodredi da se zbude. I evo sada, Gospodine, promotri prijetnje njihove i daj slugama svojim sa svom smjelošću navješćivati riječ tvoju! Pruži ruku svoju da bude ozdravljenja, znamenja i čudesa po imenu svetoga Sluge tvoga Isusa.' I pošto se pomoliše, potrese se mjesto gdje bijahu sabrani, i svi se napuniše Duha Svetoga te stanu navješćivati riječ Božju smjelo (Dj 4,23-24.27-31).*

Za što moli i opominje Pavao zajednicu?

Koju potporu dobivaju Petar i Ivan od zajednice?

Imam li braću i sestre koji će se za mene zauzeti kod Boga?
Zahvaljujem li Bogu za njih i njihovu potporu u molitvi?

Krist Pomazanik pomazuje i šalje

Isus je pozvao apostole da nastave njegovo poslanje. Za to ih je „pomazao“, osposobio. Ali što je pomazanje? Prije nego se pozabavimo ovim pitanjem, razmotrimo jedan daljnji vidik Duha Svetoga.

1.

Otkriti Duha Svetoga

Pogledajmo u čemu su ulje i pomazanje uljem slika Duha Svetoga.

Ulje

Maslinovo ulje je jedna od najčešće rabljenih sirovina. Uljem za pomazanje njegovalo se i čistilo tijelo i tako između ostaloga sprječavalo sušenje kože. Mazanjima uljem pospješivalo se i liječenje rana i davalo vitalnost. Ulje je bilo i važna namirnica, rabilo

se za kuhanje i u kolačima. Posebno značenje imalo je u vezi s primanjem gostiju: Pomazati gosta smatralo se izrazom cijenjenja i časti umnažajući tako radost uživanja u svečanosti.

Ulje čini tijelo gipkim (uglađenim) i širi poseban ugodan miris, miomiris. Kad Marija iz Betanije pomazuje Isusu noge dragocjenom nardovom pomasti, čini mu nešto dobro i iskazuje privrženost i cijenjenje (*Iv 12,3*). Ulje stvara ugodno, blagotvorno ozračje. To posreduje Psalam 133: *Gle, kako je dobro i kako je milo kao braća zajedno živjeti: kao na glavi ulje dragocjeno što silazi na bradu, bradu Aronovu, što silazi na skute haljina njegovih (Ps 133,1-2)*.

Ulje je i znak (simbol) radosti. Tako govori Poslanica Hebrejima citirajući time Ps 45,8) o Isusu Kristu, Sinu Božjemu: *Ti ljubiš pravednost a mrziš bezakonje, stoga Bog, Bog tvoj, tebe pomaza uljem radosti kao nikog od tvojih drugova (Heb 1,9)*. Analogno tomu: *Uljem mi glavu pomaza (Ps 23,5)*. Ulje radosti pokazuje: Duh Sveti dariva radost.

Ulje je omogućivalo svjetlo u Hramu. Sveto mjesto je bilo mračno, jer nedostatkom prozorâ i otvorenih vrata Svetinja nad svetinjama nije bila rasvjetljivana prirodnim svjetlom. Menora (sedmerokraki svijećnjak) bio je jedini izvor svjetla u ovoj tami. Svjetlo je davalo ulje koje je gorjelo u svjetiljci. Tako treba svjetlo Duha Svetoga preko svijećnjaka Crkve rasvjetljivati svijet.

Ulje je na području liturgije igralo važnu ulogu. Tako riječ *ulje* u knjigama Izlaska i Levitskoga zakonika dolazi oko 90 puta. Ulje nije služilo samo kao gorivo za svijećnjak. Ono se izlivalo i na žrtvene životinje. Pomazivani su šator objave (sastanka) i predmeti: *Uzme zatim Mojsije ulje pomazanja te pomaže Prebivalište i sve što je u njemu da ih posveti. Sedam puta poškropi njime žrtvenik te pomaže žrtvenik i sav njegov pribor, umivaonik s njegovim stalkom da ih posveti. Izlije ulja pomazanja Aronu na glavu te ga pomaže da ga posveti (Lev 8,10-12)*.

Mazanje uljem znak je opunomoćenosti: ulje sve prožima. Jedna kap ulja na novine prožima sve stranice. Što je nauljeno, ide kao

„podmazano“. Tako mazanje ulje postaje znak Duha Svetoga koji prožima pomazane osobe i oprema ih za njihovu zadaću.¹⁹

2.

Pomazanje u Starome zavjetu

U religioznome životu Izraela pomazanja posebnih osoba imala su važno mjesto: Tako su pomazivani kraljevi, svećenici i proroci, dakle ljudi s posve osobitom zadaćom. Pomazanje je davalo posebno dostojanstvo kao i božanski autoritet i vlast za preuzimanje određenih zadaća. Pritom je rabljeno ulje pomazanja bilo znak (slika) opremljenosti Duhom Svetim za ovu zadaću.

Pomazanje svećenikâ

Bog je naredio Mojsiju da svoga brata Arona opremi za svećenika i zatim ga zajedno s njegovim sinovima pomaže: *Napravi svome bratu Aronu sveto ruho na čast i ukras. Obrati se svim vještacima koje sam obdario mudročću neka naprave haljine Aronu da bi se posvetio i vršio svećeničku službu u moju čast... Neka naprave svetu odjeću za tvoga brata i njegove sinove da mi služe kao svećenici (Izl 28,2-3.4b).*

Pomazanje kraljevâ

Najprije je prorok Samuel dobio zadaću da pomaže Šaula za kralja nad Izraelom: *Tada Samuel uze uljanicu s uljem te je izli na glavu Šaulu; zatim ga poljubi i reče: 'Ovim te JAHVE pomazao za kneza nad svojim narodom Izraelom (1 Sam 1,1).* Ali Šaul bijaše nevjeran Gospodinu pa je stoga bio odbačen kao kralj.

¹⁹ Originalno mazanje svodi se na pastire. Uši i drugi insekti često su se uvlačile u dlaku ovaca i ako bi došli u blizinu glave, mogli su se uvući u slušni kanal životinje što je ovcu moglo ubiti. Stoga su ranije pastiri izlijevali ulje na glavu ovaca. To je vunu činilo skliskom te je insektima bilo nemoguće dospjeti do uha životinje, jer bi insekti skliznuli. Iz toga je nastalo simbolično značenje mazanja (uljenja) za blagoslov, za zaštitu i za jakost.

Poslije toga je GOSPODIN naredio proroku Samuelu da za kralja pomaže jednoga od Jišajevih sinova. Ovaj je dao dovesti sedmoricu svojih sinova. Ali GOSPODIN nije izabrao ni jednoga od njih, jer: *Bog ne gleda kao što gleda čovjek: čovjek gleda na oči, a JAHVE gleda što je u srcu (1 Sam 16,7b).*

Potom Jišaj dade dovesti najmlađega sina Davida koji je bio na paši, za stadom. Kad je vidio Davida, najmlađega, *JAHVE reče Samuelu: 'Ustani, pomaži ga: taj je! Samuel uze rog s uljem i pomaza ga usred njegove braće. Duh JAHVIN obuze Davida od onoga dana (1 Sam 16,12-13).*

Djelovanje pomazanja

David nije bio kralj odmah nakon svoga pomazanja. Ali Gospodinovo pomazanje djelovalo je u njemu od ovoga trenutka. Tako se on brinuo za ovce kao kralj. Borio se kao kralj. Donosio je odluke kao kralj.

Ovo je pomazanje bilo očito kad je malo kasnije kao mladi pastir otišao u vojnički tabor da svojoj braći koja su služila u vojsci donese kruh i sir. Ondje je doživio proklinjanje Filistejca Golijata. Poznata nam je pripovijest: David je odbio bojnu opremu koju mu je kralj Šaul htio dati i pobijedio Golijata praćkom i kamenom.

Odakle Davidu hrabrost za ovaj junačko djelo? Odgovor: Jer je vjerovao Bogu i pouzdao se u njega! On je još kao mladi pastir ovo dokazivao. Tako je prije borbe rekao kralju Šaulu koji ga nije htio pustiti u borbu s Golijatom: *Tvoje sluga čuvao ovce svome ocu, pa kad bi došao lav ili medvjed te uhvatio ovcu iz stada, ja bih potrčao za njim, udario ga i istrkao mu ovcu iz ralja. A ako bi se on digao na me, uhvatio bih ga za grivu i udario ga dok ga ne bi ubio. I lava je i medvjeda tvoj sluga ubio, pa će i taj neobrezani Filistejac proći kao jedan od njih jer je izazvao bojne čete Boga živoga... JAHVE koji me izbavio iz lavlje pandže i medvjede šape izbavit će me i iz ruku toga Filistejca (1 Sa, 17,34-37).*

Mjerodavni nisu bili njegova snaga ili njegova taktika nego to da je preko njega djelovao Bog. Zato je rekao Golijatu: *Ti ideš na me*

mačem, kopljem i sulicom, a ja idem na te u ime Jahve Sebaota [GOSPODINA nad vojskama] (1 Sam 17,45).

David je pred sobom imao još dug put dok je s 30 godina postao kraljem nad Judinim domom a s 37 godina kraljem nad čitavim narodom Izraelom. Položaj pomazanika i pozvanoga najprije mu je donijelo puno trpljenja. Prolazio je tešku školu. Ali svih tih godina pripreme a zatim i kao kralja štitilo ga je i osposobljavalo GOSPODINOVO pomazanje. Nisu ga poštedjeli trpljenja, poteškoća, čak ni zatajenja ni neuspjeha. Ali ga je (pomazanje) kroz sve to nosilo.

Pomazanje prorokâ

Nakon Božjega suda na gori Karmelu (usp. 1 Kr 18,16-40) dođe prorok Ilija bježeći pred Izabelom četrdeset dana i noći do gore Horeba. Ondje mu Gospodin naredi da se vrati istim putem pa mu reče: *Pomaći Jehuu, sina Nimsijeva, za kralja izraelskoga i pomaži Elizeja, sina Šafatova, iz Abel Mehole, za proroka namjesto sebe (1 Kr 19,16).*

Elizej je do sada slijedio Iliju i služio mu zajedno s drugim proročkim učenicima. I nakon pomazanja je još ostao Ilijin učenik. Onoga dana kad je Bog Iliju uzeo u olujnome vihoru s vatrenim kolima, Elizej je mogao izreći jednu prošnju. Zamolio je da mu *u dio padne obilje Ilijina duha (2 Kr 2,9)*. Bog je uslišao ovu poniznu prošnju i Elizej je otada snagom pomazanja služio Gospodinu.

3.

Isus – Pomazanik

Pomazanjem za svećenike, kraljeve i proroke oni su primili posebno dostojanstvo: Postali su „pomazanici Gospodnji“ U Novome zavjetu *jedna* osoba sjedinjuje svu puninu ovih triju službi svećenika, kralja i proroka, naime Isus iz Nazareta. Stoga je on *taj* Božji Pomazanik. Na to se odnosi već Psalama 2: *Ustaju kraljevi*

zemaljski, knezovi se rote protiv GOSPODINA i Pomazanika njegova (Ps 2,2).

Isus je imao otprilike 30 godina kad ga je kod njegova krštenja na Jordanu nebeski Otac pomazao za svećenika, kralja i proroka i tako postavio za Mesiju-Kralja. Ovo je potvrdio riječima: *Ti si Sin moj, Ljubljeni, u tebi mi sva milina (Mk 1,11).* Kao Mesija (Mesija na hrvatskome znači Pomazanik) i kao Glava svoga Tijela, Crkve primio je Isus u ovome događaju puninu Duha, koja ga je osposobila da toga Duha izlije na čitavo svoje Tijelo.

Duh Gospodnji na meni je...

Ovo pomazanje promijenilo je Isusov život. Odmah poslije krštenja nagnao ga je Duh u pustinju. Kad je nakon 40 dana provedenih u pustinji došao u Nazaret, u svoj rodni grad, otvorio je u sinagogi knjigu proroka Izaije i pročitao: *Duh Gospodnji na meni je jer me pomaza! On me posla blagovjesnikom biti siromasima, proglasiti sužnjima oslobođenje, vid slijepima, na slobodu pustiti potlačene, proglasiti godinu milosti Gospodnje (Lk 4,18-19).*

Isus je ovo biblijsko mjesto primijenio potpuno na sebe. *Duh Gospodnji na meni je.* Na meni je (na meni počiva) znači nešto trajno. Božji Duh je ostao na Isusu. Neprestano je Isusa nadahnjivao i osposobljavao. Iz ovoga pomazanja Duhom, koje je Isusu neprestano davalo potrebne poticaje, nadahnuća i snagu, započeo je Isus svoje mesijansko služenje. Vi znate... *kako Isusa iz Nazareta Bog pomaza Duhom Svetim i snagom, njega koji je, jer Bog bijaše s njime, prošao zemljom čineći dobro i ozdravljajući sve kojima bijaše ovladao đavao (Dj 10,38).*

Duh Sveti mu je davao prave riječi za njegovo naviještanje. Ljudi su u njegovim riječima osjećali Božju snagu i ljubav i bili dirnuti (pogođeni). Duh Sveti je Isusu davao snagu da vjerno ide putem, premda je to često izazivalo sukobe i napetosti. On ga je osposobljavao da na sebe uzme mučeništvo križa.

Pomazanje Duhom Svetim bila je djelotvorna snaga u Isusovu životu, koja je njemu osobno davala pomoć i snagu i tako preko Isusa djelovala oslobađajuće i spasavajuće.

Uzeti u Isusovo pomazanje

Isusovo pomazanje je poslije njegova uskrsnuća prešlo na apostole i Crkvu. Tako je Isus na Uskrs rekao apostolima: *'Mir vama! Kao što je mene poslao Otac i ja šaljem vas.'* *To rekavši, dahne u njih i kaže im: 'Primate Duha Svetoga!' (Iv 20,21-22).*

Dva su vidika ovdje značajna. Prvo: Što je Isus kao pojedinačna zemaljska osoba na jednom mjestu činio, proširilo se na mnoštvo osoba i mjesta u svim vremenima. Isusovo poslanje biva življeno kao zajedništvo. Duh Sveti je glavni djelujući.

Biblija opisuje ispunjenje Duhom Svetim za jednu određenu zadaću kao *pomazanje*. Pomazanje, to znači nadnaravnu Božju snagu, ostaje dokle god postoji poslanje.

A sada oni lijepo: Isusovo je pomazanje poslije njegova uskrsnuća prešlo na apostole i Crkvu. Drugi vatikanski koncil piše: „Gospodin Isus, 'kojega je Otac posvetio i poslao u svijet' (Iv 10, 36), cijelo svoje otajstveno Tijelo čini dionikom pomazanja Duhom kojim je sam pomazan“ (Dekret o službi i životu prezbitera, 2).

Pomazanje sadrži dostojanstvo i opunomoćenost. Mi smo krštenjem uzeti u Isusovo pomazanje. Na to upućuje ime kršćanin. Jer *Pomazanik na hebrejskome* znači *Mesija* a na grčkome Krist.

Riječ *kršćanin* znači biti pomazana osoba i pripadati Pomazaniku Isusu Kristu. Ovo se dogodilo u krštenju kad smo bili uzeti u Tijelo Isusa Krista i integrirani kao ud. Tako smo primili udio na njegovu dostojanstvu, na njegovu pomazanju i poslanju. Stoga smo neposredno na primljeno krštenje pomazani krizmom. Svećenik u vezi s ovime govori: „N. Svemogući Bog, Otac Gospodina našega Isusa Krista, oslobodio te grijeha i nanovo te rodio iz vode i Duha Svetoga. On te maže krizmom spasenja da se pribrojiš njegovu narodu i ostaneš ud Krista svećenika, proroka i kralja za život vječni.“

Pomazanjem koje Isus Krist kao Glava svoga Tijela izlijeva na nas, udove svoga Tijela, postali smo kraljevi, proroci i svećenici. Stoga Petar piše svojoj zajednici: *A vi ste rod izabrani, kraljevsko svećenstvo, sveti puk, narod stečeni da naviještate silna djela Onoga koji vas iz tame pozva k divnom svjetlu svomemu (1 Pt 2,9).*

Kao što je još u Starome zavjetu bio slučaj kod kraljeva, svećenika i proroka, i mi smo primili pomazanje za služenje. Pomazanje nas oprema i osposobljuje da svojim darovima služimo zajednici. Kao što je narodova pomast, koju je Marija izlila na Isusovu glavu i čitavu kuću ispunila mirisom, tako treba miomiris Isusa Krista izlazi od nas i preko nas (*usp. Mt 26,6-13; Mk 14,3-9*).

4. **Živjeti iz pomazanja**

Pomazanje je nadnaravna Božja snaga koja nas osposobljuje za naše poslanje. Ono je posuda koja nosi i hrani poslanje. Mi imamo u sebi pomazanje kao dar. Ali to ne znači da je ono već djelotvorno i životno. Stoga pitanja: Kako možemo prepoznati pomazanje koje se nalazi u nama? Kako ono može razviti svoju snagu?

Prvo: Budući da pomazanje hrani poslanje, ono se aktivira onda kada započnemo propitivati svoje poslanje i kada ga hoćemo živjeti. S time je povezana i promjena pravca gledanja, naime ne pitati: „Što mi to donosi“?, nego: „Što ja mogu pridonijeti?“ Pomazanje Duhom Svetim postaje životno ako svoje snage uložimo u naše poslanje.

Drugo: Mi upoznajemo pomazanje ako smo pozorni na ono što nas u dubini privlači i daje nam krila i u to uđemo. Drukčije rečeno: Ako slijedimo Božju viziju našega života, iskusujemo nutarnju snagu poslanja.

Vizije...

Vizije nemaju nikakve veze s ekstazom, s nadnaravnim fenomenima ili s izdizanjem iznad realnosti. Vizije i snovi ne znače ni iluzije, dvorce u zraku ili nedostižne i nesavladive ciljeve.

Vizija znači izići iz naših ljudskih predodžbi, koje nas uvijek suzuju i ograničuju, otvoriti obzor i ući u Božje gledanje za naš život. Vizija je ono što Bog s nama i preko nas hoće izdjelovati. Vizija se ne zaustavlja kod naših misli i predodžaba, nego gleda na Božje mogućnosti. Ona već u koštici (jezgri) vidi stablo jabuke koje iz nje nastaje i tada može roditi mnogim novim jabukama.

Michael Jülicher stoga govori: „Ti imaš više mogućnosti nego što misliš (slutiš), a da ne govorimo o Božjim neslućenim mogućnostima s tobom.“ Ignacije Loyolski izražava to ovako: „Većina ljudi ne sluti što bi Bog mogao iz njih učiniti, samo ako bi mu se stavili na raspolaganje.“

Vizije svraćaju pogled na nemoguće da bi moguće postalo realnost. Slijediti viziju znači ići u pravcu u kojemu iskusujemo da nas Bog poziva. Vizije nose život dalje, one daju nadu u preobrazbu i rast. Ako neki čovjek, grupa, zajednica, Crkva nemaju vizije, ako nema sliku o budućnosti, umire. Jer kao što kaže Erich Fromm: „Ako život nema viziju za kojom čezne, tada nema ni motiva da se trudi.“

Bill Hybels naziva viziju: „Slika budućnosti koja u nama raspiruje strast.“ Kako je to kod mene? Što u meni raspiruje strast? Gdje osjećam da kroz mene dalje teče Božja snaga, oduševljenje?

Širenje pomazanja

Naše se pomazanje pokazuje ondje gdje nas nešto trajno privlači. hrani i daje nam krila. Kako mogu ljudi pronaći život, gdje Božja snaga kroz njih teče dalje? Kako možemo otkriti svoje pomazanje?

Pomazanje može zasjati iznenada pri nekom dubokom iskustvu Boga, ali i tek postupno biti otkriveno preko izvanjskih i nutarnjih događaja.

Bog nam često već u našoj mladosti pokazuje jedan dio našega pomazanja. Kad ja (Leo Tanner) pogledam na svoj život, sa 17 godina, u jednoj fazi iskustva Božje ljubavi, osjetio sam temeljno područje svoga pomazanja: evangelizaciju. T o što me tada tako usređivalo, što mi je širom otvaralo obzor moga života i davalo

duboku radost, tu sreću bi trebali iskusiti svi ljudi. Snaga pomazanja bila je moja pokretačka sila i moja radost.

Kad se sada osvrnem na minulih 50 godina, ustanovljujem dvoje. Prvo: Snagu pomazanja ne doživljavam u svim fazama svoga ranijega života na isti način. U teškim životnim situacijama, u više razignativnim fazama u svakodnevici je katkada bilo prisutno manje oduševljenja. Ali kad sam se predao „služenju“, nosila me je jedna druga snaga, snaga poslanja.

Kao drugo, ovo nije bilo istodobno prisutno na svim područjima. Neko vrijeme sam osjećao pomazanje u vjeroučiteljskome služenju. I odjednom, gotovo iz godine u godinu, ono na ovome području više nije bilo prisutno. Zatim je bilo vrijeme cvatućega rada s mladima koji je, jednako iznenađujuće kako je došlo, tako je i prošlo. Zatim su se razvila nova područja koja prije 20 godina uopće još uvijek nisu bila na vidiku. Ovamo pripada između ostalo i pisani rad kao i naviještanje putem medija.

Razvijanje pomazanje

Pomazanje počiva duboko u nama. Ono je božanski preduvjet i osposobljenost za služenje. Kad naiđemo na konkretne projekte koje leže na području pomazanja, pojavljuju se oduševljenje i radost. Konkretni se projekti mogu mijenjati i zamjenjivati. Ali temeljni pravac ostaje.

Pomazanje može obuhvaćati posve različita područja, kao primjerice angažiranost za djecu u potrebi, podupiranje brakova i obitelji, kršćanska politika, dušobrižnička pomoć u osobnim nevoljama, pomoć ljudima koji traže azil i izbjeglicama, proslava Boga pjevanjem i slavljenjem... Ali uvijek je to nešto što nas u najdubljem dubini oduševljava i ispunja žarom (strašću).

I nakon naše službene djelatnosti u zvanju mogu se otkriti i aktivirati nova područja pomazanja. Ovo doživljavamo kod pape Benedikta XVI., koji je sa 78 godina u izboru za Papu dobio jednu novu zadaću. Isto tako kod Pape Franje, koji je sa 76 godina postao Papa. U njima je otada opipljivo djelovalo jedno novo pomazanje.

Ovo pokazuje: U Božjemu kraljevstvu nema umirovljenja. Duh Sveti je kreativan i može u trećoj životnoj fazi (mirovina) darovati novost. Jesam li otvoren i spreman za to?

Pomazanje kao događaj

„Ta ili taj bio je ponovno odviše svečan (dostojanstven)!“ Jedan takav izričaj može imati negativan okus u smislu pretjerane, neprirodne i neugodne srdačnosti. S jednim takvim ponašanjem često je povezana namjera kod ljudi probuditi stanovite osjećaje ili pak nešto za sebe ishoditi.

Jedno Duhom izdjelovano pomazanje je ipak skroz naskroz pozitivno. Jer pomazanje je uočljivi Isusom miris, nježnost, jasnoća, snaga, autoritet... njegova Duha.

Katkada može pomazanje biti čak fizički opaženo na samomu sebi. Duša odjednom dobiva stanovitu zahvaćenost, mir, jasnoću i sigurnost, iščezavaju nervoza, strah i bojažljivost (plahost). Osjećaju se jedno nutarnje vodstvo i sigurnost. Riječi se izgovaraju i nadovezuje jedna na drugu. Teče kao iz sebe. Kod aktualno izvođena služenja stvaraju Božje pomazanje i njegov Duh jednu posebnu nutarnju radost i lakoću. U ovome smislu govorimo o pomazanju služenju, o pomazanu slavljenju, o pomazanu naviještanju, o pomazanu bogoslužju... u kojemu se opipljivo opaža prisutnost Božjega Duha. Bog ljudima dariva pomazanje ne samo za određeno služenje, nego isto tako pomazanje za posebne prilike, susrete, bogoslužja... Ovo može primjerice na jednom susretu biti pomazanje (milost) radosti, snage (ojačanja), obraćenja, utjehe, odlučnosti, spoznaje, vjere, odvažnosti, zahvaljivanja, slavljenja.

pomazanje se iskusi to dublje ako se svi sudionici otvore onome što Duh Sveti hoće sada izdjelovati. Da bi se to moglo dogoditi, mora se, slikovito rečeno, alabastrena posuda koja sadrži ulje, razbiti. To znači naše Ja, naše fiksirane predodžbe i očekivanja, ostaviti. Razbiti znači sebe potpuno predati Bogu, biti prilagodljiv i poslušan Duhu Svetomu.

Pomazanje kao događaj nije stanje, nije nešto što čovjek neprestano posjeduje. Ono ga više zahvaća, biva mu darovano i djeluje pri vršenju određenoga služenja ili ravna njime u molitvi. U vezi s time piše Ivan: *A vi – Pomazanje koje primiste od njega u vama ostaje i ne treba da vas itko poučava. Nego njegovo vas Pomazanje uči o svemu a istinito je i nije laž, pa kao što vas je ono naučilo, ostanite u Njemu (1 Iv 2,27)*. I premda pomazanje u nama ostaje, važno je i korisno, prije nekoga značajnog čina u službi njegova kraljevstva moliti uvijek iznova za Duha Svetoga i djelotvornost pomazanja.

5.

Živjeti osobno poslanje

Bog ima divan plan za svakoga od nas. Samo ja, upravo na ovome mjestu, u baš ovoj situaciji, svojom jedinstvenošću mogu ovaj plan ispuniti. Ovaj Božji plan sadrži moje osobno poslanje. Za to sam osposobljen pomazanjem. Tako i za mene vrijedi riječ koju je Isus u sinagogi u Kafarnaumu primijenio na sebe: *Duh Gospodnji na meni je jer me pomaza. On me posla... (Lk 4,18-19)*.

Pavao opisuje pomazanje ovako: *Njegovo smo djelo, stvoreni u Kristu Isusu za dobra djela, koja Bog unaprijed pripravi da u njima živimo (Ef 2,10)*. Polazeći od Boga Božja su djela u nama već u pomazanju. Ona su pripravljena. Sada ovisi o tome živimo li svoje poslanje (poziv). Tada snaga pomazanja struji (teče) u naše konkretne zadaće i službe.

Promotrimo četiri vidika našega poslanja:

5.1 Da mome osobnome poslanju

Budući da pomazanje hrani poslanje, ono se aktivira onda kad mi počnemo propitivati i živjeti svoje poslanje. S time je povezana promjena pravca gledanja, naime ne pitanje „Što mi to donosi?“, nego pitanje „Što ja mogu pridonijeti?“

Za to je potreban naš, moj osobni Da! Da, ne živim više za sebe. Da, prihvaćam svoj božanski mandat, svoju nebesku zadaću. Da, napuštam svoje osobne ambicije i predodžbe i prežem za povjerenom mi svetom zadaćom.

Kod moga osobnoga poslanja se ne radi o meni, o mojoj časti, mome uspjehu... Za sve to se brine On. Radi se o Njemu, o njegovu kraljevstvu, njegovoj proslavi, o njegovu milosrđu. To je stav koji je Pavao u oproštajnome govoru u Miletu formulirao ovako: *Ali ni najmanje mi nije do života, samo da dovršim trku svoju i službu koju primih od Gospodina Isusa: svjedočiti za evanđelje milosti Božje (Dj 20,24).*

Bog za vrijeme čitavoga našega života hoće u nama i preko nas činiti nove stvari. On hoće izdjelovati novost, dati da se oblikuju svježije ideje, jer Duh Sveti je uvijek kreativan. Potreban je naš, moj osobni Da! Više ne živim za samoga sebe, nego preuzimam božanski mandat. nebesku zadaću. Napuštam svoje ambicije i predodžbe i posežem za svetom zadaćom, jer sam Božja izabrana posuda. Govorim Da svome svećeničkome, proročkome i kraljevskom poslanju.

5.2 Duhovno se boriti

Ovo Da vodi neizbježno u duhovna razračunavanja. Nakon ovoga Da njegovu poslanju kod krštenja u Jordanu, Duh je poveo Isusa u pustinju. Ondje ga je kušao đavao. Isus je odolio napastima zloga i *u snazi Duha se vratio u Galileju (Lk 4,14).*

Pavao piše Timoteju: *Bij dobar boj vjere, osvoji vječni život na koji si pozvan i radi kojega si dao ono lijepo svjedočanstvo pred mnogim svjedocima! (1 Tim 6,12).*

Bori se i osvoji, govori Pavao. To su aktivne riječi. Naš poziv je borba i mi se moramo hrvati. Ne pada nam tek tako u krilo. To ponajprije znači: Otpori, protivni vjetar i iskušenja na putu našega poslanja su normalni! Poteškoća može biti u nama i izvana.

Papa Ivan Pavao II. piše: „Laici žive kršćansko kraljevstvo prije svega svojom duhovnom borbom, da u samima sebi nadvladaju

kraljevstvo grijeha. Naša se glavna borba jasno sastoji u tome da više ne živimo za same sebe, nego svojim ljubećim sebedarjem služimo svoj braći i sestrama, prije svega najsiromašnijima“ (*usp. Mt 25,40*).²⁰

Duhovna oprema

Da bismo u duhovnoj borbi bili uspješni i odoljeli negativnim utjecajima izvana i u našoj nutrini, Bog nam dariva posebnu opremu. Pavao ju u Poslanici Efežanima naziva *opremom Božjom*. Pritom se radi o duhovnim stavovima preko kojih djeluje i do izražaja dolazi Božja snaga.

Pavao najprije hrabri – štoviše naređuje – da ovu opremu uzmemo i obrazlaže: *Jačajte se u Gospodinu i u silnoj snazi njegovoj (Ef 6,10)*. Radi se o *Gospodnjoj*, ne o našoj *snazi* i moći. *Obucite svu opremu Božju*, Božju snagu, Duha Svetoga za svakodnevnu borbu.

Zašto? Napadnuti smo. Radi se o tome *da se možete oduprijeti lukavstvima đavlovim!* Grčka riječ za lukavost je *methodeia*, iz koje se izvodi riječ metoda. To pokazuje: Neprijatelj postupa rafinirano i planirano. Pritom *đavao* tisućljećima staro iskustvo s nama ljudima. On zna kako mi „tiktakamo (kucamo“.

Jer nije nam se boriti protiv krvi i mesa, nego protiv Vrhovništava, protiv Vlasti, protiv upravljačâ ovoga mračnog svijeta, protiv zlih duhova po nebesima (Ef 6,11-12). U duhovnom se boju ide *ne protiv ljudi*, nego protiv onoga što ljudima ovladava, što ih zbunjuje, zarobljava i zaposjeda.

Vrhovništva i Vlasti... može značiti puno toga: Vlast duha svijeta i vremena koja ovladava ljudima i duhovne moći i sile koje se iza toga skrivaju.

Upravo zato jer smo preopteretili svoje vlastite snage, ponavlja Pavao da prihvatimo Božju pomoć: *Zbog toga posegnite za svom opremom Božjom da uzmognete odoljeti u dan zli i održati se kada*

²⁰ Apostolsko pismo o pozhivu i poslanju laika u Crkvi i svijetu *Christifideles laici* 1988., 14

sve nadvladate! (Ef 6,13). Bog nam hoće u teškim i tegobnim situacijama našega života dati zaštitu i snagu da bismo izvršili svoje poslanje i mogli odoljeti duhovnim razračunavanjima.

Prođimo korak po korak pojedinačne elemente ove Božje opreme okrećući se redcima koji slijede:

Pojas istine

Pavao započinje: *Držite se dakle (Ef 6,14a)*. Trebamo zauzeti čvrst stav i imati veliku nutarnju čvrstinu i sigurnost. *Opašite bedra istinom (Ef 6,14a)*. Tada se lepršava gornja haljina privezala da bi se bez muke mogla kretati. Ono čime se bezuvjetno trebamo opasati da bismo nesmetano koračali naprijed, jest istina. Izrazitost ovoga izričaja postaje odmah jasan u uspoređivanju: Isus govori o neprijatelju: On je *otac laži (Iv 8,44)*, a za sebe govori: *Ja sam Istina (Iv 14,6)*.

Ovdje se radi o Božjoj istini: Ti si skroz naskroz ljubljen. Ti si dijete ljubavi, ljubljena kći, ljubljeni sin. Zadovoljavaš. Ti si Božji dar svijetu. Bog se tebi raduje! Stoji potpuno iza tebe i daje ti vjetar u leđa.

Nadalje se radi o Božjoj istini o našem životu i o Božjemu dobrome poretku. Ovdje također: U svemu tražite istinu. Opašite se istinom kao pojasom. Sjedinite se s njom a time i s Bogom. Ne dajte se povoditi niti zavesti nikojom vrstom nagađanja (pretpostavki, poluistina, glasina, jednostrana, tendenciozna tiska... Jer u konačnici samo Božja istina oslobađa, čak i ondje gdje nam pokazuje našu vlastitu slabost i naše krivo ponašanje. U istini leži Božja snaga i ona će se dokazati. Gdje smo u istini, tu će s nama biti Božja snaga.

Pravednost

... *obucite oklop pravednosti (Ef 6,14b)*. Oklop štiti srce, smiruje savjest. Kako? Pred Bogom nas spašenima i pravednima ne čine naša djela, nego otkupljenje Isusa Krista. Jer on nam je oprostio i uvijek iznova oprašta svaku krivnju. Krist, Uskrsnuli u nama, snaga njegova otkupljenja neka vlada nad našim slabostima, pogriješkama,

zatajenjima, grijesima... Zato: Zaštitite se njegovim otkupljenjem oblačeći oklop. Usidrite se u njemu!

Potpasivanje spremnošću

... *Potpašite noge spremnošću za evanđelje mira (Ef 6,15)*. Kad izlazimo van, obuvamo se. Obuti se znači postati aktivan, izići van, govoriti i djelovati. Brzo kao što za to obuvamo obuću, trebamo biti spremni i za služenje Evanđelju.

Ovo je služenje često povezano i s borbom. Možemo biti napadnuti ili naići na nerazumijevanje. Ali mi istodobno u zauzetosti za Evanđelje primamo njegovu zaštitu, njegovu snagu i njegov mir: *Mir vam ostavljam, mir vam svoj dajem. Dajem vam ga, ali ne kao što svijet daje. Neka se ne uznemiruje vaše srce i neka se ne straši (Iv 14,27)*. Ohrabreni bivamo uvijek iznova kad doživimo kako *Evanđelje mira* posvuda gdje ga se prihvati djeluje oslobađajuće, ozdravljajuće i blagotvorno: Ono donosi pravi mir.

Štit vjere

... *U svemu imajte uza se štit vjere: njime ćete moći ugasiti ognjene strijele Zloga (Ef 6,16)*. Ove ognjene strijele Zloga mogu biti napasti, kušnje, misli, strahovi... koji nas pogađaju posve nenadano kao iz vedra neba, za nama posežu, iznutra brkaju, oslabljuju nas i daju nam rezignirati. Tu trebamo posegnuti za *štitom vjere*. To znači promijeniti svoj pravac gledanja: od sebe prema Tebi (Bogu). Pouzdajem se u tebe i tvoju riječ više nego u sve protivne okolnosti, napade i dvojbe.

Štit vjere se sastoji u sigurnost u Savez (vjernosti Savezu), da je Bog uvijek na našoj strani: *Ako je Bog za nas, tko će protiv nas? (Rim 8,31)*. Štit vjere sastoji se nadalje u sigurnost u Božju ljubav. *Ništa nas ne može rastaviti od ljubavi Božje (Rim 8,39)*; i u sigurnosti u Božju pobjedu: On gospodari i vlada!

Mi posežemo za ovom sigurnošću u vjeri i obnavljamo svoju odlučnost vjerovati u Božju prisutnost, u njegovu brigu, njegovu snagu, njegovu mudrost i njegovo vodstvo, gdje nas brige, dvojbe,

strahovi i nesigurnost hoće pritisnuti. Mi se kao štitom suprotstavljamo svim protivljenjima našoj vjeri.

Kaciga spasenja

Uzmite i kacigu spasenja (Ef 6,17). Ovdje se radi o našim mislima. Naše misli su moćne. A mi hoćemo sve više i više razmišljati božanski. Njegove su misli posve drukčije kvalitete i uvijek su to misli spasenja. *Jer misli vaše nisu moje misli nisu vaše misli i puti moji nisu vaši puti – riječ je GOSPODNJA. Visoko je iznad zemlje nebo, tako su puti moji iznad vaših putova, i misli moje iznad vaših misli (Iz 55,8-9).*

Pavao govori o ispravnu ophođenju s našim mislima: *Što god je istinito, što god časno, što god pravedno, što god čisto, što god ljubazno, što god hvalevrijedno; je li što krjepost, je li što pohvala – to nek vam je na srcu (Fil 4,8).* I: *Ako ste suuskrsnuli s Kristom, tražite što je gore, gdje Krist sjedi zdesna Bogu! Za onim gore težite, ne za zemaljskim! (Kol 3,1-2).*

MI možemo svoje misli usidriti u ovu Kristovu moć. On vlada suvereno. *Ta oružje našega vojevanja nije tjelesno, nego božanski snažno za rušenje utvrda. Obaramo mudrovanja i svaku oholost koja se podiže protiv spoznanja Boga i zarobljujemo svaki um na pokornost Kristu /2 Kor 10,4-5).* K tomu pomaže, ako svoje misli fokusiramo na Božju veličinu, slavu, veličanstvo i ovijemo u sigurnost vječne uskrsne pobjede: Otkupljenje je izvršeno i ono će se dovršiti. Samo je pitanje vremena. Tada će sva vječnost biti samo klicanje, radost, ljubav.

Mač Duha

... i mač Duha, to jest Riječ Božju (Ef 6,17). Rimski vojnici su rabili mač s dvije oštrice kao ofenzivno i defanzivno oružje. NA ovoj pozadini govori Pavao o Božjoj Riječi kao o tako važnome maču za duhovnu borbu. *Živa je, uistinu, Riječ Božja i djelotvorna; oštريا je od svakoga dvosjekla mača; prodire dotle da dijeli dušu i duh,*

zglobove i moždinu te prosuđuje nakane i misli srca (Heb 4,12). To znači da Božja Riječ dopire do srca i otvara naše motivacije, porive i osjećaje i potpuno jasno odvaja duh svijeta od Božjega Duha.

Mač Duha se daje usporediti i sa bušmanskim nožem (mačem u džungli) kojim se u gustišu prašume oslobađao put. I mi se možemo katkada osjećati kao u nekoj džungli i više pred dobom ne vidimo puta. Naš mač u džungli je Božja Riječ.

U džungli obeshrabrujućih i negativnih uvjeravanja uzimamo snagu Božje Riječi i puni vjere glasno ju izgovaramo. Jer u Božjoj Riječi – posebno u remi, aktualnoj Božjoj Riječi u našu konkretnu situaciju – djeluje Božja snaga. Riječi – kao primjerice „Ne boj se jer ja sam s tobom!“, „Samo vjeruj, On će sve voditi!“, „On ima sve u svojoj ruci“ ili „Po Njemu će sve biti dobro!“ – prokrčuju nam put i daju nam snagu ići dalje.

Neprestano se zauzimati jedni za druge

Pavao završava opis Božje opreme opomenom koja je aktualna i za nas danas: *Svakovrsnom se molitvom i prošnjom u svakoj prigodi u Duhu molite. Poradi toga i bdijte sa svom ustrajnošću i molitvom za sve svete, i za me, da mi se otvore usta i daje riječ hrabro obznaniti otajstvo evanđelja kojega sam poslanik u okovima, da se ohrabrim o njemu kako treba govoriti (Ef 6,18-20).*

Biti budan, ustrajati u molitvi jednih za druge, moliti za pravu riječ, hrabro, moćno i radost zauzimati se za Gospodina... takvo uzajamno ohrabrenje trebamo i danas.

5.3 Moliti za karizme

Iskustvo pokazuje da Isus na služenje najčešće ne poziva ljude koji su sami po sebi za to sposobni. On više voli pozivati slabe ljude i pozvane osposobiti i opremiti. Tako se može brzo pojaviti osjećaj: Kako ću u tome uspjeti? Ja to ipak ne mogu? Tada Isus govori: Ti to niti ne moraš moći. Reci Da. Upusti se i ja ću te svojim Duhom

opremiti i osposobiti za ovu zadaću. Dat ću ti svu pomoć ali i podršku (potporu) ljudi koje trebaš.

Važno je biti svjestan vlastitoga siromaštva i Njemu vjerovati, u Njega se pouzdati. Ovaj se stavi pokazuje konkretno primjerice u tome da prije jednoga razgovora, prije jedne zadaće, prije služenja... svjesno zamolimo za vodstvo, za karizme, za djelovanje Duha Svetoga.

Koje god zadaće imali; bili mi u partnerstvu, obitelji, u politici, odgoju ili djelatni u Crkvi, Bog nam hoće za to dati svoga Duha i svoje darove. Ne bezuvjetno unaprijed, ali uvijek u dotičnome trenutku. S ovim povjerenjem smijemo poći. On nam uvijek hoće dati ono potrebno. U to se smijemo pouzdati.

Meni se, ali i drugima, često dogodi ovako: Zamolim za Duha Svetoga i dadnem svoje najbolje. A zatim nakon razgovora, nakon jednoga služenja (službe) padne mi na pamet kako sam to mogao bolje. To me uvijek ljudi. Ali i to je ipak važno. Iz toga učiti, a zatim prije svega ostaviti. Tako možemo reći: Duše Sveti, sada je to Tvoj problem. Mogao si me bolje voditi.

5.4 Obilježja ugroženosti

Da bismo bolje i odlučnije živjeli osobno poslanje, treba paziti na neka obilježja i ugroženosti. Isus govori: *Jelo je moje vršiti volju onoga koji me posla i dovršiti njegovo djelo (Iv 4,34)*. Isus iskusuje da je u svome poslanju hranjen iznutra. U njemu je prisutna Božja snaga. To vrijedi i kod nas: Dokle god živimo u poslanju, hrani nas pomazanje. U nama je prisutna Božja snaga.

Naše je poslanje često izazovno a ponekad može biti i teret. U vezi s time govori Isus: *Jaram je moj sladak i breme moje lako (Mt 11,30)*. Teret jest i ostaje teret, ali nas ne pritišće! To je daljnje obilježje našega poslanja. Ako nas teret dulje vrijeme pritišće, nešto nije u redu.

Možda se u promjenu života neprimjetno uvukao nered. Možda smo postali mlaki, više ne živimo iz ukorijenjenosti u Isusa Krista?

Možda se previše bavim samim sobom: onime što (po mome mišljenju) mogu ili ne mogu i što ja moram učiniti da bi ljudi došli k meni i hvalili me.

Možda sam premalo dobro razlikovao koje zadaće trebam prihvatiti pa su me te mnoge zadaće „potrošile“ i ja sam se u njima „izgubio“? Tko gori, može pritom i sagorjeti (stres!),

Ovo su doživjeli i apostoli. Kad je zajednica u Jeruzalemu postajala sve veća, oni su morali preuzima ti i sve više socijalnih zadaća. Tada su ustanovili: *Nije pravo da mi napustimo riječ Božju da bismo služili kod stolova. De pronadite, braćo, između sebe sedam muževa na dobru glasu, punih Duha i mudrosti. Njih ćemo postaviti nad ovom službom, a mi ćemo se posvetiti molitvi i posluživanju Riječi (Dj 6,2-4)*. Posljedica ovoga usredotočenja na njihovu glavnu službu bila je: *I riječ je Božja rasla, uvelike se množio broj učenika i veliko je mnoštvo svećenika prihvaćalo vjeru (Dj 6,7)*.

Ova je opasnost neprestano prisutna. Najčešće se množe zadatci, a kad puno toga rado činimo, uvijek iznova smo u opasnosti da se raspemo i da više ne živimo potpuno iz pomazanja. Tu je važno koncentrirati resurse na jedan, na svoju glavnu službu. Jedan Da velikomu cilju, zahtijeva puno malih Ne!

Možda živimo u krivome stavu da hoćemo svime ovladati i sve kontrolirati? Možda se čvrsto držimo svojih očekivanja i ne možemo predati brige? Možda...?

Život našega poslanja vodi nas na put nutarnjega ispunjenja i radosti. I usred zahtjevna, bolna i požrtvovna služenja pomazuje nas Isus *uljem radosti (Heb 1,9)*. Ovo ulje radosti dariva duboku, nebesku sreću i hrani u nama radost služenja Bogu.

8.

Slavlje zahvalnosti i poslanja s agapama

Biti Isusovi svjedoci (usp. Dj 1,8)

Kao što svaki ud na tijelu ima neku funkciju, tako i svatko od nas kao ud na Kristovu Tijelu ima jedno poslanje, jednu zadaću. Nitko nas tu ne može nadomjestiti. Ovo poslanje je povezano s pomazanjem koje mi je Bog darovao. Prije nego im se okrenemo, razmotrimo jedan daljnji vidik djelovanja Duha Svetoga.

1.

Otkriti Duha Svetoga

Voda znači život. Dokle god na našim stupnjevima geografske širine imamo dostatno vode i smatramo ju po sebi razumljivom, voda je za izraelski narod bila dragocjenost.

Voda je bila važan element kod blagdana Sjenica. Na vrhuncu (posljednjega dana) blagdana događao se jedan vrlo živahan obred. Svećenik bi uzeo zlatni, prazni vrč o donio ga do mjesta s vodom u blizini Hrama, do Ribnjaka Siloam. Ondje je vrč bio napunjen i donesen u Hram.

Ova je ceremonija podsjećala je na to da Bog svoj narod tijekom 40 godina u pustinji ali i prošle godine ponovno zbrinjavao vodom. Istodobno se u liturgiji ovoga blagdana prema jednome viđenju proroka Ezekijela slavilo gledanje na živu vodu u dolazećemu mesijanskome vremenu. Prema ovome obećanju iz jeruzalemskoga Hrama se izlivena (teče) voda. Kamo god poteče, procvjetava život sve dok Mrtvo more ne pretvori u more puno života (*usp. Ez 47*). Stoga se kod ove ceremonije pjevalo iz Izaije: *S radošću ćete crpsti vodu iz izvora spasenja (Iz 12,3)*.

Na vrhuncu ovoga blagdana – toga velikog dana – stao je Isus pred okupljeni narod i povikao: *Tko je žedan, neka dođe k meni! Neka pije koji vjeruje u mene! Kao što reče Pismo: 'Rijeke će žive vode poteći iz njegove utrobe (Iv 7,37-38)*. Time je Isus rekao: Ne na jednom mjestu, nego na jednoj osobi, naime na meni se ispunja ovo obećanje: Iz mene će poteći živa voda, koja će sve mrtvo u nama pretvoriti u život i oživjeti čitav svijet, ozdraviti ga (spasiti) i obnoviti.

Isus je taj *veliki dan*, u koji će biti dân Duh Sveti, povezao sa svojom smrću na križu. Isus *to reče o Duhu kojega su imali primiti oni što vjeruju u njega. Tada doista ne bijaše još došao Duh jer Isus nije bio proslavljen (Iv 7,38-39).*

Mjesto Isusove proslave bio je križ. Ondje je On rekao: *Dovršeno je! I naklonivši glavu predade Duh (Iv 19,30).* Isus je svoga Duha vratio Ocu i istodobno nama. Ovo je postalo vidljivo kad je jedan vojnik *kopljem probio njegov bok i odmah poteče krv i voda (Iv 19,34); voda njegova Duha!*

Tko je žedan... Svi mi neutaživo žedamo za ljubavlju. U sebi nosimo deficite ljubavi. Živjeli mi sami ili u partnerstvu, mi u sebi žedamo za ljubavlju. To je žed koju ljudi ne mogu ugasiti. Zato Isusov poziv: *Neka pije koji vjeruje u mene!* Ovo je Božji plan: Dopustite da silna Božja ljubav utaži vašu žed za ljubavlju, tada će *rijeke će žive vode poteći* i iz vas. Kad su ljudi iznutra ispunjeni Isusom i njegovim Duhom, tada Isus u njima postaje izvorom iz kojega *teku rijeke života i ljubavi.*

Voda je slika (simbol) novoga osvježavajućeg i preobilna života Duha Svetoga koji hrani božanski život u nama. O ovoj vodi govori Isus i kod Samarijanke na Jakovljevu zdencu: *A tko bude pio ove vode koju ću mu ja dati, ne, neće ožednjeti nikada: voda koju ću mu ja dati postat će u njemu izvorom vode koja struji u život vječni (Iv 4,14).*

Kako ovu vodu primiti? Voda uvijek teče prema dolje nizbrdo i najprije puni najniže mjesto. Tako Duh Sveti voli posjetiti i ispuniti one koji su se ispraznili od sebe, koji su ponizni.

2. Bogoslužje

Čitanje: *Prvu sam knjigu, Teofile, sastavio o svemu što je Isus činio i učio do dana kad je uznesen pošto je dao upute apostolima koje je izabrao po Duhu Svetome. Njima je poslije svoje muke mnogim dokazima pokazao da je živ, četrdeset im se dana ukazivao i govorio o kraljevstvu Božjem. I dok je jednom s njima blagovao, zapovjedi im da ne napuštaju Jeruzalema, nego neka čekaju Obećanje Očevo „koje čujete od mene: Ivan je krstio vodom, a vi ćete naskoro nakon ovih dana biti kršteni Duhom Svetim.“ Nato ga sabrani upitaše: „Gospodine, hoćeš li u ovo vrijeme Izraelu opet uspostaviti kraljevstvo?“ On im odgovori: „Nije vaše znati vremena i zgone koje je Otac podredio svojoj vlasti. Nego primit ćete snagu Duha Svetoga koji će sići na vas i bit ćete mi svjedoci u Jeruzalemu, po svoj Judeji i Samariji i sve do kraja zemlje“ (Dj 1,1-8).*

Evandjelje: *U posljednji, veliki dan blagdana Isus stade i povika: „Ako je tko žedan, neka dođe k meni! Neka pije koji vjeruje u mene! Kao što reče Pismo: 'Rijeke će žive vode poteći iz njegove utrobe!'“ To reče o Duhu kojega su imali primiti oni što vjeruju u njega. Tada doista ne bijaše još došao Duh jer Isus nije bio proslavljen.*

Misli za propovijed:

John Henry Newman piše: „Pozvan sam učiniti ili biti nešto, za što nitko drugi nije pozvan. Ja imam mjesto u Božjemu planu na Božjoj zemlji koje nitko drugi nema. Bio ja bogat ili siromašan, prezren ili poštovan kod ljudi, Bog me poznaje i zove me mojim imenom.“

„Ja imam mjesto u Božjemu planu koje nitko drugi nema“ - pokazuje: JA sam Bogu jedinstveno važan. I on me treba. JA kao ud na Kristovu Tijelu imam jedno poslanje, jednu zadaću. Tu me nitko ne može nadomjestiti. Ne ispunim li svoje poslanje, nešto će zauvijek nedostajati. I on me zove mojim imenom, posve osobno, sada nanovo! Na što? Isus hoće u nama postati izvorom žive vode. *Rijeke njegova Duha, rijeke života i ljubavi trebaju iz nas poteći.*

Biti Isusov svjedok

Isus je neposredno prije Duhova obećao apostolima: *Primit ćete snagu Duha Svetoga koji će sići na vas i bit ćete mi svjedoci u Jeruzalemu, po svoj Judeji i Samariji i sve do kraja zemlje (Dj 1,8)*. Pozvani smo biti Isusovi svjedoci (svjedoci za Isusa) i njega donositi ljudima.

U Svetome pismu često nalazimo životinje, kojima se pridaju simbolična značenja, primjerice Janje, lav, golub, zmija, ovca, ptice nebeske... U Bibliji se nalaze i mnoge pripovijesti o magarcu i magarici. Danas hoćemo baciti pogled na jednoga magarca kojemu je na Isusovu životnome putu pripalo jedno posebno mjesto. Prema Matejevu izvješću (Mt 21,1-11) Isus pri svome ulasku u Jeruzalem jaše na magaretu, mladetu magaričinu. Na ovaj se način za sve koji stoje uokolo jasno vidljivo staro Zaharijino proroštvo o dolasku kralja: *Klikni iz sveg grla, Kćeri sionska! Viči od radosti, Kćeri jeruzalemska! Tvoj kralj se evo tebi vraća: pravičan je i pobjedonosan, ponizan jaše na magarcu, na magaretu, mladetu magaričinu (Zah 9,9)*.

Jednoj jedinoj životinji pripala je na Cvjetnicu kod Isusova ulaska u Jeruzalem čast nositi Isusa. Ovoga magarica, ovu magaricu možemo stoga slikovito označiti kao „misionarsku“ životinju. Ona je poslužila Isusovu poslanju. Nosila je Isusa. Tako u prenesenome smislu možemo reći: I mi smo pozvani biti za Isusa magarica, magarac.

Zato mogu reći: „Rado sam magarac za tebe, Isuse.“ Pod time se misli na temeljni stav, jer u središtu nije magarac, nego ona osoba koju on nosi. Tako se kod našega poslanja radi o tome da Isusa donosimo ljudima i su-pomažemo da on može djelovati.

Danas mnogi ljudi traže karijeru, priznanje, pohvalu. Hoće pokazati učinkovitost i biti u središtu. Mogu li reći: Meni nije do mene! Moja je želja donositi ljudima Isusa. Rado sam magarac za Isusa što god to uvijek značilo.

Donositi Isusa ljudima sadrži tri vidika:

1. Biti Isusov ugodan miris

Hindusa Mahatma Gandhija posjetili jednom kršćanski misionari. Htjeli su od njega saznati što bi morali učiniti da bi Indijci bolje razumjeli Isusa. „Razmišljajte o tajni ruže“, reče Gandhi. „Ona ne čini ništa, ali miriše. I zato ju svi volje. Mirišite dakle, moja gospodo!“

Prvo se radi o tome da isijavamo *Kristov miomiris (2 Kor 2,15)*. Ozračje, parfem, Isusov život, plod Duha trebaju ljudi iskusiti. *Kristov miomiris (2 Kor 2,15)* mogu širiti načinom kako zauzimam i živim svoje mjesto, primjerice kao majka, otac, pretpostavljeni, kao liječnik, kao radnik u tvornici, kao učitelj, u politici, izobrazbi, gospodarstvu, u njezi bolesnih, starih i dementnih ljudi. Ali i u uredu, na proizvodnoj traci, u trgovini, u stvarima novca, raspravljajući o političkim pitanjima.

Naš život zrači. Način kakvi smo, kako živimo svoju svakodnevicu, svoje odnose, to je prvo Evanđelje koje se ljudima naviješta.

2. Zauzimati se za Isusa

Petar piše: *Naprotiv, Gospodin – Krist neka vam bude svet, u srcima vašim, te budete uvijek spremni na odgovor svakomu koji od vas zatraži obrazloženje nade koja je u vama, ali blago i s poštovanjem, dobre savjesti da oni koji ozloglašuju vaš dobar život u Kristu, upravo onim budu postiđeni za što vas potvaraju (1 Pt 3,15-16)*. Nama je darovana nerazoriva nada za sve situacije. O ovoj nadi trebamo govoriti svježe i radosno, ali i o tome što se sve preko nje mijenja. Jer kršćanska vjera je najveći dar koji čovjek može primiti.

Svjedočiti ovu nadu znači zauzeti se za Isusa. Kad se primjerice u vlastitoj obitelji, na radnome mjestu, kod kolegica i kolega... ružno (pogrdno) govori o Bogu i Crkvi, kad se nepromišljeno ili ravnodušno razgovara o važnim etičkim pitanjima, kad se ljude isključuje i zanemaruje, tada možemo osjetiti da sada treba jasno i odlučno stati uz Isusa i istinu: biti magarac za Isusa!

Kad zauzmem jasan i odlučan stav, ovo može ponajprije izazvati protivljenje. Učinim li to u Isusovu stavu, dakle *blago i s poštovanjem, dobre savjesti*, tada ću prije ili kasnije biti uvažen (poštovan). Ali podvojenost kojom govorim sad ovo sad ono, prilagođivanje dotičnoj većini, trajno mi ne donose poštovanje i prije svega: Ja nisam Isusov svjedok (svjedok za Isusa) koji je radi istine na križu trpio i umro.

Za takvo smiono svjedočenje osposobljuje me Duh Sveti. U Djelima apostolskim često se govori o tome da je djelovanje Duha Svetoga otvorenost (usp. Dj, 2,29; 4,13; 4,29; 13,46; 14,3; 26,26; 28,31 kao i 2 Kor 3,12; 1 Sol 2,2 i Ef 6,19). Neustrašivost znači smiono, svježije „otvoreno i iskreno“ govoriti ono što nosim u srcu.

3. Služiti svojim darovima

Donositi Isusa ljudima znači kao treće: Služiti svojim darovima. Petar piše: *Jedni druge poslužujte – svatko po primljenu daru – kao dobri upravitelji različitih Božjih milosti! Govori li tko? Neka govori kao riječi Božje! Poslužuje li tko? Neka poslužuje kao snagom koju daje Bog da se u svemu slavi Bog po Isusu Kristu, komu slava i vlast u vijeke vjekova. Amen (1 Pt 4,10-11)*. Svojim darovima i karizmama trebamo služiti iz snage Duha Svetoga.

Služenje raduje! Lijepo je moći pomagati drugima, smjeti supridonositi zajedničkome djelu o tomu da Božje kraljevstvo raste i da se Bog sve više proslavlja.

Služenje je katkada i mučno (tegodno), teret. Katkada nemate volje uprijati ruke, obavljati neugodne poslove koje nitko ne želi činiti, stoji svladavanja. Tada je potrebno reći Da žrtvi, predanju, kao špto su to prije nas živjeli Isus i svi sveci: „Isuse, ja sam sada spreman biti za tebe magarac! Govorim Da ovoj mučnoj zadaći. Hoću ju obaviti iz ljubavi prema tebi i tvojoj radosti.“

I to spada u naše poslanje. Ali ako služim kao Isus, ako tako zauzمام svoje mjesto, iskusit ću da me On pomazuje uljem radosti; da je duboko u srcu radost, jedna tako duboka sreća da

unatoč svemu nikoga ne želim razočarati i da ovo služenje činim rado, iz ljubavi prema Njemu.

I tako smijemo sada radosno reći Da Božjemu planu. Stoga ćemo moliti za snagu Duha Svetoga, za darove i karizme da bismo svoje poslanje mogli živjeti učinkovito i radosno. Tada možemo ondje gdje je naše mjesto reći: „Rado sam magarac za tebe, Isuse.“ Amen.

Svjedočiti

str. 233-238

Kako svjedočiti vjeru?

Sljedeće misli pomoći će razmišljati o vlastitim iskustvima vjere i ohrabriti da i sami napišemo svjedočanstvo o vjeri i iznesemo ga u maloj grupi.

Zašto trebamo svjedočiti?

Traže se svjedoci – to često čujemo kad se dogodi prometna nesreća. Zadaća svjedoka sastoji se u tome da prenese što je čuo, vidio, osjetio... ukratko, što je opazio. Pritom ne smije ništa dodavati, inače svjedočanstvo više neće biti ispravno. Ovo vrijedi i kod Isusa. Isus ne traži ljude koji će širiti teorije i spekulacije. Isus traži svjedoke. Oni trebaju prenijeti što su sami s njim doživjeli. Ivan piše: „Što bijaše od početka, što smo čuli, što smo vidjeli očima svojim, što razmotrismo i ruke naše opipaše o Riječi, Životu“ (1 Iv 1,1).

Kršćanska vjera nije nikakva apstraktna teorija ili nauk, nego iskustvo sa živom osobom, s Isusom Kristom koji dariva novi život. Tako je spasenje konkretno doživljivo.

Ovo spasenje trebamo svjedočiti kao što govori Isus: „Bit ćete mi svjedoci“ (Lk 24,48) i „... Bit ćete mi svjedoci u Jeruzalemu i po svoj Judeji i Samariji i sve do granica Zemlje“ (Dj 1,8).

Što su smisao i djelovanje (učinak) svjedočanstva?

Svjedočanstvo o vjeri može imati učinka kako u nas, tako i u slušatelja. Ovi su nesvjesno pozvani zauzeti stav. Kad svjedočim da

Bog živi i da je iskusiv, drugi su tako time izazvani. Oni se osobno pitaju: Mogu li ja to prihvatiti ili ne? Ljudi se nadalje dobrim svjedočanstvom o vjeri ohrabruju da razmišljaju o svome odnosu prema Bogu i stave svoje povjerenje u njega.

Kod nas samih djeluje svjedočanstvo tako da se jača naša vjera. Dariva se nova radost u vjeri, jer vjera raste prenošenjem.

Svjedočanstvo o vjeri daje čast Bogu. Proslavlja se njegovo ime. Njegova veličina se iskusuje. Kad se svjedoči o njegovu konkretnome djelovanju, naviještamo da je Bog danas živ i djeluje. To je objava Božja u povijesti konkretnoga čovjeka.

Tri moguća oblika svjedočenja

Možemo razlikovati tri vrste svjedočanstva o vjeri: dulje svjedočenje o putu, svjedočenje o Božjemu djelovanju u konkretnoj situaciji, ili intervju o putu vjere (seminar o vjeri).

– Svjedočenje o putu

Pripovijedanje o vlastitome putu ne bi smjelo biti dulje od 3-5 minuta. Ima smisla pripovijedanje o vlastitome putu raščlaniti prema tri sljedeća gledišta:

1. Čime je moj život bio posebno prožet prije nego sam se na nov način susreo s Isusom?
2. Kako sam došao do obnovljene vjere? To bi trebao biti glavni dio. Koji susreti su me doveli dotle? Kakve sam imao doživljaje: strahovi, dvojbe, radosti...?
3. Što se u mom životu s time promijenilo? (1-2 primjera)?

– Svjedočiti o konkretnome iskustvu

Ovdje se radi o tome da prenesemo pojedinačna iskustva i pojedinačne vidike susreta s Bogom. Pritom mogu, primjerice, govoriti o sljedećim područjima:

- Kako doživljavam Božju vjernost?

- Kako se mijenjao moj životni stav, sukob na radnome mjestu, moja slika o Bogu, moj odnos prema Crkvi, moj brak, moj molitveni život, moj...? Kako sam naučio drukčije se odnositi prema problemima (konkretno s kojima)?
- Kako sam otkrio da Bog dariva radost?
- Gdje sam iskusio Božje oproštenje, strpljivost...?
- Kako sam iz očaja došao do nade, iz straha do odvažnosti, iz ograničenosti do slobode, iz besciljnosti do odlučnosti, iz dvojbe do jasnoće, iz...?

– Intervju

Svjedočanstvo se može dati i u obliku intervjuja. Neka mi osoba pritom postavi 3-4 pitanja na koja odgovorim s 2-3 rečenice. I kod ovoga oblika svjedočenja ima smisla pismeno oblikovanje.

Evo nekih mogućih pitanja:

- Kako si iskusio tečaj (ili neki drugi događaj o kojemu se postavljaju pitanja)?
- Jesi li imao određenih očekivanja od tečaja? Kako su se ona ispunila?
- Je li se tijekom tečaja kod tebe nešto promijenilo?
- Je li se od početka tečaja mijenjao tvoj odnos prema bližnjima, prema Crkvi, prema bogoslužju, prema...?
- Što bi rekao nekome koji još nije pohađao tečaj?

Pomoć pri svjedočenju

Sljedeći praktične upute mogu pridonijeti plodnu svjedočenju.

- *Izbjegavati pretjerivanja:* Primjerice: "Moj život se potpuno promijenio." Radi se o procesu u kojemu se mijenjaju područja života - ne potpuno i cjelina. Iskrenost iznad svega! Treba stati uz ono kako je ranije bilo tako, ili je upravo sada tako, makar se nemam čime pohvaliti. Treba izbjegavati svako vlastito postignuće, svaki ponos na vlastito iskustvo.

Ne predstavljati sebe! (primjerice, "Dolazim sada i kažem vam...")

- *Nikakve propovijedi*: U svjedočenju ostajem posve pri sebi, to znači: ne izriče se nikakav poziv, ohrabrenje slušateljima. U svjedočanstvu stoga nikada nema zahtjeva činiti ovo ili ono. Svjedočanstvo ima u sebi snagu da slušatelji vođeni Duhom Svetim povuku prave zaključke za svoj život.

Kod davanja svjedočanstva ne pripovijedati ništa općenito, nego posve osobno. Zato govorim u **ja-stilu** i po mogućnosti konkretno. Dakle ne: "Otada se mnogo toga promijenilo", nego "Kod mene se promijenilo ovo." (primjer, konkretno navesti što i kako).

- *Nikakav roman*: Ne mogu i ne trebam pripovijedati čitav život, nego pojedine ulomke i elemente. Važna je razumljiva crvena nit. U izvješću o doživljaju treba se ograničiti na bitno i stoga izostaviti pojedinosti i sporednosti.
- *Govoriti razumljivo*: Moram također razmisliti: Tko sluša? U kojoj je situaciji slušateljica, slušatelj? Što bi njemu/njoj moglo pomoći? Što bi za njega/nju bilo sada pretjerivanje? Stoga izabiremo jezik koji svatko razumije. Izbjegavati svaki "strani jezik". Primjerice: umjesto o "milosti" govoriti o daru; umjesto "to mi je Bog rekao": „iznutra mi je postalo jasno“, itd.
- *Dopustiti da me se provjeri*: Sastavljeno svjedočanstvo treba pravodobno dostaviti odgovornoj osobi. Ova provjerava, ohrabruje i na temelju ovih kriterija (ukoliko je to potrebno) pravi korekture i postavlja dopunska pitanja. Posebno pripazite da svjedočanstvo hoće ukazati na djelovanje Božje. Temeljno pitanje bit će stoga ono čija se čast očituje. Čuđenje ili divljenje slušatelja Bogu ili osobi koja svjedoči? Svjedočanstvo treba upućivati na Boga i njemu dati svu čast.
- **Za kraj**: Ne dajte se obeshrabriti svim tim uputama, jer je važnije da slušatelji osjete moju radost u Bogu nego gramatički ispravan jezik ili dobra retorika.

Napisati svoje svjedočanstvo o vjeri

Sada hoćemo s teorije prijeći na praksu. Započinjemo pisati svjedočanstvo o vjeri. U vezi s time, pomoć:

Vrijeme tišine

Uzimam si vremena za tišinu, molim Duha Svetoga za vodstvo i postajem svjestan što mi je Bog dobra već učinio. Tako mi postaje i jasnije želim li izvijestiti o svome putu, kako sam nanovo iskusio Isusa, ili više o pojedinačnome vjerničkom iskustvu, ili trebam govoriti u obliku intervjua kako sam, primjerice doživio, obnovu potvrde.

Nakon odabiranja načina svjedočenja o vjeri, mogu napraviti skicu s važnim pitanjima. Zatim se dati na pisanje.

Moje svjedočanstvo o vjeri

Sada se radi o tome da sastavim svoje osobno svjedočanstvo o vjeri. Molimo vas da za to uzmete vlastiti list papira.

Provjera

Još pročitam odlomak „Pomoći za svjedočenje“ i, ukoliko je potrebno, korigiram svoj tekst. Na kraju svoje svjedočanstvo o vjeri donesem jednoj od osoba u koje imam povjerenja i dajem joj da to pročita. Zamolim ovu osobu da mi iskreno priopći svoje dojmove prema navedenim kriterijima.

Govoriti svježe i radosno

Petar piše: *Petar piše: Naprotiv, Gospodin – Krist neka vam bude svet, u srcima vašim, te budete uvijek spremni na odgovor svakomu koji od vas zatraži obrazloženje nade koja je u vama, ali blago i s poštovanjem, dobre savjesti da oni koji ozloglašuju vaš dobar život u Kristu, upravo onim budu postiđeni za što vas*

potvaraju (1 Pt 3,15-16). Zato molim Duha Svetoga da me vodi da bih neustrašivo, to znači smiono, svježe „otvoreno i iskreno“ govorio ono što nosim u srcu. Pouzdajem se u to da će Duh Sveti slušateljima otvoriti srce i izdjelovati upravo ono što svatko treba.

Na kraju smijem sve prepustiti Božjemu djelovanju. Ostavljam i misli što je moje svjedočenje izazvalo. Ali se smijem radovati ako mi neka pouzdana osoba uzvratiti na to iskrenom povratnom informacijom.

Što su iskusili ljudi ...

str. 239-251